

Turun kaupungin toimintasuunnitelma

Vuoden 2020 talousarvio ja vuosien 2020-2023 taloussuunnitelma

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 14.10.2019

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Toimintaympäristön positiivinen kehitys jatkuu

Turun seudun positiivinen talouskehitys on jatkunut vuonna 2019 ja näyttää jatkuvan edelleen vuonna 2020, vaikka yleisesti talouden suhdanne näyttää hiipuvan Suomessa ja maailmalla. Vuonna 2014 tapahtunut käänne työllisten määrässä on jatkunut ja vuonna 2019 työllisiä on ollut Turun seudulla enemmän kuin koskaan aiemmin. Kehityksen ennakoidaan lisäävän kaupungille maksettavia verotuottoja taloussuunnitelmakaudella 2020-2023.

Tällä hetkellä tulorahoitus ei kuitenkaan kata Turun kaupungin toiminnan ja investointien rahoitusmenoja.

Väestönkasvu ja työllisyyden positiivinen kehitys kasvattavat palvelutarvetta muun muassa sivistystoimialalla, mutta lisäävät samalla verotettavia tuloja ja vähentävät työttömyydestä aiheutuvia kustannuksia. Kokonaisvaikutus on kaupungille ja kaupunkilaisille positiivinen, mutta kaupungin menojat kasvattavat palvelutarpeet tulevat etupainotteisesti.

Tällä hetkellä tulorahoitus kata Turun kaupungin toiminnan ja investointien rahoitusmenoja.

Verorahoitus ja valtionosuudet kasvavat ensi vuonna noin 5,4 prosenttia. Verotuloja kasvattaa vuoden 2019 tilityksiin liittyvä kertymävaje, jonka seurauksena osa verotuloista tilitetään kaupungille vasta vuonna 2020.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin on tulossa ensi vuodelle korotus. On arvioitu, että valtion rahoitus kuntien järjestämistä peruspalveluista kasvaa yhteensä hieman yli 600 miljoonalla eurolla, josta Turun osuus olisi noin 15 miljoonaa euroa.

Valtionosuuksiin liittyy myös epävarmuustekijöitä. Hallitusohjelmassa on mainittu useita lisätehtäviä kunnille, kuten oppivelvollisuuden nostaminen ja erilaisia sosiaali- ja terveystalouden järjestämiseen liittyviä velvoitteita, jotka on luvattu huomioida täysimääräisesti joko lisärahoituksella tai muita tehtäviä vähentämällä. Näiden lisätehtävien toteutumisesta, aikataulusta ja rahoituksesta ei ole varmuutta.

Erityisesti kaupungin käyttötalouden osalta on toteutettava tasapainottavia toimenpiteitä. Seudun voimakas kasvu ja sen hyödyntäminen pysyväksi kilpailukyvyksi edellyttävät kaupungilta kasvuihantoja, joiden toteutus edellyttää tervettä käyttötaloutta.

Vuoden 2020 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuoteen 2023 leimaa vahva perustoiminnan kehittäminen, jonka tukena on vaikuttava talouden sopeuttamisohjelma. Turku voimistaa ja vahvistaa perusrakenteitaan entistä ketterimmiksi ja toimivammiksi sopeuttaen samalla taloutensa kestäväälle pohjalle.

Sopeuttamisohjelmassa säästö- ja kehittämistoimenpiteitä

Kaupunginvaltuusto päätti käynnistää talouden sopeuttamisprosessin kesäkuussa 2019. Kesän ja syksyn aikana on valmisteltu kaikkiaan 95 toimenpidettä, joiden yhteissumma taloussuunnitelmakaudella on 59 miljoonaa euroa.

Sopeuttamisohjelman tarkoitus on vahvistaa kasvavan kaupungin taloudellista kantokykyä, jotta voidaan huolehtia laadukkaista, asukaslähtöisistä palveluista ja kaupungin vetovoimasta.

Merkittävin osa sopeuttamisohjelman toimenpiteistä on kehittämistoimenpiteitä sekä rakenteellisia muutoksia ja uudistuksia. Sopeuttamisohjelma on talouden tasapainottamisen ohella mahdollisuus uudistaa kaupungin palvelurakennetta ja toimintamalleja vastaamaan nykyajan toimintaympäristöä.

Kärkihankkeet ohjaavat kehitystä

Turun kehitystä raamittavat kolme mittavaa kärkihanketta, jotka ovat Keskustan kehittäminen, Tiedepuisto ja Smart & Wise Turku. Kärkihankkeiden kautta panostetaan strategian ja kaupungin toimintamalli uudistuksen kannalta kaikkein keskeisimpien tavoitteiden toteuttamiseen.

Turku panostaa kärkihankkeisiin merkittävät panostukset ja tekee vahvaa yhteistyötä kumppaneidensa kanssa. Syksyllä 2017 valmistuneen Keskustavision 2050:n toimeenpano on käynnistynyt kaupunginvaltuuston linjaamien ensimmäisten toimenpiteiden osalta. Myös Tiedepuiston ja Smart &

Wise Turun konkreettisia sisältöjä on täsmennetty ja kaikkien kärkihankkeiden järjestäytynyt toimeenpano ja resursointi on käynnissä kaupunginvaltuuston ja -hallituksen määrittämällä tavalla.

Kärkihankkeiden lisäksi ja osin niiden sisällä kaupungin toimintaa ohjaa tavoite hiilineutraalista kaupungista vuonna 2029. Tavoite on saavuttanut merkittävää kansainvälistä huomiota, joka entisestään haastaa kaupunkia toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet ja saavuttamaan kunnianhimoiset tavoitteet. Hiilineutraalisuuteen ja laajemmin ilmastomuutoksen torjuntaan tähtäävät toimenpiteet tarjoavat myös uusia liiketoimintamahdollisuuksia alueen yrityksille sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

Huomio nettokäyttömenoihin

Taloussarvioesityksessä vuoden 2020 toimintakatteeksi muodostuu 1 115,7 miljoonaa euroa. Nettokäyttömenojen kasvu vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna on 25,8 miljoonaa euroa.

Turun kaupungin nettokäyttömenot asukasta kohden ovat suurimmat, kun verrokkiryhmänä käytetään Tampereen, Oulun ja Vantaan kaupunkia. Talouden tasapainon saavuttamiseksi ensiarvoisen tärkeää on saada nettokäyttömenojen kasvu hallituksi.

Talouden tasapainotavoitteen saavuttamiseksi taloussuunnitelmavuosien 2021-2023 nettokäyttöme-

noissa tavoitellaan maltillista kasvua. Nettokäyttömenojen muutos taloussuunnitelmakaudella on +1,7 %. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukan taloudenpidon lisäksi rakenteellisten ja tuottavuutta parantavien muutosten toteuttamista.

Tavanomaisen, kuntalain mukaisen hyvän taloudenpidon periaatteiden lisäksi talouden tasapainottamiseen haastaa kaupungin merkittävät investointitarpeet. Vuonna 2018 on arvioitu investointitarpeita seuraavan kymmenen vuoden ajalle, ja tarpeet ylittävät merkittäväällä tavalla kaupungin investointikyvyn. Jotta investointeja voidaan toteuttaa ja ajallisesti hallita, tulee käyttötalouden olla tasapainossa tai ylijäämäinen.

Rahoitus

Vuonna 2020 varsinaisen toiminnan ja investointien tulorahoitus ei riitä kattamaan niistä aiheutuvia menoja. Toiminnan ja investointien rahavirta on 79,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Antolainoja myönnetään 50 miljoonalla eurolla. Kaupunki ottaa uutta velkaa kaupungin ja tytäryhtiöiden investointien rahoittamiseen 105,8 miljoonaa euroa.

Turku-konsernin kehitysnäkymät ja tavoitteet

Konsernirakenteen kehittäminen on onnistunut hyvin. Konserniyhtiöt ovat pääosin kannattavia ja tuottavat kaupungille taloudellista hyötyä, maksamalla vuokratuottoja, lainoistaan korkoa sekä osinkoja.

JOHDANTO

JOHDANTO

Turun kaupungin strateginen ohjaus

Kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2013 kaupungin strategiahierarkiasta ja strategiaprozessista. Strategiahierarkian pääelementtejä ovat Turku 2029 -kaupunkistrategia sekä sitä tarkentavat kaksi strategista ohjelmaa, Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma. Lisäksi rakenne sisältää henkilöstöohjelman, jossa pyritään selkiyttämään työnantajan sekä koko henkilöstön vastuuta siitä, minkälainen työpaikka Turun kaupunki on.

Muita strategiarakenteen ohjausasiakirjoja ovat mm. matkailustrategia, tietohallintostrategia, hankintastrategia ja tilastrategia.

Strategiaa päivitettiin vuoden 2018 aikana. Kaupunginhallitus päätti, että strategiapäivityksessä päähuomio kohdistetaan sisällöllisiin kysymyksiin. Erityisesti esiin nousi seuraavat asiat:

- positiivisen rakennemuutoksen tukemisen ja kasvun jatkumisen varmistamisen,
- alueellisen eriarvoistumisen ja syrjäytymisen ehkäisemisen,
- sote- ja maakuntauudistukseen varautumisen.

Sote- ja maakuntauudistuksen rauettua keväällä 2019 Sote-uudistuksen vaikutukset arvioidaan erilliskysymyksenä mahdollisen uuden valmistelun lähtiessä liikkeelle.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.10.2019 Turun kaupungin johtamisjärjestelmän arviointityön ohjausryhmän raportin. Raportissa kaupungin johtamismalliksi ehdotetaan pormestarmallia. Lisäksi raportissa linjataan tarpeita strategisen ohjauksen kehittämisestä seuraavasti:

- a) Kaupunki jatkaa seuraavat vaalikaudet strategiamallia, joka tähtää määrittämään vuoden 2029 Turku;
- b) Strategiarakenne säilytetään siten, että siinä on kaksi pääohjelmaa Kilpailukyky ja kestävä kasvu sekä Hyvinvointi ja aktiivisuus;
- c) Strategioita toteutetaan valtuuston vahvistamalla kärkihankkeilla;
- d) Kärkihankkeiden ja strategian mittaamista ja arviointia uudistetaan erillisillä hankkeilla.

Strategiset tavoitteet toimeenpannaan sopimusohjauksella ja kehittämismallilla

Kaupungin strategiset tavoitteet jalkautetaan sopimusohjauksen avulla. Sopimusohjaus on Turun kaupungin toiminnan ja talouden suunnittelun sekä seurannan malli.

Sopimusohjaus koostuu strategisista ja operatiivisista sopimuksista. Strateginen sopimus sisältää kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion- ja

suunnitelman sekä sitä täydentävän kaupunginhallituksen hyväksymän osan. Operatiivinen sopimus on lautakuntien ja toimialan välinen sopimus.

Kaupungin johtamisjärjestelmän arviointityön ohjausryhmän raportissa todetaan, että sopimusohjausmalli uudistetaan kokonaisuudessaan. Toiminnan ja talouden ohjaamisen prosessi, työkalut ja malli uudistetaan erillisellä hankkeella. Hanke on tarkoitus käynnistää vuoden 2020 aikana.

Kaupunkistrategia

Turku 2029 -kaupunkistrategia kuvaa, miltä kaupunki näyttää vuonna 2029, mitä keskeisiä päämääriä kaupunki toiminnalleen asettaa ja mihin periaatteisiin kaupungin henkilöstö sekä luottamushenkilöt lupaavat toiminnassaan sitoutua.

Strategia on tarkoitettu paitsi Turun kaupungin organisaation toimintaa ohjaavaksi työkaluksi myös laajemmin koko kaupungin käyttöön. Se on asiakirja, johon myös kaupunkilaiset ja sidosryhmät voivat sitoutua. Sen keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin sekä kaupungin kilpailukyvyyn edistäminen kestävällä tavalla.

Kaupunkistrategian toteutumisen mittareina käytetään indikaattoreita, jotka kertovat monipuolisesti koko kaupungin kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin kehityksestä. Ne ovat pääosin kansallisia tilastotietoja, joille on pidemmän aikavälin vertailuarvoja myös muista kaupungeista.

Strategiset ohjelmat

Kaupunkistrategian lisäksi kaupungilla on kaksi strategista ohjelmaa: Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelmasta sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmasta. Lisäksi kaupungin henkilöstölle on oma tavoiteohjelmansa.

Strategisissa ohjelmissa, joiden aikajänne on neljästä kahdeksaan vuotta, tehdään linjaukset päämäärien toteuttamisen keinoista. Linjaukset konkretisoidaan sopimusohjauksen kautta toimialojen toimenpiteiksi. Osa tavoitteista voidaan toteuttaa kärkihankkeina. Näillä tarkoitetaan konkreettisia toteutusprojekteja, jotka ovat kestoltaan yhdestä neljään vuotta, ja niillä on sovitut aikataulut, tehtävät ja lopputuotteet. Kärkihankkeiksi valikoituvat laajavaikutteiset tehtäväkokonaisuudet, joilla haetaan kaupungin menestyksen kannalta välttämättömiä muutoksia ja joille halutaan erityistä näkyvyyttä.

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta teemasta:

1. Terve ja hyvinvoiva turkulainen
2. Osaava ja oppiva turkulainen
3. Aktiivinen turkulainen

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelman teemat:

1. Yrittävä ja osaava Turku
2. Vaikuttava ja uudistuva Turku
3. Rakentuva kaupunki ja Turku

Strategisten ohjelmien toimeenpanon mittarit syntyvät sopimusohjausprosessin tuloksena ja kuvaavat valittujen strategisten linjausten toteutumista. Linjaukset alatavoitteineen muuntuvat sopimusohjausprosessissa toimenpiteiksi toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa. Näistä edelliset laaditaan kaupunginhallituksen ja lautakuntien välillä ja jälkimmäiset lautakuntien ja toimialojen välillä. Samalla toimenpiteille sovitaan niiden edistymistä kuvaavat mittarit tavoitearvoineen. Strategisten ohjelmien toteutumisen arviointi tapahtuu toimialojen strategisten ja operatiivisten sopimusten toteutumista seuraamalla.

Hyvinvointi- ja aktiivisuus -ohjelma

Hyvinvointi - ja aktiivisuusohjelma on toinen kaupungin pääohjelmista ja se keskittyy kaupunkilaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Terve ja hyvinvoiva turkulainen -teeman kantavana ajatuksena on kaupunkilaisten kestävä hyvinvointi, tuottavuuden parantaminen ehkäisevällä työllä sekä palveluiden kehittäminen vaikuttavilla ja asiakaskeksisillä palveluprosesseilla.

Osaava ja oppiva turkulainen -teema korostaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toteuttamista kaupungin perustehtävänä sekä kilpailukykyyn edellytyksenä. Tavoitteena on kaupunkilaisten elinikäisen oppimisen tukeminen.

Aktiivinen turkulainen -teema nostaa esiin aktiivisen harrastamisen yhteyden parempaan koettuun terveyteen ja hyvän elämän kokemuksiin. Kaupunki

luo mahdollisuuksia omatoimisuuteen ja aktiiviseen vapaa-aikaan sekä kuntalaisten osallisuuteen. Palveluja uudistetaan ja kehitetään yhteistyössä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa.

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelmassa asetettuja tavoitteita täsmentävät lisäksi sopimukseen vuosittain kirjattavat, tutkimus- ja asiantuntijatiedon pohjalta tunnistetut keskeiset hyvinvoinnin haasteet. Lähivuosien aikana pyritään vaikuttamaan monitoimijaisella yhteistyöllä etenkin nuorisotyötömyyteen ja pitkäaikaistyöttömien aktivointiin, vahvistamaan vanhemmuuden tukea, edistämään terveitä elämäntapoja sekä vähentämään yksinäisyyttä ja ulkopuolisuutta.

Ohjelman toimeenpanoa seurataan osana sopimusohjausta ja kaupunkistrategian seurantaa sekä hyvinvointikertomuksen avulla. Ohjelman toimeenpanon tueksi on asetettu kaupungin toimialajohtajista ja asiantuntijoista koostuva Hyvinvoinnin ohjausryhmä.

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelmassa kuvataan kaupungin linjaukset muun muassa yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantamiselle sekä työllisyyden ja innovaatioiden tukemiselle. Ohjelmassa asetetaan myös tavoitteita kaupungin ilmastopolitiikalle, kaupunkiympäristön rakentamiselle sekä oman toiminnan uudistamiselle.

Yrittävä ja osaava Turku -teemassa on kuvattu kaupungin linjaukset yritysten ja elinkeinoelämän toimintaedellytysten ja innovaatioiden tukemiselle, työllisyystoiminnan uudistamiselle sekä logistisen aseman vahvistamiselle. Teemassa käsitellään myös kaupungin vetovoimaa matkailijoiden, tapahtumien ja kongressien kaupunkina sekä Suomen vetovoimaisimman yliopisto- ja opiskelijakaupungin aseman vahvistamista.

Vaikuttava ja uudistuva Turku -teemassa on kuvattu kaupungin oman toiminnan uudistamista, omistajaohjauksen vaikuttavuuden parantamista, tilojen käytön uudistamista sekä sähköisten palvelukanavien rakentamista.

Rakentuva kaupunki ja ympäristö -teemassa linjataan kaupunkirakentamisen suuntaviivat sekä keskuksen kehittämisen, ilmasto- ja ympäristöpolitiikan tavoitteet.

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelman avulla Turku kilpailee kansallisesti ja kansainvälisesti työpaikoista, osaajista, yrityksistä, investoinneista ja asukkaista. Menestyminen edellyttää kaupungilta hyvää yhteistyötä asukkaiden, yritysten, korkeakoulujen, oppilaitosten sekä muiden kumppanien kanssa.

Nopeasti muuttunut toimintaympäristö ja 2020-luvun puoliväliin ulottuva positiivisen rakennemuutoksen kasvuvaihe on erityishaaste, joka on huomioitava läpileikkaavasti kaupungin elinkeinopolitiikassa.

Henkilöstöohjelma ja muutostarpeet

Henkilöstö voimavarana -ohjelmassa pyritään selkiyttämään työnantajan sekä koko henkilöstön vastuuta siitä, minkälainen työpaikka Turun kaupunki on. Olemalla luotettava ja henkilöstön hyvinvointia lisäävä työpaikka luomme Turusta vetovoimaisen ja halutun työpaikan, josta ollaan ylpeitä.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma on jaettu kolmeen selkeään painopistealueeseen:

1. Työ lisää hyvinvointi
2. Rakentava ja hallittu muutos - muutos on mahdollisuus
3. Parempi johtaminen

Kuhunkin näistä painopistealueista on määritelty tavoitteet, keinot ja mittarit. Ohjelma on voimassa vuosina 2018-2021. Toimialat valitsevat itselleen parhaiten soveltuvat kehittämiskohteet ja -keinot, jolla tavoitteisiin pyritään. Vuosi on liian lyhyt aika suurten muutosten tekemiseen, joten valitut toimenpiteet ja tavoitteet voivat olla voimassa useamman vuoden. Päivittämistä tehdään tarvittaessa ympäristön muutosten ja saavutettujen tulosten mukaan vuosittain

Ohjelman painopiste on itse työssä: kun työ on hyvää ja vastuut selkeitä, voivat työntekijätkin hyvin. Työn ja työympäristön muutos haastaa työn perusrakenteet ja asettaa henkilöstölle uusia vaatimuksia. Myös esimiehille tarvitaan eväitä olla mahdollisimman ammattitaitoisia työnantajan edustajia ja

edistetään yhtenäistä työnantajapolitiikkaa kaikilla toimialoilla.

Henkilöstö voimavarana -ohjelma jalkautuu toimialojen sopimusten kautta kiinteänä osana toiminnan järjestämistä. Lisäksi sitä edistetään mm. työhyvinvointiohjelman sekä osaamisen kehittämisen kautta. Tuki toiminnalle tulee Strategisesta HR:stä keskitetysti, mutta toimialakohtaiset tarpeet määrittelevät toimialojen toteutustapoja. Henkilöstö voimavarana -ohjelman raportointi tapahtuu keskitetysti henkilöstöraportin osana kaupunkitasoisesti.

Riskienhallinta

Riskienhallintaprosessi perustuu riskien tunnistamiseen, riskien suuruuden arviointiin, merkittävimpien riskien valitsemiseen, nykyisten riskienhallintakeinojen arvioimiseen sekä tarkoituksenmukaisten riskienhallintakeinojen valitsemiseen. Riskien merkittävyyttä arvioidaan todennäköisyyden ja vaikutuksen tulona.

Toimialojen palvelualueet ja keskeiset strategiset yhteisöt suorittavat vuosittain riskien arvioinnin käyttäen samoja riskienarviointityökaluja, jolloin riskienhallintaprosessi saadaan yhtenäiseksi. Toimialojen ja keskeisten strategisten yhteisöjen riskien lisäksi arvioidaan kaupunkitasoisia riskejä. Arvioitavat riskit on jaettu toiminnallisiin riskeihin, vahinkoriskeihin, taloudellisiin riskeihin sekä strategisiin riskeihin. Kaupungin vastuulle jäävien

omaisuus- tai muiden vahinkojen korvaamiseen on osaltaan varauduttu vahinkorahaston avulla.

Riskienhallinta ja sen kehittäminen on osa strategiaa. Tarvittavat tiedot raportoidaan johdolle ajantasaisesti. Toiminnan kehittämistä ja strategisia painopisteitä mietittäessä riskienhallinta tulee katsoa osana kokonaisuutta. Riskienhallintaa kehitetään siten, että pystytään vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin, hyödyntämällä riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta annettuja ohjeita.

Turun kaupungin lähtökohtana tietoturvan ja tietosuojan toteuttamisessa on riskilähtöisyys. Kaupunki tai sen alainen organisaatioyksikkö henkilötietojen rekisterinpitäjänä arvioi henkilötietojen käsittelyyn liittyvät riskit ja valitsee arvioidun riskitason mukaan tarvittavat hallintatoimenpiteet. Tietosuoja- ja tietoturvariskien hallinta on osa Turun kaupungin riskienhallintaprosessia, jolloin erityisesti merkittävän tason riskit raportoidaan johdolle saakka. Riskilähtöisyys ohjaa organisaation henkilötietojen käsittelyä ja on erittäin tärkeä osa rekisterinpitäjän lakisääteisen osoitusvelvollisuuden toteuttamista.

Turun kaupunki toteuttaa riskilähtöisen toiminta-periaatteen varmistamiseksi tietosuojan vaikutustenarviointeja sellaisten henkilötietojen käsittelytoimille, joiden kohdalla on todennäköistä, että käsittelytoimiin liittyy yksilöiden oikeuksien ja vapauksien kannalta merkittäviä riskejä. Vaikutustenarvioinnin tuloksia käytetään niiden hallintakei-

nojen määrittelemisessä, joilla pyritään pienentämään henkilötietojen käsittelyn riskitasoa. Samalla varmistetaan EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen vaatimusten toteutuminen.

Turun kaupungin toiminnassa toteutetaan sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatetta. Tietosuoja otetaan huomioon monipuolisesti perustoiminnan yhteydessä mm. johtamisessa, hankinnoissa, kehitystyössä sekä toimintaprosesseissa. Tietosuojan ja tietoturvan oikeanlainen toteutuminen varmistetaan myös käyttämällä tilannekohtaisesti parhaita mahdollisia teknisiä ja organisatorisia riskiarvioon perustuvia ratkaisuja.

TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYSNÄKYMÄT

Yleiset kehitysnäkymät

Maailmantalouden kasvun ennustetaan hidastuvan vuonna 2019 hieman viime vuodesta noin 3 %:iin. Maailmankaupan kasvu on vuonna 2019 hidastunut selvästi tätä nopeammin, noin 1 %:iin.

Kansainvälisen talouden suurimmat uhat liittyvät kauppasotaan, jota käydään erityisesti USA:n ja Kiinan välillä. Euroopassa Britannian näkyvissä olevan EU-eron kielteisten talousvaikutusten suuruus riippuu siitä, eroaako Britannia sopimus pohjaisesti vai ilman sitä.

Suomen viennistä suuntautui 60 % vuonna 2018 EU:hun, jonka kasvunopeus on puolittumassa vuonna 2019 noin 1 %:iin. Tärkeimmän yksittäisen vientimaan Saksan (osuus koko viennistä 15 %) talouskasvu on vuoden aikana nopeasti hidastunut ja

myös toiseksi tärkeimmässä vientimaassa Ruotsissa (osuus 10 %) kasvu on hiipunut.

Valtiovarainministeriön (VM) lokakuussa 2019 julkistamassa taloudellisessa katsauksessa ennustetaan Suomen vuoden 2019 talouskasvuksi 1,5 %. VM ennustaa talouskasvun jatkuvan hidastuvana lähivuodet, sillä arvio kasvusta on 1,0 % vuonna 2020, 0,9 % vuonna 2021 ja 0,9 % vuonna 2022.

Työllisyysasteen arvioidaan katsauksessa nousevan kuluvan vuoden 72,5 %:sta 73,0 %:iin vuonna 2020 ja työttömyysasteen viime vuosien nopean laskun lähes pysähtyvän. Pitkään hitaana pysyneen inflaatiovauhdin ennakoidaan hieman nopeutuvan lähivuosina.

VM ennustaa julkisen talouden alijäämän kasvavan lähivuosina ja julkisen velan suhteessa BKT:een kääntyvän loivaan nousuun.

Katsauksen mukaan talouskasvu näyttää lähiaikoina myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu ulkoisen epävarmuuden vaikuttaessa yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys talouskasvulle korostuu varsinkin vuonna 2020.

Muiden vuoden 2019 touko - syyskuussa julkistettujen tärkeimpien talousennusteiden arviot Suomen talouskasvusta vaihtelevat välillä 1,1 - 1,6 % vuodelle 2019 ja 0,5 - 1,5 % vuodelle 2020.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Talouden keskeisiä tunnuslukuja

	2017	2018	2019**	2020**	2021**	2022**	2023**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	3,1	1,7	1,5	1,0	0,9	0,9	0,7
Bruttokansantuote, mrd. euroa	226	234	242	249	257	264	271
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,7	1,1	1,1	1,4	1,7	1,7	1,7
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,5	6,3	6,2	6,3	6,5
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	73,0	73,4	73,4	73,1
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,8	-1,0	-1,4	-1,5	-1,5	-1,4
Valtio	-1,8	-1,2	-0,9	-1,2	-1,1	-1,0	-0,9
Paikallishallinto	-0,2	-0,9	-1,2	-0,9	-1,1	-1,2	-1,2
Sosiaaliturvarahastot	1,3	1,3	1,0	0,8	0,7	0,6	0,7
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,8	-1,0	-1,3	-1,4	-1,6	-1,6	-1,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	60,8	58,9	58,8	58,8	59,7	60,6	61,6
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	46,8	44,8	44,4	43,9	44,3	44,5	44,9

Lähde: Valtiovarainministeriö

Oman talousalueen kehitysnäkymät

Keskeinen positiivinen muutos Turun seutukunnan taloustilanteessa on ollut se, että Meyer Turku on saanut risteilijämarkkinoiden kansainvälisessä noususuhdanteessa hankituksi ainakin vuoteen 2025 ulottuvan tilauskannan. Siihen tukeutuva laaja-alainen investointiohjelma mahdollistaa käynnissä olevan tuotannon tasokorotuksen ja henkilöstömäärän kasvattamisen. Meriteollisuuden myönteinen kehitys on tuonut myös runsaasti

positiivisia heijastusvaikutuksia ja taloudessa tarvittavaa pitemmän aikavälin vakautta koko alueelle.

Vahva meriteollisuus tukee myös koko maan hidastuvaa talouskasvua, sillä kuluvan vuoden vientiä kasvattaa kaksi suurta telakalta toimitettavaa risteilijää.

Turun yliopistolle myönnettiin kesällä 2019 Varsinais-Suomessa pitkään odotettu oikeus laajentaa DI-koulutustarjontaansa vastaamaan elinkeinoelämän kovaa kysyntäpainetta, millä on strateginen merkitys alueen pitkän tähtäimen kilpailukyvyille.

Tilastokeskuksen tietojen mukaan Turun seutukunnan yritysten kaikkien toimialojen liikevaihto on vuodesta 2015 kasvanut koko maata nopeammin.

Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihdon kasvu oli Turun seutukunnassa kaikilla toimialoilla yhteensä 3,2 % vuoden takaiseen verrattuna, kun se koko maassa oli hieman nopeampaa, 4,1 %.

Liikevaihdon kasvu oli Turun seutukunnassa nopeinta meriteollisuuden yritysryhmässä (+8,0 %), ns. muissa palveluissa, joihin kuuluvat mm. liike-elämän palvelut (+7,4 %) ja rakentamisessa (+6,9 %). Kasvu oli hitainta teollisuudessa (pl. Meyer Turku) (+1,6 %) ja kaupan alalla (+0,6 %). Henkilöstömäärää koskevat tiedot ulottuvat vain tammi-kuuhun asti. Kasvu oli vuositasolla kaikilla toimialoilla yhteensä 5,0 %, kun se koko maassa oli 3,1 %.

Uudisrakentaminen indikoi hyvin taloudellista kehitystä. Turussa käänne ylöspäin on ollut voimakas. Turun rakennusvalvonnan tietojen mukaan esim. asuntoja valmistui 1 326 vuonna 2017, josta määrä kaksinkertaistui 2 665:een vuonna 2018. Valmistuneiden asuntojen määrä on ylittänyt vuoden 2018 lukeman edellisen kerran vilkkaan lähiö- ja kerrosrakentamisen vuonna 1974. Tammi-elokuussa 2019 valmistuneiden rakennusten tilavuus ja kerrosala sekä asuntojen määrä supistuivat vuositasolla. Myönnettyjen rakennuslupien perusteella näyttäisi siltä, että rakentaminen on vähenemässä Turussakin.

Taloudellisen kehityksen odotetaan myös jatkuvan Turun seutukunnassa ja Varsinais-Suomen maakunnassa myönteisenä. Keväällä 2019 julkaistussa

työ- ja elinkeinoministeriön ja ELY-keskusten Alueelliset kehitysnäkymät -katsauksessa arvioidaan lähitulevaisuuden (12 kk) talousnäkymiä kokonaisuudessaan siten, että sekä elinkeinoelämän ja yritystoiminnan että työttömyyden tilanne on nykyistä parempi.

Väestön kehitys

Turun asukasluku oli vuoden 2018 lopussa 191 331, josta miehiä 91 487 ja naisia 99 844.

Kaupungin väestönkasvu on vuosina 2010 - 2018 ollut aiempiin vuosiin verrattuna suhteellisen nopeaa. Vuodesta 2010 alkaen tulomuutto muista kunnista on ylittänyt lähtömuuton. Nettosiirtolaisuus on ollut Turulle positiivista koko 2000-luvun. Kokonaisuudessaan Turun väestönkasvu perustuu muuttovoittoon, sillä syntyneiden enemmisyys on kääntynyt negatiiviseksi.

Ruotsinkielisten osuus väestöstä on ollut pitkään Turussa hieman yli viisi prosenttia. Vieraskielisiä (muita kieliä kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvia) oli vuoden 2018 lopussa 21 894, 11,4 % väestöstä. Vieraskielisen väestön määrä on kasvanut viime vuosina nopeasti. Suurimmat vieraskielisryhmät olivat vuoden 2018 lopussa venäjä 3 088, arabia 2 610, kurdi 1 913, viro 1 578, albania 1 502 ja somali 1 485.

Vuoden 2019 tammi - elokuun ennakkotietojen perusteella Turun väestönkasvu ylitti hieman edellisen vuoden vastaavan ajanjakson tason. Mikäli loppuvuoden kehitys on viime vuosien kaltaista, kasvaisi Turun väestö noin 1 500 - 2 000:lla.

Turun kaupungin väestöennusteen mukaan kasvu jatkuisi lähivuosina siten, että vuonna 2025 Turussa olisi noin 201 000 ja vuonna 2030 noin 208 000 asukasta.

Työllisyyskehitys

Turun elokuun työttömyysaste oli 11,3 %, joka oli kymmenen suurimman kaupungin vertailussa ryhmän keskivaiheilla. Työttömyys laski vuodessa 1,0 %-yksikköä ja vuoden takaiseen tilanteeseen nähden sijoitus parani verrokkiryhmässä kolmella. Varsinais-Suomen kuntien joukossa Turun työttömyysaste oli vakiintuneeseen tapaan korkein.

Työllisyystilanteen paraneminen on Turussa näkynyt erityisesti pitkäaikaistyöttömien nopeasti laskeutumisessa määrässä: vuoden 2016 elokuusta se on kolmessa vuodessa puolittunut 2 969:ään.

Kymmenen suurimman kaupungin seutukuntaver-tilussa Turun seutukunnan työttömyysaste oli elokuussa 9,0 %, joka oli suurimpien vertailuseutukuntien toiseksi alin Helsingin jälkeen. Vuoden 2018 elokuuhun verrattuna Turun sijoitus parani kahdella, kun Turun seutukunta alitti Kuopion ja Tampereen seutukunnat.

Kuntatalous

Kuten kevään 2019 kuntatalousohjelmassa arvioitiin kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioitien perusteella, kuntatalous heikkeni selvästi vuonna 2018. Tilastokeskuksen kesäkuussa julkaisemien ennakkollisten tilinpäätöstietojen mukaiset tiedot kuntataloudesta eivät ole juuri muuttuneet kevään kuntatalousohjelman arvioista.

Kuntatalouden heikkenemisen taustalla oli se, että kuntatalouden toimintamenojen kasvu nopeutui ja investoinnit kasvoivat erityisesti kunnissa. Kuntataloutta heikensi myös se, että talouden ja työllisyyden hyvästä kehityksestä huolimatta verotulot kääntyivät laskuun muun muassa ennakoituja korkeampien veronpalautusten vuoksi. Kuntien tulopohjaa heikensi myös valtion-osuuksien väheneminen.

Vuonna 2018 negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvoi selvästi. Vuonna 2018 vuosikate oli negatiivinen 43 kunnassa, kun edellisvuonna tällaisia kuntia oli vain neljä. Tilikauden tulos oli vuonna 2018 negatiivinen yhteensä 200 kunnalla. Kuntatalouden heikentyminen näkyi myös kuntayhtymien ja kuntakonsernien tilinpäätöksissä. Sekä alijäämäisten kuntayhtymien määrä että kuntayhtymien taseeseen kertyneen alijäämän määrä lähtivät vuonna 2018 jälleen kasvuun. Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni puolestaan lähes 1,2 mrd. eurolla edellisvuoteen

verrattuna ja vuosikate oli negatiivinen 13 konsernilla, kun vuotta aikaisemmin se oli positiivinen kaikilla kuntakonserneilla.

Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn (ns. kriisikuntamenettely) tunnusluvut täyttyivät viidessä kunnassa. Kaksi tunnusluvut täyttävää kuntaa olivat kuitenkin arviointimenettelyssä jo vuonna 2017, joten vuonna 2019 aloitetaan kolme uutta arviointimenettelyä.

Kuntatalous heikkenee edelleen vuonna 2019 - verotulojen kehitys heikompaa kuin keväällä ennakoitiin

Tilastokeskuksen kuntien neljännesvuositalaston perusteella kuntatalouden menojen kasvu on ollut ensimmäisen vuosipuolikkaan aikana odotettua nopeampaa. Verotulojen kasvu näyttää puolestaan jäävän odotettua vaimeammaksi.

Verotulojen kertymään ovat viime aikoina vaikuttaneet useat tekijät, joiden ennustaminen ja ennakointi on ollut hankalaa. Kuluvana vuonna veroennustetta alentaa suhdannenäkymien heikentymisen lisäksi verotuksen järjestelmämuutokset. Jo keväällä oli tiedossa, että siirtyminen verotuksen joustavaan valmistumiseen vaikuttaa verojen kertymisrytmiin. Tuloverojen kertymistä hidastavat tänä vuonna myös ennakonpidätysmenettelyn muutokset ja tulorekisterin käyttöönottoon liittyvät ilmoitusongelmat, jotka siirtävät verojen kertymistä vuodelle 2020 ja joita kumpaakaan ei pystytty riittävästi ennakoimaan. Veroennustetta on

heikennetty kevään kuntatalousohjelmaan verrattuna lähes 900 milj. eurolla.

Edellä esitetyn seurauksena kuntatalouden tuloksen arvioidaan heikkenevän selvästi, kun kevään kuntatalousohjelmassa sen arvioitiin hieman paranevan edellisvuodesta. Toiminnan ja investoinnin rahavirta muodostuu 3 mrd. euroa negatiiviseksi, ja lainakanta kasvaa huomattavasti.

Kuntatalouden rahoitusasematavoite ja kuntatalouden menorajoite

Pääministeri Antti Rinteen hallitus on sitoutunut siihen, että normaalin kansainvälisen talouden tilanteessa julkinen talous on tasapainossa vuonna 2023. Hallitus on asettanut julkiselle taloudelle ja sen alasektoreille rahoitusasematavoitteet kansantalouden tilinpidon käsittein. Paikallishallinnon (kuntatalouden) rahoitusaseman tulee olla vuonna 2023 korkeintaan puoli prosenttia alijäämäinen suhteessa kokonaistuotantoon.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttäisi kuntatalouden tilanteen kohenemistä. Julkisen talouden ennusteen perusteella rahoitusasematavoitteen saavuttaminen edellyttäisi paikallishallinnon sopeutusta noin 1,8 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Hallitusohjelma tukeutuu 75 prosentin työllisyysastetavoitteen saavuttamiseen. Työllisyyttä edistävät toimet hyödyttävät myös kuntataloutta, mutta kuntatalouden vakauden turvaaminen edellyttää myös rakenteellisia uudistuksia sekä kuntien omia sopeutustoimia.

Rahoitusasematavoitteen saavuttamisen tuke-
miseksi hallitus asettaa kuntatalouden sitovan eu-
romääräisen menorajoitteen, jolla rajoitetaan
valtion toimenpiteistä kuntatalouden toimintame-
noin aiheutuvaa painetta. Menorajoite koskee
valtion toimista kuntatalouteen aiheutuvaa meno-
jen muutosta. Sen toteutumista seurataan vuosit-
taisissa julkisen talouden suunnitelman tarkistuk-
sissa.

Menorajoitteen mitoituksessa otetaan huomioon
vuosien 2020 -2023 julkisen talouden suunnitel-
maan ja vuoden 2020 talousarvioesitykseen sisäl-
tyvät kuntatalouteen vaikuttavat, tekniseen julkis-
en talouden suunnitelmaan nähden uudet toimet.
Hallitus on päättänyt, että sen toimenpiteiden
nettovaikutus on vuonna 2023 kuntatalouden toi-
mintamenoja korkeintaan 520 milj. euroa lisäävä
verrattuna tekniseen julkisen talouden suunnitel-
maan.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun
lain mukaan valtionosuus uuteen tai laajenevaan
tehtävään on 100 prosenttia. Lisäksi hallitusohjel-
man mukaan kuntien tehtäviä ja velvoitteita lisää-
viin tai laajentaviin toimenpiteisiin osoitetaan
täysi valtionrahoitus tai vastaavasti muita tehtä-
viä tai velvoitteita poistetaan. Näin hallituksen
toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen on liki-
main neutraali. Kun otetaan lisäksi huomioon
aiemmin päätetyt toimenpiteet, valtion toimenpi-
teiden vaikutus on nettomääräisesti kuntataloutta
304 milj. euroa vahvistava vuonna 2020.

Hallitus lisää ja laajentaa kuntien tehtäviä ja
velvoitteita

Kuntatalousohjelma on yhdenmukainen valtion
vuoden 2020 talousarvioesityksen ja vuosien 2020-
2023 julkisen talouden suunnitelman kanssa. Toi-
sin sanoen ohjelmassa on otettu huomioon ne toi-
met, joiden valmistelu ja vaikutusarviointi ovat
edenneet niin pitkälle, että ne on voitu ottaa hu-
mioon vuoden 2020 talousarvioesityksessä tai jul-
kisen talouden suunnitelmassa.

Pääministeri Antti Rinteen hallitus kohdentaa
merkittäviä lisäpanostuksia sosiaali- ja terveyspal-
veluihin ja koulutukseen. Keskeisiä toimia ovat
muun muassa oppivelvollisuuden pidentäminen,
vanhuspalveluiden henkilöstömitoitus, subjektiivis-
en päivähoito-oikeuden palauttaminen ja ryhmä-
kokojen pienentäminen sekä sosiaali- ja terveys-
palveluiden palvelurakenteen kehittäminen. Pysy-
vät menolisäykset on suunniteltu toteutettavan
etupainotteisesti, ja niiden arvioidaan olevan vuo-
den 2023 tasossa noin 500 milj. euroa. Niiden li-
säksi hallitus toteuttaa kertaluonteisia panostuk-
sia, jotka lisäävät menoja määräaikaisesti vuosina
2020-2022.

Kuntatalouden kannalta rahallisesti merkittävim-
mät panostukset on kohdennettu perusopetuksen
ja varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjel-
miin sekä ammatillisen koulutuksen opettajien ja
ohjaajien palkkaamiseen.

Hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveyspalve-
luiden rakenneuudistuksen valmistelun. Sosiaali-

ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi on tarkoitus
siirtää kunnilta maakunnille, joiden rahoitus pe-
rustuisi pääosin valtion rahoitukseen. Uudistuk-
sella on merkittäviä vaikutuksia kuntien talouteen
ja toimintaan. Ne sisällytetään kuntatalousohjel-
maan siinä vaiheessa, kun uudistuksen sisältö on
riittävästi täsmentynyt.

Kuntatalouden näkymät lähivuosille huolestut-
tavan heikot

Valtiovarainministeriön kansantalousosastolla laa-
ditaan kuntatalouden kehitysarvio sekä kansanta-
louden tilinpidon että kuntien kirjanpidon käsit-
tein keskenään johdonmukaisesti. Kuntatalousoh-
jelmassa kuvataan koko kuntatalouden kehitysnä-
kymiä kuntien kirjanpidon käsittein. Kehitysarvio
on painelaskelma, jossa yleisen talous- ja väestö-
kehityksen lisäksi vain jo talousarvioesitykseen ja
julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät kunta-
talouteen vaikuttavat toimenpiteet on huomioitu.
Arvio ei näin ollen sisällä kuntien ja kuntayhty-
mien omia sopeutustoimia eikä kuntien veropro-
senttien muutoksia vuosille 2020-2023.

Ikäihmisten määrän kasvu lisää lähivuosina sosi-
aali- ja terveyspalvelujen kysyntää noin prosentin
vuosittain. Syntyvyyden kääntyminen laskuun puo-
lestaan vähentää laskennallisesti varhaiskasvatus-
ja koulutuspalvelujen tarvetta. Yhteensä palvelu-
tarpeen kasvuksi arvioidaan puoli prosenttia vuo-
sittain. Kuntien mahdollisuudet hyödyntää lapsi-
ikäluokkien pienenemiseen liittyvää säästöpoten-
tiaali vaihtelee kuitenkin suuresti kunnittain.

Ikäihmisten määrän kasvun ja syntyvyyden lisäksi muuttoliike vaikuttaa kuntien talouteen niin väestöään menettävissä kuin kasvattavissa kunnissa.

Kuntatalouden painelaskelman mukaan toimintamenojen kasvu jatkuu vuosina 2020-2023 keskimäärin 3,4 prosentin vuosivauhdilla. Menokasvua lisäävät sosiaali- ja terveystalouden kysynnän kasvu ja hallitusohjelman toimenpiteet. Kuntien ansiotason oletetaan seuraavan kansantalouden yleistä, vajaan 3 prosentin vuotuista ansiotason nousua. Menoja lisäävät tarkastelujaksolla myös investoinnit, joiden kasvun arvioidaan olevan riipeintä kuluvana vuonna. Nettoinvestoinnit pysyvät koko kehyskauden korkealla tasolla. Kuntatalouden tiukkuus ja yleinen suhdannetilanne vaikuttavat kuitenkin toteutuvaan investointitasoon.

Verotukseen liittyvät järjestelmämuutokset pienentävät verokertymää kuluvana vuonna ja siirtävät verokertymää kertaluontoisesti seuraavalle vuodelle. Vuonna 2020 verotulojen kasvuksi ennakoitaan 6,6 prosenttia. Kuluvan ja ensi vuoden veroennusteeseen liittyy kuitenkin tavanomaista suurempaa epävarmuutta. Verotulojen kasvu jatkuu vuosina 2021-2023 keskimäärin 2,7 prosentin vuosivauhdilla.

Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukyky sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion

ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisällytetty peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistason. Vuosina 2021-2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Kuntatalouden tulojen ja menojen epätasapaino pysyy vuosina 2020-2023 mittavana. Siksi kuntatalouden lainanottotarvetta heijastava toiminnan ja investointien rahavirta on kehitysarviossa kehyskaudella 1,9-2,7 mrd. euroa negatiivinen. Samalla kuntatalouden lainakanta kasvaa kehyskaudella nopeasti.

Kuntatalouden näkymät ovat huolestuttavat ottaen huomioon väestörakenteen muutoksesta aiheutuva kasvava menopaine ja suhdannetilanteen heikkeneminen. Työvoimakustannusten kehityksellä ja näin ollen erityisesti palkkaratkaisuilla on suuri merkitys kuntatalouden kehitykselle. Kuntien tulee jatkaa tuottavuutta lisääviä toimia ja

rakenteellisia uudistuksia. Mahdollisuudet menopuolen sopeutukseen on erityisesti pienimmissä kunnissa usein jo pitkälti käytetty, joten kunnallisveroprosentteihin kohdistuu lähivuosina huomattavaa korotuspainetta ja kuntatalouden velkaantumisen uhkaa kasvaa.

Talouden sopeutus paine vaihtelee merkittävästi kuntakokoryhmittäin

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoitusaseman muutosta arvioidaan koko maan näkymien ohella myös kuntakokoryhmittäin. Kuntien rahoituksen tasapainotilaa kuvataan ohjelmassa toiminnan ja investointien rahavirta -käsitteen avulla. Yksinkertaistettuna tunnusluku ilmaisee negatiivisena paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen ja positiivisena laskennallista mahdollisuutta muun muassa lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin alentamiseen.

Vuonna 2019 toiminnan ja investointien rahavirran arvioidaan heikkenevän kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta heikentyminen on suurinta alle 6 000 asukkaan kunnissa. Vuonna 2020 rahoituksen tasapaino puolestaan paranee koko maan kehitystä seuraten kaikissa kuntaryhmissä.

Toiminnan ja investointien rahavirta (rahoituksen tasapaino) vaihtelee tarkasteluvuosina kuntakokoryhmittäin merkittävästi. Ennusteen perusteella toiminnan ja investointien rahavirta olisi negatiivinen kaikissa kuntakokoryhmissä jokaisena tarkasteluvuonna. Yli 100 000 asukkaan kuntakoko-

ryhmässä tilanne olisi kuitenkin muita kuntakokoryhmiä hieman parempi. Rahoituksen tasapaino heikkenee eniten pienissä kuntakokoryhmissä. Tätä selittää se, että pienimmissä kuntakokoryhmissä verorahoituksen kasvu on pientä, eikä se riitä kattamaan arvioitua toimintakatteen heikentymistä.

Toiminnan ja investointien rahavirtaa tarkastellaan ohjelmassa myös laskennallisen veronkorotuspaineen näkökulmasta. Suurin tuloveroprosentin laskennallinen korotuspaine olisi koko tarkasteluajanjakson alle 6 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Myös muissa kuntaryhmissä olisi veroprosentin korotuspaineita.

Kuntien verotulot

Veroperustemuutokset vuonna 2019

Kunnallisvero

Ansiotuloveroperusteita ehdotetaan tarkistettavaksi vuonna 2020 ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 196 milj. eurolla vuonna 2020. Ansiotuloverotusta ehdotetaan lisäksi kevennettäväksi yhteensä 200 milj. eurolla korottamalla työtulovähennystä, kunnallisverotuksen perusvähennystä sekä valtion- ja kunnallisverotuksen eläketulovähennyksiä. Kevennys kohdistetaan ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille. Työtulovähennyksen korotuksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron

tuottoa 48 milj. eurolla vuonna 2020, perusvähennyksen korotuksen 59 milj. eurolla ja valtion- ja kunnallisverotuksen eläkevähennyksen korottamisen yhteensä arviolta 25 milj. eurolla. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatketaan hallitusohjelman mukaisesti siten, että vuonna 2020 asuntolainan koroista on vähennyskelpoista 15 prosenttia. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 10 milj. eurolla. Kotitalousvähennystä supistetaan yhteensä 92 milj. eurolla. Muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa 36 milj. eurolla. Määräaikaisesta ns. avainhenkilölaista tehdään pysyvä ja palkkatulon lähdeveroa huojennetaan. Muutoksen arvioidaan pienentävän kunnallisveron tuottoa 3 milj. eurolla vuonna 2020. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien verotulomenetykset kompensoidaan täysimääräisesti.

Yhteisövero

Vuonna 2020 voimaan tulevan yhteisöjen tulolähdejaon poistamista koskevan muutoksen on arvioitu pienentävän yhteisöveron tuottoa vuositasolla noin 11 milj. euroa. Vuonna 2019 voimaan tulleen korkovähennysrajoitusta koskevan sääntelyn muutoksen arvioitiin kasvattavan yhteisöveron tuottoa noin 10 milj. euroa vuonna 2019 ja täysimääräisenä noin vuoteen 2030 mennessä yhteensä 30 milj. euroa vuodessa. Edellä mainittujen vastakkaisuuntaisten veroperustemuutosten vaikutusten johdosta vuodelle 2020 ei tehdä kompensatiosta johtuvaa yhteisöveron jako-osuusmuutosta.

Hallituksen budjettiriihessä vuodelle 2020 sovittiin, että hallitus selvittää ja valmistelee esityksen kaksinkertaisista poistoista kone- ja laiteinvestointeihin investointien kannustamiseksi neljän vuoden ajaksi. Lisäksi hallitus selvittää mahdollisuutta antaa esitys määräaikaisesta tutkimusyhteistyökannustimesta. Tavoitteena on uudistusten voimaantulo vuonna 2020. Molemmat uudistukset alentaisivat yhteisöveron tuottoa. Tällä ei olisi kuitenkaan vaikutusta kuntien verotuloihin, koska hallitusohjelman mukaan veroperustemuutoksista aiheutuvat verotuottomuutokset kompensoidaan kunnille, joten tässä yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta korotettaisiin vastaavasti.

Kuntien valtionosuudet

Kuntien valtionavut ovat 11,6 mrd. euroa, mikä on 8 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019. Laskennalliset valtionosuudet ovat yhteensä 8,1 mrd. euroa eli 16 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2019 varsinaisessa talousarviossa. Tämä johtuu siitä, että aiemmin kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyneet verotulomenetysten kompensatit maksetaan jatkossa erilliseltä määrärahamomentilta, eikä niitä lueta enää valtionosuuksiksi. Mikäli veromenetysten kompensatit otettaisiin edelleen mukaan, laskennallisten valtionosuuksien muutos olisi lähes 7 prosenttia vuoden 2019 varsinaiseen talousarvioon verrattuna.

Lisätietoa valtionapujen muutoksista löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta:

[Kuntatalousohjelma \(syksy 2019, kohta 2.1.2\)](#)

Talousarvioesitykseen liittyvien veroperuste- muutosten vaikutus kuntien verotuloihin vuonna 2020 (milj. euroa)	
Ansiotuloveroperusteiden indeksitar- kistus	-196
Asuntolainan korkovähennyksen rajaa- minen	10
Valtionverotuksen eläketulovähennyk- sen korottaminen	-2
Kunnallisverotuksen eläketulovähene- nyksen korottaminen	-23
Työtulovähennyksen korottaminen	-48
Perusvähennyksen korottaminen	-59
Kotitalousvähennyksen supistaminen	36
Avainhenkilölain säätäminen pysyväksi	-3
Yhteensä	-285

Lisätietoa verojen muutoksista löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta:

[Kuntatalousohjelma \(syksy 2019, kohta 2.1.1\)](#)

Valtionavut 2018-2020 (milj. euroa)

	2018	2019	2020	19-20 %
VM ¹	8 577	8 729	7 074	-19
OKM	916	928	1 024	10
Yhteensä	9 493	9 656	8 098	-16
Muut avus- tukset ²	1 112	1 006	3 468	245
Kuntien valtionavut yhteensä	10 605	10 662	11 565	8

¹ Peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2019 tasoon ei sisälly vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä 237 milj. euron kerta-luonteinen lisäys, jonka maksamisen kunnille hallitus päätti aikaistaa vuodelle 2019.

² Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto määrittelee kuntien tuloslaskelman kaavan ja erien sisällön. Lopullisesti ohje voidaan muuttaa vasta kun laki on voimassa. Tässä kuntatalousohjelmassa kunnille maksettavat veromenetysten kompensatit sisältyvät vuodesta 2020 alkaen valtionaputaulukoon valtiovarainministeriön hallinnonalan muihin valtionapuihin.

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntatalouteen

Valtion toimenpiteiden vaikutus on nettomääräisesti n. 304 milj. euroa kuntataloutta voimistava v. 2020. Kilpailukykysovimuksen lomarahaleikkauksen päätyminen on suurin ja kustannustenjaon tarkistus ovat merkittävimmät kuntataloutta vahvistavat valtion toimenpiteet. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat mm. erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kunnat voivat kuitenkin omilla päätöksillään vaikuttaa merkittävästi siihen, miten näiden toimien vaikutukset realisoituvat.

MUUT TOIMINTAYMPÄRISTÖN KEHITYSNÄKYMÄT

Hallitusohjelmasta erityisesti huomioitavat asiat

Maan hallituksen hallitusohjelmaan liittyvä julkisen talouden toimeenpano tapahtuu julkisen talouden suunnitelman (JTS) ja sen osana olevan kuntatalousohjelman (KTO) kautta. Edellä mainitut ovat osa valtion tulo- ja menoarvioesitystä.

Osa toimenpiteistä ei sisällä välittömiä talousarviovaikutuksia, mutta ne liittyvät muutoin merkittävästi kuntatalouden kehitysnäkyymiin tai kuntien tehtävien järjestämiseen.

Hallitusohjelman kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet ministeriöittäin:

Sisäministeriö:

- Pelastustoimen siirto kunnilta maakunnille
- Pelastuslain uudistaminen

Valtiovarainministeriöt:

- Kuntien verotulomenetysten kompensatioiden siirto peruspalvelujen valtionosuudesta erilliselle momentille
- Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä
- Julkisen hallinnon tuottavuuden kehittäminen
- Kuntalain uudistaminen
- Kuntien automaattinen talousraportointi ja taloustietolaki
- Kiinteistöverouudistus

Opetus- ja kulttuuriministeriö:

- Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden palautus
- Varhaiskasvatuksen suhdeluvun pienentäminen
- Varhaiskasvatuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
- Perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-ohjelma
- Harrastusmahdollisuus kaikille koulupäivän yhteydessä
- Jatkuvan oppimisen edistäminen
- Maahanmuuttajien osaamisen kehittäminen osaamiskeskustoiminnalla
- Lukiokoulutuksen yksikköhinnan vahvistaminen
- Oppivelvollisuuden laajentaminen
- Oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella
- Ammatillisen koulutuksen opettajien ja ohjaajien palkkaaminen sekä muut tukitoimen
- Työpaikkaohjaajien koulutuksen lisääminen ja kehittäminen sekä urheilijoiden ammatillisen koulutuksen tukeminen
- Taiteen perusopetuksen kehittäminen
- Kuntien kirjastotoimi
- Kuntien liikuntatoimi
- Kuntien nuorisotyö

Maa- ja metsätalousministeriö:

- Toimenpideohjelma elinvoiman ja hyvinvoinnin kehittämiseksi väestöään menettävillä alueilla

Liikenne- ja viestintäministeriö:

- Joukkoliikennetuen ja joukkoliikenteen ostojen ilmastoperusteiset tasokorotukset
- Puhtaiden ajoneuvojen direktiivi

- Laajakaistaohjelman jatkaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö:

- Alue- ja kaupunkikehittäminen
- Talent Hub -toimintamalli
- Työllisyyspalveluiden hallinnon kehittäminen
- Kuntien roolin vahvistaminen kotouttamisessa
- Kotouttaminen
- Rakennerahasto-ohjelmien toteutus

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö:

- Aktiivimallin leikkureiden ja velvoitteiden kumoaminen
- Työkykyohjelma tai osatyökykyisille suunnattu työkykyohjelma
- Vaasan keskussairaala laajan päivystyksen sairaalaksi
- Perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukeminen
- Saattohoidon ja palliatiivisen hoidon vahvistaminen
- SERI-keskusten satelliittikeskusten perustamisen arviointi
- Asiakasmaksulain kokonaisuudistus
- Vammaispalvelulainsäädännön kokonaisuudistus
- Seulontaohjelman laajentaminen
- Lastensuojelun henkilöstömitoitus
- Palvelurakenteen kehittäminen
 - Vanhuspalveluiden kehittäminen
 - Kansallinen mielenterveysstrategia
 - Peruspalveluiden saatavuuden parantaminen

- o Henkilökohtaisten budjettien ko-keilut

- Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus
- Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus

Ympäristöministeriö:

- MAL-sopimusten uusiminen
- Asuntopoliittisen toimenpiteet
- Kestävä kaupunki -ohjelma
- Valtionavustukset asunnottomuuden poistamiseksi
- Lähiöohjelma
- Kunnostusavustus asuntojen muuttamiseksi ikääntyneille sopiviksi
- Purkuavustukset

Lisätietoa toimenpiteistä löytyy valtiovarainministeriön julkaisemasta kuntatalousohjelmasta: Kuntatalousohjelma (syksy 2019, kohta 4)

Kilpailukyksopimus

Osana kilpailukyksopimusta tehtyjen määräaikaisten leikkausten palauttaminen vaikuttaa kaupungin tuloihin.

KT Kuntatyönantajat ja kunta-alan pääsopijajärjestöt allekirjoittivat syyskuussa 2016 kilpailukyksopimuksen mukaiset kunnalliset virka- ja työehtosopimukset. Osana kilpailukyksopimusta kuntasektorilla sovittiin lomarahen alentamisesta 30 prosentilla. Alentaminen koskee lomanmääräytymisvuosia 1.4.2016- 31.3.2017, 1.4.2017-31.3.2018 ja

1.4.2018- 31.3.2019. Vaikka lomanmääräytymisvuoden 1.4.2016-31.3.2017 lomarahat maksettiin pääsääntöisesti vuoden 2017 kesällä, kirjattiin vähennys tilinpäätöksiin suoriteperusteisesti vuosille 2016- 2017 (Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 114/ 2016). Siksi lomarahojen leikkauksen kuntatalouden henkilöstömenoja laskeva vaikutus kohdentui 75-prosenttisesti vuodelle 2016 ja loput vuodelle 2017. Vastaavasti leikkauksen päättymisen henkilöstökustannuksia kohottavasta vaikutuksesta 75 prosenttia kohdentuu jo vuodelle 2019 ja loput vuodelle 2020.

Julkisen sektorin lomarahaleikkauksen vaikutus näkyy ansiotasoindeksissä eri ajankohtana. Lomanmääräytymisvuoden 1.4.2016-31.3.2017 lomarahojen leikkauksen vaikutus kohdennettiin kuntasektorin ansiotasoindeksiin tasaten se vuodelle 2017. Vastaavasti lomarahaleikkauksen päättymisen nostaa ansiotasoindeksiä vasta vuona 2020.

Lomarahaleikkauksen lisäksi kuntatalouden kehitysuran aikaperiodilla on toinenkin henkilöstömenoihin ja ansiotasoindeksiin määräaikaaisesti vaikuttava kertaerä. KT Kuntatyönantajat ja kunta-alan pääsopijajärjestöt sopivat helmikuussa 2018 tuloksellisuuteen perustuvan kertaerän maksamisesta.

Sopimuksen mukaan viranhaltijalle tai työntekijälle, jonka palvelussuhde kuntaan tai kuntayhtymään on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja jatkunut keskeytymättä vähintään 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Koska työnantajalle syntyy tuloksellisuuserän maksuvelvollisuus jo vuoden 2018

aikana, erä kirjataan kirjanpitolautakunnan kuntajaoston suosituksen mukaisesti kokonaisuudessaan vuoden 2018 tilinpäätökseen kuluksi ja siirtovelaksi (Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausunto 117/2018).

Ansiotasoindeksissä kertaerän vaikutus näkyy vuosina 2019 ja 2020, eli erän kustannusvaikutus nostaa ansiotasoindeksiä vuonna 2019 ja erän poistuminen laskee ansiotasoindeksiä 2020.

Valtionavut kasvavat vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukyksopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa kustannusten kasvua. Kilpailukyksopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Sairaanhoitopiirin hallitus hyväksyi vuoden 2019 talousarvioraamin reunaehdoksi, että jäsenkuntien maksu -osuuksien muutos voi olla enintään 2,5 % ja että talousarvio laaditaan 2 M€ alijäämäiseksi ja että asiakasmaksuissa noudatetaan asiakasmaksuasetuksen mukaisia enimmäismääriä 1.1.2019 alkaen.

Sairaanhoitopiiri budjetoitua vuodelle 2019 Turun maksuosuudeksi 233 M€ ja tasaerälaskutuksen tarkistuksen yhteydessä syyskuussa loka-joulukuun eriin tehtiin korotus, jonka jälkeen Turun osuus nousi 237 M€:oon. Lisäksi sairaanhoitopiiri ilmoitti lopullisen tarkistuksen yhteydessä mahdollisesti tehtävästä lisälaskutuksesta, jonka suuruus on heidän arvionsa mukaan Turun osalta n. 3 M€. Jos lopullisen tarkistuksen yhteydessä tehtävä lisälaskutus toteutuu, ero vuoden 2018 tilinpäätökseen on 9 M€ (+3,7%).

VSSHP:n talousarvio- ja suunnitelma 2019-2021 mukaan jäsenkuntien maksuosuuksiin tulee 4,5% korotus vuonna 2020 ja 3,2% korotus vuonna 2021. Riskinä on, että Turun osuudet korotuksista ovat suuremmat kuin arvioidut keskimääräiset korotusprosentit, koska Turun erikoissairaanhoidon käyttö on ollut jo pidempään suurempaa kuin sairaanhoitopiirin talousarviossa on ennustettu (VSSHP Kuntaraportit: Kuntaviuhka).

Sairaanhoitopiirin investointimenojen loppusumma vuoden 2019 talousarvioesityksessä (ilman rahoitus-leasingilla rahoitettavia T3-hankkeen rakentamismenoja) on 44,5 milj. euroa. Vuoden 2020 investointisuunnitelma on loppusummaltaan samoin perustein 50,9 milj. euroa ja vuoden 2021 suunnitelma 65,0 milj. euroa (talousarvio- ja suunnitelma 2019-2021).

Investointisuunnitelman suurin yksittäinen hanke on U-sairaalan korvaavien tilojen rakentaminen (T3-hanke). Sen rakentamis- ja hankintakustannukset ovat nousemassa 210 M€ (sis. betonikustannukset 11 M€) (HAL 17.9.2019) (talousarvio- ja suunnitelma 2019-2021 mukaan 189 M€).

Käynnistymässä olevista rakennushankkeista merkittävin on psykiatrian uudisrakennus. Hankkeelle on varattuna talousarvioon alustavasti määrärahoja eri vuosille yhteensä 55,0 milj. euroa (talousarvio- ja suunnitelma 2019-2021), mutta sairaanhoitopiirin hallituksen esityksen mukaan kustannusarvio on kaksinkertaistunut ollen esityksessä 112 M€ (HAL 17.9.2019).

TURUN KAUPUNGIN ORGANISAATIO JA TURKU-KONSERNI

Turun kaupungin organisaatio

Turun kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Valtuutetut ja heidän varajäsenensä valitaan joka neljäs vuosi toimitettavissa kunnallisvaaleissa. Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2017 - 2021 yhteensä 67 valtuutettua. Valtuutettujen määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajana toimii Elina Rantanen (vihr), 1. varapuheenjohtajana Pentti Huovinen (kok), 2. varapuheenjohtajana Seppo Lehtinen (sd), 3. varapuheenjohtajana Sauli Saarinen (vas) ja 4. varapuheenjohtajana Ulla Achrén (rkp).

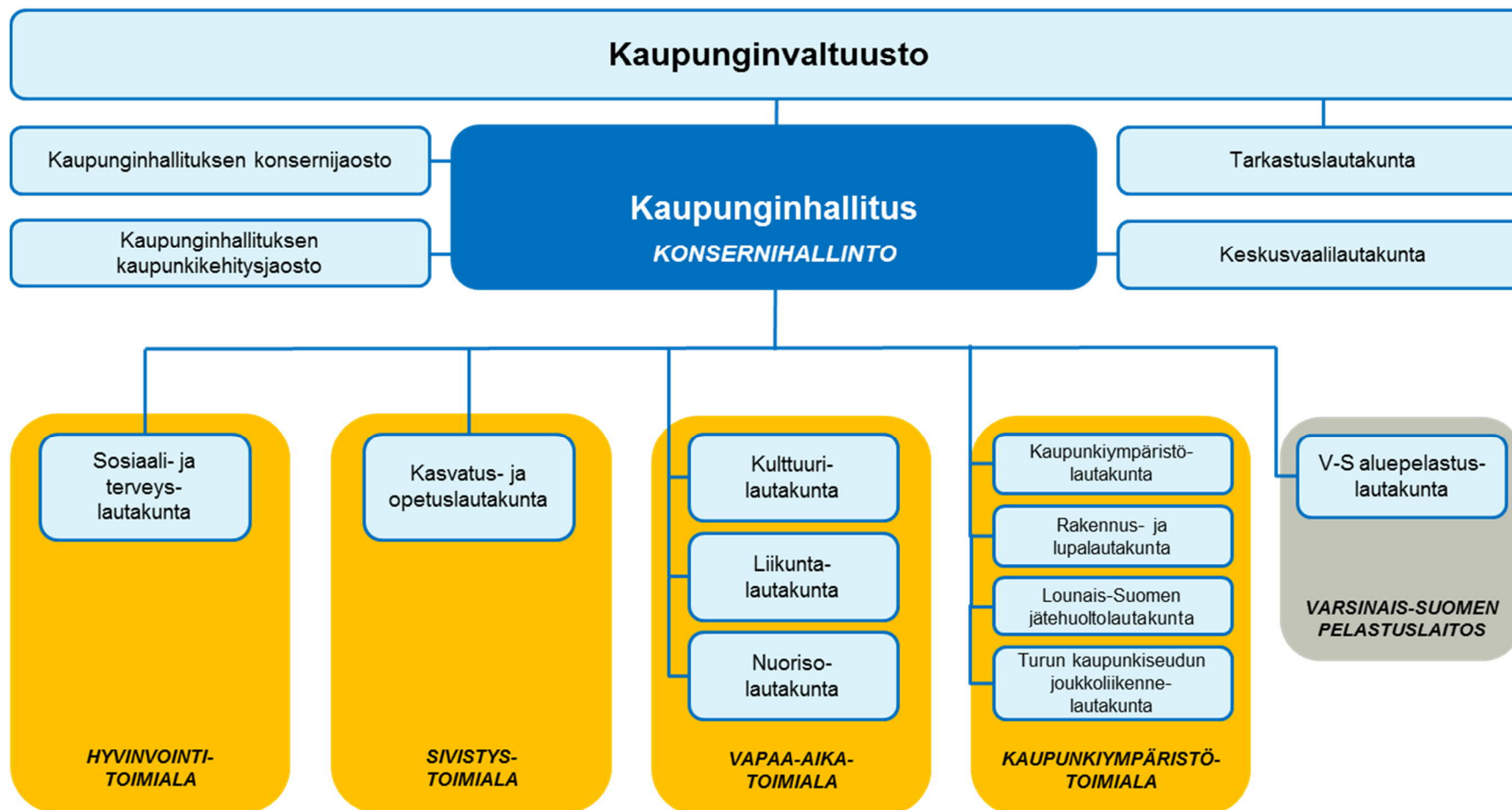
Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä toimeenpanee valtuuston päätökset. Kaupunginhallituksessa on 14 valtuuston valitsemaa jäsentä, joista jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Valtuusto valitsee kaupunginhallituksen jäsenet kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Kaupunginhallituksen puheenjohtajana toimii Lauri Kattelus (kok). Ensimmäisenä varapuheenjohtajana toimii Jukka Vornanen (vihr) ja toisena varapuheenjohtajana Mika Maaskola (sd).

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen poliittiset voimasuhteet vuoden 2019 syksyllä:

	Valtuusto	Hallitus
Kansallinen kokoomus	17	4
Vihreä liitto	14	3
Suomen sosialidemokraattinen puolue	12	3
Vasemmistoliitto	12	2
Perussuomalaiset	4	1
Ruotsalainen kansanpuolue	3	0
Suomen Keskustapuolue	3	1
Siniset	1	0
Suomen Kristillisdemokraatit	1	0

Turun kaupungin toimielimet

Turku-konserni

Kaupunkikonsernia johtaa ja ohjaa kaupunginhallituksen konsernijaosto. Hallintosäännön luvun 2 kohdan 4 mukaan Kaupunginhallituksen konsernijaosto Kaupunginhallituksen konsernijaosto huolehtii kaupunkikonsernin konserniohjauksen ja -valvonnan täytäntöönpanosta sekä niiden toimivuudesta. Konsernijaosto tekee esityksiä omistajapolitiikan linjauksista ja konserniohjauksen periaatteista, tytäryhteisöille ja -säätiöille asetettavista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista sekä muista yhteisöjen sekä säätiöiden toimintaan ja talouteen liittyvistä asioista. Lisäksi konsernijaosto ohjaa, seuraa ja valvoo kaupungin tytäryhteisöjen ja -säätiöiden toimintaa sekä niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Konsernin yhtiöt jaetaan strategisiin ja operatiivisiin yhtiöihin.

Strategiset yhteisöt vuonna 2019 ovat:

Strategiset tytäryhteisöt

Oy Turku Energia - Åbo Energia Ab
Turun Seudun Vesi Oy
Turun Seudun Puhdistamo Oy
Turku 2029 - säätiö

Arkea Oy
Kaarea Oy
Kuntec Oy
Turku Science Park Oy
Turku City Data Oy
Varsinais-Suomen Asumisoikeus Oy
Turun Kaupunginteatteri Oy
TVT Asunnot Oy
Turun Kaupunkiliikenne Oy
Turun Satama Oy
Lännen Tekstiilihuolto Oy
Turun Ylioppilaskyläsäätiö
Forum Marinum - säätiö
Turun Aikuiskoulutussäätiö
Turun Ammattikorkeakoulu Oy
Turun Vesihuolto Oy
Turun musiikinopetus Oy
Strategiset osakkuusyhtiöt
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy
Logomo Oy
Lounais-Suomen Jätehuolto Oy

Organisaatiomuutokset ja omistusjärjestelyt

Turku-konserniin kuului Turun kaupunki emoyhteisönä sekä 52 tytäryhtiötä (joista 17 strategista), 6 säätiötä (joista neljä strategista) ja 35 osakkuusyhteisöä (joista kolme strategista). Turku-konsernin konsernitilinpäätökseen yhdistellään lisäksi 4 kuntayhtymää.

Vuoden 2019 aikana tapahtui kaksi osittaisjakautumista: Arkea Oy jakautui markkinoilla toimivaksi Arkea Oy:ksi ja sidosyksikkönä toimivaksi Kaarea Oy:ksi sekä Lännen Tekstiilihuolto Oy jakaantui markkinoilla toimivaksi Lännen Tekstiilihuolto Oy:ksi ja sidosyksikkönä toimivaksi Puro Tekstiilihuolto Oy:ksi, josta kaupunki luopui kokonaan. Kaupunki myi kokonaan Turun seudun sosiaali- ja terveystalvotkiinteistöt Oy:n osakekannan.

Lisäksi kaupungin perustama Turku City Data Oy ja Turun musiikinopetus Oy nimettiin strategisiksi yhtiöiksi ja Turku Touring Oy ja Koy Turun Monitoimihalli muutettiin operatiivisiksi yhtiöiksi. Muilta osin kaupunkikonsernin rakenne ja yhtiöomistukset säilyivät pääosin ennallaan.

TURUN KAUPUNGIN KEHITTÄMINEN JA KÄRKIHANKKEET

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 -kaupunkistrategian visio ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset.

Strategisiin ja operatiivisiin sopimuksiin sisältyviä merkittäviä kehittämistoimenpiteitä toteutetaan hankkeina ja projekteina. Kärkihankkeilla toteutetaan kaupungin kannalta kaikkein keskeisimpiä tavoitteita.

Kaupunginhallitus päätti 29.9.2014 kehittämismallin ja salkunhallinnan periaatteiden käyttöön otosta osana kaupungin toimintamallin uudistamista ja strategian toimeenpanoa. Samalla päätettiin ottaa käyttöön koko kaupunkia koskevat yhteiset työtavat ja työvälineet.

Siinä missä kehittämissalkun hallinta tarkastelee kaupungissa tapahtuvaa kokonaiskehittämistä hyötyjen ja resurssien käytön näkökulmasta, kehittämissalkussa olevat yksittäiset hankkeet ja projektit valmistellaan ja toteutetaan yhtenäisillä parhaisiin käytäntöihin perustuvilla projektihallinnan menetelmillä.

Turun kaupungin kehittämissmalli sai eurooppalaisen EFQM-laatustandardin mukaisen Committed to Excellence-laatutunnustuksen vuonna 2017.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun keskustan kehittämisen -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen keväällä 2016 (kh 2.5.2016 § 177). Keskustan kehittämisen kärkihankkeen tavoitteeksi asetettiin laatia kunnianhimoinen visio keskustan elinvoiman ja vetovoiman vahvistamiseksi sekä konkreettinen näkemys toimenpiteistä ja vaiheista, joilla vision mukainen tila kaupunkikeskustan kehittämisessä saavutetaan. Vision laatimisen lähtökohdat johdettiin Turku 2029 -kaupunkistrategiasta.

Keskustavisio 2050 julkistettiin elokuussa 2017. Toukokuussa 2018 valtuusto linjasi, että kärkihanke ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan keskustan kehittämiseen liittyvää valmistelua ja päätöksentekoa (kv 14.5.2018 § 92). Lisäksi se päätti keskustan kehittämisen kymmenestä ensimmäisestä toimenpiteestä, joilla kärkihanke toteutetaan. Kaupunginhallitus hyväksyi Keskustan kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman ja mittarit elokuussa 2018 (kh 13.8.2018 § 288).

Keskustan kehittäminen -kärkihanke on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupun-

kistrategian keskustaa koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Kärkihanke rakentuu viidestä laajasta kehittämishankkeesta sekä kahdesta ajallisesti rajatummasta projektista:

1) Hansatown, jonka tavoitteita ovat kaupallisen ydinkeskustan ympärivuotisen vetovoiman ja elinvoiman vahvistaminen, työpaikka- ja asukasmäärän lisääminen sekä keskustan houkuttelevuuden kasvattaminen investointikohteena;

2) Vanhakaupunki, jonka tavoitteena on Turun historiallisen keskustan elävöittäminen, viihtyistämisen ja toiminnallinen monipuolistaminen, sekä Turun Vanhakaupungin ainutlaatuisen brändin rakentaminen;

3) Aninkainen, jonka tavoitteena on paitsi kehittää aluetta Turun keskustan kansallisiin ja kansainvälisiin yhteyksiin saumattomasti kytkeväna 'hubina' myös vahvistaa alueen vetovoimaa kulttuurin, työteon ja asumisen keskittymänä;

4) Waterfront, jonka tavoitteena on Aurajoen ja sen rantojen käytön tavoitteellinen kehittäminen elävän kaupunkikulttuurin ja matkailun vetovoimaisena ympäristönä sekä Linnanniemen alueen kehittäminen uudenaikaisena merellisenä osana laajenevaa keskustaa;

5) Liikenne ja liikkuminen, jonka tavoitteena on parantaa keskustan saavutettavuutta, lisätä kestä-

vien liikkumismuotojen käyttöä ja säilyttää liikku-
misympäristön ilme esimerkillisen viihtyisänä ja ve-
tovoimaisena ympäri vuoden.

6) Keskustavalaistus-projekti, jonka tavoitteena on
laatia periaatteet ja kokonaisvaltainen suunni-
telma keskustavalaistukselle (ml. pysyvä, kausi- ja
tapahtumavalaistus); sekä

7) Innovaatiokilpailu-projekti, jonka tavoitteena on
keskustavision 2050:n toimeenpanon edistäminen
monipuolisilla kumppanuuksilla.

Keskustavision esitetyt elävän keskustan tärkeim-
mät elementit - saavutettava ja helposti kuljettava
keskusta, kaupallisesti houkutteleva keskusta sekä
viihtyisä kohtaamispaikka - muodostavat kaikki kes-
kustan kehittämisen kehittämistoimenpiteet läpi-
leikkaavan tavoitteiston, joiden toteuttamiseen
yllä esitetyt toimenpidekokonaisuudet tähtäävät.

Vuoden 2020 toimenpiteisiin kuuluvat mm. keskus-
taliikenne 2029 -suunnitelman valmistelu, Vanhan-
kaupungin kehittämissuunnitelman laatiminen ja
toimeenpano, keskustan kauppakeskuksen konse-
ptin operationalisointi, kauppahallin korttelin kehi-
ttämissuunnitelman laatiminen, Linnaniemen alu-
een kehittämissuunnittelu kansainvälisen ideakil-
pailun tulosten pohjalta, Turun Merikeskuksen
suunnittelu yhteistyössä merellisten toimijoiden
kanssa, suunnitelman laatiminen Aninkaisten alu-
een kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, Matkakes-
kus-hankkeen edistäminen sekä keskustavalaistuk-
sen kokonaisvaltainen suunnitelma. Lisäksi kau-
punki järjestää innovaatiokilpailun keskustavision

ajatusten toteutuksesta monipuolisilla kumppanuuk-
silla ja osallistuu Elämyseskuksen kehittämisvai-
heen edistämiseen.

Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjel-
maa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteis-
työllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kai-
killa hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteu-
tuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asi-
akkaiden ja sidosryhmien osallisuus. Hankkeen ra-
hoituksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mu-
kaan ulkoisia rahoituslähteitä.

2. Turun Tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 ta-
lousarvion yhteydessä Kampus ja tiedepuisto -kär-
kihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus
toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä
hankkeen keväällä 2016 (kh 25.4.2016 § 163). Kär-
kihankkeella tavoitellaan yliopistokampukselta Ku-
pittaan yrityskehittämiseen ja edelleen Itäharjulle
ulottuvan alueen kehittyvän kansainvälisesti kiin-
nostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskitty-
mänä, joka on toimintoiltaan monipuolinen ja lo-
gistisesti vetovoimainen. Lisäksi tavoitteena on
luoda alueen omaleimaiseen identiteettiin ja kes-
keisiin kilpailukykytekijöihin pohjautuva alue-
brändi ja sen päälle rakentuva markkinoinnillinen
kokonaisuus, joka edesauttaa alueen kehittymistä
merkittäväksi investointi- ja rahoituskohteeksi.

Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupungin-
valtuutetuille ja kaupunkilaisille joulukuussa 2017.
Uudenlaista kunnianhimoista kaupunkikehittämistä
edustava Masterplan on tiiviissä yhteistyössä alu-
een keskeisten toimijoiden kanssa tuotettu koko-
naisvaltainen tulevaisuuskuva rohkean kokeilevasta
ja kansainvälisesti verkottuneesta osaamiskeskitty-
mästä kaupungin sykkeessä. Masterplanissa määri-
tellään paitsi strategiset tavoitteet alueen kehittä-
miselle myös joukko toimenpiteitä, joiden avulla
tulevaisuuskuva voidaan lähteä toteuttamaan. Stra-
tegien kehittämistavoitteiden pohjana ovat olleet
Turku 2029 -kaupunkistrategia sekä alueen
avaintoimijoiden haastattelujen avulla täsmenne-
tyt yhteiset kehittämisen kärkiteemat.

Tiedepuiston kehittämisen kärkiteemat tiivistyivät
neljäksi tavoitteelliseksi painopistealueeksi: Roh-
keasti kokeileva innovaatio- ja osaamiskeskittymä,
logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen kes-
kus, 24/7/365 elävä kohtaamisten keidas, ja kestä-
västi kasvava kaupunginosa. Kehittämisen painopis-
tealueet toimivat kärkihankkeen toteuttamisohjel-
man pohjana. Samalla ne luovat pohjaa myös alu-
een kilpailukykyyn ja vetovoiman vahvistamiselle
paitsi monipuolisena koulutus- ja tutkimuskeskitty-
mänä myös kansainvälisesti merkittävänä osaa-
misintensiivisen yritystoiminnan keskuksena ja ve-
tovoimaisena asuinympäristönä.

Masterplaniin pohjautuva esitys kehittämistoimen-
piteiden ohjelmoinnista esiteltiin kaupunginvaltuu-
tetuille alkukesästä 2018. Kaupunginvaltuusto aset-
tui tukemaan esitystä päättämällä toukokuussa
2018, että kärkihankkeeseen ohjataan kulloinkin toimivaltai-

sen toimielimen ja viranhaltijan Tiedepuiston kehittämiseen liittyvää valmistelua ja päätöksentekoa (kv 14.5.2018 § 91). Lisäksi se hyväksyi kymmenen periaatetta, jotka ohjaavat kehittämistoimenpiteiden toteutusta. Tiedepuiston kärkihankkeen toteuttamissuunnitelma ja sen vaikuttavuutta kuvaavat mittarit hyväksyttiin kaupunginhallituksessa kesäkuussa (kh 18.6.2018 § 265).

Vuonna 2020 jatketaan loppuvuonna 2019 julkaitavaa Kupittaa Core idea-, innovaatio- ja toteustuskilpailua. Kilpailulla tavoitellaan toteutuskumppania Kupittaaan ja Itäharjun ylittävälle kannelle ja siihen liittyvälle hankekehitysalueelle, jossa olemaan olevan 100.000 kem2 rakennusoikeutta. Kupittaa Core on samalla liikkumisen, pysäköinnin ja palveluiden kehittämisen keskipiste, josta kulkee tuleva raitiotie ja johon pysähtyy tuleva Tunnin juna.

Kärkihankkeessa jatketaan lisäksi uusien innovaatio- ja kokeilualustojen kehittämistä hyödyntämällä innovaatiotoiminnan yhteistoimintamallia, jossa palvelut, hyvinvointi ja tapahtumatoiminta ovat kehittämisen keskiössä. Näistä elementeistä luodaan alueelle uutta brändiä ja se on tulevan markkinoinnin pääteemoja.

Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus. Hankkeen rahoituksessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan ulkoisia rahoituslähteitä.

3. Smart And Wise Turku

Turun kaupunginvaltuusto hyväksyi Smart and Wise Turku kärkihankkeen 14.5.2018 (Kv §90/2018), jossa yhdistyvät hiilineutraalisuustavoite sekä Smart City -konsepti ja totesi samalla, että kärkihankkeeseen ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Kaupunginhallitus päätti kärkihankkeen toimeenpanosta 18.6.2018 (Kh §249/2018) ja vahvisti mittarit, joilla seurataan hankkeen etenemistä ja vaikuttavuutta.

Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tavoitteena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa Turku luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvattaa kaupungin kansainvälistä kiinnostavuutta.

Kärkihankkeeseen rakentuu kuudesta painopistealueesta:

1) Hiilineutraalius ja resurssiviisaus, joka toteuttaa päästötavoitteiden jätteenkäytön ja kestävästi luonnonvarojen käyttöön liittyvät resurssiviisauden periaatteet vuoteen 2040 mennessä. Turun tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2029

2) Asiakkuuksien ja palveluiden hallinta, jonka tavoitteena on asiakaslähtöisten ja vaikuttavien pal-

velujen kustannustehokas järjestäminen uudistamalla kaupungin toimintatapoja ja hyödyntämällä digitalisaation ja sen tuottaman datan mahdollisuuksia.

3) Turvallisuus, jonka tavoitteena on kasvattaa turvallisuuden tilannetietoisuutta paremman tiedonhallinnan ja data-analytiikan keinoin sekä tehostaa sitä kautta viranomaisyhteistyötä. Erityisen huomion kohteena on yhteiskunnan toimintojen kannalta kriittisen infrastruktuurin suojaaminen kyberrikollisuudelta.

4) Kaupunkisuunnittelu, jonka tavoitteena on kehittää ja automatisoida kaupunkiympäristön suunnitteluun, rakennuttamiseen ja ylläpitoon liittyviä prosesseja ja luoda niitä tukevia digitaalisia ratkaisuja.

5) Liikenne ja liikkuminen, jonka tavoitteena on kuvata tulevaisuuden älykäs, eri liikennemuotoja yhdistävä, liikenne- ja liikkumisjärjestelmä sekä kasvattaa käytännön toteutuksiin liittyvää osaamista ja ymmärrystä innovatiivisten kokeilujen kautta.

6) Syrjäytymisen ehkäiseminen, jonka tavoitteena on tukea erityisesti 15-29 -vuotiaiden nuorten, nuorten aikuisten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäviä toimenpiteitä hyödyntäen laaja-alaisesti kohderyhmään ja asuinalueisiin liittyviä mittareita, data-analytiikkaa ja tutkimustuloksia. Lisäksi suunnittelemme ja toteutamme syrjäytymisen ehkäisemiseen tähtäviä toimenpiteitä erikseen valituille asuinalueille.

Lisäksi painopistealueita tukee kaikille yhteinen tiedon hyödyntämisen ja alustatalouden toimintamalli, jonka tavoitteena on edistää tiedon horisontaalista integraatiota organisaatio- ja tietojärjestelmien luomien rajojen yli.

Vuoden 2020 aikana kärkihanke toteuttaa ilmasto- ja tavoitteiden sitouttamista ja resurssiviisauden tiekartan päivityksen seuraavia vaiheita, ottaa käyttöön kuntalaisten asiointitilin, luo turvallisuuden liittyvälle datan keräämiselle ja analysoinnille systemaattisen toimintamallin, luo väestönkehitykseen perustuvan palvelujen ennakoinnin mallin, mallintaa kaupungin digitaalisesti ja hyödyntää digitaalista aineistoa suunnittelu-, rakentamis- ja ylläpitoprosesseissa, kokeilee robottibussiliikennettä, uudistaa pysäköintipalveluja pysäköinnin alustalla, saa valmiiksi Civitas Eccentric -hankkeen, joka otti käyttöön Föli-fillarit, kuvaa syrjäytymisen ehkäisemisen toimintamallit ja luo sitä varten arviointimallin, luo ja testaa kestävän kaupunkikehityksen mallin ja testaa syrjäytymiseen johtavien ympäristö- ja muiden tekijöiden ennakoimisen mallia. Lisäksi Turku City Data Oy:n ensimmäisen toimintavuoden tuloksia voidaan arvioida vuoden 2020 lopulla.

TALOUSARVIO- JA TALOUSSUUNNITELMAT

LUKUOHJEET:

TULOSLASKELMA

TOIMINTAKATE ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

VIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus olisi riittävä.

TILIKAUDEN TULOS on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja meno-erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

Määritelmä: $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate %:a poistoista:

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN RAHAVIRTA osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulo-rahoituksen korjaukset*. Korjaukset ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Investointien rahavirta -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua **rahavarojen muutosta**.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Investointien tulo-rahoitus, %

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintamenot} (= \text{käyttöomaisuusinvestointien hankintameno} - \text{investointien rahoitusosuudet})$

Lainakanta 31.12.

Määritelmä: $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMAT

TALOUSARVION TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Toiminnan nettomenot = toimintakate

Keväällä valmisteltujen suunnittelulukujen lähtökohtana oli talouden sopeuttaminen seuraavan taloussuunnitelmakauden aikana. Suunnitteluluvut sisälsivät 50 miljoonan sopeuttamistavoitteen.

Vuoden 2019 toisessa osavuositarkastuksessa ennakotiin talousarvion toimintakatteen ylittyvän kaupunkitasolla lähes 34 miljoonaa. Ylitys aiheutuu pääosin hyvinvointitoimialan menojen kasvusta, minkä lisäksi omaisuuden myyntitulojen tavoitteen ennakoidaan jäävän tavoitteesta.

Kuluvan vuoden ennuste on poikkeuksellisen huono, mutta tilannetta kyetään toivottavasti parantamaan vielä kuluvan vuoden aikana käyttämällä harkintaa kaikissa mahdollisissa talouteen vaikuttavissa tekijöissä. Osa ennustetusta kustannuspaineesta on kuitenkin siirtymässä seuraaville vuosille, joten kesällä käynnistetty sopeuttamisohjelma on varsin perusteltu.

Toimielimet käynnistivät kesällä sopeuttamisohjelman toimenpiteiden valmistelun. Toimielimet valmistelivat syyskuussa annetut talousarvioehdotukset suunnittelukuun, kun huomioidaan sopeuttamisohjelmien arvioitu vaikutus.

Tasapainon saavuttamiseksi talousarvio sisältää taloutta sopeuttavia toimenpiteitä. Toimialat ovat

valmistelleet kesä-syyskuun aikana 95 sopeuttamistoimenpidettä, joiden kaupungin alijäämää pienentävä kokonaisvaikutusarvio on 59,3 miljoonaa koko taloussuunnitelmakaudella.

Talousarvioesitys sisältää kaksi varausta. Kuntasektorin työehtosopimusneuvottelut käynnistyvät keväällä 2020. Toistaiseksi ei ole tarkkaa arviota neuvottelutuloksesta, mutta kaupunginhallituksen määrärahat sisältävät viiden miljoonan varauksen vuodelle 2020 sekä vuodelle 2021. Palkkavaraukset eivät ole kertaluontoisia, joten kokonaisvaikutus on huomioitu vuosilla 2022-2023.

Toinen varaus liittyy bussien runkolinjaston käyttöönottoon, josta kaupunginhallitus on päättänyt 4.3.2019 pitämässään kokouksessa. Toteutusaikataulu on viivästynyt vuodelle alkuperäiseen suunnitelmaan verrattuna, joten uudistus vaikuttaa kaupungin talouteen vuodesta 2021 lähtien. Varaus on tehty tässä vaiheessa kaupunginhallituksen talousarvioon.

Talousarviossa vuoden 2020 toimintakatteeksi muodostuu 1 115,7 milj. euroa. Nettokäyttömenojen kasvu vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna +2,4 prosenttia.

Talouden tasapainotavoitteen saavuttamiseksi taloussuunnitelmakauden 2021-2023 nettokäyttöme-

noissa tavoitellaan hyvin maltillista kasvua. Nettokäyttömenojen muutos vuosittain on +1,5 prosenttia vuonna 2021, +1,2 prosenttia vuonna 2022 ja +1,5 prosenttia vuonna 2023. Keskimäärin taloussuunnitelmakaudella 2020-2023 tavoitellaan +1,7 prosentin toiminnan nettomenojen kasvua. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukan taloudenpidon lisäksi rakenteellisten ja tuottavuutta parantavien muutosten toteuttamista.

Verotulot

Kunnallisverotulot eivät yltäne tavoitteeseen vuonna 2019. Tämä johtuu merkittävästä kertymävajeesta, jonka pääsyyksi Verohallinto on ilmoittanut verokortt uudistuksen. Osa vuoden 2019 veroista siirtyy tilitettäväksi vuonna 2020. Rytmihäiriö vaikuttaa suoraan vuosikohtaiseen tilikauden tulokseen ja siten vuoden 2019 tilikauden alijäämä kasvaa merkittävästi.

Tarkkaa tietoa kertymävajeen suuruudesta ei ole, mutta Kuntaliitto on omissa laskelmissaan arvioinut vajeen suuruudeksi kansallisesti n. 600 miljoonaa. Tämä tarkoittanee Turulle n. 20 miljoonan euron kunnallisverotulojen saamista, joka tilitetään vuonna 2020. Tilanne on kuntien näkökulmasta erittäin valitettava.

Kuntaliitto on huomionnut kertymävajeen veroennusteissa. Kokonaisuutena vuosien 2019-2022 veroennuste on pysynyt lähes samana, mutta vuosien välillä on tapahtunut siirtymistä.

Kertymävaje aiheuttaa rahoituksellisen haasteen, mutta nykyisillä rahoitusmarkkinoilla kunnille ei aiheudu merkittävää ongelmaa. Vieraan pääoman hinta on alhainen, joten mahdolliset korkokustannukset ovat hyvin vähäiset.

Kunnallisverojen perusteena olevien ansiotulojen ennakoitaan kehittyvän positiivisesti taloussuunnitelmakaudella. Tilanteeseen vaikuttaa erityisesti parantunut työllisyystilanne. Helsingin kaupungin tekemän selvityksen mukaan Turun kaupungin mediaanitulo on kehittynyt suurimmista kaupungeista voimakkaimmin viimeisen kolmen vuoden aikana. Kehitys on taloussuunnitelman kannalta erittäin lupaava.

Yhteisöverot ovat kehittyneet erittäin positiivisesti kuluvan vuoden aikana. Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2018-2023 on pohjana käytetty valtiovarainministeriön uutta ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakkoverojen kehitys.

Ennusteen taustalla on kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutos. Ennusteessa on myös huomioitu syyskuun yhteisöverotilitykset ja Verohallinnon ennakkotiedot vuoden 2018 osalta.

Yhteisveroennusteessa ei ole vielä huomioitu hallituksen vuosille 2020-2023 linjaamia kone- ja lai-

teinvestointien korotettuja poistoja eikä aineettomien investointien 50 % ylimääräistä verovähennystä. Näiden esitysten lopullisesta sisällöstä tai niiden verotuloja vähentävästä vaikutuksesta ei ole vielä tarkempaa tietoa. Kunnille muutosten vaikutukset aiotaan kompensoida yhteisöveron jakoosuutta korottamalla.

Kiinteistöverojen kehitys on ollut melko vakaa viimeisten vuosien aikana. Sopeuttamisohjelmaan on kirjattu yhdeksi toimenpiteeksi kiinteistöveropohjan täsmentäminen. Käytännössä tämä tarkoittaa verotuksen perusteena olevan kiinteistö- ja maapohjan läpikäyntiä. Ensimmäisten arvioiden mukaan tarkistuksella voidaan saavuttaa 1-2 miljoonan pysyvä positiivinen vaikutus. Tavoitteena on saada ensimmäiset vaikutukset vuodelle 2021.

Kokonaisuutena verotulojen kehitys taloussuunnitelmakaudella on lupaava. Ansiotulojen kehityksen sekä Turun seutukunnan elinkeinotoiminnan positiivinen vire huomioiden tavoitteita voitaneen pitää uskottavina. Valitettavasti Verohallinnon tekemät uudistukset estävät kehityksen seurannan ja kunnan ovat lähes täysin valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Kuntaliiton ennusteiden varassa.

Turun veroprosentit 2019

	Turku 2019	Turku 2020
Tuloveroprosentti:	19,50	19,50
Kiinteistöveroprosentit:		
Yleinen veroprosentti	1,00	1,00
Vakituinen asuinrakennus	0,41	0,41
Rakentamaton rakennuspaikka	3,00	3,00
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	0,93	0,93
Yleishyödyllinen yhteisö		

Valtionosuudet

Kuntaliiton ennakkollisten valtionosuuslaskelmien (14.10.2019) mukaan kuntien valtionosuudet (ml. veromenetysten kompensatit) kasvavat 610 miljoonaa euroa (+7,1 %; 111 €/asukas) vuodesta 2019 vuoteen 2020. Kunnille myönnetään valtionosuutta yhteensä 6 968 miljoonaa euroa ja veromenetysten kompensatioita 2 251 miljoonaa euroa vuonna 2020 (yhteensä 8 608 milj. € vuonna 2019).

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,09 prosenttiyksiköä ja on 25,46 % vuonna 2020 (25,37 % vuonna 2019).

Budjettiriihessä (17.9.2019) tehtiin päätös kerta-luonteisen valtionosuuskompensaation (+237 milj. euroa) siirrosta vuodelta 2020 vuodelle 2019.

Kunnan valtionosuus koostuu kahdesta osasta, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (VM) ja ope-tus- ja kulttuuriministeriön valtionosuusrahoituk-sesta (OKM).

Erona aiempiin vuosiin vuonna 2020 kunnille mak-settavat veromenetysten kompensatiot erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta (mom. 28.90.30) ja maksetaan omalta valtiovarainministeriön mo-mentiltaan 28.30.35. Uudistus yksinkertaistaa jär-jestelmää ja lisää sen läpinäkyvyyttä.

Peruspalvelujen valtionosuuden (VM) kasvu vuo-desta 2019 vuoteen 2020 johtuu erityisesti vuonna 2019 päättyneestä kilpailukyky sopimuksesta, mutta taustalla on myös muita lakiin perustuvia muutoksia:

- Kilpailukyky sopimukseen sisältynyt loma-rahojen leikkaus päättyy ja niin ikään sii-hen liittyvä valtionosuuden leikkaus (-264 milj. €) päättyy vuoteen 2019.
- Pääministeri Juha Sipilän hallituksen päät-tämä määräaikainen vuosia 2016-2019 kos-kenut indeksikorotusten jäädytys päättyy vuoteen 2019. Tehtyjä indeksijäädytyksiä

ei kompensoida, mutta vuoden 2020 kus-tannustason muutos (+2,4 %) lisää valtion-osuutta 166 milj. euroa.

- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2017 tietoihin) lisää valtionosuutta 102 milj. euroa vuonna 2020.
- Uutuutena vuonna 2020 aiemmin valtion-osuusjärjestelmän kautta kunnille makse-tut verotulomenetysten kompensaa-tiot erotetaan järjestelmästä omalle mo-mentilleen 28.90.35. Veromenetysten kompensatiot lisääntyvät 285 milj. euroa vuonna 2020. Täten vuosien 2010-2020 ve-romenetysten kompensatioiden yhteis-summa on 2 251 milj. euroa.

Kuntaliiton ennakkollisissa valtionosuuslaskelmissa on tehty arvio vain peruspalvelujen valtionosuudesta (VM). OKM:n valtionosuus on ennakkolaskel-massa vuoden 2019 rahoituksen (5.8.2019) tasoi-sena.

Turun kaupungin valtionosuudet ovat kasvamassa vuonna 2020, mutta hieman keskimääräistä hei-kommin. Tähän vaikuttavat kuntien erilaiset väes-törakenteet sekä verotuloihin perustuva valtion-osuuden tasaus, joka kääntyy ensi vuonna Turun osalta negatiiviseksi. Tästä syystä myös taloussuun-nitelmakauden kehityksen arvioivan jäävän kansal-lisesta kehityksestä.

Rahoituserät

Korkotuottojen ja -menojen sekä rahoitustuottojen ja -kuluja nettomääräksi vuodelle 2020 arvioi-daan 30,7 milj. euroa. Nettoluku säilyy vuosina 2021 - 2023 lähes samana vaikka korollinen koko-naisvelkamäärä kasvaa.

Korkotulot ja korkomenot

Vuoden 2020 talousarviossa korkotuloja arvioidaan kertyvän tytäryhtiöiden antolainoista n. 14,5 milj. euroa. Suurimmat korkotulot tulevat TVT Asunnot Oy:stä, Oy Turku Energiasta, Turun Vesihuolto Oy:stä ja Turun Satama Oy:stä. Yhtiöittämisten seurauksena antolainoista saatava korkotulo kau-pungille on merkittävä. Toisaalta eräiden tytäryh-tiöiden lainojen korkoehdot aiheuttavat epävar-muutta, koska osaltaan tytäryhtiöiden lainojen kor-koihin vaikuttaa tytäryhtiöiden tuloskehitys. Kassa-varannosta ja vahinkorahastosta saatavaa korkotu-loa on arvioitu kertyvän n. 1,3 milj. euroa, vaikka nykyinen korkotaso on hyvin alhainen. Taloussuun-nitelmakauden 2021 - 2023 osalta korkotulot anto-lainoista säilyy nykyisellä tasolla tai nousee lie-västi.

Vuoden 2020 talousarviossa ulkoisia korkomenoja arvioidaan olevan n. 8,5 milj. euroa. Korkotaso on tällä hetkellä edelleen hyvin alhainen ja merkit-tävä osa kaupungin korkokuluista on suojattu ta-loussuunnitelmakaudella. Keskimääräinen korko on n. 0,9 %:n korollisesta kokonaisvelasta

Vuosina 2021 - 2023 korkomenot voivat jopa alen-tua vaikka velkamäärä ja korot nousisivat lievästi

lainojen korkean suojausasteen takia. Toisaalta korollisen velan kehittymiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä.

Muut rahoitustulot ja rahoitusmenot

Rahoitustuloja arvioidaan kertyvän vuonna 2020 n. 23,8 milj. euroa. Määrästä suurin osa eli 20 milj. euroa on arvio Oy Turku Energian maksamasta osingosta. Lisäksi on arvioitu 2,5 milj. euron osinkotulo Turun TeknologiaKiinteistöt Oy:ltä. Lisäksi tuloja muodostuu rahastojen saamista osingoista ja arvopaperien myyntivoitoista ja muista satunnaisista tuottoeristä. Vuosien 2021 - 2023 aikana tulojen arvioidaan pysyvän ennallaan tai kasvavan lievästi. Rahoitustulot sisältävät yleensä kertaluonteisia eriä, joita on vaikea arvioida etukäteen. Vahinkorahaston arvonkehityksen ja tuoton odotetaan olevan maltillinen ja noudattavan sijoitusperiaatteissa asetettua linjaa.

Muita rahoitusmenoja arvioidaan taloussuunnitelmakaudella 2021 -2023 olevan n. 2,8 milj. euroa vuosittain. Vahinkorahaston osalta ei ole huomioitu mahdollisesti syntyviä vahinkoja, jotka saattavat tulla katetuksi rahastosta.

Vuosikate

Vuoden 2020 vuosikate on 13,3 miljoonaa euroa, joka on euromäärä, joka tulo- ja rahoituksesta jää investointien, lainanlyhennysten ja muiden pitkävaikutteisten menojen kattamiseen. Kaupungin vuosikate säilyy käynnistyvän taloussuunnitelmakauden ensimmäiset vuodet huolestuttavan heikkona. Vuo-

sikatteen olisi hyvä kattaa poistot, mutta tästä tasosta jäädyään merkittävästi vuosina 2020-2021. Taloussuunnitelmakauden lopulla vuosikate voimistuu ja sen arvioidaan kattavan poistot.

Satunnaiset erät

Taloussuunnitelma ei sisällä satunnaisia eriä.

Tilikauden yli-/alijäämä

Vuoden 2020 tilikauden alijäämäksi muodostuu -41,9 miljoonaa euroa. Taloussuunnitelma tasapainottuu vuonna 2022 ja suunnitelmakauden viimeisenä vuonna tavoitellaan 5,6 miljoonan euron yli-jäämää. Taloussuunnitelman ensimmäiset vuodet ovat alijäämäisiä ja koko taloussuunnitelmakauden aikana kertyneitä ylijäämiä syödään 59,1 miljoonaa euroa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TALOUSARVION TULOSLASKELMA

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAM 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntituotot	154 119	147 245	154 807	153 852	157 494	158 607	159 960
Maksutuotot	64 181	65 626	63 743	65 074	72 072	72 341	72 667
Tuet ja avustukset	26 228	22 815	22 815	22 254	23 227	23 390	23 984
Vuokratuotot	165 443	159 494	159 494	163 218	165 326	167 049	169 474
Muut toimintatuotot	25 404	23 774	31 798	24 095	24 271	27 031	27 102
Valmistevarastojen muutos			0		0	0	0
Toimintatuotot	435 375	418 954	432 657	428 492	442 390	448 419	453 189
Valmistus omaan käyttöön	1 864	1 110	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Henkilöstökulut	495 830	507 910	515 094	530 793	556 354	559 214	563 328
Palvelujen ostot	661 235	659 783	655 051	693 162	694 518	703 510	717 324
Asiakaspalvelujen ostot	346 862	332 053	328 272	347 639	332 754	339 552	350 079
Muiden palvelujen ostot	314 372	327 730	326 779	345 523	361 764	363 959	367 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	55 803	55 924	55 955	56 150	58 875	59 330	59 963
Avustukset	96 314	90 065	93 716	100 104	100 049	100 787	101 876
Vuokrat	168 538	178 856	179 336	180 735	181 831	183 272	185 375
Muut toimintakulut	-4 720	-12 230	-8 241	-15 132	-15 255	-9 816	-9 226
TOIMINTAKULUT	1 473 000	1 480 308	1 490 912	1 545 811	1 576 373	1 596 297	1 618 640
TUOMINTAKATE	-1 035 761	-1 060 244	-1 056 645	-1 115 709	-1 132 373	-1 146 268	-1 163 841
Verotulot ja valtionosuudet	1 010 906	1 050 571	1 050 571	1 098 245	1 136 400	1 170 900	1 199 000
Rahoitustuotot ja -kulut	31 094	34 852	32 377	30 770	30 700	30 700	31 500
Vuosikate	6 239	25 179	26 303	13 306	34 727	55 332	66 659
Poistot ja arvonalentumiset	56 046	55 376	55 376	57 123	58 000	59 000	63 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	7 600	7 600		0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-49 806	-22 597	-21 473	-43 817	-23 273	-3 668	3 659
Varausten ja rahastojen muutokset	2 006	1 804	1 804	1 945	1 945	1 945	1 945
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-47 800	-20 793	-19 668	-41 872	-21 328	-1 724	5 603

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT	437 239	420 064	434 267	430 102	444 000	450 029	454 799
	435 375	418 954	432 657	428 492	442 390	448 419	453 189
Valmistus omaan käyttöön	1 864	1 110	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
TOIMINTAKULUT	1 473 000	1 480 308	1 490 912	1 545 811	1 576 373	1 596 297	1 618 640
	-1 037 625	-1 061 354	-1 058 255	-1 117 319	-1 133 983	-1 147 878	-1 165 451
TOIMINTAKATE	-1 035 761	-1 060 244	-1 056 645	-1 115 709	-1 132 373	-1 146 268	-1 163 841
Muutos %			2,0 %	5,6 %	1,5 %	1,2 %	1,5 %
Verotulot ja valtionosuudet	1 010 906	1 050 571	1 050 571	1 098 245	1 136 400	1 170 900	1 199 000
Verotulot	754 526	799 471	799 471	824 437	862 400	895 900	923 000
Kunnan tulovero	601 726	644 404	644 404	651 857			
Kiinteistövero	55 603	56 267	56 267	58 500			
Osuus yhteisöveron tuotosta	97 196	98 800	98 800	114 080			
Koiravero			0				
Muut verot			0				
Valtionosuudet	256 380	251 100	251 100	273 808	274 000	275 000	276 000
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasausta)	221 452	251 100	251 100	154 618			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtiono	35 955		0	36 846			
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0				
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien	-1 027		0	-807			
Veromenetysten kompensatio				83 152			
Järjestelmämuutoksen tasaus			0				
Muut valtionosuudet							

INVESTOINNIT

Kaupungin toteuttamat investoinnit

Turun kaupungin toimintasuunnitelman mukaisesti bruttoinvestoinnit talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella tulevat olemaan 100,8 milj. euroa vuonna 2020, 128,0 milj. euroa vuonna 2021, 161,8 milj. euroa vuonna 2022 ja 140,2 milj. euroa vuonna 2023.

Talousarvion laadinnassa investointimenojen suunnittelun lähtökohtana toimivat kaupunginvaltuuston 17.6.2019 § 108 hyväksymät toimielinkohtaiset investointien suunnitteluluvut vuosille 2020 - 2023.

Kaupungin investointimenot ovat suunnitelmakaudella 2020 - 2023 yhteensä 530,7 milj. euroa. Poikkeama on yhteensä 19,9 milj. euroa taloussuunnittelukauden investointiraamiin (550,6 milj. euroa).

Investointimenot talousarviovuodelle 2020 ovat yhteensä 100,8 milj. euroa ja ne alittavat kaupunginvaltuuston 17.6.2019 vahvistaman investointiosan suunnitteluvun yhteensä 2,9 milj. euroa (103,6 milj. euroa).

Kaupunginhallituksen Investointimenoihin, 16,8 milj. euroa, sisältyy Tunnin juna -hankeyhtiön perustamista varten varattu 7,0 milj. euroa. Kaupunkiympäristön ja toimitilarakentamisen investointimenot ovat 70,8 milj. euroa ja muut peruskaupungin investointimenot yhteensä 13,1 milj. euroa vuonna 2020.

Kaupungin investointiohjelmat ja investointitasot

Kaupunginhallituksen kaupunkikehitysjaosto hyväksyi 6.5.2019 § 30 rakennetun kaupunkiympäristön investointiohjelmien ja kiinteän omaisuuden lähtökohdat taloussuunnitelmakaudelle 2020 - 2023.

Suunnittelulukujen vahvistamisen yhteydessä osa vuoden 2020 infra- ja tilahankkeista sidottiin jo kesäkuussa 2019 kaupunginvaltuustossa, jotta ko. hankkeiden toteutus suunnittelu ja tutkimukset kyetään käynnistämään kuluvan talousarviovuoden aikana ja rakentamisen kilpailutukset voidaan käynnistää tarvittaessa heti seuraavan vuoden alussa.

Strategisiin sopimuksiin kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet sitovat toimielimiä kaupunginhallitukseen nähden. Kaupunginhallitus antaa erilliset määräykset siitä, miten strategiaan sopimuksiin kirjatut sitovat tavoitteet ja toimenpiteet sitovat kaupungin viranomaisia kaupunginhallitukseen nähden.

Kj-toimialan investointiosaan (Kh/Kaupungin yhteiset, omaisuuden hallinta) sisältyy kaupunkiympäristön rakennuttamiseen liittyvät infran, tilojen ja kiinteän omaisuuden hankinnan määrärahat sekä omaisuuden luovutustulot. Kaupunkiympäristötoimialan strategiseen sopimukseen on lisätty kaupunginhallituksen palvelutilaus toimialalle, mikä pitää

sisällään talousarviomäärärahan kohdistamisen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosyksiköltä (51000 KH/maaomaisuus, 51001 KH/infraomaisuus, 51002 KH/tilaomaisuus) kaupunkiympäristötoimialalle. Kaupunkiympäristötoimiala vastaa edellä mainittujen kokonaisuuksien toteutuksesta ja raportoinnista.

Toimitilainvestointiohjelmissä olevista tilainvestointihankkeista on käynnissä tai valmistunut tarveselvitys- ja hankesuunnitteluohjeen edellyttämät selvitykset.

Infran rakentamisen ohjaukseen on laadittu vastaavanlaiset tarve- ja hankesuunnitteluohjeet kuin on käytössä tilahankkeiden kohdalla. Ensimmäinen infrahankkeita koskeva toimintaohje hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 36.

Ohjeen käyttöönotto vaiheessa todettiin, että ohjeeseen tulee tehdä joitain tarkennuksia, täydennyksiä ja korjauksia 1.1.2018 aloittaneen kaupunkiympäristötoimialan toiminnasta saatujen kokemusten perusteella. Päivitetyssä ohjeessa on kuvattu muun muassa nykyisen toiminnallisen organisaation mukaiset vastuut sekä korjattu aiemmin prosessin kuvaamisen yhteydessä ilmenneitä puutteita. Päivitetty infrahankkeiden tarveselviys ja hankesuunnitteluohje on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.9.2019 § 139.

Kaupunkiympäristön infrarakentamisen ja kaupungin toimitilarakentamisen investointimenot ovat yhteensä 70,8 milj. euroa vuonna 2020, joka alittaa suunnitteluluvun 8,7 milj. eurolla.

Taloussuunnittelukauden 2020 - 2023 kaupungin infra-, tila- ja tonttimaanhankinnan investointimenot ovat yhteensä 442,0 milj. euroa. Investointimenot alittavat suunnitteluluvun yhteensä 25,2 milj. eurolla taloussuunnittelukaudella. Kaupungin tila- ratkaisuja on omasta toteutuksesta siirretty vuokrahankkeiksi taloussuunnitelmakaudella 2020 - 2023 yhteensä 26,3 milj. euroa.

Infrainvestointien kokonaisarvo vuonna 2020 on 43,6 milj. euroa. Infrainvestointiohjelmassa hankkeet luokitellaan pääluokkiin, joko on esitetty taulukossa Infrainvestointiohjelma. Investointiohjelman sisäistä luokittelua on muutettu vastaamaan kaupunkiympäristötoimialan strategisen sopimuksen toiminnallisia tavoitteita yhteenlasketun investointimäärärahan säilyessä ennallaan. Määrärahoista 29 % kohdistuu strategiaan kärkihankkeisiin, 28 % kiinteistökehityshankkeisiin, 30 % korjausvelkaa alentaviin ja loput 12 % asukasviihtyvyyttä parantaviin, liikenteen toimivuutta ja turvallisuutta parantaviin sekä toimintoja tukeviin. Lisäksi investointiohjelma sisältää 0,5 milj. euron määrärahan suunnitteluun.

Taloudellisesti merkittäviä infrainvestointikohteita vuonna 2020 ovat mm. keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen kuuluva Kauppatori ja kiinteistöke-

hityskohteet. Kiinteistökehityshankkeilla kehitetään erilaisia kaupungin käytöstä poistuvia rakennuksia ja maa-alueita kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti. Tavoitteen alle on siirretty myös osa strategisten maankäytön hankkeista kuten Linnakaupunki ja Skanssi. Infrainvestointiohjelmassa korjausvelkaa alentaviin ja saneerausinvestointeihin on varattu vuodelle 2020 19,5 milj. euroa ja vuosille 2020 - 2023 yhteensä 78,5 milj. euroa.

Tilainvestointiohjelman kokonaisarvo vuonna 2020 on 23,7 milj. euroa, joista pienten hankkeiden, joiden kustannusarvio on alle 1 milj. euroa, yhteenlaskettu arvo on 8,5 milj. euroa. Merkittäviä tilainvestointikohteita vuonna 2020 ovat sivistystoimialan koulu- ja päiväkotikiinteistöt, joiden osuus on noin puolet investointiohjelmasta.

Korjausvelkaa alentaviin tilojen peruskorjaus- ja saneerauskohteisiin on varattu yhteensä 16,5 milj. euroa vuodelle 2020 ja taloussuunnitelmavuosille 2020 - 2023 yhteensä 93,4 milj. euroa. Merkittäviä peruskorjauskohteita ovat mm. Puolalan koulun peruskorjaus, Ruiskatu 8 tekniset korjaukset ja muutostyöt ja Hannuniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset muutostyöt. Tilainvestointiohjelmassa uudisrakennuskohteista käynnistyy Runosmäen monitoimitalo vuonna 2020. Taloussuunnitelmakaudella käynnistyviä merkittäviä uudisinvestointikohteita ovat muun muassa Konserttitalo ja Skanssin monitoimitalo. Kohteiden kustannusarviot ja rahankäytösesitykset taloussuunnitelmakaudella on esitetty taulukossa Tilainvestointiohjelma.

Investointitulot ja rahoitusosuudet

Investointiosan myyntitulotavoite vuodelle 2020 on kaupunginvaltuuston vahvistaman suunnitteluluvun mukaisesti 23,7 milj. euroa, josta myyntivoittotavoite on 19,2 milj. euroa.

Suunnittelukaudella 2020 - 2023 luovutustuloja on budjetoitu yhteensä 102,1 milj. euroa ja myyntivoittoja 82,2 milj. euroa. Luovutustulojen osuus suunnittelukaudella 2020 - 2023 on 7,3 milj. euroa suunnittelulukua parempi.

Valtionosuuksien ja muiden rahoitusosuuksien määräksi vuodelle 2020 esitetään yhteensä 2,6 milj. euroa. Taloussuunnitelmakaudella 2020 - 2023 rahoitus- ja valtionosuudet ovat yhteensä 4,8 milj. euroa. Valtionosuuksia myönnetään muun muassa aluepelastuslaitoksen kalustohankintoihin.

Turku-konsernin toteutusratkaisut ja konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen

Kaupungin investointitasoja on pyritty keventämään muun muassa tilahankkeiden osalta hyödyntämällä Turku-konsernin toteutusratkaisuja. Kaupunki voi antaa hankkeille rakennusaikaisen väliaikaisen rahoituksen konsernitilin liimitin kautta tai antaa omavelkaisen takauksen hankkeiden rahoitukselle. Taseen ulkopuoliset hankkeet talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosina on esitetty taulukoissa Konserniyhtiöiden toteuttamat kaupungin taseen ulkopuoliset kohteet ja konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

INVESTOINTIMÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINTIEN TULOERÄT

1.000€						
Turku	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	81 153	111 961	100 770	128 012	161 751	140 200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 123	1 839	2 557	1 639	289	289
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	19 912	32 821	23 871	23 871	27 171	27 171
NETTO	-60 118	-77 301	-74 343	-102 502	-134 291	-112 740
Muutos-%		28,6%	-3,8%	37,9%	31,0%	-16,0%

1.000€						
Kaupunginhallitus	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	9 785	13 063	16 839	11 100	11 000	11 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-9 785	-13 063	-16 839	-11 100	-11 000	-11 000
Muutos-%		33,5%	28,9%	-34,1%	-0,9%	0,0%

1.000€						
Kaupungin yhteiset toiminnot	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	63 637	87 336	70 809	108 213	143 771	119 248
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	126	0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	19 886	32 648	23 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-43 625	-54 688	-47 109	-84 513	-116 771	-92 248
Muutos-%		25,4%	-13,9%	79,4%	38,2%	-21,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

1.000€						
Muu peruskaupunki (pl. Kh ja Kh yhteiset toiminnot)	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	7 731	11 562	13 122	8 699	6 979	9 952
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	998	1 839	2 557	1 639	289	289
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	26	173	171	171	171	171
NETTO	-6 707	-9 550	-10 395	-6 890	-6 520	-9 493
Muutos-%		42,4 %	8,8 %	-33,7 %	-5,4 %	45,6 %

KAUPUNGIN INVESTOINTIOHJELMAT OSANA TALOUSARVIOTA

Kaupunkiympäristön rakennuttaminen, infrainvestointiohjelma

1.000€						
Infrainvestointiohjelma	TP 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Strategiset hankkeet (kärkihankkeet)			12 500	11 260	10 445	6 906
Kiinteistökehitys			12 001	11 690	11 780	15 019
Toimintoja tukevat			980	380	180	180
Korjausvelkaa alentavat			13 215	13 815	14 685	14 635
Liikenteen toimivuus & turvallisuus			2 005	2 300	2 200	2 700
Asukasviihtyvyyttä parantavat			2 395	2 315	2 210	2 060
Suunnitteluvaraus			500	500	500	500
Yhteensä	38 216	50 850	43 596	42 260	42 000	42 000

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Toimitilojen rakennuttaminen

Tilainvestointiohjelma	Vaihe	Kustannus- arvio	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2033	Valmistumis- vuositavoite
Peruskorjauskohdeet							
Puolalan koulu peruskorjaus	Käynnissä	14 800 000	1 715 163				2020
Ruiskatu 8, tekniset korjaukset ja muutostyöt	Käynnissä	4 000 000	3 000 000				2020
Hannuniitun koulutilojen tekniset ja toiminnalliset mt:t	Hs Khkeh 26.11.2018	2 200 000	1 052 500	1 052 500			2021
Pansion koulu peruskorjaus	Ts (Khkeh 10/2019)	12 865 979		600 000	6 132 990	6 132 990	2023
TAI							
Pansion monitoimitalo	Ts (Khkeh 10/2019)	18 586 000					2024
Juhana Herttuan koulutalon peruskorjaus	Ts Kh 18.9.2017	15 229 897	250 000	7 489 948	7 489 948		2023
TAI							
Linnakaupungin moinitoimitalo	Ts (Khkeh 12/2019)	24 000 000					2024
Mars korttelin päiväkotit	Hs (Kv 10/2019)	10 889 000	500 000	5 194 500	5 194 500		2022
Kaskenkadun päiväkodin peruskorjaus ja laajennus		5 195 773				200 000	2025
Uudisrakennuskohdeet							
Viinamäenkadun päiväkotit	Käynnissä	6 969 000	712 112				2020
Tommilankadun päiväkotit	Käynnissä	6 171 000	2 983 204	2 983 204			2021
Pääskyvuoren koulu, uudisrakentaminen ja peruskorjaus	Hs Kv 12.11.2018	11 940 781	300 000	5 720 390	5 720 390		2022
Sirkkalan koulu, Kärnhuset korvaava uudisrakentaminen	Hs Kv 3.12.2018	12 711 949	400 000	6 055 975	6 055 975		2023
Skanssin monitoimitalo	Ts Khkeh 14.5.2018	36 629 443	500 000	12 043 148	12 043 148	12 043 148	2023
Lausteen koulu	Ts (Khkeh 10/2019)	14 726 000	700 000	7 013 000	7 013 000		2022
Suikkilan koulu ja Talikorventien päiväkotit	Ts (Khkeh 10/2019)	12 250 000		700 000	5 775 000	5 775 000	2023
Konserttitalon uudisrakentaminen	Ts Kh 27.5.2019	57 493 000	1 500 000	1 500 000	27 246 500	27 246 500	2024

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

ByråBo	Ts (Kh 9/2019)	25 000 000	1 500 000	5 000 000	11 750 000	2 025
Muut						
Taloussuunnittelukauden hankkeiden suunnitteluvaraus			600 000	600 000	600 000	600 000
Energiatehokkuusinvestoinnit			1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Pienet hankkeet <1 M€			8 500 000	9 000 000	9 000 000	9 000 000
Tilainvestoinnit yhteensä			23 712 979	62 452 665	98 271 451	73 747 638

KONSERNIYHTIÖIDEN TOTEUTTAMAT KAUPUNGIN TASEEN ULKOPUOLISET KOHTEET

Konserniyhtiöiden tai vuokrahankkeena toteutettavat kaupungin palvelutoiminnan rakennukset

Konserniyhtiöiden toteuttamat kaupungin taseen ulkopuoliset kohteet	Kustannusarvio	Vaihe	Vuosivuokra	Valmistumisvuositavoite
Sofiankadun päiväkotia	4 989 600	Hanke käynnissä, konserniyhtiön vuokrahanke.	478 776 €/v	Valmistuu 2021
Runosmäen monitoimitalo	12 971 683	HS hyväksytty Kh 7.10.2019 (Kv 10/2019)	1 155 417 €/v	Valmistuu 2022
Konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen	Kustannusarvio		Vuosivuokra*	Valmistumisvuositavoite
Päihdehuollon tilaratkaisu	8 385 000	TS hyväksytty khkeh 2.9.2019. Vuokrahanke	753 000 €/v	Valmistuu 2023

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

RAHOITUSLASKELMA JA LAINAT RAHOITUSLASKELMA

1.000 €	TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate	6 239	26 303	13 306	34 727	55 332	66 659
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	7 600	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-364	-23 234	-18 637	-19 200	-21 900	-21 900
Toiminnan rahavirta	5 875	10 669	-5 332	15 527	33 432	44 759
Investointimenot	81 153	161 106	100 770	128 012	161 751	140 200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 123	1 839	2 557	1 639	289	289
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	19 886	32 821	23 871	23 871	27 171	27 171
Investointien rahavirta	-60 144	-126 446	-74 343	-102 502	-134 291	-112 740
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-54 269	-115 777	-79 674	-86 975	-100 860	-67 982
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	7 523	134 114	-35 800	-25 500	-22 200	-19 800
Antolainasaamisten lisäykset	-	13 952	40 000	30 000	45 000	45 000
Antolainasaamisten vähennykset	+	21 475	184 114	4 500	22 800	25 200
Lainakannan muutokset		63 766	-1 122	105 800	95 800	75 800
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	120 000	150 000	100 000	150 000	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	+	70 012	104 200	54 200	124 200	54 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos		13 777	60 000	60 000	70 000	30 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-14 739	132 992	70 000	80 300	73 600	56 000
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-69 008	17 215	-9 674	-6 675	-27 260	-11 982

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Asukasmäärä 31.12.	191331	193134	193 939	195003	196192	197882
Investointien omahankintameno, M€	82,3	162,9	103,3	129,7	162,0	140,5
Investointien tulorahoitus, %	8 %	16 %	13 %	27 %	34 %	48 %
Lainakanta 31.12., M€	820,8	818,0	923,8	1029,6	1125,4	1201,2
Lainat € / asukas	4 290	4 235	4 763	5 280	5 736	6 070

ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET

Vuoden 2020 aikana jatketaan keskitettyä konsernirahoitusta. TVT Asunnot Oy:lle on varattu 15 milj. euroa uusia pitkäaikaisia antolainoja mm. uusiin investointeihin ja erääntyvien korkotukilainojen jälle rahoittamiseen. Lisäksi TVT Asuntojen tytäryhtiöille on varattu pitkäaikaisia antolainoja mm. päiväkotien rahoittamiseen 5 milj. euroa. Oy Turku Energialle on varattu 10 milj. euroa antolainaa pääasiassa yhtiön uusien investointien rahoittamiseen. Kohdentamattomia antolainoja on 10 milj. euroa. Yhteensä antolainojen lisäykset ovat 40 milj. euroa vuonna 2020 ja vähennykset 4 milj. euroa.

Kaupungin tytäryhteisöille voidaan kaupungin kasvavaroista myöntää edellä olevien lainojen lisäksi lyhytaikaisia (tai konsernitilin) luottolimiittejä yhteensä enintään 300 milj. euroa ja pitkäaikaisia antolainoja talousarviovuoden aikana enintään 50 milj. euroa.

Erityisesti konsernitilin limiiteillä rahoitetaan edelleen Koy Turun Syvälahden koulun ja Koy Turun Yli-Maarian koulun uusia koulukohteita. Lisäksi rahoitetaan mm. Turun Päiväkodit Oy:n rakentamia päiväkoteja.

Kaupungin antolainaus tytäryhtiöille säilyy tulevinakin vuosina korkealla tasolla toteutettujen yhtiöittämissä seurauksena. Antolainojen myöntäminen tytäryhtiöille aiheuttaa sen, ettei kaupungin nettovelka kasva yhtä nopeasti kuin kaupungin bruttovelka.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

(1.000 €)	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Antolainauksen muutokset	-35 939	-35 800	-25 500	-22 800	-19 800
Antolainasaamisten lisäykset	50 000	40 000	30 000	45 000	45 000
TVT Asunnot Oy	10 000	15 000	10 000	25 000	25 000
Oy Turku Energia	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Turun Palvelutilat Oy	3000				
Turun Päiväkodit Oy	10000	5 000			
Koy Turun Kulkurin valssi	7000				
Muut kohdentamattomat	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Antolainasaamisten vähennykset	14 061	4 200	4 500	22 800	25 200
Oy Turku Energia		-	-	-	
TVT Asunnot Oy	2 036	2 054	3 077	21 249	23 272
Turun Kaupunkiliikenne Oy	247	247	247	247	247
KOY Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Turun Ylioppilaskyläsäätiö *)	7 606 *)	680		100	100
Turun Satama Oy	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	10 000				
Turun Tekstiilihuolto Oy	250				
Centrum Balticum säätiö	350				350
Muut kohdentamattomat	22	63	20	48	225

*) Turun Ylioppilaskyläsäätiöllä erääntyi 15.2.2019 lainojen järjestelysopimus 7,6 milj. euroa, jota ei ollut kirjattu kaupungin antolainoihin vaan aiemmin kuluksi, joten sillä oli erääntyessä kaupungille positiivinen tulosvaikutus satunnaisiintuloihin vuonna 2019. Näin ollen se ei näy myöskään antolainojen vähennyksien yhteissummassa

Lainarahoituksen muutokset

Kaupungin korollisen velan arvioidaan olevan vuoden 2020 alussa n. 818 milj. euroa, joista pitkäaikaisia lainoja 622 milj. euroa, lyhytaikaisia lainoja (kuntatodistuksia) 30 milj. euroa, henkilöstökassatalletuksia n. 54 milj. euroa ja yhtiöiden talletuksia n. 112 milj. euroa. Vuonna 2020 arvioidaan nostettavan pitkäaikaista lainaa 150 milj. euroa ja lyhytaikaista lainaa 60 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja erääntyy 104 milj. euroa vuoden 2020 aikana. Henkilöstökassan ja yhtiöiden talletusten oletetaan säilyvän samalla tasolla. Näin ollen korollinen velka lisääntyisi n. 106 milj. euroa vuonna 2020.

Kokonaisvelan arvioidaan kasvavan vuosina 2020 - 2023 yhteensä 383 milj. euroa. Korollisen velan määrä arvioidaan olevan 1 201 milj. euroa vuoden 2023 lopulla.

Kaupungilla on kuntatodistuslimateja tällä hetkellä yhteensä 420 milj. euroa, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti maksuvalmiuden turvaamiseen lyhytaikaisesti tai korvaamaan pitkäaikaisia lainoja.

Kaupunki pyrkii edelleen monipuolistamaan varainhankinnan lähteitä ja käyttämään eri instrumentteja velanottoon taselainojen lisäksi esim. joukko-velkakirjalainoja ja ns. Private Placement -lainajärjestelyjä. Lisäksi kaupunki pyrkii hyödyntämään investointipankkien rahoitusta esim. Euroopan Investointipankin mahdollisesti myöntämää rahoitusta, jolla pyritään myös pidentämään lainojen maturiteettijakaumaa kaupungin velkamäärän kasvussa.

Konsernivelan korkokustannusten suojaaminen

Konsernivelan korkoriskin hajauttaminen on entistä tärkeämpää velkamäärän noustessa. Tätä toteutetaan solmimalla koronvaihtosopimuksia, jolla pyritään lisäksi pitämään kaupungin maksaman korkomenon kasvun maltillisena korkojen noustessa. Kaupunginhallitus on mm. lainannostosuunnitelmassa linjannut emokaupungin korollisen velan suojausasteeksi 40 - 90 %:n vaihteluvälin.

Kaupunki hajauttaa konsernivelan korkoriskiä eri korkoperusteisiin solmimalla talousarviovuoden aikana uusia valuutan- ja koronvaihtosopimuksia enintään 500 milj. euroa tai uusia avoimia korkotermiinejä (futuureja) enintään 100 milj. euroa. Mikäli pitkäaikainen laina nostetaan muuna valuuttana kuin euron, niin valuutta- ja korkoriski muutetaan valuutan- ja koronvaihtosopimuksilla euromääräiseksi. Muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten vastuiden (esim. (leasing)sopimukset) korkoriskiä tai muuta riskiä voidaan muuttaa enintään 150 milj. euroa talous-arviovuoden aikana

Kassavarannon muutokset

Kassavarannon oletetaan olevan n. 120 -200 milj. euron tasolla vuoden 2020 alussa ja vaihtelevan 80 - 250 milj. euron välillä vuoden aikana. Yhden kuukauden aikana kassasta maksuja on n. 120 - 180 milj. euroa. Koko taloussuunnitelmakaudella vuosien 2020 - 2023 aikana kaupungin rahoitusaseman odotetaan säilyvän nykyisellä tasollaan lainannostojen jälkeen.

LAUTAKUNTIEN
TOIMINNALLISET JA
TALOUDELLISET
TAVOITTEET

KAUPUNGINVALTUUSTO

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Ylintä päätäntävaltaa kaupungin toiminnassa käyttää asukkaiden valitsema kaupunginvaltuusto. Valtuusto valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan neljän vuoden välien järjestettävillä vaaleilla.

Turun kaupunginvaltuustossa on kaudella 2017 - 2021 yhteensä 67 valtuutettua, joiden määrä on kuntalaissa sidottu kaupungin asukaslukuun.

Kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Kaupunginvaltuuston tehtävät on määrätty kuntalaissa. Sen mukaan valtuusto päättää:

1. kuntastrategiasta;
2. hallintosäännöstä;
3. talousarviosta ja taloussuunnitelmasta;
4. omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta;

5. liikelaitokselle asetettavista toiminnan ja talouden tavoitteista;
6. varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteista;
7. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista;
8. palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista;
9. takaussitoumuksen tai muun vakuuden antamisesta toisen velasta;
10. jäsenten valitsemisesta toimielimiin, jollei jäljempänä toisin säädetä;
11. luottamushenkilöiden taloudellisten etuuskien perusteista;
12. tilintarkastajien valitsemisesta;
13. tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta;
14. muista valtuuston päätettäviksi säädetyistä ja määrätyistä asioista.

Kaupunginvaltuutettujen paikkajako puolueittain 2017 - 2021:

Kansallinen Kokoomus	17
Vihreä Liitto	14
Suomen Sosialidemokraattinen puolue	12
Vasemmistoliitto	12
Perussuomalaiset	4
Suomen Keskusta	3
Ruotsalainen Kansanpuolue	3
Siniset	1
Suomen Kristillisdemokraatit	1

Kaupunginvaltuuston määrärahoista maksetaan valtuutettujen kokouspalkkiot sekä tilojen käytöstä aiheutuvat vuokrat.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (KJ)

1.000€						
Kaupunginvaltuusto	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	1 042	1 072	1 031	1 154	1 154	1 154
Toimintakate	-1 042	-1 072	-1 031	-1 154	-1 154	-1 154
Muutos-%		2,8%	-3,8%	11,9%	0,0%	0,0%

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €	2020	2021	2022	2023

Kaupunginhallitus

1.000 €	2020	2021	2022	2023

Kaupunginjohtaja

1.000 €	2020	2021	2022	2023

Tarkastuslautakunta

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginreviisori Kari Koivuluhta

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- järjestää hallinnon ja talouden tarkastus ja arviointi
- huolehtia kaupungin ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- tuottaa kaupungin ja sen strategisen johtamisen ja toiminnan kehittämisen tueksi luotettavaa ja olennaista arviointitietoa
 - valtuustolle ja muille päätöksentekijöille
 - kuntalaisille ja ympäröivälle yhteiskunnalle
 - kaupungin henkilöstölle
- sekä arvioida
- valtuuston asettamien strategisten tavoitteiden ja talousarvion tavoitteiden toteutumista koko kuntakonsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- valvoa kuntalain 84 §:sä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi

- muita kuntalaissa lautakunnan tehtäväksi annettuja asioita.
Arviointi- ja tarkastustoiminnan tavoitteena on varmistaa kaupunkikonsernin toiminnan tarkoituksenmukaisuus ja tuloksellisuus sekä kuntalaisten etujen toteutuminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Tarkastuslautakunnan tehtäväkenttään vaikuttavat vaatimukset talouden tasapainottamisesta, tasapainottamista koskevien suunnitelmien sisällön ja toimenpiteiden toteutuksen ja riittävyyden arvioinnin tarve.

Toimintaan vaikuttavat myös kuntakonsernin toiminnan ja palvelutuotannon organisointi, järjestämistapa ja johtaminen sekä näissä tapahtuvat muutokset.

Lisäksi lautakunnan toiminnassa tulee ottaa huomioon kulloinkin voimassa olevien ohjausasiakirjojen rakenne ja sisältö sekä ne muutostekijät, jotka vaikuttavat kaupunkikonsernin ja sen eri osien toimintaan ja tulokseen. Toimintaympäristössä tapahtuu

jatkuvia muutoksia muun muassa lainsäädännöstä sekä lisääntyvästä kuntarajat ylittävästä yhteistyöstä johtuen.

Toiminnan kehittäminen

Tarkastuslautakunnan tavoitteena on tukea valtuuston päättämien strategisten tavoitteiden toteutumista toiminta-ajatuksensa mukaisesti. Tavoitteiden toteutumista tuetaan arviointitoiminnalla, jossa tarkastellaan asetettujen tavoitteiden toimeenpanoa, toteutumista ja vaikutuksia organisaation eri tasoilla ja toiminnoissa. Arviointitoiminnalla pyritään kattamaan olennaisimmiksi katsotut asiakokonaisuudet tai toiminnot valtuustokauden aikana. Arviointitoiminnan tuloksista raportoidaan kulloinkin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunnan toiminnan sisältöön vaikuttavat muun muassa toimintaympäristössä ja kaupungin omassa toiminnassa tapahtuvat muutokset ja kulloinkin asetetut tavoitteet. Tarkastuslautakunnan toimintatapoja ja toiminnan sisältöä kehitetään jatkuvasti vastaamaan eteen tulevia haasteita.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LAUSEKKEET

Lausekkeet kv	Lausekkeet kh	Lausekkeet kj
		-

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (KJ)

	TOT 2018	TA 2019 yhteensä	TAE 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tarkastuslautakunta							
Toimintatulot							
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	458	538		538	546	554	563
Toimintakate	-458	-538		-538	-546	-554	-563
Muutos-%		11,2 %	-100,0 %	0,0 %	1,5 %	1,5 %	1,6 %

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €	2020	2021	2022	2023

Kaupunginhallitus

1.000 €	2020	2021	2022	2023

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset viranhaltijat: kaupunginlakimies Jukka Vanto ja lakimies Annika Nieminen

Lyhyt kuvaus toiminnasta

Vaalilain mukaan valtuuston on asetettava toimikaudekseen keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Keskusvaalilautakunta on ottanut sihteeriksi kaksi lakimiestä kaupungin Konsernihallinnon Lakiasiat -yksiköstä.

Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakunta toimii kuntavaaleissa sekä valtiollisissa vaaleissa. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa kuntavaaleissa tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen toimielin. Sen toimintaympäristöön vaikuttavat muutokset vaalilaissa (714/1998) ja kuntalaissa (410/2015).

Vaalilakia on muutettu viimeksi 1.1.2019, jolloin siihen tehtiin vaalilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla 1223/2018 joukko pienehköjä teknisuonteisia tarkistuksia. Muutokset koskivat esimerkiksi äänestysaluejakoa koskevan menettelyn muuttamista vastaamaan vuonna 2015 toteutettua kuntavaalien toimittamisajankohdan muutosta. Lisäksi vaalilain muuttamisella mahdollistettiin äänioikeutetuille aiemmin postitse lähetettävän äänioikeusilmoituksen (ilmoituskortti) lähettäminen pelkästään sähköisessä muodossa.

Vuonna 2019 toimitettiin eduskunta- ja europarlamenttivaalit. Vuoden 2018 talousarviossa jouduttiin varautumaan mahdollisten maakuntavaalien

toimittamiseen, jotka eivät toteutuneet. Maan hallituksen elokuussa 2018 antamassa vastineessa maakunta- ja sote-uudistuksen voimaantulon siirtymisen aiheuttamista muutoksista ehdotettiin, että ensimmäiset maakuntavaalit olisi toimitettu samanaikaisesti toukokuun 2019 europarlamenttivaalien kanssa. Hallituksen esitys sote- ja maakunt uudistukseksi (HE 15/2017 v.p.) sekä siihen liittyvät muut esitykset kuitenkin raukesivat eduskunnassa vaalikauden 2015-2019 päättyessä.

Vuosina 2020 ja 2022 ei tämänhetkisen tiedon mukaan ole säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2021 toimitetaan kuntavaalit.

Toiminnan kehittäminen

Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa vaalilaista johtuvia poikkeuksia lukuun ottamatta samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (KJ)

1.000€						
Keskusvaalilautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	339	640		0		356
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	460	1 021	120	532	120	474
Toimintakate	-120	-380	-120	-532	-120	-118
Muutos-%		216,1%	-68,5%	343,3%	-77,4%	-2,1%

KAUPUNGINHALLITUS JA KONSERNIJAOSTO

Tilivelvollinen viranhaltija: kaupunginjohtaja Minna Arve

TOIMINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA JA STRATEGISET PAINOPISTEET (KV)

Turun kaupungin kehittämisen lähtökohtana toimivat Turku 2029 -kaupunkistrategian visio, toimintalupaukset ja päämäärät sekä strategisten ohjelmien linjaukset. Strategiset ohjelmat sisältävät yhteensä 42 linjausta.

Kaupungin toiminnan päämääränä on kaupunkilaisten kestävä hyvinvointi. Väestön ikääntyminen, työttömyys, hyvinvointiin liittyvien ongelmien kasaantuminen ja resurssien oikea kohdentaminen ovat esimerkkejä toimintaympäristöön liittyvistä haasteista, joiden ratkaiseminen edellyttää kokonaisvaltaista toimintatapojen muutosta. Kaupungin palvelurakennetta on muutettava siten, että kallis erityistyö ja korjaava työ vähenevät ja toimintaa suunnataan mahdollistavaan ja ehkäisevään työhön. Palvelumuotoilulla ja -ohjauksella parannetaan erityisesti paljon palveluja käyttävien palveluketjuja. Kun investoidaan oikealla tavalla ehkäiseviin, tarpeenmukaisesti monialaisiin ja yhteen sovitettuihin palveluihin, syntyy sekä hyvinvointi-hyötyjä että taloudellisia säästöjä.

Palvelut järjestetään vaikuttavien palveluketjujen avulla siten, että asiakaspalvelu on toiminnan keskiössä. Palveluja toteutetaan kiinteässä ja laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa.

Turun alueella on monipuolinen elinkeinorakenne, jonka tukena on laadukkaat ja joustavat yritys- ja innovaatiopalvelut. Paras tapa hoitaa työllisyyttä on kehittää ja tukea yritysten syntyä, kilpailukykyä ja kasvua, jolloin työvoimalle syntyy aitoa ja pysyvää kysyntää. Turun logistinen sijainti EU:n TEN-T (Trans European Network) runkoverkossa ja osana Tukholmasta, Turun ja Helsingin kautta Pietariin ulottuvalla kasvuvyöhykkeellä tarjoaa kaupungille mahdollisuudet kehittyä merkittävänä logistisena solmukohtana.

Turun erityisenä vahvuutena ovat laadukkaat yliopistot, ammattikorkeakoulut ja muut oppilaitokset. Ne tukevat kaupungin jatkuvaa uudistumista luomalla pohjaa laaja-alaiselle osaamiselle ja luovuudelle. Turun 40 000 opiskelijaa ovat merkittävä potentiaali kaupungille ja sen yrityksille.

Matkailu- ja kongressikaupunkina kehittymisen näkökulmasta Turun historia, kulttuuripalvelut, tapahtumatoiminta, saaristo, merellisyys ja joki ovat merkittäviä vetovoima- ja elinvoimatekijöitä.

Kaupungin uudistumisen lähtökohtana ovat toiminnan läpinäkyvyys ja tietoon perustuva johtaminen, joita tuetaan ajanmukaisilla tietojärjestelmillä. Tämän vuoksi kaupunki haluaa tuntee asukkaansa

ja asiakkaansa paremmin. Keskeisiä elementtejä tuottavuuden parantamisessa ovat lisäksi kaupungin tilojen käytön tehostaminen, aktiivinen omistajaohjaus ja tukipalvelujen tuotteistaminen. Yhteiset pelisäännöt varmistavat kaupungin voimavarojen tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön.

Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta.

Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä. Jotta kehittäminen olisi tehokasta, tarvitaan kaupunkitasolla yhteisiä menetelmiä ja työvälineitä, joilla kehittämistä hallitaan.

Aktiivinen rakentaminen, joka tarkoittaa sekä määrätietoista uudisrakentamista, että täydennysrakentamista, on aina ollut eräs kasvavan kaupungin tunnusmerkeistä. Kaupungin kehittäminen laajoina

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

kokonaisuuksina tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä ja asukkaiden viihtyvyyttä.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopoliittikan edelläkävijä ja osa kansainvälistä kaupunkiverkostoa, joka ratkaisee ilmastonmuutokseen liittyviä kysymyksiä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Ilmastosuunnitelman toimeenpano on käynnissä ja tavoitteet etenevät. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan resurssi- viisauden periaatteet (jätteettömyys, päästöttömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä

Kehittämismalli

Turun kaupungissa kehittäminen perustuu kaupungin kehittämismalliin (Kh 29.9.14, § 368). Peruskaupunki noudattaa kehittämismallia kaikessa kehittämisessä. Strategiaa toteutetaan pääosin hankkeina ja projekteina. Merkittävimmät hankkeet ja projektit nostetaan toimialojen ja konsernihallinnon strategiaan ja operatiivisiin sopimuksiin.

Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät käsitteet, rakenteet ja työtavat. Kehittämismalli sisältää sekä kehittämiskokonaisuuden johtamisen (=salkunhallinta) että yksittäisen projektin johtamisen (=projektinhallinta).

Jokainen hanke ja projekti sijoitetaan kaupungin strategiarakennetta mukailevaan salkkuun tai toimialan salkkuun. Kehittämissalkkua ohjaa nimetty

salkunomistaja ja salkun ohjausryhmä. Kehittämismallin käytössä hyödynnetään ThinkingPortfolio -salkunhallintavälinettä.

Kaupungin kärkihankkeet

1. Keskustan kehittäminen

Kaupunginhallitus käynnisti päätöksellään 2.5.2016, § 177 Keskustan kehittämisen kärkihankkeen. Hankkeen tavoitteena on kaupunkikeskustan elinvoiman turvaaminen ja uudistaminen.

Kärkihankkeen käynnistämisen jälkeen kaupunginhallitus nimesi päätöksellään 19.9.2016 § 372 monialaisen työryhmän vision laatimiseksi. Ryhmän puheenjohtajaksi kutsuttiin Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen professori Markku Wilenius.

Työryhmä sai työnsä valmiiksi ja luovutti Keskustavision 2050 asiakirjakokonaisuuden kaupungille 14.8.2017.

Keskustan kehittäminen -kärkihankkeena on kaupungin strategisen johtamisjärjestelmän työkalu kaupunkistrategian keskustaan koskevien tavoitteiden toteuttamiseksi. Strategian linjausten mukaan kaupungin ydin on näköiskuva kaupungin menestyksestä, hyvinvoinnista ja kilpailukyvästä, ja siksi sen on koko ajan kyettävä uudistumaan. Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtäävällä kärkihankkeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukykyä ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.

Yhtäältä tavoitteena on vahvistaa elinvoimaisen kaupunkikeskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä viihtyisänä ympäristönä parantamalla julkisia kaupunkitiloja, lisäämällä ympärivuotista houkuttelevuutta sekä varmistamalla vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset kaupungin keskustatilassa. Toisaalta halutaan löytää keinoja kaupallisen keskustan elinvoiman vahvistamiseen ja uskon palauttamiseen keskustaan kohdistuviin investointeihin. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että keskusta on tulevaisuudessa-kin saavutettavissa kaikilla liikennemuodoilla niin kansainvälisesti, kansallisesti kuin seudullisestikin.

Kaupunginhallitus (13.8.2018 § 288) hyväksyi Keskustan kehittäminen -kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

2. Turun tiedepuisto

Turun kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2016 talousarvion yhteydessä Turun tiedepuisto -kärkihankkeen asettamisesta. Turun kaupunginhallitus toimeenpani valtuuston päätöksen käynnistämällä hankkeen huhtikuussa 2016 (Kh 25.4.2016 § 163). Kärkihankkeessa tuotettu Turun Tiedepuiston Masterplan 2050 esiteltiin kaupunginhallitukselle joulukuussa 2017.

Toukokuussa 2018 kaupunginvaltuusto päätti, että Tiedepuisto -kärkihankkeeseen ohjaa kulloinkin toimivaltaisen toimielimen ja viranhaltijan valmistelua ja päätöksentekoa. Samalla se hyväksyi kärkihankkeen toteuttamista ja suunnittelua ohjaavat periaatteet (kv 14.5.2018 § 91).

Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankkeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaa- miseskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaa- miseskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonais- valtaista kehitystä.

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 265) hyväksyi Turun tiedepuisto -kärkihankkeen toteuttamissuunnitelman.

3. Smart and wise Turku

Kaupunginhallitus (18.6.2018 § 249) päätti Smart and Wise Turku -kärkihankkeen etenemistä ja tuosten vaikuttavuutta seuraavista mittareista.

Smart and Wise Turku-kärkihanke toteuttaa laaja- alaisesti kaupungin strategiaa. Hankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantamaan toiminnan tuottavuutta hyödyn- tämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa. Tekemällä laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen kanssa.

Smart and Wise Turku -kärkihankkeen kuusipaino- pistealuetta ovat: Hiilineutraalius ja resurssivii-

saus, Asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, Kaupun- kisuunnittelu, Turvallisuus, Liikenne ja liikkuminen sekä Syrjäytymisen ehkäiseminen.

Kaupunkitasoiset hyvinvoinnin ja aktiivisuuden tavoitteet

Konsernihallinnon tehtäviin kuuluu kuntalaisten hy- vinvointia edistävän työn ohjaus, koordinointi ja kehittäminen Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelman linjausten mukaisesti. Hyvinvointityö toteutetaan yhdessä toimialojen kanssa. Hyvinvoinnin ohjaus- ryhmä on valinnut 2020 strategiseksi painopisteiksi seuraavat:

- Terveiden elämäntapojen edistäminen. Ta- voitteenä turkulaisten perheiden kannustami- nen terveiden elämäntapojen omaksumiseen. Toimenpitein lisätään lasten ja nuorten liiku- mista ja aktiivisuutta sekä vähennetään ylipai- noa.
- Yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden vähentämi- nen. Tavoitteenä lasten ja työikäisten yhtei- söllisyyden lisääminen ja ikäihmisten yksinäi- syyden vähentäminen mm. palveluohjauksen keinoin.
- Nuorisotyöttömyyden vähentäminen ja pitkä- aikaistyöttömien aktivointi. Tavoitteenä nuori- sotyöttömien osuuden vähentäminen ja kun- nan maksuosuuden vähentäminen toimenpi- teillä, jotka toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa huomioiden opiskelu ja toi- mintakyky.
- Vanhemmuuden tuki. Vanhemmuutta tuke- malla luodaan edellytyksiä perheiden itsenäi- selle selviämiseen ja ehkäistään ongelmien ka- sautumista ja muuttumista vaikeammaksi.

Perhe kokonaisuutena ja vanhemmuus huomi- oidaan kaikessa palveluiden järjestämisessä.

Konsernihallinnon keskeisiä kehittämistoimenpi- teitä 2020 ovat kuntalaisia aktivoiva viestintä ja yh- teistoiminta, hyvinvointiyhteistyö Itämeren alu- eella ja uusi toimintamalli ehkäisevään mielenter- veystyöhön. Ulkopuolisuuden vähentämiseksi to- teutetaan osallistuvan budjetoinnin toimintamalli, Smart ja Wise Syrjäytymisen ehkäisy -hanke ja toi- menpideohjelma (kv 28.1.2019), lähiövisiot, Asun- nottomuusohjelma (kv 28.1.2019). Työttömyyden ehkäisemiseksi käynnistetään työllisyyskokeilu ja juurrutetaan maahanmuuttajien osaamiskustoi- mintaa. Vanhemmuutta tuetaan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmatyöllä.

Kiinteän omaisuuden ja tila- ja infraomaisuuden hallinta

Järjestämisvastuu omaisuuden arvosta huolehtimi- sesta on kaupunginjohtajan toimialalla. Omaisuu- den arvosta huolehtiminen on kaupunkiympäristö- toimialan kaupunkirakentamisen palvelualueella ja perustuu strategiseen sopimukseen ja investoin- tiohjelmaan.

Kaupunkikehitysryhmä huolehtii yhteistyössä kau- punkiympäristötoimialan kanssa aktiivisesti kiin- teistöomaisuuden kehittämisestä sekä arvosta. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehos- tetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevam- maksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkailaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.

Tilahankkeen hyväksyminen nimikkeenä talousarvion investointiohjelmaan edellyttää lähtökohtaisesti hyväksytyä tarveselvitystä ja hankesuunnitelmaa tai hankekuvausta. Nimikkeen hyväksyminen talousarvion investointiohjelman taloussuunnitelmavuosille edellyttää tarveselvityksen hyväksymistä. Tavoitteena, että vastaava toimintamalli on käytössä infrahankkeita laadittaessa talousarviovuodelle 2020.

Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.

Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määritellään hankesuunnitelmissa.

KIRJAUKSET

Kaupunginvaltuusto

Kaupunginhallitus

Kaupunginjohtaja

Kaupunginhallitus

Innovatiiviset hankinnat

Kaupunki on päättänyt kehittää hankintaprosessiin hankintaosaamista kehittämällä, jonka yhtenä tavoitteena on innovatiiviset hankinnat.

Innovatiivisella hankinnalla tarkoitetaan uutta tai merkittävästi parannetun tavaran tai palvelun hankintaa, joka parantaa julkisen palvelun tuottavuutta, laatua, kestävyyttä ja/tai (strategista/operatiivista) vaikuttavuutta. Innovatiivinen hankinta myös suuntaa julkisen sektorin ostovoiman tukemaan uusien ratkaisujen syntyä, luo yrityksille kannusteita kehittää innovaatioita, tarjoaa referenssejä vientiin ja tukee yritysten kasvua.

Innovatiiviset hankinnat nousevat vuosisuunnitelun hankintaluettelosta hankintojen tiekartalle. Hankintojen tiekartalla halutaan viestittää, kaupungin sisällä ja myös elinkeinoelämälle, tulevista tarpeista. Tavoitteena on saada riittävästi aikaa innovatiivisten hankintojen valmisteluun jotta pystytään laajemmin markkinavuoropuheluiden avulla

kartoittamaan eri hankinnan toteuttamisen vaihtoehtoja.

Henkilöstö

Toiminnan painopisteet vaikuttavat olennaisesti myös toimialan henkilöstöön. Hallinnon uudistaminen, toiminnanohjausjärjestelmän päivittäminen, keskitetyn asiakaspalvelupisteen perustaminen sekä kaupungin kärkihankkeiden toteuttaminen näkyy niin työvoiman käytön määrässä kuin henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tarpeissa.

Työympäristöihin kohdistuu muutoksia, joissa onnistuminen edellyttää hyvää johtamista, niin toiminnan kuin ihmisten. Työn mielekkäisyys rakentuu selkeistä vastuista, toimivasta yhteistyöstä ja kehittyvästä osaamisesta.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT

KAUPUNGINHALLITUS (KONSERNIHALLINTO JA PALVELUKESKUKSET) (KV)

Käyttötalousosa						
1.000€						
Kaupunginhallitus	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	184 123	178 718	175 940	177 699	179 476	182 168
Valmistus omaan käyttöön	3	0				
Toimintamenot	226 956	232 781	241 668	244 835	253 643	264 658
Toimintakate	-42 831	-54 063	-65 729	-67 136	-74 167	-82 490
Muutos-%		26,2%	21,6%	2,1%	10,5%	11,2%

Investointiosa						
1.000 €						
Kaupunginhallitus	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	9 785	56 763	16 839	11 100	11 000	11 000
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet						
Pysyvien vastaavien luovutustulot						
NETTO	-9 785	-56 763	-16 839	-11 100	-11 000	-11 000
Muutos-%		480,1 %	-70,3 %	-34,0 %	-0,9 %	0,0 %

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

KAUPUNGIN YHTEISET TOIMINNOT (MAA-, TILA- JA INFRAOMAISUUS)

Käyttötalousosa						
1.000€						
Kaupungin yhteiset toiminnot	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	21 146	29 224	24 200	29 200	31 900	31 900
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	213	4 890	2 500	2 000	2 000	2 000
Toimintakate	20 933	24 334	21 700	27 200	29 900	29 900
Muutos-%		16,2%	-10,8%	25,3%	9,9%	0,0%

Investointiosa						
1.000€						
Kaupungin yhteiset toiminnot	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	63 637	90 781	70 809	108 213	143 771	119 248
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	126	0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		32 648	23 700	23 700	27 000	27 000
NETTO	-63 511	-58 133	-47 109	-84 513	-116 771	-92 248
Muutos-%		-8,5%	-19,0%	79,4%	38,2%	-21,0%

Talousarviomääräraha kohdennetaan kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosalueelta (Kustannuspaikat: Maaomaisuus, tilaomaisuus, infraomaisuus) Kaupunkiympäristötoimialalle

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

KAUPUNGINHALLITUKSEN OMARAHOITUSOSUUDET (KV)

Käyttötalousosa						
1.000 €						
Kaupunginhallitus, omarahoitusosuudet	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	17 290	18 914	19 785	19 785	19 785	20 081
Toimintakate	-17 290	-18 914	-19 785	-19 785	-19 785	-20 081
Muutos-%		9,4 %	4,6 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %

KONSERNIYHTIÖIDEN TOTEUTTAMAT TASEEN ULKOPUOLISET KOHTEET

Konserniyhtiöiden tai vuokrahankkeena toteutettavat kohteet

Konserniyhtiöiden toteuttamat taseen ulkopuoliset kohteet	Kustannusarvio	Vaihe	Vuosivuokra	Valmistumisvuositavoite
Sofiankadun päiväkot	4 989 600	Hanke käynnissä, konserniyhtiön vuokrahanke.	478 776 €/v	Valmistuu 2021
Konsernin ulkoisten vuokrahankkeiden toteuttaminen	Kustannusarvio		Vuosivuokra*	Valmistumisvuositavoite
Päihdehuollon tilaratkaisu	8 385 000	TS hyväksytty khkeh 2.9.2019. Vuokrahanke	753 000 €/v	Valmistuu 2023

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Kaupunginhallitus	2020	2021	2022	2023

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kaupunginhallitus, käyttötalous	2020	2021	2022	2023
Huomioidaan sopeuttamishjelman toimenpiteet	-4 900			
Keskitetty palkkavaraus	5 000	10 000	10 000	10 000
Runkolinjaston käyttöönotto		750	6 360	7 210
1.000 €, Kaupunginhallitus, investointiosa	2020	2021	2022	2023
Runosmäen monitoimitalo tehdään konsernin toteutusratkaisuna (Kiint. Oy)	-6 207	-6 207		
Tommi-lankadun päiväkotia	75	75		
Ruiskatu 8	500			
Mars-korttelin päiväkotia		370	370	
Lausteen koulu		-512	-512	

Kaupunkiympäristölautakunta

1.000 €, Kaupunginhallitus yhteiset toiminnot	2020	2021	2022	2023
Pilaantuneiden maiden puhdistus	1 600	2 000	2 000	2 000

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Kärkihanke 1: Keskustan kehittäminen	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Visiotyö valmis	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kokonaisvaltaiseen kaupunkikehittämiseen tähtävällä kärkihankeella tavoitellaan Turun keskustan kilpailukyvyyn ja vetovoiman vahvistamista niin liiketoiminnan ja matkailun kuin asumisen näkökulmista.</p> <p>Hankeella on kolme tavoitteellista painopistealuetta, jotka luovat pohjan elävän ja vetovoimaisen kaupunkikeskustan kehittämiselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> Saavutettava ja helposti kuljettava keskusta: Turun keskusta on kaikkien yhteisenä kaupunginosana saavutettavuudeltaan ainutlaatuinen, ja sen liikkumisympäristön ilme on esi-merkillisen viihtyisiä ja vetovoimainen ympäri vuoden. Kaupallisesti houkutteleva keskusta: Turun keskusta on Läntisen Suomen tärkein ja pohjoisen Itämeren kiinnostavin talouden, kaupan ja työssäkäynnin keskittymä. Viihtyisiä ja elävä kohtaamisten keskusta: Turun keskusta on eurooppalainen asumisen, kulttuurin ja matkailun keskittymä, joka sykkii elämää ympäri vuoden. <p>Nämä painopistealueet toimenpidekokonaisuuksineen muodostavat kärkihankkeen toimenpideohjelman rungon. Kärkihanketta ja siihen liittyvää toteuttamisohjelmaa toteutetaan laaja-alaisella avoimella yhteistyöllä kaupungin ja sen sidosryhmien kesken. Kaikilla hankkeen osa-alueilla suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien osallisuus.</p> <p>Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.</p>							

Kärkihanke 2: Turun tiedepuisto	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.3, 3.3.7, 3.3.10			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Masterplan valmis ja toteutus käynnistetty	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun Tiedepuisto on kaupunkiseudun merkittävin kasvua tukeva kaupunkikehityskohde. Kärkihankeella tavoitellaan alueen kehittymistä kansainvälisesti kiinnostavana ja rohkean kokeilevana osaamiskeskittymä, joka on toiminnoiltaan monipuolinen ja logistisesti vetovoimainen. Tiedepuiston kärkihankkeen mukaisella kehittämisellä tähdätään ennen kaikkea</p>							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

siihen, että Tiedepuiston sijainnin poikkeukselliset lähtökohdat ja monipuolisen osaamiskeskittymän luoma potentiaali saadaan mahdollisimman täysimääräisesti hyödyntämään kokonaisvaltaista kehitystä.

Hankkeella on neljä painopistealuetta, joilla varmistetaan alueen strategisten tavoitteiden saavuttaminen.

- Turun Tiedepuisto profiloituu kansainvälisesti merkittävänä ja rohkean kokeilevana innovaatio- ja osaamiskeskittymänä, ja luo kilpailukyisen toiminta- ja kasvu ympäristön osaamisintensiiviselle tutkimus- ja yritystoiminnalle.
- Turun Tiedepuisto on logistisesti vetovoimainen fiksun liikkumisen keskus, jossa saumattomasti toisiinsa kytkeytyvät kestävä liikunnan muodot ja niitä tukevat palvelut tekevät arjesta sujuvaa.
- Turun Tiedepuisto on ympäri vuorokauden elävä ja viihtyisä kohtaamisen keidas, jossa hyvinvointia ja terveyttä edistävät alustat, ratkaisut ja palvelut nivoutuvat luontevaksi osaksi alueen asukkaiden, opiskelijoiden ja työntekijöiden arkea.
- Turun Tiedepuisto on kaupungin energiatehokkain rakennettu alue, jonka kehittämisessä painottuvat laadukkaan perusinfraan lisäksi älykkään ja kestävä kaupungin ratkaisut ja teknologiat.

Kupittaa ja Itäharjun välisen kannen rakentamisessa yhdistetään ainutlaatuisella tavalla kaikki aluetta koskevat strategiset tavoitteet niin innovaatioalustana, jossa keskiössä Triple Helix -yhteistyö, kuin toisaalta Tunnin junan ensimmäisenä päätepiste, jonka saavutettavuus on ainutlaatuista ja jossa alueen keskipiste muodostaa kohtaamisen keitaan. Alue muodostaa hyvinvoinnin referenssikaupungin osan, jossa on parhaat edellytykset opiskella, innovoida, työskennellä, elää ja asua.

Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Toimintasuunnitelma laaditaan kaupunginhallituksen hyväksytyä kärkihanke-esityksen. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.

Kärkihanke 3: Smart and Wise Turku	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä			Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä			
	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Arviointikriteeri 2020:	Alkuvuodesta hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	

Tavoitteen kuvaus:

Smart and Wise Turku-kärkihankkeen tarkoituksena on auttaa Turun kaupunkia varautumaan ilmastonmuutoksen ja kaupungistumisen haasteisiin sekä parantaa toiminnan tuottavuutta hyödyntämällä digitalisaatiota ja sen tuottamaa dataa.

Kaupunki tekee laaja-alaista yhteistyötä ja innovatiivisia kokeiluja alueen korkeakoulujen, yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa ja luo samalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja kasvatamme Turun kansainvälistä kiinnostavuutta.

Hankkeella on kuusi painopistealuetta: 1) hiilineutraalius ja resurssiviisuus, 2) asiakkuuksien ja palvelujen hallinta, 3) turvallisuus, 4) kaupunkisuunnittelu, 5) liikenne ja liikkuminen ja 6) syrjäytymisen ehkäiseminen. Painopistealueet hyödyntävät yhteisiä kyvykkyyksiä, joita ovat alustatalouden toimintamalli sekä tiedon hyödyntämisen toimintamalli.

Kärkihankkeen toimintasuunnitelma vuodelle 2020 tulee Konsernihallinnon strategisen sopimuksen liitteeksi. Toimintasuunnitelma sisältää keskeiset toimenpiteet ja mittarit kärkihankkeen etenemisen seurantaan. Kärkihankkeen ohjauksesta vastaa kaupunginhallitus.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 (kv 11.6.2018 § 142)	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Ilmastosuunnitelman hyväksyntä (kv), EU-rekisteröinti, ja käynnistys	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen		Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen	Ilmastosuunnitelman toteuttaminen
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029 noudattaa Euroopan Unionin yhteistä mallia (SECAP, Sustainable Energy and Climate Action Plan) ja sisältää ilmastopolitiikan toimintalinjat ja välitavoitteet vuosille 2021, 2025 ja 2029. Suunnitelma käsittää sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että sopeutumisen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi suunnitelman yksimielisesti 11.6.2018 ja päätti, että suunnitelma on huomioitava ohjaavasti toimialojen ja konserniyhteisöjen toiminnan ja talouden suunnittelussa ja toteutuksessa vuosittain. Päämääränä on toteuttaa yhdessä kaupunkistrategian asettama tavoite hiilineutraalista kaupunkialueesta 2029 sekä vahvistaa Turun asemaa ilmastoratkaisujen kansainvälisenä edelläkävijänä. Ilmastosuunnitelma sisältää myös perustelut, miksi ja miten hiilineutraaliuden tavoite saavutetaan. Vuodesta 2029 alkaen tavoitteena on ilmastopositiivinen kaupunkialue.</p>							
Historian museon ja Musiikkitalon toteuttaminen	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus: 3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.6, 2.3.7			
Arviointikriteeri 2020: Hankkeen edistyminen tavoitteiden mukaisesti	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Toimintasuunnitelma	Tarkennetun toimintasuunnitelman toteuttaminen	Historian museon sijaintipaikan tarkentumisen Linnanien arkkitehtikilpailun kautta Konserttitalon hankesuunnitelma				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Turun kaupunginvaltuusto päätti 18.4.2017 § 63 Turun kaupungin Suomen itsenäisyyden juhluvuoden juhlapäätöksestä ja juhluvuoden toteuttamisesta. Juhlapäätöskokonaisuuden yhtenä osana päätettiin toteuttaa Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhluvuoden kunniaksi historian museo Turkuun. Päätöksen mukaisesti valtion kanssa käynnistetään asiaa koskeva neuvottelu, museon hankesuunnitelman valmistelu ja vuoden 2018 talousarvioon ja taloussuunnitelmaan vuosille 2018-2020 varattiin tarvittavat määrärahat hankkeen suunnitelman toteuttamiseksi.</p>							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Historian museo Turkuun -hankkeen jakaantuu ajallisesti kolmeen perättäiseen vaiheeseen, joista ensimmäinen, esiselvitysvaihe on päättynyt kaupunginvaltuuston juhlapäätöksen myötä. Vuoden 2018 alussa alkanut toinen vaihe keskittyy jatkovalmisteluun ja suunnitteluvaiheeseen, ja kolmas viimeinen vaihe konkreettiseen toteutukseen. Hanke jakaantuu tila-projektiin sekä konseptin ja sisältöjen suunnittelun projektiin, joiden molempien osalta tehdään Historian museon esiselvitykseen pohjautuva tarkennettu toimintasuunnitelma.

Hallintopalveluiden uudistaminen	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä			Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.6			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Hankkeen toteutuksen käynnistyminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Hallinnon uudistaminen sidottiin alun perin 2017 Kaupunginhallituksen päätöksessä sote- ja maakuntauudistukseen. Hallintopalveluiden toteuttaminen ja organisointi nähdään tärkeänä huolimatta sote -uudistuksen kaatumisesta: tavoitteena on koko kaupungin näkökulmasta hallinnon palveluiden yhdenmukaistamisen, laadun parantamisen ja tehokkuuden lisäämisen. 2018 saatiin kuvattua hallinnon nykytila ja palveluista tehtiin tuotekortit. 2019 tehdään prosessikuvauksia tavoitetilasta. 2020 jatketaan hallinnon uudistamista hallinnon palvelun osa kerrallaan samanaikaisesti hallinnon prosesseja selkeyttämällä ja tehostamalla.</p>							

Linnakaupunki/satama	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5, 3.1.3, 3.1.5, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.7, 3.3.10			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Kehittämissuunnitelman toteuttaminen	Kehittämissuunnitelman toteuttaminen ja kantasatama-alueiden esiselvitys	Linnakaupungin asemakaavotuksen edistäminen sekä vahvojen kaavojen toteutus investiohjelmalla. Ferry Terminaalin asemakaavoitus				
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Linnakaupungin osayleiskaavan mukainen kaupunkirakenteen muutos etenee ja kokonaisuudessa on eri vaiheissa (esiselvitys, suunnittelu ja toteutus) olevia alueita. Kaupunki mahdollistaa infrainvestoineilla asuntojen ja palveluiden rakentumisen alueelle. Tavoitteena on turvata keskustamaisen kaupunkirakenteen laajentuminen kohti merta.</p>							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Linnakaupungin kokonaisuuteen liittyvän kantasatama-alueen kehittämisen esiselvityksen laadinta ja toimenpidesuunnitelman laadinta 2020 aikana. Satama-alueiden esiselvityksellä varmistetaan alueella toimivien yritysten toimintaedellytykset sekä tuetaan merellisen kaupunginosan syntymistä. Merkittävässä asemassa tulee olemaan alueen logistiikka ja liikkumis-kysymykset.

Blue Industry Park	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja			Muut toteutettavat linjaukset:			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen		Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen	Toimintasuunnitelman toteuttaminen
Tavoitteen kuvaus:							
Blue Industry Parkista (BIP) tavoitellaan Euroopan mittakaavassa johtavaa meri- ja valmistavan teollisuuden tuotanto- ja innovaatiokeskittymää. Sen tehtävänä on vastata Turun seudun meri- ja valmistavan teknologiateollisuuden kasvutarpeisiin ja edistää alan tulevaisuuden kilpailukykyä.							
Turku Science Park Oy:n tytäryhtiöksi perustetaan vuoden 2019 aikana Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy, joka toimii alueen kehitysyrityksenä. Yhtiö koordinoi Meyerin telakka-alueen ja BIP alueen kehittämistä. Yhtiö toimii osapuolena kaavoituksen, alueen kehittämisen ja rakentamisen eri vaiheissa. Tutkitaan kaupungin omistaman maa-alueen siirtämistä omaan yhtiöön (Blue Industry Park Oy), jota Turun Teknologia- ja Tiedepuisto Oy hallinnoisi. Tavoitteena alueen asemakaavan saattaminen uusiksi tarpeita vastaavaksi ja tavoitteiden mukaisen alueen kehittämisen mahdollistavaksi. Alueen infran rakentamista jatketaan niin, että vuoden 2020 aikana rakentaminen koko pohjoisella osalla aluetta on mahdollista.							

Turun Ratapiha-hankkeen kehittäminen	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä			Muut toteutettavat linjaukset:			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Hankeeseen liittyvän kehitysvaiheen kumppanuussopimuksen edistäminen.	Ratapiha-alueen asema-kaava kaupunginvaltuustoon. Sopimusraakenne.				
Tavoitteen kuvaus:							
Turun ratapihahankkeen tavoitteena on toteuttaa osaltaan keskustavisiota. Hankkeen sisältönä on luoda ratapiha-alueelle kaupunkikehityskonsepti, jossa huipputeknologia ja palvelu-design yhdistyvät synnyttämään mittavan elämys ja tapahtumakeskittymän.							
Kaupunginhallitus on käynnistänyt hankkeen kehitysvaiheen 2017 kumppanuussopimuksella. Sopimuksella on sovittu kehitysvaiheen tehtävistä sekä alueen kaavoituksen edistämisestä. Sopimukseen kirjattuna tavoitteena on saada asemakaavamuutos kaupunginvaltuuston käsittelyyn viimeistään vuoden 2019 loppuun mennessä.							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Kaupunkikehitystä tukeva joukkoliikennejärjestelmä ja sen kehittäminen	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.1, 3.3.2, 3.3.4			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
		Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen		Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen	Päätösten mukainen eteneminen
Tavoitteen kuvaus:							
<p>Korkealaatuisella joukkoliikenteellä voidaan tukea Turun ja seudun pitkäjänteistä kehittämistä joukkoliikenteeseen tukeutuen. Kaupunkikehityshankkeena toteutettavan raitiotie- tai superbussiratkaisun tarkoituksena on kehittää kokonaisvaltaisesti ja kustannustehokkaasti kaupunkirakennetta, liikennejärjestelmää sekä alueen vetovoimaa ja houkuttelevuutta. Suunniteltujen reittien varrella on paljon maankäytön kehittämispotentiaalia. Turun Tiedepuiston ja keskustan kehittämisen kärkihankkeet sijoittuvat reittien varrelle.</p> <p>Mikäli kaupunginvaltuustossa päätetään vuonna 2018 käynnistää toteutusvaihe, niin mm. asemakaavanmuutosten ja toteutussuunnitelmien laadinnan jälkeen rakentaminen voisi alkaa nopeimmillaan noin vuonna 2021.</p>							

Kiinteän omaisuuden arvon hallinta	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva turku Strateginen linjaus: 3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja			Muut toteutettavat linjaukset:			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupungin Infran korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja			82 %		91 %	73 %	70 %
Kaupungin tilojen korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja			69 %		117 %	137 %	74 %
Tavoitteen kuvaus: Korjausinvestointitason tulee vastata vähintään poistoja keskimäärin taloussuunnitelmakaudella 2020-2023. Lisäksi Tilapalvelukeskus seuraa kaupungin suoraomisteisen tilakannan keskimääräistä kuntoprosenttia ja korjausvelkaa strategisen sopimuksen tunnusluvuissa ja KJ-toimialan operatiivisessa sopimuksessa vuosittain.							
*)Tunnusluvut tarkentuvat talousarvion uudelleenjaon yhteydessä.							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Tunnin juna -hankkeen edistäminen	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava kaupunki Strateginen linjaus: 3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja			Muut toteutettavat linjaukset:			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Turun ja Helsingin välisen oikoradan suunnittelusta ja toteuttamisesta tehdään kansallinen päätös.	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu käynnissä	Yleissuunnittelu valmis, tehdään toteutus päätös		Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä	Toteutus käynnissä
Tavoitteen kuvaus: Tunnin junaksi nimitetään nopeaa junayhteyttä Helsingin ja Turun välillä. Helsingin ja Turun välisen ratayhteyden nopeuttamiseksi toteutetaan kokonaan uusi oikorata Espoosta Lohjan kautta Saloon. Lisäksi nopea yhteys sisältää Espoon kaupunkiradan, Salo-Turku-kaksoisraiteen sekä Turun ratapiha-alueet.							

Lähiövisio - yhteinen tahtotila lähiöiden kehittämiseksi	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla			Muut toteutettavat linjaukset: 2.1.1, 3.1.1			
Arviointikriteeri 2020:	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
			Visiotyö valmiiksi. Visio selkeästi päätöksentekoa varten jäseneltyine toimenpide-ehdotuksineen valmiiksi. Visio päätöksentekoon kehittämissuunnitelmien ja kaupunkistrategian päivittämisen pohjaksi.		Laaditaan lähiökohtaiset kehittämissuunnitelmat ja aluebrändit yhteistyössä alueiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa. Aluetyön ja viestinnän kytkeytyminen valmisteluprosessiin. Priorisointien toimenpiteiden toteuttaminen ohjelmoidaan osana sopimusohjausprosessia.		

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNGINHALLITUS

Tavoitteen kuvaus:

Laaditaan koko kaupunkia koskeva pitkän aikavälin lähiövisio yhteistyössä alueiden toimijoiden ja asukkaiden kanssa tavoitteena yhteinen tahtotila lähiöitä arvostavan positiivisen tulevaisuuskuvan vahvistamiseksi. Yleiskaavatyöhön liittyvä Turun Lähiöt 2029 -maankäytöllinen selvitys laajennetaan kattamaan kokonaisvaltainen sosiaalisesti kestävä kaupunkikehitys. Priorisoidaan kehittämisen painopisteet. Optimistisella ja kunnianhimoisella visiolla on mahdollista saada viestinällisesti vaikuttava signaali alueille, joissa asuu 2/3 turkulaisista.

Ajantasaiset alueprofiilit, väestöennusteet ja alueelliset palveluverkkosuunnitelmat toimivat taustatietona. Analysoidaan olemassa olevat alueprofiilitiedot ja laaditaan SWOTit aluekohtaisesti poikkihallinnollisella yhteistyöllä kehittämissuunnitelman ja kumppanuuksien pohjaksi.

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

Tilivelvollinen viranhaltija: pelastusjohtaja Jari Sainio

Lyhyt kuvaus toiminnasta (kh)

Laadukkaat pelastustoiminta-, turvallisuus- ja ensihoitopalvelut tuotetaan Varsinais-Suomessa ammattitaitoisesti, tasapuolisesti ja nopeasti kaikkina vuorokauden aikoina.

Aluepelastuslaitos tuottaa pelastustoimen palveluja Varsinais-Suomen maakunnan 27 kunnan alueella Aluepelastuslautakunnan hyväksymän palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Aluepelastuslaitos tuottaa lisäksi ensihoitopalveluja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa allekirjoitetun yhteistoimintasopimuksen ja sairaanhoitopiirin päättämän ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Toimintaympäristön muutos (kh)

Pelastustoimen palvelutasopäätös koskee vuosia 2017-2020. Suunnitelmakauden luvut on tehty sillä oletuksella, että nykyinen palvelutaso säilyy.

Myös ensihoitopalveluiden suunnitelmakauden luvut 2020-2022 on tehty oletuksella, että 2020 toiminnan laajuus ensihoitopalveluiden osalta säilyy 2019 tasolla.

Vuokratuissa paloasemakiinteistöissä on merkittävästi ns. korjausvelkaa. Turun kaupungissa sijaitsevien paloasemakiinteistöjen osalta käynnistettiin tilatarveselvitykset vuonna 2016 käytyjen keskustelujen perusteella. Turun kaupungin osalta tilatarvesuunnittelu on keskeytetty Turun kaupungin päätöksellä. Muun maakunnan alueella sijaitsevien kiinteistöjen peruskorjausten ja uudisrakentamisen esisuunnittelua toteutetaan paloasemaverkkopäätöksen mukaisesti ja vuokrakustannusten nousuun vaikuttavat toteutuneet peruskorjaus- ja uudisrakennushankkeet. Hankkeet hyväksytään hallintosäännön (johtosäännön) mukaisesti.

Edellämäinittujen tekijöiden sekä päätettyjen linjausten ja strategioiden lisäksi talousarvio 2020 taloudelliset luvut tulevat perustumaan viimeisimpään 2018 tilinpäätökseen ja kuluvaan talousarviovuoden puolivuotiskauden toteumaan.

Valtakunnallista maakuntauudistusta ja Sote-ratkaisua tullaan seuraamaan aktiivisesti ja pyritään vaikuttamaan siihen, että Pelastuslaitos on oma itsenäinen liikelaitos tai taseyksikkö tulevassa maakunnassa, jolla turvataan parhaiten riittävä palvelutaso sekä toiminnan kustannustehokkuus.

Uudelle palvelutasokaudelle ja samalla talous-suunnitelmavuosille katsotaan välttämättömäksi investointien määrärahojen indeksikorotus. Toimintakatteen 2 miljoonan euron investointien määrärahan lisäys olisi asteittaista mm. materiaalikustannusten ja työn hinnan nousun kattamiseksi.

Toiminnan kehittämis-suunnitelma ja strategiset painopisteet (kv)

Palvelutasopäätöksessä on määritelty suunnitelmakauden kehittämissuunnitelma.

Strategiset painopistealueet:

- Osaava, motivoitunut ja toimintakykyinen henkilöstö
- Osaavat, motivoituneet ja toimintakykyiset sopimuspalokunnat
- Toimiva ja kattava paloasemaverkosto
- Tyytyväiset asiakkaat ja kuntaomistajat
- Toiminnan edellyttämät riittävät taloudelliset resurssit.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (kv)

1.000€						
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	44 427	44 746	45 734	46 375	46 955	47 540
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	42 309	43 032	43 734	44 275	44 805	45 340
Toimintakate	2 117	1 714	2 000	2 100	2 150	2 200
Muutos-%		-19,0%	16,7%	5,0%	2,4%	2,3%

1.000€						
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	3 117	3 836	4 552	3 734	2 434	2 484
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	998	1 663	2 381	1 463	113	113
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		173	171	171	171	171
NETTO	-2 119	-2 000	-2 000	-2 100	-2 150	-2 200
Muutos-%		-5,6%	0,0%	5,0%	2,4%	2,3%

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	2020	2021	2022	2023
Ei muutoksia.				

Kaupunginhallitus

1.000 €, Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	2020	2021	2022	2023
Ei muutoksia.				

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAITOS

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta	2020	2021	2022	2023
Ei muutoksia.				

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Tavoite 1	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Toimintavalmiusaika (%)	TOT 2017	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TA 2022	TS 2023
	85 %	85 %	80 %	80 %	80 %	80 %	80 %
Tavoitteen kuvaus: Kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikaprosentti. Riskialueiden mukaan määrittyvät aikarajat.							

Tavoite 2	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Tarkastusmäärät (%)	TOT 2017	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TA 2022	TS 2023
	90 %	96 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
Tavoitteen kuvaus: Tarkastusmäärien tavoitteiden prosentuaalinen toteutuma.							

Tavoite 3	Varsinais-Suomen pelastuslaitos/ Palvelutasopäätös 2017-2020			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Kustannusvertailu (€/as.)	TOT 2017	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TA 2022	TS 2023
	70 €	70,4 %	72 €	73 €	74 €	75 €	76 €
Tavoitteen kuvaus: Toimialan maakunnalliset vuosikustannukset euroa per asukas (pl. ensihoito).							

SOSIAALI - JA TERVEYSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Riitta Liuksa

TOIMINNAN KEHITTÄMIS-SUUNNITELMA JA STRATEGISET PAINOPISTEET (KV)

Sosiaali- ja terveyspalveluiden kannalta oleellista on pystyä vastaamaan kuntalaisten palvelutarpeisiin luomalla puitteet hyvinvoinnille, lisäämällä tuottavuutta ja ehkäisevää työtä sekä parantamalla palveluiden kohdentuvuutta ja vaikuttavuutta asiakaskesteisten ja tarvelähtöisten palveluprosessien kautta. Tämä vaatii uudenlaista ja laajempaa yhteistyötä kaupungin toimijoiden, kolmannen sektorin, yksityisten palveluntuottajien sekä kuntalaisten kesken. Oman palvelutuotannon osalta keskitytään ehkäisevän työn lisäämiseen sekä tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantamiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä toteutetaan laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Kuntalaisten omaa aktiivisuutta tuetaan sekä osallistumista omien palveluidensa suunnitteluun lisätään. Hyvinvointitoimialan toiminnan strategiset painopisteet ovat:

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön

Vuoden 2015 lopussa toteutetun laajan hyvinvoinnin- ja terveyden edistämisen kyselyn tuloksista nousi vahvasti esille tarve enenevästi siirtää sosiaali- ja terveyspalveluiden painopistettä ehkäisevään työhön. Ehkäisevällä työllä voidaan vähentää kuntalaisten palvelutarpeita, joten panostaminen

tähän on sekä inhimillisesti että taloudellisesti perusteltua.

Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön tarkoittaa mm. perustason palveluiden vahvistamista ja hyvää saavutettavuutta, varhaista puuttumista, varhaisempaa hoidon aloitusta, kuntoutuksen kehittämistä, palveluohjauksen kehittämistä, oikea-aikaisia ja oikein kohdentuvia palveluita, fyysisen ja psyykkisen toimintakyvyn tukemista ja ihmisten oman aktiivisuuden tukemista. Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön ei kuitenkaan ole pelkästään resurssikysymys, vaan se vaatii myös yhteistyön syventämistä, osaamisen ja työtapojen kehittämistä sekä ennen kaikkea asenteiden ja toimintakulttuurin muutosta.

Lisätään korjaavien palveluiden tuottavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta

Hyvin toimiva ehkäisevä työ ei kuitenkaan poista korjaavien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta. Tehokkuuden parantamista jatketaan mm. lastensuojelun rakennemuutoksessa. Mittavat rakennemuutokset ovat tämän lisäksi käynnissä vanhus- ja vammaispalveluissa sekä päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Sairaalan, terveysasemien ja suunter-

veydenhuollon kehittämistyötä jatketaan. Hoitoketjujen kehittämisellä pyritään mm. vähentämään VSSHP:n siirtoviivepäivien määrää. Oman kotihoidon kehittäminen jatkuu ja ikääntyneiden palveluohjausta toteutetaan maakunnallisen KompAssin mallin kautta.

Tuottavuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden parantaminen vaatii lisäksi tiedolla johtamisen kehittämistyön jatkuvaa edistämistä. Myös organisaation toimintakulttuuria viedään määrätietoisesti rohkeamman kokeilukulttuurin suuntaan.

Hyvinvointitoimiala on antanut asiakkailleen palvelulupauksen:

- Lupaamme palvella asiakkaita niin, että he tulevat nähdyiksi, kuulluiksi ja kohdatuiksi.
- Lupaamme kehittää palveluita asiakkaidemme kanssa tasavertaisina.
- Lupaamme luoda asiakkaidemme kanssa yhdessä palveluita, jotka lisäävät heidän hyvinvointiaan.

Varsinais-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

HYVINVOINTITOIMIALA

Kaatuneen sote-uudistuksen jälkeen alueellisen yhteistyön muodoksi ja rakenteeksi on muodostunut sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämissuunnitelma. Suunnitelma sisältää yhteensä 12 teemaa, joissa yhteisiä kehittämistoimenpiteitä on sovittu:

- Terveyskeskuspalvelut ja erikoissairaanhoidoyhteistyö

- Akuuttipalvelut
- Suun terveydenhuolto
- Ikäntyneiden kuntoutus-, hoito- ja hoivapalvelut
- Lasten, nuorten ja perheiden palvelut
- Työikäisten sosiaalipalvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Vammaispalvelut
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- ICT ja sähköisen asioinnin kehittäminen
- Tietojohtaminen
- Palveluntuottajien ohjaus ja valvonta

KIRJAUKSET

Kaupunginvaltuusto

Sosiaali- ja terveyslautakunta

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT

	TOT 2018	TA 2019 yhteensä	TPE 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Hyvinvointitoimiala							
Toimintatulot	73 384	67 805	68 651	69 221			
Valmistus omaan käyttöön							
Toimintamenot	688 647	670 398	699 737	710 784			
Toimintakate	615 264	-602 593	-631 087	-641 563	-648 043	-654 717	-664 276
Muutos-%		-2%	5 %	4 %	1,0 %	1,0 %	1,5 %
Investointimenot	578	2 500	2 350	1 000			
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet							
Pysyvien vastaavien luovutustulot							
NETTO	-578	-2 500	-2 350	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Muutos-%		433%	-6 %	-43 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Sosiaali- ja terveyslautakunta	2020	2021	2022	2023

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Sosiaali- ja terveyslautakunta	2020	2021	2022	2023

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, Sosiaali- ja terveyslautakunta	2020	2021	2022	2023

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Tavoite 1: Painopisteen siirtäminen ehkäisevään työhön	Strateginen linjaus: 2.1.2			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Avohuollon lastensuojelun asiakkaana olevien 0-17-vuotiaiden määrä ja osuus ikäryhmästä	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	1530/5,3%	osuus ikäryhmästä laskee	osuus ikäryhmästä laskee				
Neuvolapalveluiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sähköisen asiointin lisääminen - neuvolaikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	4499/37,8%	50 %	50%		kasvaa	kasvaa	kasvaa

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

- peruskouluikäisten puolesta-asiointisopimusten osuus	1335/9,2%	50 %	20%		kasvaa	kasvaa	kasvaa
Lihavien lasten ja nuorten osuus							
- 4- vuotiaat	..	laskee	laskee		laskee	laskee	laskee
- 8 lk.	..	laskee	laskee		laskee	laskee	laskee
Suun terveydenhuolto: dmf-indeksi (kariuksen esiintyvyys tutkitussa populaatiossa)							
- 5-vuotiaat	..	0,3	laskee		laskee	laskee	laskee
- 12-vuotiaat	..	1,1	alle 1		alle 1	alle 1	alle 1
Rokotuskattavuus (neuvolat)							
- 3-vuotiaiden rokottamattomien osuus ikäluokasta	2,18 %	0 %	0%		0%	0%	0%
Kumppanuus kolmannen sektorin kanssa lisääntyy ja tiivistyy:							
1. Tilojen luovutuksen yhteistyösopimusten määrä	42	40	40		40	40	40
2. Vakiintuneiden yhteistyökumppaneiden kanssa tehdyt avustusyhteistyösopimukset (min. 2 vuoden ajaksi)	15	15	15		15	15	15
3. Toiminnallisten kumppanuussopimusten määrä (sis. STEAlle ja OPM:lle ym. ulkopuolisille rahoittajille annetut lausunnot ja aiesopimukset)	51	40	20		20	20	20
Kotona asuvien +75-vuotiaiden osuus ja lukumäärä kasvaa	90,9 % (15 814)	91,0% / 16.123	kasvaa		kasvaa	kasvaa	kasvaa
Säännöllisten palveluiden piirissä olevien 75-vuotta täyttäneiden määrän muutos/75-vuotta täyttäneiden turkulaisten määrän muutos.	-135/163	377/477	laskee		laskee	laskee	laskee
- kotihoito	-114	laskeva	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
- omaishoidon tuki	17	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
- ympärivuorokautinen pitkäaikaishoito (sis. Kaskenlinnan palliatiivisen hoidon asiakkaat)	-21	laskeva	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
Omaishoidon tukeminen, Omaishoidon tukea saavien määrä (poikkileikkaus)							
-0-17	190	tasainen	tasainen		tasainen	tasainen	tasainen
-18-74	519	Tasainen	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
- 75 vuotta täyttäneet	579	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Tilapäishoidon hoitajaksojen määrä	4060	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
Hoitajakson pituus ympärivuorokautisen hoidon piirissä Yhteensä							
- palliatiivisessa	332	laskeva	(poistetaan)				
- asumispalveluissa	1099	laskeva	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteen kuvaus: Ajoissa annetut ja hyvin kohdennetut peruspalvelut ovat hyvää ehkäisevää työtä. Oikea-aikainen ja oikean tasoinen palvelu vähentää korjaavien ja erityispalveluiden tarvetta.							
Tavoite 2: Lisätään korjaavien palveluiden vaikuttavuutta, tehokkuutta ja tuottavuutta	Strateginen linjaus: 2.1.3			Muut toteutettavat linjaukset: -			
Jatkohoitojonojen lyheneminen sairaanhoitopiiristä	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
- siirtoviivepäivien määrä /kk	398	<50	150		80	50	50
- korotetun maksun osuus siirtoviivepäivistä	54 %	<20 %	< 30 %		<25 %	<20 %	< 20 %
Vuoden aikana huostassa olleiden lasten määrä (kum.) ja väestöosuus	430 / 1,5%	laskeva	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
Perhehoitoon sijoitettujen lasten osuus huostassa olevista lapsista.	49,9%	+3,5 % yksikköä	+2,0 % yksikköä		+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä	+1,0 % yksikköä
Päihde- ja mielenterveyspalveluiden saatavuuden parantuminen ja avohoitopainotteisuuden lisääntyminen:							
- mielenterveys- tai päihdeongelman keskimääräinen hoitopäätösaika (T3) ensikäynnille	-	pohjaluku	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujien tuettujen asumisen osuus asumispalveluista		kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
Kuntoutusjaksojen vaikuttavuus: sairaalahoitojaksojen määrä							
- 2kk kuntoutusjakson jälkeen		vähenevä	vähenevä		vähenevä	vähenevä	vähenevä
- 6kk kuntoutusjakson jälkeen		vähenevä	vähenevä		vähenevä	vähenevä	vähenevä
Toimintakyvyn paraneminen hoidon seurauksena (FIM) muutos osastojen ka		kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
Kuntoutuksen tehokkuus: FIM/hoitajaksojen pituuden suhde		kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Kiireettömän lääkärivastaanoton jonotusaika lyhenee terveyskeskuksessa		2 viikkoa	3-4 viikkoa		3-4 viikkoa	3-4 viikkoa	3-4 viikkoa
Terveysasemien asiakkaat/ työvoima - asiakkaat/lääkäri työvoima - asiakkaat/hoitajatyövoima		kasvava kasvava	kasvava kasvava		kasvava kasvava	kasvava kasvava	kasvava kasvava
Palveluiden vaikutus: palvelu parantanut asiakkaan elämäntilannetta (vastausten ka asteikolla 1-5)	4,4	kasvava	kasvava		ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Vammaispalvelut*	4,2	kasvava	kasvava		ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Vanhusten avopalvelut*	4,0	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	ennallaan
• Vanhusten asumispalvelut*	4,4	kasvava	ennallaan		ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Sairaalapalvelut	4,5	kasvava	ennallaan		ennallaan	ennallaan	ennallaan
• Polikliiniset palvelut	4,5	kasvava	kasvava		kasvava	ennallaan	ennallaan
• Sosiaalityö	..	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
• Avohuollon lastensuojelu	3,9	kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
• Neuvolapalvelut	3,4		kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
• Koulu - ja opiskeluterveydenhuolto	4,6		kasvava		kasvava	ennallaan	ennallaan
• Kasvatus- ja perheneuvola	4,0		kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
• Sijaishuolto (kaupungin lastenkodit ja vastaanottokodit)							
Suunterveydenhuollon asiakkaat/työvoima		kasvava	kasvava		kasvava	kasvava	kasvava
Hoitoonpääsy (T3) (aika yhteydenotosta siihen kun tutkimus toteutuu) alueiden mediaanin ka		70	70		70	70	70
Laitoshoidossa olevia ympärivuorokautisessa hoidossa olevista							
- +75 vanhusten määrä ja %-osuus	478 / 30,2 %	vähenevä	vähenevä		vähenevä	vähenevä	vähenevä
- kehitysvammaisten %-osuus	4,0 %	vähenevä	vähenevä		tasainen	tasainen	tasainen
Korvattujen potilasvahinkojen määrä (vuoden 2016 korvatut vahingot vrs. viiden viimeisen vuoden 2011-2015 ka)	9 /9,6	laskeva	laskeva		laskeva	laskeva	laskeva
Tavoitteen kuvaus: Korjaavat palvelut tuotetaan tehokkaasti ja vaikuttavasti. Asiakas saa tarvettaan vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.							

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Timo Jalonen

TOIMINNAN KEHITTÄMIS-SUUNNITELMA JA STRATEGISET PAINOPISTEET (KV)

Kaupunkistrategian Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen

Kaikki nämä teemat koskevat Turun sivistystoimialaa ja se sitoutuu omassa kehittämisessään ja strategisessa toiminnan suunnittelussaan kaikkiin näihin pääteemoihin. Palvelualueet ottavat myös omassa operatiivisissa sopimuksissaan ja toimintansa suunnittelussa huomioon nämä teemat. Vahvimmin toiminnassa painottuu Osaava ja oppiva turkulainen -teema, mutta toimialaa koskettaa myös osa Terve- ja hyvinvoiva turkulainen - sekä Aktiivinen turkulainen -teemojen linjauksista.

Osaava ja oppiva turkulainen -teeman linjaukset

- henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla
- Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

- vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä ja suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla
- kansainvälisyyden edellytykset turvataan tuemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa
- lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella
- kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan toimipisteverkkoja tiivistämällä
- nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään
- tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Terve ja hyvinvoiva turkulainen -teeman alatavoitteen mukaisesti päiväkodeissa ja kouluissa puututaan aktiivisesti yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen sekä ehkäistään eriarvoistumista. Keskeistä on myös henkilöstön hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolehtiminen. Aktiivinen turkulainen -teema näkyy lasten ja nuorten osallisuuden tukemisessa sekä

kannustamisessa liikunta- ja kulttuuripalveluiden käyttämiseen.

Kaupunkistrategian Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelman tavoitteiden mukaisesti sivistystoimiala tukee Turun kilpailukykyä tuottamalla laadukasta ja alueen elinkeinoelämää tarvitsemaa osaamista.

Oman henkilöstön pedagogista osaamista, tieto- ja viestintätekniiikan valmiuksia sekä työelämäyhteyksiä vahvistetaan kaikilla palvelualueilla ja henkilöstöä tuetaan omaehtoiseen oman osaamisensa kartuttamiseen. Samalla kehitetään oppimisympäristöjä ottamalla huomioon opetuksen ja varhaiskasvatuksen digitalisaation mukana tuomat uudistukset sekä opetussuunnitelmista nousevat toimintakulttuurin muutokset ja kehittämistarpeet. Lisäksi kehittämissyhteistyötä tehdään tiiviisti eri sidosryhmien kanssa paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti.

Kaikilla palvelualueilla tavoitteena on tarjota vieraskielisille oppijoille riittävästi oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia, mikä osaltaan tukee maahanmuuttajien kotoututumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Opetuksen tueksi kehitetään erilaisia ohjaus- ja tukipalveluita, jotta oppiminen ja kotoutuminen mahdollistuvat.

Sivistystoimiala vahvistaa niin lasten ja nuorten kuin myös oman henkilöstönsä kansainvälisyyttä ja monikulttuurisuutta tarjoamalla omissa oppilaitoksissaan mahdollisimman laajan kielivalikoiman, lisäämällä kielikyly- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta sekä tukemalla koulujen globaalikasvatusta.

Yksinäisyyden vähentäminen, kiusaamisen ehkäiseminen sekä lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen ovat keskiössä kaikilla palvelualueilla. Koska varhaiskasvatus ja koulu eivät yksin pysty vastaamaan kaikkiin lasten, nuorten ja heidän perheidensä tuen tarpeisiin, yhteistyötä hyvinvointitoimialan sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tiivistetään entisestään. Samalla hyödynnetään eri tietovarastoista saatavaa tietoa. Tavoitteena on kehittää palveluita alueellisesti, jotta tarvittava tuki olisi helposti saatavissa.

Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on osa perustyötä sekä varhaiskasvatuksessa että kaikilla kouluasteilla ja sitä edistetään kaikin mahdollisin keinoin.

Perusopetuksen ja lukioiden palveluverkko on toimiva. Em. palveluiden koulurakennuksista osa on peruskorjauksen tarpeessa. Varhaiskasvatuksen palveluverkko on muotoutunut aikanaan ilman kokonaissuunnitelmaa. Rakennukset ovat tyydyttävässä kunnossa ja palveluverkko vaatii tarkastelua useissa kaupunginosissa. Myös ammatillisen koulutuksen käytössä olevat rakennukset ovat peruskorjauksen tarpeessa vuoteen 2030 mennessä.

Turun kaupunki käynnistää laaja-alaisen ja pitkälle tulevaisuuteen ulottuvan osaamisen kehittämisen visiotyön osana Turun elinkeino-, koulutus- ja elinvoimapolitiikkaa. Työllä halutaan luoda kokonaisvaltainen ja pitkälle katsova visio, joka on jo olemassa olevien kaupunkikehityshankkeiden kaltainen sekä kattaa lisäksi koko koulutuspolun perusteelta korkea-asteelle saakka. Osaamisen visiotyö valmistuu vuoden 2020 aikana ja sen tulos tulee ohjaamaan koulutuksen kehittämistä seuraavien vuosien aikana.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Sivistystoimiala toteuttaa omassa toiminnassaan ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen. Nämä tavoitteet tullaan entistä enemmän ottamaan huomioon opetuksessa ja erilaisten oppimisympäristöjen käytössä sekä uusien rakennusten suunnittelussa ja vanhojen korjauksissa. Lisäksi sivistystoimiala on sitoutunut Agenda 2030 toteuttamiseen ja yhteiskuntasitoutukseen 2050.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan talousarvioesityksessä ei ole voitu varautua toimintoihin, joiden osalta puuttuvat valtion päätökset ja joiden rahoittamiseen on saatavissa valtionosuuksia. Tällä sopimuksella kaupunginvaltuuston on sitouduttava ta-

lousarviovarauksiin, joiden toteutuminen edellyttää lisätalousarviota ja muulla tavoin huomioon ottamista, jos valtio tekee näiden rahoittamiseksi positiiviset päätökset.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

SIVISTYSTOIMIALA

KIRJAUKSET

Kaupunginvaltuusto

Lausekkeet Kv

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (KJ)'

Käyttötalousosa

1.000€						
Kasvatus- ja opetuslautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	24 913	25 176	24 901	26 000	26 268	26 652
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	321 752	333 038	341 528	345 825	349 387	354 489
Toimintakate	-296 839	-307 862	-316 627	-319 825	-323 119	-327 837
Muutos-%		3,7%	2,8%	1,0%	1,0%	1,5%

Investointiosa

1.000€						
Kasvatus- ja opetuslautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	2 868	2 466	5 010	2 005	1 585	4 508
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-2 868	-2 466	-5 010	-2 005	-1 585	-4 508
Muutos-%		-14,0%	103,2%	-60,0%	-20,9%	184,4%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

SIVISTYSTOIMIALA

MUUTOKSET

KAUPUNGINVALTUUSTO

1.000 €, Kasvatus- ja opetuslautakunta	2020	2021	2022	2023

KAUPUNGINJOHTAJA

1.000 €, Kasvatus- ja opetuslautakunta	2020	2021	2022	2023

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Tavoite 1: Palveluverkoston tarkastelu	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus: 2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä			Muut toteutettavat linjaukset: 2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä			
	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Taito-kampuksen rakentaminen		Tarvesuunnitelma hyväksytty	Hankesuunnitelma hyväksytty		Suunnittelutyö aloitettu		Rakentaminen aloitettu
Varhaiskasvatuspalveluiden riittävyyden turvaaminen tilanteessa, jossa päiväkotirakennusten yleinen kunto on tyydyttävä ja rakennusten kuntoon liittyvät riskit ovat merkittäviä		Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu		Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu	Kunnallisia päiväkotipaikkoja on riittävästi ja 70-30 suhdeluku toteutuu
Varhaiskasvatuksen kustannusten saaminen kuuden suurimman kaupungin keskiarvoon	Yli keskiarvon	ei tietoa	Muutos käynnissä		Keskiarvossa		
Tavoitteen kuvaus: Ammatillisen koulutuksen palveluverkon tiivistäminen ja uudisrakennuksen toteuttaminen, varhaiskasvatuksen palvelujen riittävyyden turvaaminen jatkuvasti muuttuvassa kysyntätilanteessa ja ylläpitävissä olosuhteissa sekä kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon kaupungille syntyvien kustannusten vähentäminen (kustannukset vuonna 2018 edelleen keskiarvon yläpuolella)							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

SIVISTYSTOIMIALA

Tavoite 2: Positiivisen rakennemuutoksen tuki koulutuksen keinoin	Strateginen teema: Yrittävä ja osaava Turku Strateginen linjaus 3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan			Muut toteutettavat linjaukset:			
	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tuetaan positiivisen rakennemuutoksen toteutumista koulutuksen keinoin	Kehitetään uusia koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yhdessä yritysten kanssa. Lisätään työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuutta.	Uusia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä on otettu käyttöön. Työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuus on lisääntynyt. STEAM Turku on käynnissä ja sen ulkopuolinen rahoitus on vuoden 2018 tasoa.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso sama tai korkeampi kuin vuonna 2019.		Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.	Uusia, työelämän kanssa yhdessä suunniteltuja koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä kehitetään edelleen. Panostetaan edelleen työvoimapulasta kärsivien alojen vetovoimaisuuden kasvattamiseen. Parhaat toimintamallit on vakinaistettu STEAM Turku on käynnissä ja siinä luotuja malleja arvioidaan ja vakiinnutetaan. Ulkopuolisen rahoituksen taso riittävä.
<p>Tavoitteen kuvaus: Sivistystoimialan eri palvelualueilla toteutettava koulutus- ja kehittämistoiminta tukee positiivisen rakennemuutoksen toteutumista lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä tämä tapahtuu eri alojen vetovoimaisuutta lisäämällä sekä kehittämällä erilaisia joustavia, työelämälähtöisiä koulutusmalleja ja oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Pitkällä aikavälillä tämä tarkoittaa uusien toimintamuotojen kehittämistä korkeakoulujen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.</p> <p>Lisäksi STEAM Turku –toiminnalla edistetään lasten ja nuorten kiinnostumista matematiikasta ja luonnontieteistä.</p>							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

SIVISTYSTOIMIALA

Tavoite 3:	Strateginen teema: Osaava ja oppiva turkulainen Strateginen linjaus:			Muut toteutettavat linjaukset:			
	TOT 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023

KULTTUURILAUTAKUNTA LIIKUNTALAUTAKUNTA NUORISOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Minna Sartes

TOIMINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA JA STRATEGISET PAINOPISTEET (KV)

Turun kaupunkistrategiaa tukee kaksi strategista ohjelmaa. Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelman pääteemat ovat: 1) Terve ja hyvinvoiva turkulainen, 2) Osaava ja oppiva turkulainen ja 3) Aktiivinen turkulainen. Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelman pääteemat ovat: 1) Yrittävä ja osaava kaupunki, 2) Vaikuttava ja uudistuva kaupunki sekä 3) Rakentuva kaupunki ja ympäristö. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa molempia ohjelmia.

Vapaa-aikatoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku on eurooppalainen kulttuurikaupunki, joka tunnetaan myös vahvana urheilu- ja tapahtumakaupunkina. Keskeisenä tavoitteena on kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja aktiivisuuden sekä elinkeinoelämän kilpailukykyyn edistäminen kestäväällä tavalla. Järjestämme palvelut nykyaikaisen monituottajamallin mukaan asiakaslähtöisesti, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä hyvässä kumppanuudessa yritysten ja järjestöjen kanssa. Hyvinvoinnille keskeistä on aktiivinen elämäntapa, johon kannustamme turkulaisia. Etsimme ja kehoitamme toimintamalleja, joilla kavennetaan hyvinvointieroja ja ehkäistään syrjäytymistä.

Toimialan lautakunnat ja palvelualueet toteuttavat erityisesti Aktiivinen turkulainen -teeman linjauksia:

- Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle
- Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa
- Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asukas- ja asiakastietoa
- Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä
- Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa
- Turun asemaa eurooppalaisena kulttuuri-kaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja
- Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi.

Vapaa-aikatoimiala

Perustehtävä: Tarjoamme turkulaisten arkeen ja juhlaan iloa, elämyksiä, liikettä, tietoa ja taitoa.

Tahtotila: Hyvän elämän Turku.

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoisuuden kaventaminen,
- Osallisuuden, aktiivisuuden ja monialaisen yhteistyön edistäminen sekä
- Vahvistuva kumppanuus kolmannen sektorin kanssa.

Edellä kuvattuja linjauksia ja painopisteitä toteutetaan yhteisissä, strategisissa tavoitteissa, jotka kaikki kolme lautakuntaa ovat hyväksyneet:

- Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi,
- Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti
- Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut sekä
- Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

Kulttuurilautakunta

Painopisteet:

- Eriarvoistumisen poistaminen - kaikkien yhteinen Turku,
- Sisäisen ja ulkoisen yhteistyön vahvistaminen, Vetovoimainen Kulttuuri -Turku sekä
- Digitaaliset palvelut - moderni ja historiallinen Turku.

Toimintaperiaatteina ovat kriittinen ja rohkea oman toiminnan tarkastelu sekä työntekijöiden hyvinvointi.

Liikuntalautakunta

Painopisteet:

- Liikkuvat lapset ja nuoret - Kaikki lapset ja nuoret omaksuvat liikunnallisen elämäntavan,
- Aktivoiva ympäristö ja olosuhteet luovat edellytykset liikunnalliseen elämään,
- Liikunta innostavana kumppanina elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämässä sekä
- Liikunta- ja urheiluseurojen ja liikuntaa järjestävien yhdistysten kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen turkulaisten liikumisen lisäämiseksi.

Nuorisolautakunta

Painopisteet:

- Yhdenvertaisuuden edistäminen ja eriarvoistumisen vähentäminen,
- Digitalisaation ymmärtäminen osana nuorten elämää,

- Kestävän hyvinvoinnin edistäminen,
- Osallisuus ja usko omaan vaikutusmahdollisuuksiin ja aktiivinen kansalaisuus sekä
- Avarakatseinen kansainvälisyys ja moninaisuuden arvostaminen sekä vaaliminen.

Toimintaperiaatteina ovat innovatiivisuus, vuoropuhelu ja monialainen yhteistyö.

Harrastamisen tukeminen

Antti Rinteen hallitusohjelmassa merkittävä kohta on mieluisen harrastuksen takaaminen jokaiselle lapselle ja nuorelle koulupäivän yhteyteen. Vapaa-aikatoimialan palvelualueiden yhteisenä sisäisinä kehittämiskohteina ovat mm.

- yhteistyön vahvistaminen lasten ja nuorten harrastamisen edistämiseksi toimialan kaikkien palvelujen yhteistyönä
- monimuotoisen ja -puolisen lastenkulttuuritoiminnan ohjauksen ja johtamisen kehittäminen

Kaupungin omat kulttuuripalvelut mahdollistavat kulttuurin perustarjonnan, jota vapaa kenttä täydentää. Matalan kynnyksen kulttuuripalvelujen lisäksi tarvitaan vetovoimaisia huipputuotantoja, jotka kasvattavat kaupungin matkailullista kiinnostavuutta ja kilpailukykyä.

Liikuntapalvelut toteutetaan paikallisella ja alueellisella yhteistyöllä, luomalla terveyttä edistävän liikunnan mahdollisuuksia, tuemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikunta- paikkoja ja järjestämällä liikuntaa erityisesti passiivisille ja erityisryhmille.

Lapsille ja nuorisolle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua tasavertaisesti kulttuuri-, liikunta-

ja vapaa-ajan toimintaan sekä nuorisopalveluihin ja palveluiden suunnitteluun. Ennaltaehkäisevät palvelut ja virikkeellinen toiminta ylläpitävät lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä.

Vapaa-aikatoimiala on sitoutunut kaupunkitasoisiiin kehittämiskokonaisuuksiin, kuten lapsiystävällisyyteen, kotouttamiseen ja ilmasto- politiikkaan sekä vähähiilisyyteen

- Turku on UNICEFin lapsiystävällinen kunta
- Turku on maailmanlaajuisesti ilmasto- politiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkia ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja varautumiseen. Vapaa-aikatoimiala toteuttaa ilmastosuunnitelman tavoitteita ja luo valmiuksia kestäväan elämäntapaan ja vähähiiliseen talouteen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

KIRJAUKSET

Kaupunginvaltuusto

Kulttuurilautakunta/Liikuntalautakunta/Nuorisolautakunta

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT (KJ)

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kulttuurilautakunta						
Toimintatulot	4 643	4 060	4 455	4 494	4 538	4 594
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	39 237	41 644	41 620	42 034	42 466	43 075
Toimintakate	-34 595	-37 584	-37 165	-37 541	-37 928	-38 481
Muutos-%		8,6%	-1,1%	1,0%	1,0%	1,5%

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kulttuurilautakunta						
Investointimenot	364	940	540	540	540	540
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-364	-940	-540	-540	-540	-540
Muutos-%		158,1%	-42,6%	0,0%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

1.000 €						
Liikuntalautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	4 421	4 045	4 045	4 086	4 127	4 188
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	24 815	25 015	25 217	25 472	25 733	26 109
Toimintakate	-20 394	-20 970	-21 172	-21 386	-21 606	-21 921
Muutos-%		2,8%	1,0%	1,0%	1,0%	1,5%

1.000 €						
Liikuntalautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	345	200	200	200	200	200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-345	-200	-200	-200	-200	-200
Muutos-%		-42,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

1.000 €						
Nuorisolautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	818	905	933	942	952	966
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	8 574	9 131	9 226	9 319	9 415	9 552
Toimintakate	-7 757	-8 226	-8 293	-8 377	-8 463	-8 586
Muutos-%		6,1%	0,8%	1,0%	1,0%	1,5%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

1.000 €	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Nuorisolautakunta						
Investointimenot	94	120	120	120	120	120
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-94	-120	-120	-120	-120	-120
Muutos-%		27,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 €, Kulttuurilautakunta/Liikuntalautakunta/Nuorisolautakunta	2020	2021	2022	2023

Kaupunginjohtaja

1.000 €, Kulttuurilautakunta/Liikuntalautakunta/Nuorisolautakunta	2020	2021	2022	2023

Lautakunta (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 €, Kulttuurilautakunta/Liikuntalautakunta/Nuorisolautakunta	2020	2021	2022	2023

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Tavoite 1: Aktiivisuus mahdollisimman monen turkulaisen elämäntavaksi	Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen Strateginen linjaus: 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä 2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa 2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja			
	TP 2018	TS 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
kirjaston lainat	3 058 121	3 050 000	3 060 000		3 060 000	3 060 000	3 060 000
kirjastokäynnit	1 954 129	2 010 000	2 020 000		2 020 000	2 020 000	2 020 000
konserttikävijät	69 457	60 000	60 000		68 000	68 000	68 000
museokäynnit	394 626	340 000	345 000		350 000	355 000	355 000
uimalaitosten käynnit	808 000	760 000	760 000		760 000	760 000	760 000
liikkuva koulu -toimintaan osallistuneet	3 000	3 000	3 000		3 000	3 000	3 000
Nuoret kävijät nuorisopalvelujen ohjatuissa palveluissa (käyntikerrat, 0- 28 v)	199 100	210 000	210 000		210 000	210 000	210 000
Tavoitteen kuvaus: Aktiivinen vapaa-aika tarjoaa elämään sisältöä ja on olennainen osa hyvän elämän perustaa. Aktiivinen kaupunkilainen voi hyvin. Liikkuminen elämäntavaksi. Kulttuuri tekee hyvää. Turku kehittää edelleen uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen ja kulttuurin harrastamisen muotoja. Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään. Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö.							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

Tavoite 2: Kumppanuuksia kehittämällä ja laajentamalla tuotetaan monimuotoisia palveluja kustannustehokkaasti	Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen Strateginen linjaus: 2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle 2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä 2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Sopimuksen tehneiden (kulttuuriavustukset) kävijämäärä	777 780	601 000	601 000		601 000	601 000	601 000
Avustuksia saaneiden urheiluseurojen harrastajamäärä	69 506	60 000	60 000		60 000	60 000	60 000
Avustuksia saaneiden nuorisoyhdistysten ja nuorten toimintaryhmien määrä	78	105	110		115	115	115
Tavoitteen kuvaus: Palveluissa tarkastellaan tuottamistapoja kaupungin ja kolmannen sektorin yhteistyönä sekä tuotetaan niitä enenevästi kumppanuudella. Yhteistyötä tehdään kaupungin toimijoiden varmistamana niin, että kansalais- ja järjestötoiminta on vahvasti mukana ja vastuussa. Tuotetaan toimialat ja muut toimijat ylittäviä palvelupolkuja. Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuri-toiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.							

Tavoite 3: Mahdollistetaan digitaalisuuden kautta monikanavaiset ja vuorovaikutteiset palvelut	Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva Turku Strateginen linjaus: 3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa 2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja			
	TP 2018	TA 2019	TS 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2020	TS 2023
Verkkokirjastokäynnit	0,9 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.		1,1 milj.	1,1 milj.	1,1 milj.
Kirjaston e-aineistojen käyttökerrat	100 107	105 000	115 000		127 000	140 000	140 000
Museon Digitaalisesti saavutettavien objektien määrän lisäys /vuosi	8 363	+ 4 500	+ 4 500		+ 4 500	+ 4 500	+ 4 500

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VAPAA-AIKATOIMIALA

Some-ajokorttikoulutuksen käyneiden suhteellinen osuus (%) henkilökunnasta (koulutuskokonaisuus rakennetaan 2018 ja täysimittaisena käynnissä 2019)	0 %	30 %	70 %		100 %	100 %	100 %
Tavoitteen kuvaus: Kaupungin palvelukanavia kehitetään ja palveluja digitalisoidaan laajamittaisesti parhaita käytäntöjä ja valtakunnallista yhteistyötä hyödyntäen. Digitaalisuutta hyödynnetään uudenaikaisissa kulttuuriin osallistumisessa. Digitaalisia palveluja kehitettäessä sekä tietojen avoimuutta ja yhteiskäyttöä lisättäessä tietoturvan eri näkökulmat otetaan huomioon.							
Tavoite 4: Edistetään asukkaiden kansalaistaitoja	Strateginen teema: Aktiivinen turkulainen Strateginen linjaus: 2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle			Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa 2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuurin osallistumisen muotoja			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TP 2022	TS 2023
Kävijät orkesterin lastentapahtumissa, maahanmuuttajatapahtumissa ja yleisökasvatustapahtumissa yhteensä	20 660	15 000	15 000		15 000	15 000	
Museon neuvontapalvelujen käyttötapaukset	7 099	5 000	5 000		5 000	5 000	
Kirjaston käyttäjäkoulutuksen osanottajamäärä	11 623	12 500	12 500		12 500	12 500	12 500
Ohjatut nuoret (9-18 -vuotiaat nuoris- ja kausikorttilaiset ja harrastekursseille osallistuneet sekä 15 - 29 -vuotiaat Fendarissa, Starttipajassa ja seinättömässä pajatoiminnassa sekä etsivässä nuorisotyössä olleet)	Tekemällä oppiminen: 6 547 Ohjaus ja tuki: 1 961	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1185 (kokeilu päättynyt)	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1190		Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1200	Tekemällä oppiminen: 2100 Ohjaus ja tuki: 1200	
Tavoitteen kuvaus: Aktiivisuuden lisäämisessä olennaisia osatekijöitä ovat omatoimisuuden ja itsepalvelun mahdollistaminen ja palveluohjauksen kohdistaminen passiivisiin asukkaisiin. Osallisuus on hyvinvoinnin tärkeä osatekijä, jonka tulee näkyä asukkaille konkreettisena tekemisen mahdollisuutena erityisesti asukkaiden omilla asuinalueilla. Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.							

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

RAKENNUS- JA LUPALAUTAKUNTA

TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIIKENNELAUTAKUNTA

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

TOIMINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMA JA STRATEGISET PAINOPISTEET (KV)

Turun kaupungin väestönkasvu on ollut ennakoitua nopeampaa ja kaupungistumisprosessi jatkuu edelleen. Tähän vaikuttaa mm. Turun seudulla käynnissä oleva positiivinen rakennemuutos. Samaan aikaan myös alueiden eriytyminen on voimistunut. Kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää energiatehokkaan ja resurssiviisaan toimintatavan ulottamista kaikkeen toimintaan.

Toimialalla hyödynnetään digitalisaation tarjoamia mahdollisuuksia toiminnan kehittämisessä. Palvelujen ja toimintojen digitalisointi mahdollistaa organisaatio- ja kustannusrakenteen keventämisen ja henkilöstön ajankäytön kohdentamisen vaativampiin tehtäviin. Asukkaille ja asiakkaille tämä tarkoittaa aikaisempaa parempia mahdollisuuksia käyttää kaupungin palveluja ajasta ja paikasta riippumatta. Uudistamalla palveluja laajalla innovaatioyhteistyöllä avoimuuden periaatteita noudattaen kaupunki edistää myös uusien liiketoimintamahdollisuuksien ja palvelumuotojen syntymistä.

Kaupunkiympäristötoimiala toimii aktiivisesti käynnissä olevassa muutoksessa. Tavoitteena on luoda hyvän elämän mahdollisuuksia ja kasvua niin yrityksille kuin kansalaisillekin.

Kaupunkiympäristötoimiala toteuttaa Turku 2029 kaupunkistrategiasta erityisesti seuraavia kohtia: Turku kasvaa kestävästi ja Turku lisää kilpailukykyä. Strategisista ohjelmista toimiala toteuttaa erityisesti pääteemoja 3.3 rakentuva Turku ja ympäristö sekä 3.2 vaikuttava ja uudistuva Turku.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kolme kärkihanketta: Keskustan kehittäminen, Turun tiedepuisto ja Smart and Wise Turku (SAWT). Kaksi ensimmäistä kärkihanketta toteuttavat lähinnä strategian pääteemaa Rakentuva Turku ja ympäristö. SAWT -kärkihanke toteuttaa strategian pääteemoja Rakentuva Turku ja ympäristö sekä Vaikuttava ja uudistuva Turku.

SAWT -kärkihankkeen painopistealueet hiilineutraalius ja resurssiviisaus, ennakoiva kaupunkisuunnittelu sekä liikenne ja liikkuminen ovat vahvasti mukana kaupunkiympäristötoimialan kehittämisessä ja painopisteissä.

Kaupunkiympäristötoimiala noudattaa kaupungin kehittämismallia (Kh 29.9.2014 § 368) kaikessa kehittämisessä. Kehittämismalli yhtenäistää kehittämiseen liittyvät työtavat.

Rakentuva Turku ja ympäristö

- Kasvun edellytyksiä ja kestävästä kaupunkirakennetta edistetään laajoilla yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää koskevilla suunnitelmissa ja kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina.
- Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella. Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille ja

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

- joukkoliikenteen kehityskäytävälle. Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittämisen myötä kohti merta.
- Keskustan kehittämisen sekä Turun tiedepuiston kärkihankkeita edistetään maankäytön hankkeilla, asemakaavoitusohjelmalla sekä investointiohjelmilla.
 - Kaupungin kärkihankkeiden lisäksi edistetään muita merkittäviä aluekehittämishankkeita mm. Linnakaupunki, Skanssi, Logicity ja Blue Industry Park.
 - Turun logistista asemaa solmukohtana pohjoisessa kasvukäytävässä kehitetään mm. edistämällä Turun ja Helsingin välistä nopeaa junayhteyttä, Matkakeskusta, uutta satamaterminaalia ja -yhteyttä sekä Turun kehätie -hankkeita.
 - Monipuoliset ja vetovoimaiset asumisvaihtoehdot ovat työpaikkojen rinnalla keskeinen kilpailukykytekijä houkuteltaessa osaajia ja asukkaita kaupunkiin. Asemakaavoituksella ja infran toteutuksella varmistetaan monipuolisesta ja riittävästä tonttivarannosta, jolla turvataan riittävä ja kohtuuhintainen vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotanto. Monimuotoisella asuntotuotannolla huolehditaan eri asuntotyypeistä uusillekin asuinalueille.
 - Lähiöiden täydennysrakentamisella elävöitetään asuinalueita, turvataan kestävä palvelurakenne ja kavennetaan alueiden välistä eriarvoisuutta.
 - Turun kaupungin ilmastosuunnitelmassa 2029 (kv 11.6.2018 § 412) on päätetty tavoitteita ja toimenpiteitä, joilla edetään kohti kaupunkialueen hiilineutraaliutta 2029 ja varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Kaupunkiympäristötoimiala osallistuu vahvasti sekä ilmastonmuutoksen hillinnän että varautumisen toimenpiteisiin ja seurantaan.
 - Kaupungin liikenteen kehittämisessä painopisteet ovat kävelyssä ja pyöräilyssä, seudullisessa joukkoliikenteessä ja uusien ympäristö- ja ilmastoystävällisten teknologioiden käytön laajentumisen tukemisessa. Älykkään liikenteen ratkaisut ovat vahvasti mukana liikenteen kehittämisessä.
 - Terveitä elämäntapoja edistetään kaavoittamalla lyhyiden etäisyyksien kaupunkia ja rakentamalla tällä kantakaupunkialueella koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
 - Joukkoliikennettä kehitetään vastaamaan kasvavien yritysten työpaikkaliikkumisen tarpeita.
 - Palvelujen järjestämisen kustannustehokkuus paranee, kun voidaan tukeutua olemassa olevaan palveluverkkoon. Kunnallistekniikan investointien hyödyntäminen tehostuu, liikenteen päästöt vähenevät ja kaupunkilaisten aikaa säästyy liikkumisessa. Eheän kaupunkirakenteen ansiosta sujuva liikkuminen on Turulle vetovoimatekijä.
 - Hyvinvoinnin edistämiseksi monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön säilymistä tuetaan ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin tavoin.
 - Historiallisesti ainutlaatuinen kulttuuriympäristö ja siihen liittyvä innovatiivinen rakennusten uudiskäyttö edistävät Turun nousemista kansainvälisesti johtavaksi esikuvaksi kaupunkirakentamisessa.
 - Tiivistyvillä kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua. Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen. Huolehdimme asuin- ja elinympäristöjen siisteydestä ja turvallisuudesta.
 - Ilmastonmuutokseen varautuminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä sekä ekologisten riskien torjumisessa.
 - Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienvesien ja rannikkovesien tilaa.

Vaikuttava ja uudistuva Turku

- Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä. Läpinäkyvällä tietoon perustuvalla johtamisella varmistetaan, että tehdään oikeita asioita oikeaan aikaan kustannustehokkaasti. Tietojärjestelmiä kehitetään siten, että toiminnan tiedot saadaan yhdistettyä ajantasaiseen taloustietoon.
- Kiinteistöomaisuutta kehitetään aktiivisesti. Kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia tehostetaan kehittämällä omaisuutta houkuttelevammaksi kaavoituksella ja kumppanuusyhteistyöllä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

- Tila- ja infraomaisuuden hallinta perustuu suunnitelmallisuuteen, jossa hyödynnetään korjausvelkalaskentaa. Omaisuuden arvosta huolehtiminen edellyttää riittäviä investointeja.
- Kaupungin palvelurakennusinvestoinnit perustuvat hyväksytyihin palveluverkkosuunnitelmiin.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan ja priorisoidaan investointiraamin puitteissa. Kestävät investointiperiaatteet ja laatutaso määrittävät hankesuunnitelmissa.
- Toimintaa tehostetaan nopeuttamalla tontti-tuotantoprosessia kaavoituksesta, kaupunki-infran rakentamiseen ja tontinluovutukseen.
- Rakennuttamishankkeiden kustannustenhallintaa parannetaan laatimalla tarveselvitykset ja hankesuunnitelmat myös infrahankkeissa.
- Tuottavuutta lisätään hankintamenettelyillä, kumppanuuksilla ja kilpailuttamisella. Tekeillä asioita yhdessä kumppanien kanssa ja rohkeasti kokeilemalla toiminta uudistuu.
- Toimintaa kehitetään asukas- ja asiakaslähtöisesti.
- Palvelujen digitalisoinnilla tehostetaan toimintoja ja parannetaan ajasta ja paikasta riippumattomia itsepalvelu- ja osallistumismahdollisuuksia.
- Kaupunkiympäristötoimiala tukee arkistojen digitalisointia. Asia edellyttää kaupunkitasoista kokonaisratkaisua.
- Smart and Wise Turku kärkihankkeen edistäminen erilaisilla projekteilla. Taustalla on Smart city -ajattelu, joka tarkoittaa mm. kaupungin infrastruktuurin tehostamista teknologialla. Digitaaliset palvelut ovat keskeinen osa tätä ajattelua.
- Pysäköintitoiminnan järjestämistä kehitetään kokonaisuudistuksella, joka on käynnistynyt vuoden 2018 aikana.
- Osaava ja motivoitunut henkilöstö on kaupungin keskeinen voimavara. Henkilöstön työhyvinvoinnista ja osaamisesta huolehtiminen on tärkeää, jotta palvelutaso säilyy hyvänä. Henkilöstön koulutukseen ja osaamisen ennakoitiin panostetaan.
- Laadukkaat tukipalvelut pitää olla mitoitettu oikealle tasolle siten, että päivittäinen työskentely on sujuvaa.

Innovatiiviset hankinnat

Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita. Suunnittelemalla toiminnan kehittämistä ja hankintoja laajalla yhteistyöllä luodaan samalla markkinoita ja kasvualustaa uusille ratkaisuille.

- Pysäköintitoiminta. Pysäköintitoimintaa kehitetään sujuvammaksi niin asiakkaan kuin kaupunginkin näkökulmasta. Lisätään digitaalisia palveluja ja toimintoja (esim. pysäköintiHUB). Toteutetaan osana Smart and Wise kärkihanketta.
- Alusta kaupunkimallille, jolla mahdollistetaan esim. digitaalisen kaksosen tarkastelua ja hyödyntämistä selaimen avulla. Tällaisen alustan avulla voidaan Turun kaupungin oma nykyinen kaupunkimalli ottaa laajempaan käyttöön. Alustan avulla malliin voidaan sijoittaa suunnitelmia ja muuta tietoa sekä tehdä simulointeja.

KIRJAUKSET

Kaupunginvaltuusto

Kaupunkiympäristötoimiala

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

MÄÄRÄRAHAT JA INVESTOINNIT

Käyttötalousosa

1.000€						
Kaupunkiympäristötoimiala	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	77 162	77 338	79 065	79 834	80 445	81 065
Valmistus omaan käyttöön	1 861	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	101 169	107 096	108 062	108 803	109 528	110 344
Toimintakate	-22 147	-28 148	-27 387	-27 358	-27 473	-27 669
Muutos-%		27,1%	-2,7%	-0,1%	0,4%	0,7%

1.000€						
Kaupunkiympäristölautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	41 869	38 842	40 294	40 895	41 506	42 126
Valmistus omaan käyttöön	1 861	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Toimintamenot	48 556	50 824	51 234	51 626	52 165	52 713
Toimintakate	-4 826	-10 372	-9 331	-9 120	-9 049	-8 977
Muutos-%		114,9%	-10,0%	-2,3%	-0,8%	-0,8%

1.000€						
Rakennus- ja lupalautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot		0				
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	101	100	100	100	100	100
Toimintakate	-101	-100	-100	-100	-100	-100
Muutos-%		-1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

1.000€						
Turun kaupunkiseudun joukkoliikenneltk	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	35 229	38 389	38 502	38 670	38 670	38 670
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	52 447	56 065	56 458	56 808	56 994	57 262
Toimintakate	-17 218	-17 676	-17 956	-18 138	-18 324	-18 592
Muutos-%		2,7%	1,6%	1,0%	1,0%	1,5%

1.000€						
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatulot	63	107	269	269	269	269
Valmistus omaan käyttöön		0				
Toimintamenot	64	107	269	269	269	269
Toimintakate	-1	0	0	0	0	0
Muutos-%		-100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Investointiosa

1.000€						
Kaupunkiympäristötoimiala	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Investointimenot	367	1 500	1 700	1 100	1 100	1 100
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		176	175	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-367	-1 324	-1 525	-925	-925	-925
Muutos-%		260,5%	15,1%	-39,4%	0,0%	0,0%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

1.000€	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kaupunkiympäristölautakunta						
Investointimenot	78	1 000	1 200	600	600	600
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		0				
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-78	-1 000	-1 200	-600	-600	-600
Muutos-%		1182,1%	20,0%	-50,0%	0,0%	0,0%

1.000€	TOT 2018	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelk						
Investointimenot	289	500	500	500	500	500
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet		176	175	175	175	175
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot		0				
NETTO	-289	-324	-325	-325	-325	-325
Muutos-%		12,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%

MUUTOKSET

Kaupunginvaltuusto

1.000 € Kaupunkiympäristötoimialan lautakunnat	2020	2021	2022	2023
	0			

Kaupunginhallitus

1.000 € Kaupunkiympäristötoimialan lautakunnat	2020	2021	2022	2023
	0			

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

Kaupunginjohtaja

1.000 € Kaupunkiympäristötoimialan lautakunnat	2020	2021	2022	2023
	0			

Lautakunnat (muutos kaupunginvaltuuston vahvistamaan suunnittelulukuun)

1.000 € Kaupunkiympäristölautakunta	2020	2021	2022	2023
Pilaantuneiden maiden puhdistus	-1 600	-2 000	-2 000	-2 000

STRATEGISET TAVOITTEET (KV)

Kaupunkiympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite KV1: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029		Muut toteutettavat linjaukset:				
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Kasvihuonekaasupäästöjen muutos (%) vuoden 1990 tasosta		vähenee	vähenee		-50 %	vähenee	vähenee
Tavoitteen kuvaus: Kaupunkistrategian (kv 16.4.2018) mukainen ilmastopolitiikan päätavoite on hiilineutraali kaupunkialue vuoteen 2029 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi Turun alueen kasvihuonekaasupäästöjä pyritään vähentämään vähintään 80 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2029 mennessä. Tähän edetään seuraavien valtuustokausittain asetettujen välitavoitteiden kautta. Vuoteen 2021 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 50 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Vuoteen 2025 mennessä päästöjä pyritään vähentämään vähintään 65 - 70 prosenttia vuoden 1990 tasosta. Viimeistään vuonna 2029 saavutetaan hiilineutraalius, jolloin jäljellä olevat päästöt kompensoidaan kokonaan. Vuodesta 2029 eteenpäin Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen alue, jolloin alueen nettopäästöt ovat negatiiviset (kompensaatio on suurempi kuin päästöt). Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä (Ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142) edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029. Kaupunkiympäristötoimiala pyrkii vähentämään erityisesti yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön sekä liikkumisen aiheuttamia kasvihuonekaasupäästöjä ja vahvistamaan Turun alueen hiilinieluja. Ympäristönsuojeluyksikkö tuottaa kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskennan ja kehittää hiilinielujen laskentaa. Turun CO2-raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkonet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.							

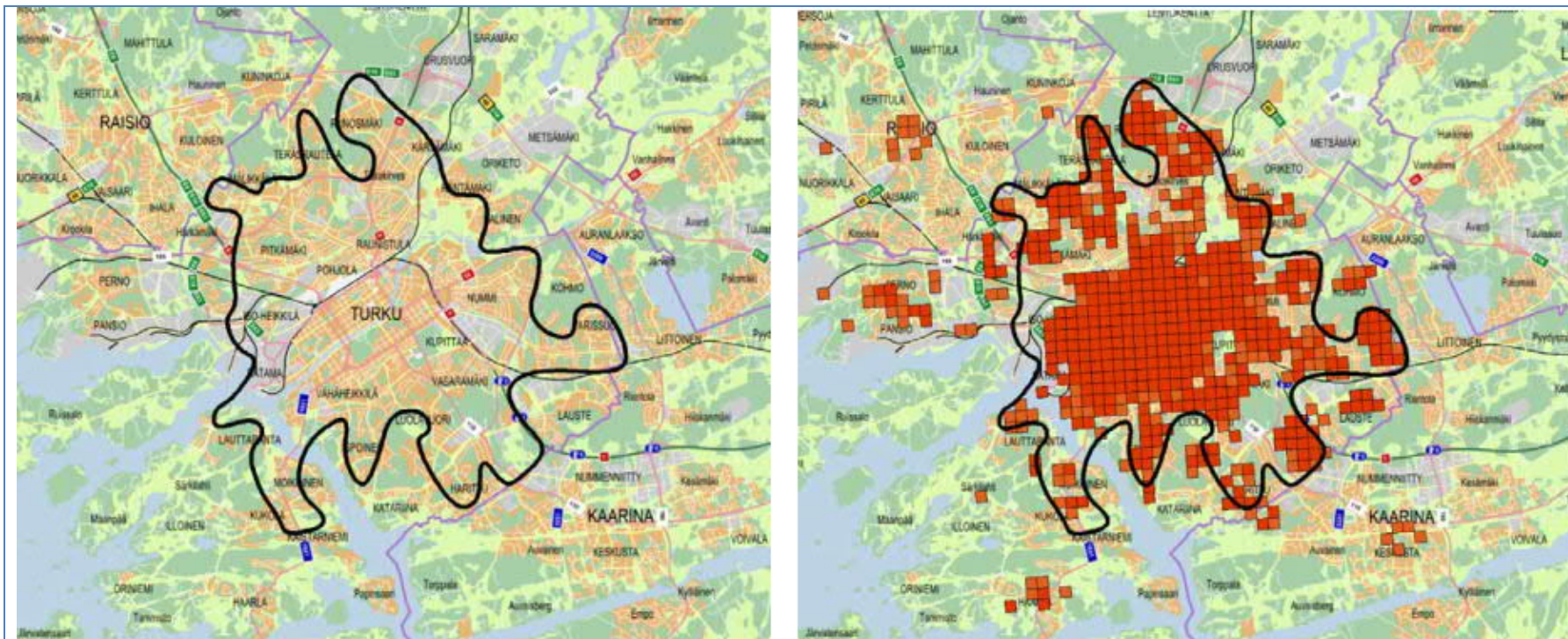
TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla			
	Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029						
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Hyväksytyjen asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestävästä kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	96 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %		Vähintään 85 %	Vähintään 85 %	Vähintään 85 %
Tavoitteen kuvaus: Turun omassa maankäytössä panostetaan kaupunkistrategian mukaisesti hiilineutraalin kaupunkialueen saavuttamiseen vuoteen 2029 mennessä, mikä edellyttää energiatehokasta ja kestäviin liikkumismuotoihin kannustavaa yhdyskuntarakenteen kehitystä. Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

Kuva. Tiivistävä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun kaupunkirakenteesta, jossa on otettu huomioon kestävä liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie/superbussilinjasta 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotia 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

Tavoite KV3: Vähähiilinen kestävä liikkuminen **	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävää ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä			Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla 2.3.7 Hyvän elämän Turku luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi			
	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
- Tie- ja kaupunkiliikenteen kasvihuonekaasupäästöt (vähenee 50 % v. 2015 - 2029)		vähenee	vähenee		vähenee	vähenee	vähenee
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100	Kasvoi 11,7 %	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 4 % edellisestä vuodesta
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100	Väheni 4,7 %	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta		kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 3 % edellisestä vuodesta	kasvaa 4 % edellisestä vuodesta
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *	Väheni 2,0 %	vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta		vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta	vähenee tai ei nouse edellisestä vuodesta
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	Väheni 1,5 %	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta		kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta
- Vähähiilisen liikenteen osuus (%)Turun joukkoliikenteessä**	5 %	5 %	5 %		kasvaa	kasvaa	kasvaa
<p>Tavoitteen kuvaus: Kaupunkistrategian (kv 16.4.2018 § 72) hiilineutraaliustavoitteen 2029 saavuttamiseksi Turku luo aktiivisesti kestävää liikkumiskulttuuria ja parantaa kestävästi liikkumisen edellytyksiä. Tavoitteena on vähentää Turun tie- ja katuliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä vähintään 50 % vuoden 2015 tasosta vuoteen 2029 mennessä (Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142). Turun kaupungin Ilmasto- ja ympäristöohjelman (kv 26.10.2009 § 239) sekä Turun kaupunkiseudun rakennemallin 2035 yhteydessä on hyväksytty ja Yleiskaavan 2029 (kh 30.9.2013 § 399) sekä Ilmastosuunnitelman 2029 (kv 11.6.2018 § 142) yhteydessä vahvistettu tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 52 %:sta.</p> <p>Turun kaupungin strategisen hiilineutraaliustavoitteen toteuttamiseksi ja kestävästi liikkumisen tukemiseksi joukkoliikenteen palvelukykyä parannetaan merkittävästi. Joukkoliikenteen kehittäminen ja käytön lisääminen on tärkeä keino vähentää liikkumisen aiheuttamia kasvihuonepäästöjä. Samalla myös kasvavan joukkoliikenteen aiheuttamien päästöjen vähentäminen on merkittävä ja esimerkillinen ilmastotoimi. Turun joukkoliikenteestä tehdään hiilineutraali palvelu vuoteen 2029 mennessä. Turun kaupunkiliikenteen</p>							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

osalta hiilineutraaliuteen edetään jo vuoteen 2025 mennessä. Linjojen sähköistämässä edetään teknisen kehityksen ja kilpailutusten mahdollistamaan tahtiin ja sähköistämistä täydennetään biopolttoaineratkaisuilla.

Vuoden 2019 aikana on laadittu selvitystä, millaisia tavoitteita kunkin kulkumuodon osalta vaaditaan, jotta saavutetaan kaupunginvaltuuston asettama kestävien kulkumuotojen osuus yli 66 % vuoteen 2030 mennessä. Vuotuisia tavoitteita tarkistetaan selvityksen valossa tuleville vuosille.

Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja viihtyisyyttä sekä vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulkutapajakaumasta saadaan 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997). Liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulkutapakohtaisen määräindeksin perusteella. Määräindeksi ei kerro suoraan kulkutapajakaumakehitystä, mutta näyttää kuitenkin kehityksen suuntaa. Tavoitteena on, että määräindekseissä autoliikenteen määrä vähenee tai ei kasva ja muiden kulkutapojen määrät kasvavat vuosittain vähintään 3 %.

*Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määräindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Aursilta, Kirjasto-silta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halistensilta).

**Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Tavoite KV4: Hiilinielujen vahvistaminen	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö		Muut toteutettavat linjaukset:					
	Strateginen linjaus: 3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029		TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022
Kaupungin omistamien metsien puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto, muutos (kt CO2-ekv/v)			+15			+15	+15	+15
Tavoitteen kuvaus:								
Ilmakehästä hiiltä sitovien hiilinielujen vahvistaminen on merkittävästi vaikuttava ilmastonmuutoksen hillintätoimi. Kasvillisuuden ja maaperän hiilensidontakyvyn lisääminen on kustannuksiltaan edullista ja sillä on myös muita merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Hiilinieluja, uusiutuvan energian tuotantoa ja muita kompensatioita on lisättävä hiilineutraaliuden saavuttamiseksi ja etenemiseksi ilmastopositiiviseksi alueeksi. Strategiansa mukaisesti Turun kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.								
Lähtötaso 2019 eli kaupungin omistamien metsien (pinta-ala 4 827 ha) puuston ja maaperän yhteinen hiilivarasto on Luonnonvarakeskuksen selvityksen mukaan tällä hetkellä noin 2 870 kt CO2-ekv.								
Kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastot ja -nielut lasketaan neljän vuoden välein. Seuranta kehitetään ottaen mahdollisuuksien mukaan huomioon myös vesistöt.								

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖTOIMIALA

Tavoite KV5: Alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille				Muut toteutettavat linjaukset: 2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä 3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla 3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla		
Arviointikriteeri:	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Tuetun vuokra-asumisen osuus suuralueittain (9 kpl), enintään 15 % koko suuralueen asuntokannasta.			6/9		6/9	6/9	7/9
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Asuntojakauman tasapainoisuutta pyritään edistämään kehittämällä asuinalueista asuntorakenteeltaan mahdollisimman monipuolisia täydennyskaavoituksen ja tavoitteellisen tontinluovutuksen kautta. Tavoitteena on saada kaikilla suuralueilla tuetun vuokra-asumisen osuus alle 15 %:n koko asuntokannasta. Vuokra-asumiseen on huomioitu Ara-tuetut vuokra-asunnot (ei sisällä opiskelija-asuntoja eikä asumisoikeusasuntoja).</p> <p>Toimenpideohjelma syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja sosiaalisesti kestävästä kaupunkikehityksen edistämiseksi (kv 28.1.2019 § 7).</p>							

Tavoite KV6: Liikenneturvallisuus	Strateginen teema: Rakentuva Turku ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10 Sujuvaa arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla				Muut toteutettavat linjaukset: 2.1 Terve ja hyvinvoiva turkulainen 2.3 Aktiivinen turkulainen 3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä		
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä)	TP 2018	TA 2019	TA 2020	ENNUSTE	TS 2021	TS 2022	TS 2023
	vähenee 18 %	vähenee 3 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 4 % vuosien 2013-2017 kaudesta		vähenee 9 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 13 % vuosien 2013-2017 kaudesta	vähenee 17 % vuosien 2013-2017 kaudesta
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuvien määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä (Turun kaupungin turvallisuussuunnitelma 2017-2020, kh 6.3.2017 § 91). Tavoitteena on, että loukkaantuneiden määrä vähenee keskimäärin noin 5 % vuodessa. Liikenneonnettomuuksien määrää verrataan satunnaisvaihteluiden vuoksi viisivuotisjaksoissa. Vertailukohtana on vuosien 2013-2017 viisivuotisjakso, jonka taso oli 975.</p>							

KONSERNIYHTEISÖT

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU 2029 – SÄÄTIÖ SR.

TURKU 2029 – SÄÄTIÖ SR.

Säätiön asiamies Tuomas Heikkinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Säätiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus: Säätiön tarkoituksena on edistää Turun kaupunginvaltuuston hyväksymän Turku-strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tuke-

vat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakouluyhteistyötä ja elinkeinoelämää. Säätiön tarkoitus on vetovoimatekijöiden kehittämisen kautta vahvistaa Turun kaupungin kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta matkailukaupunkina sekä luoda uusia

liiketoiminnan mahdollisuuksia matkailu- ja elämyksellisuuden yritystoiminnalle. Säätiön tarkoitus on edistää uusien palveluinnovaatioiden kehittymistä.

SÄÄTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Turku-strategian mukaista toimintaa sekä tapahtumia ja hankkeita, jotka lisäävät kaupunkilaisten hyvinvointia ja tukevat Varsinais-Suomen alueen koulutusta, korkeakouluyhteistyötä ja elinkeinoelämää.

	TP 2019 E	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori					
Sijoitustoiminnan tuotto (1.000€)	0	1 450	1 450	1 450	1 450
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Toteuttamalla säätiön hallituksen hyväksymiä ja sijoitustoimikunnan laatimia sijoitustoiminnan periaatteita ja sijoittamalla säätiön koko säädepääoma viimeistään vuoden 2020 kuluessa sijoitusmarkkinoille kilpailutettua varainhoitopalvelua hyödyntäen.					

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU 2029 - SÄÄTIÖ SR.

Tavoite: Säätiön tarkoitus on vetovoimatekijöiden kehittämisen kautta vahvistaa Turun kaupungin kiinnostavuutta ja houkuttelevuutta matkailukaupunkina sekä luoda uusia liiketoiminnan mahdollisuuksia matkailu- ja elämysteollisuuden yritystoiminnalle. Säätiön tarkoitus on edistää uusien palveluinnovaatioiden kehittymistä.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

TOIMINNALLISET TAVOITTEET		TP 2019 E	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
tuettujen tapahtumien ja hankkeiden määrä: hyvinvointi, kpl		0				
tuettujen tapahtumien ja hankkeiden määrä: koulutus ja korkeakouluysteistyöhankkeet , kpl		0				
tuettujen tapahtumien ja hankkeiden määrä: elinkeinoelämä, vetovoima ja suurtapahtumat, kpl		0				
TALOUDELLISET TAVOITTEET						
Sijoitustoiminnan tuottotavoite (liikevaihto) (1.000 €)		148	1 450	1 450	1 450	1 450
Avustukset ja kulut hankkeisiin (1.000 €)		0	1 400	1 400	1 400	1 400
Liikevoitto (tuottojäämä) (1.000 €)		0	40	40	40	40
Tilikauden tulos (1.000 €)		0	40	40	40	40
Sijoitusvarallisuuden käypä (market to market) tuotto, eur		0	1 450	1 450	1 450	1 450
Sijoitusvarallisuuden käypä (market to market) tuotto, %		0	5,0	5,0	5,0	5,0
Sijoitusvarallisuuden juokseva, kassaperusteinen tuotto, eur		148	1 450	1 450	1 450	1 450
Sijoitusvarallisuuden juokseva, kassaperusteinen tuotto, %		0,51	5,0	5,0	5,0	5,0

ASIAMIEHEN / HALLITUKSEN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Säätiön sijoitusvarallisuus pyritään sijoittamaan ajallisesti hajautetusti markkinoille vuonna 2019, koska varainhoitopalvelun kilpailutusprosessi kesti koko syksyn 2018. Oletuksena ja tavoitteena tässä vaiheessa viiden (5) prosentin absoluuttinen ja kassavirtaperusteinen juokseva tuotto 1,45 milj. euroa (mukaan lukien korot ja osingot).

Markkinaolosuhteiden muutos tai muutokset sijoitusallokaatiossa saattavat aiheuttaa muutoksia tuottotavoitteessa vuoden 2020 aikana, mikäli markkinahäiriöistä johtuen salkun osakepainoa joudutaan laskemaan.

Epävarmuudet sijoitusmarkkinoilla (kuten Brexit tai pelko kauppasodan eskaloitumisesta) ovat jatkuneet syksyllä 2019, mikä aiheuttaa merkittävää epävarmuutta säätiön sijoitusvarallisuuden budjetoituun tuottoon, koska merkittävä osa varallisuudesta (13,0 milj. euroa) oli suunniteltu sijoitettavaksi osakerahastoihin ja suoriin osakesijoituksiin. Mikäli tähän tavoitteesen ei päästä ja suurempi osa pääomasta joudutaan sijoittamaan korkoinstrumentteihin, niin tämä tulee laskemaan sijoitusvarallisuuden oletettua tuottoa, koska korot päävaluutta alueilla ovat erittäin alhaiset.

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

Toimitusjohtaja Vesa Taatila

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toteuttaa ammattikorkeakoulutoimintaa valtioneuvoston sille antaman toimiluvan mukaisesti ammattikorkeakoululain määrittelemällä tavalla. Vuonna 2018 hyväksytyyn strategiaan mukaisesti yhtiö on olemassa Varsinais-Suomen työelämän, hyvinvoinnin ja kilpailukykyyn parantamiseksi. Yhtiön ensisijaisena tehtävänä on tuottaa osaavia ammatillaisia Varsinais-Suomen työelämän kehittämiseen. Yhtiöllä on myös tärkeä rooli alueen kilpailukykyyn ja elinvoiman rakentamisessa – yhtiö on osallistunut kehittämässä Turku pohjoisen Itämeren kiinnostavammaksi ja rohkeasti uudistuvaksi korkeakoulu- ja kulttuurikaupungiksi, jossa on hyvä elää ja onnistua yhdessä. Yhtiö on aktiivisesti luomassa Varsinais-Suomesta yhteistyön ja kumppanuuden maakuntaa, jossa elämisen laatu on parasta. Yhtiön onnistuminen mitataan Turun ja koko Varsinais-Suomen hyvinvoinnilla, elämisen laadulla ja menestyksellä kansainvälisessä kilpailussa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Suunnittelukauden keskeinen muutoskohta ovat vuosien 2021-2025 tavoitesopimusneuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Niissä Turun

AMK pyrkii nostamaan tutkintokoriekiintiöitään alueen tarvetta vastaavasti tekniikassa, sosiaali- ja terveysalalla sekä taide- ja kulttuurialalla. Turun AMK pyrkii myös saamaan neljä uutta koulutusvastuuta (rakennusarkkitehti, sähkö- ja automaatioinsinööri, liikunnanohjaaja, muusikko) alueen osamistarpeiden perusteella. Lisäksi neuvotteluissa pyritään varmistamaan riittävä strateginen rahoitus alueen korkeakouluverkoston yhteisten investointien ja palveluiden kehittämiseksi.

Ammattikorkeakoulujen rahoituskehityksen ennakoidaan säilyvän lähivuodet kohtuullisen stabiilina ja nousevan 2020-luvulla jo toteutettujen tekniikan koulutuslaajennusten johdosta. Rahoitusmalliin on tulossa volatiliteettia lisääviä muutoksia, joista merkityksellisin on strategisen rahoituksen osuuden lisäys. Yhtiö varautuu muutoksiin olemalla aktiivisesti mukana mallin kehitykseen liittyvässä keskustelussa ja vahvistamalla ulkoisten lähteiden kautta tulevaa rahoitusta.

Keskeinen alueellinen muutostekijä on työelämän kehityssuunta. Alueen yritysten liiketoiminnan positiivinen kehitys on avannut ammattikorkeakoululle paljon yhteistyömahdollisuuksia niin tutkintotuotannon kuin kehittämisprojektien kautta. Yhtiö on toiminut aktiivisesti lisätäkseen yhteistyötä,

mikä näkyy rahoituksen laajenemisena sekä alueellisesti että kansallisista lähteistä. Yhtiö valmistautuu erilaisiin skenaarioihin keskittymällä strategiansa mukaisilla painopisteillä korkean tason käytännön osaamisen tuottamiseen sekä opiskelijoille että työelämäkumppaneille. Lisäksi yhtiö tiivistää yhteistyötään strategiassa määriteltyjen korkeakoulu- ja konsernikumppaneiden kanssa.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa kansainvälisiä verkostoja, jotka ratkaisevat ilmastonmuutoksen haasteita. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Ammattikorkeakoulu osallistuu aktiivisesti ilmastosuunnitelman toteuttamiseen ja ratkaisujen luomiseen verkostoissa ja hankkeissa. Lisäksi Turun AMK on nimennyt täysipäiväisen ilmastovastaavan toimintansa johtamiseksi ja koordinoimiseksi.

Kansainvälisesti keskeinen muutostekijä on lähestyvä EU rahoitusohjelmien nivelkausi 2020. Yhtiö on varautunut tähän vahvistamalla ulkoisen rahoituksen hakuun liittyvää osaamistaan ja laajentamalla yksityisesti rahoitettujen hankkeiden määrää

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

hankesalkussa. Nivelvaihe tulee kuitenkin aiheuttamaan pudotuksen tutkimus-, kehitys- ja innovaatio-toiminnan rahoituksessa vuosina 2020 ja 2021.

Vuosina 2018-2020 yhtiön toiminta Turussa tiivistyy Kupittaaan kampukselle sekä Linnankadulle. Pitkällä tähtäimellä tiivistäminen tulee tuottamaan selkeitä synergia- ja tilakustannussäästöjä, mutta kertaluonteiset kulut tulevat nostamaan etenkin vuoden 2020 menoja siinä määrin, että tulos tuolloin tulee jäämään tappiolliseksi. Yhtiön rahoitusasemasta ja arvioitavissa olevasta tulevasta valtionrahoituksen kasvusta johtuen 1-2 vuoden tappiollinen tulos ei ole este strategian pitkäjänteiselle toteuttamiselle.

Niukkenevasta valtionrahoituksesta huolimatta yhtiö arvioi pystyvänsä kehittämään toimintaansa alueen työelämän tarpeista lähtien strategiansa mukaisesti. Näin ollen kaudella 2019-2022 ei ole oletettavissa tarvetta henkilöstörakenteen tiivistämiselle vaan harkitulle kasvattamiselle.

Yhtiön toiminnan päätavoitteet vuosille 2019 - 2022

Tavoite 1: Tulevaisuuden teknillisen innovaatiokorkeakoulun rakentaminen Turkuun.

Tavoite 2: Hyvän elämän kehittäminen älykkäässä yhteiskunnassa

Tavoite 3: Innovaatiopedagogiikan aktiivinen yhteisöllinen kehittäminen.

Tavoite 4: Innostavan yhteisön aikaansaaminen.

Tavoite 5: Toiminnan keskittäminen Kupittaaan kampukselle ja Linnankadulle.

Tavoite 6: Korkeakoulu- ja konserniyhtiöyhteistyön kehittäminen.

Tavoite 7: Ulkoisen rahoituksen määrän kasvattaminen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOIVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön menestyminen ammattikorkeakoulujen rahoitusmalliin perustuvassa rahanjaossa						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Valtion rahoitus (1000 €)	53 880	52 453	53 750	55 520	56 730	56 660
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: parannetaan toiminnan tulokellisuutta rahoitusmallin mukaisissa mittareissa laajennetun tekniikan sisäänoton voimalla, mahdollisilla tutkintokiintiölisäyksillä sekä prosessien kehittämisellä.						
Turun ammattikorkeakoulussa suoritettut AMK-tutkinnot, kpl	1 731	1 800	1646	1643	1779	1835
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opintojaksojen vuositarjonnan vähentyessä opiskelijoiden henkilökohtaisiin opintosuunnitelmiin (HOPS) sijoitetaan vapaasti valittavia opintoja muista koulutusohjelmista (30 op tutkintosäännössä), opinnäytetöiden ohjausta tehostetaan, normi+1 -vuotisten ja yliaikaisten opiskelijoiden tehostettu ohjaus. Tutkintotuottoa on pystytty nostamaan edellisinä vuosina huolimatta vuoden 2012 aloituspaikkojen leikkauksista. Nyt tutkintotuottoa ennustetaan hetkellisesti tasaantuvan mutta lähtevän taas nousuun vuodesta 2022.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

Vähintään 55 op suorittaneet opiskelijat Turun ammattikorkeakoulussa, kpl *mittari poistuu AMK:n rahoitusmallista 2021	5 667	5 200	5 300	5450	5500	5600
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opetussuunnitelmien ja arviointimenetelmien kehittäminen, aiempien opintojen hyväksilukukäytäntöjen ja osaamisnäyttöjen kehittäminen. Opettajatuutorit ohjaavat opiskelijoita valitsemaan opintoja väh. 55 op /vuosi. Kiinnitetään erityistä huomiota niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joiden opintopistekertymä on keväällä noin 50 op. Huom! Tämä mittari poistuu rahoitusmallista vuodesta 2021.						
TKI-rahoituksen ulkoisen rahoituksen osuus (urah), (1000 €)	7 585	9 500	8 000	8 500	9 500	10 300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: opettajien ja tutkimusryhmien TKI-osaamisen vahvistaminen (esim. TKI-osaajavalmennus), TKI-keskuksen ja muiden tukipalveluiden vahvistaminen, osaavan hankehenkilöstön rekrytointi. Tuloksen heikkeneminen 2020-2021 johtuu tulossa olevasta EU-puiteohjelmien taitekohdasta.						
Opiskelijatytytyväisyys (1-5) HUOM! Vuodesta 2018 lähtien muutos asteikkoon (1-7)	5,0	5,1	5,2	5,2	5,2	5,2
Opiskelijoita otetaan tiiviimmin mukaan innostava yhteisö -toimintamalline kehittämiseen täysivaltaisina kumppaneina. Lisäksi ohjausprosessissa kiinnitetään erityistä huomiota valmistumisvaiheessa oleviin opiskelijoihin.						

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
FTE opiskelijat	7 720	8 407	8 600	8 800	8 800	8 900	9 000
Sairauspoissaolot (% pt. henkilöstö)	1,8	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
Henkilöstön määrä, päätoimiset HTV	671	665	661	650	660	670	690
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto, (1.000 €)	65 776	68 033	68 800	68 900	71 100	73 300	74 100 000

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU OY

Liikevoitto (1.000 €) HUOM! ennen sijoitustuott.	94	1 775	-100	-1 500	- 900	-500	-500
Nettotulos, (tilikauden tulos ennen tilinpäätös-siirtoja) (1.000 €)	445	2 125	10	-500	100	500	500
Kiinteistökustannukset, (1000 €)	13 177	13 155	13 500	14 700	14 500	14 500	14 500
Tulos suhteessa budjetoituun, %	670 %	545 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Bruttoinvestoinnit, (1.000 €)*	2 696	2 409	4 500	3 500	500	500	500
Palveluliiketoiminnan liikevaihto, (1000 €)	2 521	1 716	2 500	2 800	3 080	3 388	3 726
Palveluliiketoiminnan nettotulos, €	234 152	149 353	160 000	180 000	200 000	220 000	242 000
Vakavaraisuus ja likviditeetti							
Kassan riittävyys, pv	63	49	50	30	30	30	30
Omavaraisuusaste, %	63,4	67,0	70	70	70	70	70
Nettovelkaantumisaste (net gearing), %	-43,2	-32	-30	-20	-18	-20	-20
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
2020:							
2021:							
2022:							
2023:							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Suunnittelukaudella Turun ammattikorkeakoulun tavoitteena on tuottaa tasaisesti nollatuloksen ympärillä liikkuva, pääosin positiivinen nettotulos. Vuosina 2020 ja 2021 muutoista ja investointien poistoista johtuen tulos saattaa jäädä lievästi negatiiviseksi. Valtionrahoituksen määrän ennakoidaan kasvavan maltillisesti, joten liikevaihdon lisääntyminen tehdään pääosin yksityisellä ja julkisella kilpaillulla rahoituksella. Toiminnallisia ja taloudellisia tuloksia kehitetään suunnitelmallisesti siten, että ne luovat ammattikorkeakoululle kestävän toimintapohjan.

Mittaristossa on yksi kohta, 55 opintopistettä suorittaneiden opiskelijoiden määrä, joka poistuu uudesta rahoitusmallista. Se olisi perusteltua korvata paketista esimerkiksi jatkuvan oppimisen opintopisteiden tuottomittarilla, kun ko. mittarin painoarvo kasvaa.

FORUM MARINUM -SÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Tapio Maijala

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Merikeskus Forum Marinum on merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo, merivoimien historian museo sekä merihenkinen vierailu-, kokous- ja tapahtumapaikka. Museona Forum Marinum on erikoisalansa toiminnan kehittäjä. Forum Marinum tekee kansallisesti ja kansainvälisesti yhteistyötä korkeakoulujen, museoiden sekä useiden yksityisten ja julkisten tahojen kanssa. Toiminnassa noudatetaan museotyön eettisiä sääntöjä.

Toimintaympäristön muutostekijät

Taloudelliset ja rakenteelliset muutostekijät edellyttävät luovaa otetta ja toiminnan jatkuvaa arviointia.

Digitalisoituminen muuttaa museoiden työ- ja käytötapoja sekä luo mahdollisuuksia uusille palveluille.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Forum Marinum toiminnalla pyritään osaltaan tukemaan Turun kaupungin strategiaa tavoitteita lisäämällä vetovoimaisuutta ja täydentämällä tapahtumatoimintaa.

Forum Marinum on kansainvälisesti verkostoitunut korkeatasoinen ja vetovoimainen merellisten kulttuuri- ja matkailupalvelujen tuottaja ja kehittäjä sekä tapahtuma- ja kohtaamispaikkana aktiivinen toimija. Toimintaa ohjaavat arvot ovat: Aitous, ammattitaito ja asiakaslähtöisyys.

Osallistutaan valtakunnallisesti oman erikoisalan museo- ja tallennustoiminnan kehittämiseen. Kartutetaan harkiten merenkulun valtakunnallisen erikoismuseon ja Suomen merivoimien museon kansallista kokoelmaa sekä huolehditaan yhteistyössä Åbo Akademin merihistorian laitoksen kanssa arkistoaineistojen ja kokoelmien saavutettavuuden lisäämisestä.

Osallistutaan aktiivisesti ja näkyvästi sekä kansainvälisesti verkottuneena oman erikoisalan

keskusteluun sekä toimitaan asiantuntijana oman erikoisalaa koskevissa asioissa.

Etsitään kokoelmille asianmukaiset, osastoitavat säilytystilat ensisijaisesti yhteistyössä Turun museokeskuksen kanssa ja ylläpidetään museolaivoja siten, että niiden kunto ja museoarvo säilyvät.

Näyttelytoiminnassa panostetaan ajankohtaisiin, innovatiivisiin ja yhteiskunnallisesti merkittäviin teemoihin sekä asiakaslähtöisyyteen.

Tuetaan Turun kaupungin tapahtumatoimintaa tarjoamalla kaupungille ja muiden tapahtumien tuottajille laadukas infrastruktuuri ja järjestetään oman erikoisalan tapahtumia verkostoitumalla alan museoiden, yliopistojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.

Ylläpidetään kokoustoimintaa näkyvyyttä ja taloutta tukevana keskeisenä toimintakokonaisuuden osana.

Toiminnan perustana on tasapainoinen talous, joka perustuu Turun kaupungin, opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Sotamuseon rahoitukseen ja omaan tuottoon.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

FORUM MARINUM -SÄÄTIÖ

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Säätiön suosio ja houkuttelevuus paikallisena ja valtakunnallisena matkailukohteena						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Kävijämäärä/vuosi, henkilöä	171 481	175 000	175 000	180 000	185 000	190 000
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Mielenkiintoiset vaihtuvat näyttelyt ja yleisötapahtumat, maltillinen hinnoittelu ja tehokas viestintä. Lisäksi osallistutaan hankkeisiin, joiden tavoitteena on tehdä kulttuuria näkyväksi ja houkuttaa sen ääreen.						
Näyttelyjen määrä, kpl	10	10	10	10	10	10
Merellisten tapahtumien määrä	10	15	10	10	10	10
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tuotetaan omia ajankohtaisia ja yhteiskunnallisesti merkittäviä vaihtuvia näyttelyjä sekä tarjotaan tilat ulkopuolisille piennäyttelyille. Tarjoamalla kaupungille ja muiden tapahtumien tuottajille laadukas infrastruktuuri ja järjestetään oman erikoisalan tapahtumia verkostoitumalla alan museoiden, yliopistojen, yritysten ja kolmannen sektorin kanssa.						
Oman tuoton osuus kaikista tuotoista, %	33,0	33,0	33	33	33	33
Pääsylipputulot (1.000 €)	228	280	290	300	320	330
Yhteistoimintasopimus Turun kaupungin kanssa (1.000 €) Kh 17.12.2015 § 561 2016-2018	574	574	574	574	574	574
Kaupungin avustukset (1.000 €)	260	260	160	160	160	160

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

FORUM MARINUM -SÄATIÖ

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet						
Henkilöstömäärä 31.12.	17	17	17	17	17	17
Esine- ja venekokoelmien saavutettavuuden parantaminen ja säilytyksen saattaminen asianmukaiselle tasolle.	Uusia väliaikaisia säilytystiloja on otettu käyttöön. Kokoelmien digitointiastetta on pystytty selkeästi parantamaan.	Pienoismallien varastonäyttely. Kokoelmaprofiilien laadinta. Digitointiasteen parantaminen.	Tauluvaraston kunnostus ja taulujen konservointi. Konservointisuunnitelman laadinta. Digitointiasteen parantaminen.	Valokuvauskoelmien järjestäminen. Taulujen ja esineiden konservoinnin jatkaminen Digitointiasteen parantaminen.	Säilytystilaratkaisut yt Turun museokeskus.	Venekokoelman kunnostus- ja säilytysuunnitelman laadinta.
Laivat ja alukset	Suomen Joutsen riki- ja kansityöt tehty suunnitellusti.	Suomen Joutsen kunnostusprojekti (vv 2016-2019) saatu päätökseen. Keihässalmi telakoitu ja kunnostettu.	Alusten ylläpito, nosturien kunnostus.	Alusten ylläpito, nosturien kunnostus.	Vetäjä V telakointi.	
Näyttelyt ja näyttelytilat	KM:n ullakoa suunnittelu Merikeskus Turun esittelytilaksi. Merivoimien juhluvuoden näyttelyt toteutettu.	KM:n ullakon suunnittelu. Keihässalmen näyttely valmis.	KM:n ullakon korjaus. Sigynin näyttely. Etäkohteiden näyttelyt (Forssa, Iso-saari).	KM:n ullakko korjattu ja merikeskusnäyttely valmis.	Risteilymatkustuksen näyttely. Suomen Joutsen 120 v.	

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

FORUM MARINUM -SÄÄTIÖ

Toiminnan laajuus ja tulos						
Liikevaihto (1.000 €)	965	990	1 000	1 010	1 020	1 030
Oman tuoton osuus/kaikki tuotot, %	33,0	33,0	33	33	33	33
Varsinaisen toiminnan kulujäämä (1.000 €)	-510	-520	-520	-520	-520	-520
Tilikauden tulos (1.000 €)	29	5	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	790	900	900	900	900	900
Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) taseen (konsernitaseen) loppusummasta: Vuosi 2020: Vuosi 2021: Kokoelmatilojen kehittäminen 110 000 Vuosi 2022: Risteilymatkustuksen näyttely 220 000 Vuosi 2023:						

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN:

Käyttötalous perustuu Turun kaupungin ja valtion toiminta-avustuksiin ja omaan tuottoon, jonka osuus käyttötalouden tulosarviosta on n. 33 %. Oma osuus pyritään säilyttämään korkealla tasolla. Palvelusopimus Turun kaupungin kanssa antaa varmuutta toiminnan ja talouden suunnitteluun tuleviksi vuosiksi.

Investoinnit näyttelyihin, kokoelmiin ja infraan vaativat jatkossakin erillisrahoituksen. Uusia rahoitusmuotoja kartoitetaan

Talouden osalta perusasiat ovat kunnossa. Toimintaa tullaan kehittää, uusittavan strategian mukaisesti, entistä mielenkiintoisemman ja aktiivisemmän merikeskuksen suuntaan.

LOGOMO OY (KAUPUNGIN OMISTUS 39 %)

Toimitusjohtaja Päivi Rytsä

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö harjoittaa Logomon Tapahtumatilat Oy:ltä pitkäaikaisesti vuokraamissa tiloissa tapahtumaliiketoimintaan liittyvää tilojen vuokrausta sekä asiantuntijapalvelua. Logomo tuottaa lisäksi management-palvelut Logomon toimistot Oy:lle.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun seudun tulee olla elinvoimainen ja houkuttelva ympäristö yrityksille, tapahtumantekijöille, kongressijärjestäjille ja matkailijoille. Saavutettavuuden kannalta nopeat ja monipuoliset yhteydet

Turkuun ovat Logomon liiketoiminnan kannalta oleellisia. Logomon ympäristön kehittäminen tukee elinvoimaista Turkuja ja toimii vetovoimantekijänä. Ratapiha-alueen kehittämisessä on tärkeää huomioida Logomon saavuttama asema valtakunnallisesti merkittävänä tapahtumatalona ja hyödyntää olemassa oleva tunnettu brändi alueen kehittämisessä ja sen tarjoamissa sisällöissä.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Logomosta on tullut lyhyessä ajassa valtakunnallisesti tunnettu tapahtuma-, kongressi- ja luovan ta-

louden keskus. Logomo on palkittu jo kahdesti Suomen parhaana isona tapahtumapaikkana valtakunnallisessa Evento Awardissa (2016, 2018). Logomo panostaa edelleen uudenlaisten, innovatiivisten palvelukonseptien kehittämiseen yhteistyössä kumppaneidensa ja verkostonsa kanssa. Kestävä kehitys ja vihreät arvot on keskeinen osa Logomon liiketoimintaa. Tavoitteena on lisätä kolmannen sektorin tapahtumia Logomossa. Tämä on tehtävä yhteistyössä eri toimijoiden ja kaupungin kanssa.

Talon henkilökunnan määrä tulee pysymään pienenä. Näin olen talon kannalta oikeiden kumppanuuksien valinta ja toiminnan kehittäminen yhteistyössä heidän kanssaan on keskeisessä roolissa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOGOMO OY

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017*	TP 2018*	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Tapahtumien määrä, kpl	??	??	1250	1280	1300	1300	1300
Käyttöaste, lyhytaikainen vuokraus, %	80,0	74,0	80	82	84	85	85
Keskimääräinen henkilöstömäärä	7	8	8	8	8	9	9
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	4 741	3 361	2 990	3 200	3 300	3 500	3 600
Liikevoitto (1.000 €)	1 221	137	63	128	132	140	144
Tilikauden tulos (1.000 €)	0	0	50	102	106	112	115
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	51	51					
Nettovelkaantumisaste, %	88	88					
*Vuoden 2017 ja 2018 tiedot vanhan Logomo - konsernin lukuja, eivätkä vertailukelpoisia enää vuosien 2020 - 2023 osalta							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Liiketoiminta kehittyi maltillisesti tulevien vuosien aikana.

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY (KONSERNI) – KAUPUNGIN OMISTUSOSUUS 23 %

Toimitusjohtaja Jukka Heikkilä

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH) on seitsemäntoista kunnan omistama jätehuoltoyhtiö.

LSJH hoitaa omistajakuntiansa lakisääteiset jätehuollon palvelutehtävät osakassopimuksen, jätelainsäädännön sekä muiden määräysten ja sopimusten mukaisesti. LSJH:n toiminnan perustana on jätehuoltopoliittinen ohjelma, joka on laadittu koko yhtiön toiminta-alueelle.

LSJH järjestää seudun asukkaille, julkisille toimijoille ja muille kunnan jätehuoltovastuulla oleville toimijoille jätteiden keräys- ja vastaanottopalvelut sekä jätteiden hyötykäytön ja muun käsittelyn. LSJH tarjoaa jäteneuvontaa kunnan jätehuoltovastuulla oleville tahoille. Asukkaita ja muita toimijoita opastetaan jätteiden vähentämisessä, kestävässä kuluttamisessa ja lajittelussa sekä kustannustehokkaan jätehuollon järjestämisessä. LSJH tarjoaa myös lakisääteiset kunnan toissijaisella vastuulla järjestettävät jätehuoltopalvelut elinkeinoelämälle (TSV).

Toimintaympäristön muutostekijät

Merkittävin LSJH:n toimintaympäristöön vaikuttava muutostekijä tällä hetkellä on Lounavoima Oy:n perustaminen polttokelpoisen jätteen pitkäaikaisen käsittelyratkaisun saamiseksi LSJH:n toimialueelle. Ekovoimalaitoshanke on edennyt hyvin ja suunnitelmien mukaan. Näillä näkymin Lounavoima Oy:n rakennuttama ekovoimalaitos aloittaa toimintansa jo vuoden 2021 alussa.

Muita merkittäviä toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat tällä hetkellä mm. jo tehdyt ja meneillään olevat muutokset hankintalakiin ja jätelakiin.

Jo tehtyjä tai meneillään olevia, jätehuollon järjestämiseen liittyviä muutoksia ovat:

- hankintalain muutos → jätelyhtiön oman markkinaehtoisen toiminnan rajaaminen 5% v. 2029, siirtymäajalla osuus on 10%
- kuntavastuun kaventuminen lähinnä asumisen ja kunnan jätteisiin → laki astui voimaan vuoden 2019 alussa, mutta siirtymäaika voimassa olevilla sopimuksilla maks. 3 v (v. 2021 loppuun)

- Materiaalitori.fi-alustan käyttöönotto toissijaisen (tsv) jätehuollon osalta. LSJH toimii yhtenä uuden alustan pilotoijista.
- parhaillaan on valmisteilla jätelakityöryhmän työ ja esitys jätelain muuttamisesta niin, että laki astuisi voimaan heinäkuussa 2020. Muutoksen lähtökohtana on EU:n kiristyneiden kierrätystavoitteiden saavuttaminen.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Lounais-Suomen Jätehuolto Oy:n strategiset päämäärät ja keskeiset tavoitteet pohjautuvat yhtiön toimintapolitiikkaan ja strategiaan.

Toimintamme perustana ovat:

- Asukkaat - hyvä vuorovaikutus ja asiakaslähtöisyys
- Ympäristö - kestävä kehityksen mukainen toimintatapa
- Työyhteisö - keskinäinen arvostus, luottamus ja ammattitaito

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

LSJH:n strategiset päämäärät ovat:

- Alueen asukkaat saavat palvelut yhdenvertaisesti, asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti
- Jätehuoltopalvelut toteutuvat ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden sekä kiertotalouden periaatteiden mukaisesti
- Jätehuoltopalvelut toteuttaa hyvinvoiva, motivoitunut ja ammattitaitoinen työyhteisö

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet (Tavoitteet päivitetty vastaamaan nykyistä toimintaa ja toimintaympäristöä)							
Päämäärä 1. ALUEEN ASUKKAAT SAAVAT PALVELUT YHDENVERTAISESTI, ASIAKASLÄHTÖISESTI JA KUSTANNUSTEHOKKAASTI							
Asiakastytyväisyys selvitys; asiakkaiden tyytyväisyys LSJH:n toimintaan kokonaisuutena (x/5) -Tavoitteena pitää tyytyväisyystaso 3-4/5. Seurantatiheys joka toinen vuosi (2019, 2021, 2023...). On mainemittari ja kertoo, että LSJH on täyttänyt asukkaiden odotukset.	3,8/5	tot. 3,8/5 (3,8/5)	3,9/5	3,9/5	4,0/5	4,0/5	4,0/5
Sähköisen palvelun osuus LSJH:n toimistolla tapahtuvasta asiakaspalvelusta (% asiakaspalvelusta) - Tavoitteena kasvattaa sähköisen palvelun osuutta kaikesta palvelustamme 70 % asti. Seurantatiheys kerran vuodessa. - Sähköisten palvelujen kehittyminen monipuolistaa asiakaspalvelua.	35 %	tot. 38 % (36%)	40 %	50 %	55 %	60 %	60%
Kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piirissä olevien asuinkiinteistöjen lukumäärä (x % kaikista toimialueen asuinkiinteistöistä) -Tavoitteena kasvattaa toimialueen kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen piiriin kuuluvien asuinkiinteistöjen määrää tavanomaisten jätteiden osalta. Seurantatiheys kerran vuodessa. -Parantaa mahdollisuuksia toteuttaa yhdenvertaisia palveluja koko toimialueelle.	36 %	tot. 36 % (36%)	36 %	36 %	45 %	45 %	45%

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

Päämäärä 2. JÄTEHUOLTOPALVELUT TOTEUTUVAT YMPÄRISTÖ- JA TERVEYSHAITAT MINIMOIDEN SEKÄ KIERTOTALOUDEN PERIAATTEIDEN MUKAISESTI							
Käsittelyyn toimitetun asumisessa syntyvän sako- ja umpikaivolietteen määrä. (% alueella syntyvästä lietteestä)	70 000 m ³ = 48 % (vaihteluväli 78% - 35%)	tot. 70 000 m ³ (70 000 m ³ = 48 %) (vaihteluväli 78%-35%)	70 000 m ³ = 48 % (vaihteluväli 78%-35%)	70 000 m ³ = 48 % (vaihteluväli 78%-35%)	80 000 m ³ = 55 % (vaihteluväli 89%-40%)	85 000 m ³ = 58 % (vaihteluväli 95%-42,5%)	90 000 m ³ = 62 % (vaihteluväli 100%-45%)
<p>- Viemäriverkoston ulkopuolella tyhjennysvelvoitteen piirissä olevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien lietesäiliöissä arvioidaan syntyvän jätevesilietettä noin 145 000 m³/v (arvioitu vaihteluväli 90 000-200 000m³). Tavoitteena saada kaikki liete asianmukaiseen käsittelyyn. Seurantatiheys kerran vuodessa. - LSJH:n käsittelyyn toimitetun asumisessa syntyvän sako- ja umpikaivolietteen määrän kasvun myötä vesistöjen ravinnekuormitus vähenee. Elinkaariarviointiin perustuvan optimoidun käsittelyn ja kuljetusten myötä myös ilmastopäästöt vähenevät.</p>							
Kerätyn ja materiaalikierrätykseen toimitetun biojätteen määrä (asuminen ja muu kunnan vastuulla oleva toiminta) (t)	(kunnan vastuulla oleva, tot. = 6800 t)	tot. 7995 = 54 % (7220 t)	8600 t = 58 %	8850 t = 59 %	9100 t = 60 %	9350 t = 61 %	9500 t = 66 %
<p>- Voimassa olevien jätehuoltomääräysten perusteella toimialueen asukkaista noin 38 % on biojätteen erilliskeräyksen piirissä. LSJH:n tavoitteena on kasvattaa kunnan vastuulla olevan biojätteen vastaanotettua määrää 250 t vuodessa, jolloin vuonna 2030 lajittelutehokkuus erilliskeräyksen piirissä olevilla kiinteistöillä olisi noin 75 %. -Valtakunnallisen jättesuunnitelman mukaisesti kaikesta syntyvästä biojätteestä tulee saada materiaalikierrätykseen 60 % vuoteen 2030 mennessä. -Elinkaariarvioiden mukaan biojätteen kierrätys säästää luonnonvaroja ja vähentää ilmastopäästöjä. Käsittely biokaasulaitoksessa mahdollistaa ravinteiden kierrätyksen ja tarjoaa paremman hyötysuhteen energiantuotannolle verrattuna käsittelyyn polttokelpoisen jätteen seassa.</p>							
Pintarakenteilla suljettu kaatopaikka-ala (ha/%)	14,6 ha / 32 %	tot. 14,6 ha / 32 % (14,6 ha / 32 %)	tot. 14,6 ha / 31 % (14,6 ha / 32 %)	14,6 ha / 31 %	17,6 ha / 37 %	20,6 ha / 43 %	20,6ha / 43%
<p>-Tavoitteena LSJH:n käytössä olevien kaatopaikkojen suljetun kokonaispinta-alan kasvu. Vuonna 2017 suljettavaa pinta-alaa oli noin 45 hehtaaria. Vuonna 2019 valmistui lisää pohjarakennealuetta (Korvenmäki), jolloin pinta-ala nousi 47,5 ha:iin. Seurantatiheys kerran vuodessa. Tiiviillä pintarakenteella ja keräämällä syntyneet kaatopaikkakaasut käsittelyyn pystytään estämään ilmastopäästöjä. Pintarakenteilla voidaan myös hallita jätetätön läpi suotautuvan sadeveden määrää, hajuhaittoja, ympäristön roskaantumista ja haittaeläimiä.</p>							
Polttokelpoisen jätteen lajittelututkimus; vaarallisten jätteiden, sähkölaitteiden ja metallin osuus polttokelpoisessa jätteessä (%)	Vj = 0,3 %, SER = 0,5 %, Metallin = 1,8 %	Vj = 0,3%, SER = 0,5%, Metallin = 1,8 %	Vj < 0,3%, SER < 0,5%,	Vj < 0,3 %, SER < 0,5 %, Metallin < 1,8 %	Vj < 0,3 %, SER < 0,5 %, Metallin < 1,8 %	Vj < 0,3 %, SER < 0,5 %, Metallin < 1,8 %	Vj < 0,3 %, SER < 0,5 %, Metallin < 1,8 %

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

			Metalli < 1,8 %				
-Tavoitteena jätteen tehokas lajittelu syntypaikalla. Seurantatiheys joka toinen vuosi (2019, 2021, 2023...). -Kierrätykseen kelpaavien jakeiden määrä polttokelpoisen jätteen joukossa kertoo jätehuoltopalvelujen saavutettavuudesta ja neuvonnan vaikuttavuudesta.							
Päämäärä 3. JÄTEHUOLTOPALVELUT TOTEUTTAA HYVINVOIVA, MOTIVOITUNUT JA AMMATTITAITOINEN TYÖYHTEISÖ							
Työtyytyväisyyden taso (x/5)	3,6/5	3,6/5	3,6/5	3,8/5	3,8/5	3,8/5	3,8/5
-Työtyytyväisyyskyselyn seurantatiheys on joka kolmas vuosi (2016, 2020*, 2023...). -Tavoitteena pitää tyytyväisyystaso 3-4/5. Kertoo työyhteisön toimivuudesta ja työhyvinvoinnista. *Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehtiin 2017, josta syystä seuraava työhyvinvointikysely on päätetty toteuttaa vuonna 2020. Tällöin samaan kyselyyn yhdistetään työhyvinvointi- ja tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasiat.							
LSJH:n sairauspoissaolopäivien määrä (sairauspoissaolopv/hlö/v < 7)	7,1/7	5,7/7	x<7	x<7	x<7	x<7	x<7
-Tavoitteena terve hyvinvoiva henkilökunta ja työterveysbudjetin kohdentaminen enenevässä määrin ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon sairauden hoidon sijaan. -Tavoitteena sairauspoissaolojen määrän pysyminen alle 7 pv/hlö/vuosi. Seurantatiheys kerran vuodessa. Kertoo työyhteisön toimivuudesta ja työhyvinvoinnista.							
Pitkien, yli 5 vuotta yhtenäisesti jatkuneiden työsuhteiden määrä (% vakituisessa työsuhteessa olevista)	70 %	74,4 %	70 %	70 %	70 %	70 %	70 %
-Tavoitteena on sitoutunut, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta. -Tavoitteena on säilyttää nykytaso. Seurantatiheys kerran vuodessa. Kertoo työntekijöiden viihtymisestä saman työnantajan palveluksessa.							
Toiminnan laajuus ja tulos	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto (1.000 €) / kokonaistuotot *sis. mahdollisten uusien osakkaiden tuottoja	26 168 /	27 401/ 28 896	26 000/ 27 743	26 000/ 27 500	32 000*/ 33 500	32 500/ 34 000	33 000*/ 34 500
Jäteveron osuus liikevaihdosta, %	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

Liikevoitto (1.000 €)	1 162	2 818	825	0	300	220	340
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1 372	3 008	832	100 ¹	400	300	360
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	1 788	4 626	2 000	3 000	5 000	5 000	5 000
Henkilöstö keskimäärin	88	96	93	95 ²	96 ²	96 ²	96 ²
<p>¹ Odotus 2020 tuloksesta hyvin maltillinen, koska väli vuosi ennen Lounavoiman voimalan käyttöönottoa, vaikuttaa kustannuksia lisäävästi</p> <p>² *Yhtiön kehityshankkeet, investointien toteutus, mahdollinen laajentuminen ja lainsäädännön jatkuvat muutokset tuovat lisää tehtäviä, joihin tarvitaan mahdollisesti lisää henkilöresursseja</p> <p>*Oletus, että mikäli LSJH:n toimialue mahdollisesti laajentuu, tulot jonkin verran lisääntyvät ja toisaalta vuonna 2021 käyttöön otettava voimala laskee osaltaan polttokelpoisen jätteen käsittelykustannuksia, mikä heijastuu mahdollisten käsittelymaksujen alentamisen kautta liikevaihtoon laskevasti. Oletetut summat täysin alustavia, koska erityisesti mahdollinen yhtiön laajentuminen on vielä vahvistumatta</p>							
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, % *Arvio loppuvuoden toteumasta jäänee TA2019 alhaisemmaksi **Oletus, että 2020 taloudellisesti tulos jää lähelle nolaa, sekä tulevina vuosina (2021-2023) yhtiön mahdollisen laajentumisen vaikutuksia pyritty huomioimaan	7,4	15,5	4,3 ¹	0,2 ²	2,4	2,4	2,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % *Arvio loppuvuoden toteumasta jäänee TA2019 alhaisemmaksi **2020-2023 oletus yhtiön laajentumisesta ja sen taloudellisista vaikutuksista pyritty huomioimaan	9,6	18,4	4,8 ³	-1 ⁴	1,92	2,21	2,68
Osinkotuotto kaupungille, maksuperusteisesti (1.000 €). Oletuksena, että 2019 syksyllä ylim. osingonjako **Lähtökohtana, että keväällä 2020 ei jaeta osinkoa vuoden 2019 tuloksesta	114	57	333 ⁵	0 ⁶	57	91	91

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, % *Oletuksena 2019 ylim. osingonjako	68,4	64,4	59,3*	55,9*	54,7*	51,1*	48,3*
Nettovelkaantumistasite, % *Lounavoima Oy:n pääomailain (8,3M€) vaikutus nettovelkaantumistasiteeseen merkittävä, lisäksi tulevina vuosina investoinnit vaativat enemmän ulkopuolista rahoitusta, kuin edellisinä vuosina	-63	-53,2	0,9	12,9**	22,3**	35,2**	45,7**
*Bruttoinvestointien tiivis erittely vuosille 2020 - 2023. Erityyissä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (LSJH:n konsernitaseen) loppusummasta:							
Alustavat suuntaa antavat tiedot:							
Vuosi 2020:							
LSJH:							
<ul style="list-style-type: none"> Poistotekstiilin jalostuslaitos pilotti -> linjaston hankinta -> 1,7 M€ 							
Lounavoima Oy:							
<ul style="list-style-type: none"> Ekovoimalaitoksen rakentaminen jatkuu -> 54 M€ 							
Vuosi 2021:							
LSJH							
<ul style="list-style-type: none"> Poistotekstiilin jalostuslaitos pilotti -> Muut linjaston käyttöönoton vaatimat palvelut, laitteistot ja tilaratkaisut -> 600 t€ Topinojan lajitteluaseman siirto -> 2,0 M€ 							
Lounavoima Oy:							
<ul style="list-style-type: none"> Ekovoimalaitos valmistuu ja käyttöönotetaan -> 22 M€ 							
Vuosi 2022:							
LSJH							
<ul style="list-style-type: none"> Poistotekstiilin jalostuslaitos pilotti -> Mahdolliset lisäinvestoinnit 3 M€ Topinojan lajitteluaseman siirto -> 2,0 M€ Muut investointitarpeet vielä täysin avoinna 							
Vuosi 2023:							
LSJH							
<ul style="list-style-type: none"> Poistotekstiilin jalostuslaitos pilotti -> Mahdolliset lisäinvestoinnit 3 M€ Topinojan lajitteluaseman siirto -> 2,0 M€ Muut investointitarpeet vielä täysin avoinna 							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LOUNAIS-SUOMEN JÄTEHUOLTO OY

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN:

Vuosien 2020-2023 talouden suunnittelu pohjautuu LSJH:n strategiaan. Suunnittelu työ vuodelle 2020 etenee syksyn 2019 aikana päätoiminnoittain ja toimintasuunnitelmat ovat yhtiön talousarvion laadinnan pohjana. Toiminnan suunnittelun lähtökohdaksi on tuottaa mahdollisimman laadukkaita jätehuoltopalveluita alueen asukkaille kustannustehokkaasti ja ympäristönäkökulmat huomioiden. Toimintasuunnitelmien valmistuttua laaditaan yhtiön alustava talousarvio ja valmistellaan jätetakaehdotus jätehuoltolautakunnan käsittelyyn. LSJH:n hallitus hyväksyy lopullisen talousarvion vuosikellon mukaisesti joulukuussa 2019.

Talousarviossa huomioidaan toimintaympäristössä, kuten lainsäädännössä, tapahtuvat muutokset. Investointisuunnitelmassa huomioidaan tarvittavat rakentamiseen ja muihin toimintoihin liittyvät kehittämistarpeet. Investoinnit tullaan rahoittamaan mahdollisuuksien mukaan kassavaroin ja tarvittaessa ulkopuolisella rahalaitoslainalla.

Taloudellista ja toiminnallista panostusta vaatii poistotekstiilin (tekstiilijäte) pilottilaitoksen rakentaminen ja saaminen tuotantokäyttöön sekä Topinpuiston toteuttaminen ja LSJH:n toimiminen sen operaattorina. Lisäksi vanhojen kaatopaikkojen sulkeminen on tehtävä hallitusti. Yhtiön mahdollisella laajentumisella on myös merkittävää vaikutusta mm. tarvittavien jätehuoltopalveluiden järjestämisellä uusien osakaskuntien alueille.

Toiminnan rahoituksen rakennetta pyritään jatkuvasti kehittämään niin, että jätehuollon peruspalvelutoiminnan kustannukset voidaan kattaa palveluiden tuottamisesta saaduilla tuloilla. Jo useana vuotena perustoiminnan kustannuksia on osin katettu LSJH:n markkinaehtoisien ja TSV-toiminnan tuloilla, koska taksojen alaiset tulot eivät ole riittäneet jätelain mukaisen jätehuoltopalvelun tuottamiseen.

Edellä esitettyssä taulukossa olevat taloudelliset luvut ovat vasta alustavia. Ne voivat toteutuessaan poiketa ennakoitusta.

LÄNNEN TEKSTIILIHUOLTO OY

Toimitusjohtaja Miika Markkanen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Lännen Tekstiilihuolto Oy tuottaa luotettavasti kokonaisvaltaista, korkealaatuista ja kilpailukykyistä tekstiilipalvelua.

Olemme erikoistuneet korkean hygienian, kuten terveydenhuollon ja elintarviketeollisuuden tarpeisiin. Palveluumme kuuluu myös muiden toimialojen työvaatteet sekä hotellitekstiilit.

Olemme vakavarainen Turun kaupungin, Satakunnan sairaanhoitopiirin ja Porin kaupungin omistama osakeyhtiö.

Toimintaympäristön muutostekijät

Lännen Tekstiilihuolto Oy on toiminut markkinoilla sekä omistamansa markkinointiyhtiön kautta, että

suoraan tarjoamalla korkealaatuisia tekstiilihuolto-palveluja toimialueellaan. Yritys on kasvanut tasaisesti, kunnes yhtiö toteutti vuoden 2019 maaliskuun 31 päivä diffuusion, eli osittaisjakautumisen. Olemme tällä hetkellä yhtenä suurimpana julkisomisteisena tekstiilihuoltopalveluja tarjoavien yritysten joukossa.

Toimintaympäristössä on tapahtunut viimeisen kahden vuoden aikana selkeä muutos. Pitkäänkin osakeyhtiömuotoisina toimineet julkisomisteiset pesulat ovat palanneet ns. in-house pesuloiksi joko lopettamalla markkinoilla toimimisen tai hankkineet takaisin in-house asemansa omistusjärjestelyillä. Näin tapahtui myös Lännen Tekstiilihuolto Oy:stä jakautumisen kautta muodostuneelle toiselle yhtiölle.

Vapaana olevaa terveydenhuollon liikevaihtoa alkaa olla markkinoilla yhä vähemmän meidänkin toi-

mialueellamme. Muita sairaalapesulaan sopivia toimialueita ovat mm. elintarviketeollisuus ja hotellit.

Tulevaisuuden haasteet

Terveydenhuollon toimijat, jotka kilpailuttavat julkisten hankintojen kautta palvelutarpeensa, pystyvät yksipuolisesti sitomaan hintatason useiden vuosien aja. Samalla hinnankorotukset ovat sidotut indekseihin, jotka mukautuvat jälkijättöisesti alan kustannusmuutoksiin. Indeksimuutosten käyttö hinnankorotuksissa voidaan tarjouspyyntöasiakirjoissa vielä rajoittaa joillakin prosentteilla.

Yksityiset markkinat ovat Lännen Tekstiilihuollon mahdollisuus menestyä ja kasvattaa toimintaansa tulevina vuosina.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LÄNNEN TEKSTIILIHUOLTO OY

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2022
Toiminnalliset tavoitteet							
Ulkoisten asiakkaiden lukumäärä	256	285	215	220	230	240	250
Toiminnan tehokkuus - pesty pyykkimäärä (kg/henkilö/tunti)	29,3	29,2	29,5	29,8	29,9	30	30
Työvoima yhteensä (ilman työllistettyjä)	174	216	58	58	58	58	58
Liikevaihto/hlö, €	94 827	74 254	73 600	75 000	75 500	75 600	75 650
Taloudelliset tavoitteet - toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	16 382	16 039	8 207	4 900	5 047	5 200	5 400
Liikevoitto (1.000 €)	-245	211	-300	50	50	80	150
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	-337	129	-350	0	25	50	100
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	495	252	59,5	50	100	150	150
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	-9,2	3,7	-19,7	0	1,3	2,5	5,1
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-6,3	2,7	-16,1	0	1,5	3,1	6,25
Osinkotuotto Turun kaupungille (1.000 €)*	-	0	-	-	-	-	-
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	45,7	49,6	58	54	53	53	56

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

LÄNNEN TEKSTIILIHUOLTO OY

Nettovelkaantumisasaste, %	25,22	19,0	9,58	-2,3	0	0	0
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta: Vuosi 2020: pienkoneet Vuosi 2021: taitetun tekstiilin kuljetin Vuosi 2022: rullakonpesukone Vuosi 2023: puristin							

*)Yhtiö jakaa osinkoina ja/tai pääoman palautuksina Yhtiön osakkeenomistajille vähintään 50 prosenttia tilikauden tuloksesta verojen jälkeen ilman käyvän arvon muutoksia, huomioiden kuitenkin, että taseen omavaraisuusaste ei nouse yli 35 % tason.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Tarkastelun alla olevat lähivuodet ovat haasteellisia siksi, että terveydenhuollon potentiaaliset asiakkaat ovat hankkimassa tekstiilihuoltopalvelunsa sidosyksikköasemassa olevilta tekstiilihuoltokeskuksista yhtiön toimialueella. Raskaan teollisuuden tarpeet, sekä elintarviketeollisuus luo Lännen Tekstiilihuollolle mahdollisuuden menestyä ja kasvattaa liikevaihtoaan tulevina vuosina.

Turku City Data Oy

Toimitusjohtaja Jussi Vira

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tarkoituksena on tuottaa tiedon jalostamiseen liittyviä kehittämis-, analytiikka ja teknologiapalveluita erityisesti kaupungeille ja niiden omistamille yhtiöille.

Toimintaympäristön muutostekijät

Ilmastonmuutos, kaupungistuminen ja väestön ikääntyminen ovat esimerkkejä globaaleista kaupungeja kohtaavista haasteista. Niihin vastaaminen edellyttää kykyä hyödyntää digitalisaation mahdollisuuksia. Eri-tyisen tärkeää on kyetä paremmin hallinnoimaan ja hyödyntämään digitaalisten ratkaisujen tuottamaa dataa johtamisessa ja päätöksenteossa. Kiihtyvällä

vauhdilla syntyvän ja yhä enemmän hajallaan olevan tiedon hallinta ja yhdistely muodostuvat kriittisiksi menestystekijöiksi organisaatiosta riippumatta.

Kaupungit ympäri maailman pohtivat uusia tapoja hyödyntää dataa oman toimintansa tehostamiseksi, parempien palvelujen tuottamiseksi ja kilpailukyvyyn kasvattamiseksi. Turun kaupunki haluaa strategiansa mukaisesti toimia datan hyödyntämisen kansainvälisessä kärjessä.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Turku City Data Oy:n toiminta käynnistyy syys- loka-kuun 2019 aikana. Yhtiön palveluja ja teknologia-alustaa kehitetään käytännön asiakasprojektein

kautta. Ensimmäisten asiakkaiden odotetaan löytyvän Turun kaupunkikonsernista vielä tämän vuoden aikana. Toteutettujen projektien kautta yhtiön palveluja on helpompi lähteä markkinoimaan myös muille organisaatioille.

Yhtiön toiminnassa hyödynnetään varsinkin alkuvaiheessa laajamittaisesti kumppanuuksia sekä avoimen lähdekoodin tietojärjestelmiä. Näin varmistetaan, että taloudelliset riskit kyetään pitämään hallinnassa ja opitaan tunnistamaan liiketoiminnan näkökulmasta kriittiset osaamisalueet.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Toiminnalliset tai taloudelliset tavoitteet						
Mittari tai indikaattori	TOT 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Teknologia	-	Teknologia-alustan suunnittelu ja beta-version toteuttaminen	Lähdejärjestelmistä tuotavan datan käsittelyn automatisointi	Ohjelmointirajapintojen (API) hallinnoinnin automatisointi	Koko teknologia-alusta saatavilla SaaS-palveluna	AutoAI-palvelun tuominen osaksi alustaa

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Turku City Data Oy

Asiakkuudet	-	Ensimmäiset asiakasprojektit käynnissä kaupunkikonsernin sisällä	Yhteiset kehittämisohjelmat konserniyhtiöiden ja emokaupungin kanssa	Ensimmäiset ulkoiset asiakkuudet Suomessa	Ulkoisten asiakkuuksien laajentaminen Suomessa	Liiketoiminnan laajentaminen kansainväliseksi
Ratkaisut	-	Pistemäiset ratkaisut tunnistettuihin ongelmiin	Datamallinnusten tuotteistaminen alkaa	Datamallinnuksia hyödyntävien sovellusten tuotteistaminen	Jatkuva tuotteistaminen osaksi yhtiön ydintoimintaa	
Toimintamalli ja prosessit	-	Konsultointiprojektien toimittaminen			SaaS-palvelun tarjoaminen	
Kumppanuudet	-	Keskeinen kumppanuusverkosto muodostettu	Kumppanuusverkoston hyödyntäminen asiakasprojekteissa	Oman osaamisen kasvattaminen	Kansainvälisen toiminnan mahdollistavan kumppaniverkoston muodostaminen	Tukitoimintojen, myynnin ja integraatioiden siirtyminen ensisijaisesti kumppaneille

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet	TP 2018	TA 2019E	TA 2020	TA 2021	TA 2022	TA 2023
Liikevaihto (1.000 €)	-	0	174	342	501	600
Liikevoitto (1.000 €)	-	-140	-253	-188	-34	64
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	-	-140	-253	-188	-34	64
Kaupungin pääomitus (svop) yhtiöön (1.000 €)	-	650	0	460	540	540
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	-	0	0	0	0	0
Henkilöstö keskimäärin	-	2	3	4	4	4
Pääoman tuotto ja tuloutus						
Oman pääoman tuotto, %	-		-245,6	51,4	-4,3	4,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-		-245,6	51,4	-4,3	4,8
Vakavaraisuus	-					
Omavaraisuusaste, %	-		100	100	100	100
Nettovelkaantumisaste, %	-		-93,3	-97,6	-98,7	-99,2

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 - 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Yhtiön toiminnan ollessa vasta alkuvaiheessa tarkkoja arvioita taloudellisesta kehityksestä on vaikea antaa. Alustavien selvitysten perusteella on kuitenkin selvää, että kysyntää yhtiön toiminta-ajatuksen mukaisille palveluille on. Yhtiön toiminta on herättänyt kiinnostusta ja uteliaisuutta niin kotimaassa kuin kansainvälisestikin.

Yhtiön data-analytiikassa käyttämät menetelmät ja työvälineet edustavat teknologisen kehityksen kärkeä. Tähän liittyy myös haasteita erityisesti riittävän osaamisen saatavuudessa, mikä heijastuu toimintamallin skaalautuvuuteen.

Arvonmuodostuksen periaatteet ja hinnoittelumallit tarkentuvat syksyllä 2019 alkavien pilottiprojektien myötä. Vuoden 2020 aikana toiminnan ennakoidaan käynnistyvän laajemmassa mittakaavassa uusien projektien ja kumppanuuksien kautta.

Yhteistyön Turun yliopiston kanssa toivotaan tuovan merkittävää kilpailuetua jatkossa.

TURKU ENERGIA -KONSERNI

Toimitusjohtaja Timo Honkanen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö toimii energiatoimialalla sisältäen sähkön ja lämmön tuotannon, siirron ja myynnin kotitalouksille ja yrityksille. Turku Energia tuo energiaa asiakkaidensa elämiseen, asumiseen ja yrittämiseen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Talouden kehitys ohjaa selvästi energian käytön kehitystä. Nähdään, että sähkönkysyntä jatkaa hitaassa kasvussa Turku Energian päämarkkina-alueilla lämmön kysynnän pysyessä stabiilina.

Biopolttoaineiden hinnat ovat olleet hienoisessa nousussa. Päästöoikeuden hinta on noussut merkittävästi, mikä jo valmiiksi korkeiden kivihiiliverojen kanssa on nostanut selvästi kivihiilellä tuotetun lämmön hintaa.

Sähkön tukkuhinta noussut pohjistaan, mutta on silti edelleen maltillisella tasolla. Hydrologisen tilanteen parantuessa ja Olkiluodon uuden ydinvoimalan käyttöön tullessa hinnan odotetaan hieman laskevan.

Arvioidaan, että jatkossakin energian käyttöä, siirtoa ja tuotantoa tullaan sääntelemään ja ohjaamaan keinoina mm. verotus, investointiavustukset, regulointi ja lainsäädäntö liittyen mm. ympäristökysymyksiin.

Ympäristöteknologia on kehittymässä monipuolisesti, mikä mahdollistaa ns. hajautetun tuotannon nykyistä kilpailukykyisemmin.

Suoraan asiakkaiden energiankäyttöön vaikuttaa jatkossa huomattavasti tuntitason energiankulutuksen seuranta, joka mahdollistaa asiakkaille entistä monipuolisempien energiaratkaisujen toteuttamisen ja myös tuotannon sähkö- ja lämpöverkostoon.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Kannattava kasvu ja sen haltuunotto

1. Energiatuotteiden ja -palveluiden asiakaslähtöisyyden lisääminen sekä asiakaskohtaisen kannattavuuden varmistaminen

- Nykyisen valikoiman uudistaminen edelleen entistä helpommaksi ja haluttavammaksi - energiatehokkuuspalveluista lisäarvoa

- Kilpailun kiristyessä ja energiaratkaisujen monipuolistuessa siirtyminen energiapalvelun tarjoajasta kannattavien asiakkuuksien aktiiviseksi kehittäjäksi.
- Asiakkaiden lämpöratkaisujen toteuttaminen tuotevalikoimaan

2. Uusiutuvan ja vähähiilisen energiantuotannon ja -hankinnan lisääminen

- Sähköntuotantokapasiteetin jatkuva lisäystavoite: investoinnit vesi-, tuuli- ja ydinvoimaan.
- Vaihtoehtoisten polttoainevaihtoehtojen selvittäminen lämmöntuotannossa (esim. LNG, lämpöpumput, kierrätyspolttoaine ja puupelletit), päämääränä kivihiilen ja kevyen öljyn käytön edelleen vähentäminen. V.2020 alussa otetaan käyttöön Naantalinvaimalaitoksella savukaasulauhdutin, mikä lisää kasvihuonepäästöttömien energiamuotojen osuutta lämmöntuotannossamme kivihiilen käytön vähentyessä merkittävästi, kunnes siitä lähivuosina ollaan luovuttu kokonaan.
- Turun kaupungin ilmastosuunnitelman 2029 (kv 11.6.2018 § 142) linjausten toteuttaminen kohti hiilineutraalia energiaa 2029.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU ENERGIA -KONSERNI

3. Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen vastaamaan kannattavan kasvun tarpeita ja resurssienhallinnan parantaminen

- Osaamisen kehittäminen valituilla painopistealueilla
- Työhyvinvoinnin strateginen johtaminen on keskeisessä asemassa

4. Energijärjestelmien toimitusvarmuuden ja älykkyyden lisääminen.

- Sähkö- ja lämpöverkkoihin tehtävillä investoinneilla ja kunnossapidolla taataan hyvä toimitusvarmuus asiakkaille, sekä edelleen parannetaan energijärjestelmän hyötysuhdetta.
- Valmistautuminen pientuotannon kasvuun ja lisääntyvän kysyntäjoukon hyödyntämiseen.

5. Liiketoiminnan ja organisaatorakenteiden kehittäminen

- Ydin- ja tukiprosessien jatkuva kehittäminen vastaamaan energiamarkkinoiden, asiakkaiden ja omistajien vaatimuksia.
- Liiketoimintarakenteen kehittäminen toimintaympäristön muuttuessa.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Uusiutuvien energialähteiden osuus tuotannossa, %

Turun alueella käytettävä lämpö, kylmä, höyry ja sähkö tuotetaan hiilineutraalisti viimeistään 2029 (kompensaatiot huomioiden).

- Hiilen energiakäytöstä luovutaan jo 2025, mikäli valtio osallistuu tästä aiheutuviin investointikustannuksiin.
- Uusiutuvan energian osuus kaukolämmössä on vähintään 65 prosenttia vuonna 2021.
- Uusiutuvan energian osuus Turku Energian myydystä sähköstä ja lämmöstä on vähintään 80 prosenttia vuonna 2025

(Turun kaupungin ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 142)

	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Uusiutuvien energialähteiden osuus kaukolämmön tuotannossa, %	50,0	54,0	60	60	65	70
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Naantalın monipolttolaitoksen bio-osuutta kasvatetaan tasaisesti, biolaivaus- vaihtoehto tulee käyttöön 2019 mennessä ja laitokselle rakennetaan savukaasun lämmön talteenottolaitteisto. Hukkalämpöjen hyödyntämistä kaukolämpöverkossa lisätään ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvia laitosinvestointeja viedään eteenpäin.						
Uusiutuvien energialähteiden osuus sähkön hankinnassa, %	50,0	56,8	60	60	65	70

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU ENERGIA -KONSERNI

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:

Vesivoimantuotantoa saadaan osakkuusyhtiöistä (Svartisen, Hafslund, Kolsin Voima), sekä ostosopimuksilla, tuulivoimaa osakkuusyhtiöstä (Hyötytuuli) sekä ostosopimuksilla, joiden määrää on tarkoitus lisätä merkittävästi. Biosähköä saadaan osakkuusyhtiöstä (TSE) Naantali 4 CHP-laitoksen käynnistymisen myötä loppuvuodesta 2017 alkaen.

Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille, 1.000 €

Mittari tai indikaattori

Maksettu osinko, milj. euroa	18,0	18,0	20,0	20,0	20,0	20,0
------------------------------	------	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kehittämällä liiketoimintaa asiakaslähtöisemmäksi, toiminnan tehostamisella ja kehittämisellä

Antolainojen korko, milj. euroa	3,9	4,6	4,6	4,9	5,1	5,2
---------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Tavoite: Palvelukyky ja toimintavarmuus

Mittari tai indikaattori

Sähkösiirron toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:11:34	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00	<0:20:00
--	---------	----------	----------	----------	----------	----------

Energiateollisuuden mukaan vuonna 2016 sähkökäyttäjän kokema keskimääräinen keskeytysaika/asiakas oli noin kaksi tuntia.

Lämmön toimitusvarmuus, Keskim. keskeytysaika/asiakas (h:min:s)	0:58	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00	<2:00:00
--	------	----------	----------	----------	----------	----------

Energiateollisuuden mukaan vuonna 2015 kaukolämmön keskimääräinen keskeytysaika/asiakas oli 1,5 tuntia.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Asiakastyytyväisyys (360-malli)	71	98% tyytyväisiä	71	71	71	71	71
Lämmön ja sähkön toimitusvarmuus	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä	hyvä
Asiakkuuksien hoidon kustannustehokkuus (€/MWh)	1,27	1,08	1,24	1,31	1,29	1,26	1,24

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU ENERGIA -KONSERNI

Sähkön myynti, Gwh	1 219	1 141	1 205	1 224	1 237	1 249	1 260
Lämmön myynti, Gwh	2 005	2 052	1 991	2 016	2 016	2 016	2 016
Keskimääräinen henkilöstömäärä	286	282	360	360	360	360	360
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	255 014	256 681	280 476	273 300	270 000	272 200	273 000
Liikevoitto (1.000 €)	17 849	15 225	22 647	22 500	20 900	21 200	23 000
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	27 562	23 185	32 000	26 600	24 700	24 700	26 000
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	27 423	41 476	30 000	29 500	28 900	23 300	15 400
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	16,2	13,5	18,7	13,7	12,7	12,6	13,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	13,5	10,3	13,5	10,9	10,1	9,9	10,0
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	18 000	18 000	18 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	42,1	39,6	42,7	43,2	42,3	42,0	42,0
Nettovelkaantumisaste, %	59,5	64,8	61,1	59,1	64,9	67,1	67,0
Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) taseen (konsernitaseen) loppusummasta: Vuosi 2020: 23,1 milj. euroa Vuosi 2021: 27,3 milj. euroa Vuosi 2022: 24,1 milj. euroa Vuosi 2023: 20,0 milj. euroa							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vuosi 2020 tulee jatkumaan taloudellisesti vahvana, sekä edistämään siirtymistä jälleen ison askeleen kohti kasvihuonepäästötöntä Turun seudun energiainfrastruktuuria. Jo päätettyjä investointeja, uusia palveluita asiakkaillemme ja toiminnan tehostamistoimenpiteitä on saatettu maaliin ja ne näkyvät jo positiivisesti sekä asiakashinnoissa, yhtiön tuloksessa kuin myös kasvihuonepäästöttömien energiamuotojen osuuden kasvuna yhtiön tuotantopaletissa. Lopunkin käytössä olevan kivihillen ja öljyn korvaamista muilla tuotantomuodoilla selvitetään ja toteutusta kiirehditään niin ympäristökuin taloussyistä.

TURKU SCIENCE PARK OY

Toimitusjohtaja Niko Kynnäräinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turku Science Park - konsernin tehtävänä on yrityspalveluiden järjestäminen sekä korkeakoulujen innovaatioiden kaupallistaminen ja liiketoiminnan kehittäminen valituilla korkean teknologian alueilla. Turku Business Region -kärkialat ovat CleanTurku (bio- ja kiertotalous sekä Cleantech) HealthTurku (terveys ja hyvinvointi), ExperienceTurku (elokuvat, pelit, elämysteollisuus), MaritimeTurku (meriteollisuus) ja TechTurku (valmistava- ja teknologiateollisuus).

Toimintaympäristön muutostekijät

Alue elää kasvun aikaa. Kuitenkin töitä kasvun eteen on tehtävä hartiavoimin. Osaavan työvoiman pula on jo nähtävissä, minkä vuoksi alueen toimijoiden tulee tiiviissä yhteistyössä ratkaista houkutteluun ja sijoittumiseen liittyviä haasteita. On myös uskallettava katsoa tulevaisuuteen. Nyt on tehtävä yrityksissä ja julkisella sektorilla kehittämistoimia, jotka konkretisoituvat 2020-luvulla. On selvää että teknologian hyödyntämisaamasta alueellamme on kyettävä vahvistamaan. Fitech Turku

on aloittanut toimintansa, mutta se ei missään nimessä kata kaikkea tarvetta. Oma osaamista on kyettävä juurruttamaan alueelle.

Uusien yritysten synnystä on huolehdittava. Ikääntyviä yrittäjiä on paljon, minkä vuoksi omistajan vaihdokset tulee nähdä yhä vahvemmin start-up -toiminnan rinnalla. Kokonaisuutena Turun startup-yritykset eivät ole yltänyt valtakunnan vilkkaimpien keskusten tasolle, vaikka vilkastumista onkin tapahtunut. Alkavien yritysten rahoitustilanteeseen vaikuttaa myönteisesti bisnesenkeli-toiminnan vilkastuminen. Yksityisen kehittämispalvelujen tarjonta startup-yrityksille on jonkin verran lisääntynyt, mikä antaa mahdollisuuden julkisten palveluntuottajien toiminnan fokusointiin ja verkottumiseen yksityisten palveluntuottajien kanssa.

Meriklusteri on noussut merkittäväksi kasvualaksi Suomessa. Kaikkea kasvupotentiaalia ei ole vielä edes nähty, kun mietitään miten monille toimialoille osaamista voidaan laajentaa. Monilla paikkakunnilla erityisesti mobiiliklusterin irtisanomiset ovat luoneet paljon potentiaalia uuden teknologiyrittäjyyden syntyyn. Microsoftin irtisanomiset Salossa ovat vaikuttaneet myös Turun seudun yritysten mahdollisuuksiin palkata uusia osaajia.

Väestön ikääntyminen tuo kovia haasteita erityisesti sosiaali- ja terveyspalvelusektorin palvelutuotannolle. Näistä selviämässä avainasemassa on teknologian ja palveluiden kehittäminen ihmisen toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja tukemiseksi elinkaaren eri vaiheissa. Kaupunkien ja sairaanhoitopiirien tulee etsiä uusia yksilökohtaisia ratkaisuja niin oman kuin ostetunkin palvelutuotannon piiristä. Health Campus Turku toimii tässä erinomaisena alustana. Oleellista on haastaa loppukäyttäjät sekä palvelu- ja teknologiakehittäjät ennakkoluulottomasti mukaan kaikkia koskevan haasteen ratkaisemiseksi. Turun alueen vahva osaaminen lääke- ja diagnostiikka-aloilla on selkeä vahvuus, joka on kyettävä pitämään. Lääkekehityskeskukseen käynnistyminen tuo lisää virtaa toimialan kehitykseen.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä ja osa yhteistyöverkostoja, jotka ratkaisevat ilmastonmuutoksen haasteita. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Turku pyrkii olemaan ilmastopositiivinen kaupunki vuodesta 2029 eteenpäin ja toteuttamaan

resurssiviisauden periaatteet (jätteettömyys, päästöttömyys ja kestävä luonnonvarojen käyttö) vuoteen 2040 mennessä.

Turku on myös edelläkävijän asemassa kiertotalouden liittyvissä prosesseissa. Sekä älykkään kaupungin ratkaisut että kemian osaamiseen pohjautuvat ratkaisut ovat uusi kasvuala alueellamme. Maaseudun elinkeinot voivat olla myös hyötyjiä tulevaisuudessa. Vahva ja monipuolinen elinkeinorakenteemme on tässä uudessa aallossa selkeä vahvuutemme.

Tallennetun tiedon määrä maailmassa kaksinkertaistuu noin joka kolmas vuosi. Kerättyä paikkatietoa, tilastoja, taloustietoja ja asukastietoa voidaan käyttää yritysten liiketoiminnassa, kun asukkaille ja muille kuluttajille tuotetaan uusia palveluita. Kaupungit ovat lähteneet avaamaan tietovarantojaan yhteisten julkaisukanavien kautta, mikä mahdollistaa paremman tiedon saatavuuden. Vastaavia liiketoiminnan alustoiksi sopivia tietovarantoja syntyy myös mm. terveydenhuollossa, vähittäiskaupassa, rahoitusmarkkinoilla, tieteellisessä tutkimuksessa sekä kuluttajakäyttäytymisen piirissä. Markkinoilla on hyvin tilaa osaaville tekijöille ja uusille konsepteille. Asiakasymmärrystä ja tietoa on kyettävä käyttämään kaikilla toimialoilla.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Turku Science Park tuottaa Turun alueen yrityksille lisäarvoa tarjoamalla Suomen parhaat tukipalvelut liiketoiminnan aloittamiselle, kehittämiselle, verkostoitumiselle, kasvulle ja kansainvälistymiselle. Palvelut tuodaan yritysasiakkaalle helposti ja ymmärrettävästi, positiivisella ihmisläheisellä asenteella. Koska intressi on aina sama kuin asiakasyrityksen, on TScP yrityksille haluttu ja hyödyllinen yhteistyökumppani.

Paikallisten yritysten tukeminen, kehittäminen seuraajista suunnannäyttäjiksi ja kouluttaminen vientitoimintaan johtaa vientiyritysten ja viennin määrän kasvuun, synnyttää alueelle uutta liiketoimintaa ja työpaikkoja, sekä edistää yritystemme referenssejä kansainvälisesti. Pystymme vaikuttamaan siihen että Turun seudulle sijoittuneiden yritysten määrä on kasvanut ja sen myötä seudun työllisyystilanne parantunut. Työpaikkojen kasvun saavutamme tukemalla erityisesti startup- ja kasvuyrityksiä liiketoiminnan kehittämisessä, yhteistyökumppaneiden löytämisessä, kasvussa ja kansainvälistymisessä.

Alkavien yritysten palveluissa painopiste on palvelujen yhteistyöverkostojen laajentamisessa sekä kiihdyttämöohjelmien kehittämisessä. Kasvuyrityspalveluissa painopisteet jakautuvat terveysalan,

cleantechin, elämysteollisuuden, meri- ja valmistavan teollisuuden sekä teknologiayrityksille. Digitaalinen alustatalous on läpileikkaavana teeman kaikissa kehittämistoimenpiteissä kuten myös tekoälyn hyödyntäminen. Kansainvälistämispalveluissa tuodaan käyttöön uusi toimintamalli kauppakamarin ja yrittäjäjärjestön kanssa WTC Turun puitteissa. Invest In toiminnan resursseja kasvatetaan kaikilla valituilla painopistealueilla; terveysala, meri- ja valmistavan teollisuus, cleantech sekä elämysteollisuus.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU SCIENCE PARK OY

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Toimintaympäristön kehittyminen						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Alueelle etabloituneet kansainväliset yritykset, kpl (vertailutieto vuosilta 2018 - 2019 bio-, elämysteollisuus, valmistavan teollisuuden ja ict-alan yritykset)	8	9	10	10	10	10
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Aktiivisten invest in -neuvotteluiden tuloksena tapahtuu etabloitumisia.						
Alueen yritysten investoinnit kasvavat (uusi mittari)			20 %	20 %	20 %	20 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Alueen yritysten käyttökate paranee (uusi mittari)			9 %	9 %	9 %	9 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Alueelle yrityksiin saatava ulkoisen rahoituksen määrä/TScP kuntaraha €	7,3	10,9	10,9	11	11	11
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uusien korkeaan osaamisen yritysten syntymiseen sekä pienten ja keskisuurten yritysten kasvamisen tehostamiseen tähtäävän SparkUp toiminta on käynnistetty, mikä lisää toiminnassa mukana olevien yritysten rahoitusta. Lisäksi tarkastellaan ulkomaisten investointien arvoa, jota asiantuntijamme tukevat.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU SCIENCE PARK OY

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Toiminnalliset tavoitteet							
1. Palvelutuotannon määrä ja vaikuttavuus:							
	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
a) Yrityksiä kasvutiimien palveluissa ja verkostokumppanit	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla	300	350	400	400	400
b) Yrityksiä liiketoiminnan kasvupalveluihin	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla	510	510	520	520	520
c) Enterprise Europe Network asiakkuudet	356	312	300	320	350	380	380
d) Tapahtumien kautta eri prosesseihin osallistuvien henkilöiden määrä	9 645	7 855	10 700	10 700	10 800	10800	10 800
e) Liikeideoita hautomo- ja kiihdytysprosessiin	76	60	65	70	70	70	70
f) Perustetut yritykset (yritysneuvojien tukema)	563	600	600	700	700	700	700
g) Asiakastyytyväisyys	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla	Uusi mittari v. 2019, tietoa ei saatavilla		4/5	4/5	4/5	4/5
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	8 119	8 339	8 042	8 180	6 957	7 071	8 012
Liikevoitto (1.000 €)	42	-4	-350	0	0	0	0
Tilikauden tulos (1.000 €)	28	4	-350	0	0	0	0
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	4 257	4 158	4 562	4 460	4 499	4 567	4 606

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURKU SCIENCE PARK OY

Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	34	0	132	0	0	0	0
Keskimääräinen henkilöstömäärä	67	71	64	54	54	54	54
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	0,2	0,1	-9,5	0	0	0	0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	0,3	0,1	-0,1	0	0	0	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	74	78	75	75	75	75	75
Nettovelkaantumisaste, %	-87	-71	-86	-86	-72	-72	-72
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
Vuosi 2020:							
Vuosi 2021:							
Vuosi 2022:							
Vuosi 2023:							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Turun seudun kehittämiskeskuksen toiminnot liikkeenluovutettiin Turku Science Park Oy:öön 1.7.2016. Vuonna 2019 toimintamalli uudistettiin. Painopisteinä palveluiden tuotteistaminen sekä kärkialojen tukeminen verkostoilla ja kasvupalveiluilla. Osaa toimenpiteistä ylläpidetään hankkeiden muodossa. On realistista odottaa, että ulkoinen rahoitus hiukan laskee, koska EU rahoituskauden vaihtumisen takia. Hankkeistuksille haetaan laajempaa kattavuutta ja tuloksellisuutta.

Toiminta pohjautuu Turun kaupungin ja alueen korkeakoulujen strategioihin, joiden toimenpanosta osaltaan Turku Science Park Oy vastaa. Vahvuusaloja ovat uudet teknologiat, lääke- diagnostiikka- alat, kiertotalous, meriteollisuus ja elämysteollisuus. Digitaalisuus, alustatalous sekä tekoäly toimivat kaiken pohjalla.

Toimintamme lisää uusien elinkelpoisten yritysten syntymistä Turun alueelle, tehden alueesta kiinnostavan yritysten investointien, sijoittautumisen, verkostoitumisen ja osaavan työvoiman kannalta. Turku Science Park Oy tarjoaa alueen yrityksille monitasoisesti uusia verkostoja ja kasvamisen mahdollisuuksia, yritysten välistä hyvää yhteistyötä edistäviä verkottamispalveluja, tukien erityisesti korkean teknologian yritysten toimintaa. Turku Science Park yhdistää yritysten strategiset kehitys-

ja tutkimustarpeet erityisesti alueen korkeakoulujen kanssa, mutta myös esimerkiksi kaikkien Suomen teknillisten korkeakoulujen ja oman alueen korkeakoulujen huippuosaajiin, nopeuttaen tuote-, tuotanto-, liiketoiminta- ja osaamiskehitystä ja markkinoille tuloa.

Turku Science Park mahdollistaa oppilaitoksen tutkijoiden ja yritysten saumattoman yhteistoiminnan, mikä johtaa yritysvetoiseen, monialaiseen ja tuloksekkaaseen innovaatioyhteistyöhön.

Life Science -kiihdyttämö, Smart Chemistry Park, Spark up sekä Merikiihdyttämö toimivat uusien liiketoimintakonseptien kiihdyttäjinä. Toimintaa tehdään yhteistyössä laajojen sidosryhmien kanssa. Rahoituksen hakeminen yrityksille on keskeisessä asemassa.

Investointien houkuttajana alueen erityispiirteet kuten Tiedepuisto, Health Campus Turku, biopankkitoiminta sekä Tech Campus Turku ja Blue Industry Park tulee saattaa kokonaisvaltaisesti käyntiin ja nostaa tarjoamamme kärjiksi. Logistisen aseman erinomaisuutta ei tule myöskään unohtaa. Turun tiedepuisto -kärkihanke viedään toteutusvaiheeseen. Regulaatiivisen ympäristön (direktiivit) muuttuessa pitää panostaa myös regulaatiivisen osaamistason nostoon uusien tuoteinnovaatioiden kaupallistamiseksi ja alueen tuotannollisen kilpailukyvyn parantamiseksi. Tämä koskee sekä bio- että cleantech/kiertotalous -alojen toimijoita.

Uuteen innovaatiopolitiikkaan vaikutetaan voimakkaasti ja saatetaan uusi kasvusopimus käyntiin. Luodaan selkeä asiakaspolku BusinessFinlandin palveluihin. Samalla kehitetään yritysten rahoituspalveluja kokonaisvaltaisesti.

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Tommi Forss

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Säätiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Aikuiskoulutussäätiö on merkittävä osa seudullista koulutus-, työvoima- ja elinkeinopoliittista palvelurakennetta. Säätiön oppilaitosten tavoitteena on omalta osaltaan edistää seutukunnan elinvoimaa, hyvinvointia, kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä sekä työmarkkinoiden toimivuutta osaamista kehittämällä. Turun Aikuiskoulutussäätiö on osa yrityspalvelurakennetta, joka tukee elinkeinoelämän toimivuutta talousalueellaan huolehtimalla osaltaan osaavan työvoiman saatavuudesta.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö ylläpitää Turun kaupungissa Turun Aikuiskoulutuskeskusta ja Turun kesäyliopistoa itsenäisinä oppilaitoksina. Niiden tehtävänä on tarjota ja järjestää ammatillista ja yleissivistävää aikuiskoulutusta, avointa korkeakouluopetusta sekä koulutukseen läheisesti liittyvää palvelu-, tutkimus- ja työtoimintaa sekä toimia muutenkin säätiön tarkoitusta edistävällä tavalla.

Säätiö on yleishyödyllinen yhteisö eikä tavoittele voittoa, mutta pitää jatkuvana tavoitteenaan, että

säätiön ylläpitämät oppilaitokset ovat taloudellisesti itsensä kannattavia.

Toimintaympäristön muutostekijät

Varsinais-Suomessa rakentamisen, teollisuuden ja palvelualojen näkymät ovat Varsinais-Suomessa edelleen jatkuneet melko positiivisena. Positiivisen rakennemuutoksen mukanaan tuomat haasteet näkyvät sekä osaavan henkilöstön rekrytoinnin vaikeutumisena että opiskelijarekrytoinnissa.

Valtionosuusrahoituksen määrä on vähentynyt viime vuosina. Ammatillisen koulutuksen lainsäädännön rahoitusmalli painottaa jatkossa tutkintosuorituksia, työllistymistä, opiskelija- ja työnantajatytyväisyyttä sekä jatko-opintoihin siirtymistä. Mallin vaikutukset säätiön rahoitukseen näkyvät selkeämmin vuodesta 2020 alkaen.

Toimintaympäristön muutokset edellyttävät koulutusten tarjonnassa alueella entistä tiiviimpää koordinaatiota ja yhteistyötä. Turun Aikuiskoulutuskeskuksen ja alueen muiden oppilaitosten välillä yhteistyötä on lisätty entisestään. Erityisesti Turun ammatti-instituutin kanssa on pyritty löytämään

uusia toisiaan tukevia yhteistyömuotoja mm. koulutushankintojen ja tilojen yhteiskäytön osalta.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Aikuiskoulutuksella on alueellisesti vahva elinkeinopoliittinen rooli. Tavoitteena on pystyä vastaamaan elinkeinoelämän koulutukselle asettamiin haasteisiin yhteisenä päämääränä alueen elinkeinoelämän menestyminen ja kilpailukyky.

Turun Aikuiskoulutussäätiö pyrkii kehittämään toimintaansa alueen elinkeinoelämän vaatimusten mukaan jatkuvalla vuoropuhelulla yritysten ja työelämän kanssa. Säätiö toimii aktiivisesti työperäisen maahanmuuton edistäjänä.

Esiin tulleiden tarpeiden sekä tehtyjen koulutustarvekartoitusten pohjalta kehitetään uusia koulutus tuotteita yhdessä työelämän kanssa. Tavoitteena on ylläpitää ja lisätä eri ammattialojen osaamis- pääomaa ja näin varmistaa seutukunnan menestyminen myös tulevaisuudessa.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄATIÖ

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Aikuiskoulutuksen määrä ja vaikuttavuus						
	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Opiskelijamäärä	13 524	12 500	12 700	12 900	13 100	13 300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Opiskelijatytyväisyys	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
<ul style="list-style-type: none"> - työvoimakoulutusten suuren volyymin ylläpito ja kasvattaminen - valtionosuusrahoituksen tehokas käyttö - laatu järjestelmän mukainen opetustoiminnan kehittäminen ja seuranta - uudet opetusmenetelmät ja digitalisaatio 						
Tavoite: Säätiön toiminnan tehokkuus, taloudellisuus ja vakavaraisuus						
Mittari tai indikaattori						
Muu kuin VOS rahoitus / Liikevaihto (1 000 €)	7 709	5 927	6 500	6 700	6 900	7 100
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
Omatoiminen tuottojäämä (liikevoittoa vastaava erä)	-793	0	74	0	300	300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä:						
<ul style="list-style-type: none"> - kustannustehokkuuden ja kustannustietoisuuden varmistaminen - tilatehokkuuden parantaminen mm. kiinteistöjärjestelyjen avulla - laadukas ja tehokas valtionosuuksien käyttö - menestyminen työvoimakoulutus kilpailussa 						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄÄTIÖ

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Opiskelijatyöpäivät (koko koulustotoiminta), kpl	309 000	437 000	430 000	435 000	440 000	445 000	450 000
Henkilöstö- ja yhteishankintakoulutus/Liikevaihto (1 000 €)	675	713	570	500	550	600	650
Opiskelijatytytyväisyys, asteikko 0-5	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Työnantajatytytyväisyys, asteikko 0-5	4,2	4,0	4,2	4,2	4,2	4,2	4,2
Toiminnan laajuus ja tulos*							
Varsinaisen toiminnan tuotot (1.000 €)	16 890	15 328	15 500	17 000	17 500	18 000	18 500
Omatoiminen tuottojäämä (1.000 €)	385	-796	0	74	0	300	300
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	636	-762	0	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	926	1 016	2 400	3 100	1 500	-3 100	160
Keskimääräinen henkilöstömäärä	145	142	128	127	126	126	126
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	2,9	-3,8	0	0	0	0	0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,9	-3,8	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	88,0	87	87	86	86	86	87

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN AIKUISKOULUTUSSÄATIÖ

Nettovelkaantumisaste, %	-43,0	-44	-38	-30	-30	-35	-35
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erityisesti mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta: Vuosi 2020: 2 900 T€ Artukaisten kampushanke Vuosi 2021: 1 400 T€ Artukaisten kampushanke Vuosi 2022: Vuosi 2023:							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vuoden 2020 talousarvio pohjautuu pitkälti vuoden 2019 toteutuneisiin talouslukuihin. Vuoden 2018 alussa voimaan astunut ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö vaikuttaa voimakkaasti ammatillisen koulutuksen toimijoiden perustoimintaan ja talouteen. Kaikki vaikutukset eivät vielä tässä vaiheessa ole täsmällisesti tiedossa ja uusia on tulossa rahoitusmallin seuraavissa vaiheissa.

Valtionosuuden määrän ennakkointi on vaikeaa, koska rahoitus on koulutuksen järjestäjien kesken suhteellinen. Rahoituspäätös saadaan yleensä edellisen vuoden joulukuussa. TA ja TS on arvioitu varovaisesti johtuen valtionosuusrahoitukseen liittyvästä epävarmuudesta.

Turun Aikuiskoulutussäätiö on käynnistänyt jo ennakkollisesti tila- ja kiinteistöjärjestelyt tilatehokkuuden parantamiseksi. Ammatillisen koulutuksen

reformin osatavoitteena on ollut lisätä ammatillisen koulutuksen toteuttamista työelämässä. Tästä syystä säätiö on luopumassa Kärsämäentien kiinteistönsä toimitiloista ja keskittämässä kaiken ammatillisen koulutuksen opetustoiminnan Artukaisten aikuiskoulutuskampukselle, joka valmistuu vuoden 2021 aikana.

Vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman pohjalla on näkemys siitä, että erityisesti ammatillisen aikuiskoulutuksen kysyntä vahvistuisi jonkin verran. Tehdyt toimenpiteet ja jo suunnitellut toimet mahdollistavat sen, että säätiön toiminta on tehokasta ja tuloksellista myös tulevaisuudessa.

TURUN KAUPUNGINTEATTERI OY

Toimitusjohtaja Arto Valkama

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Turun kaupungissa. Yhtiö harjoittaa kahvila, ravintola-, catering-, kokous-, ja kongressipalvelulliketoimintaa sekä tila- ja vuokraustoimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turkulaisessa esittävän taiteen kentässä tapahtuu syksyllä 2019 uudistuksia, kun Linnateatteri siirtää toimintansa peruskorjattuun Domino-teatteriin. Linnateatterin vanhoihin tiloihin Linnankadun Kivipainoon tulee mahdollisesti uusi operaattori jatkaamaan esitystoimintaa. Logomon suosio näyttää vakaalta ja Turku-hallin tapahtumatoiminnan siirtyminen halliyhtiöltä TPS:lle tarkoittaa jääkiekon ohelle entistä enemmän muuta tapahtumatoimintaa Artukaisiin. Ratapihan elämyskeskushanke tarkoittaisi toteutuessaan valtavaa lisäystä vapaa-ajan tarjontaan Turun alueella.

Kokous- ja kongressitoiminnassa kilpailemme alueellisesti useiden vaihtoehtojen kanssa ja teatteri-toiminnan vaatimat aikataulut osittain kaventavat mahdollisuuksiamme osallistua tarjouskilpailuihin.

Kilpailuvalttina voitaneen pitää teatterin sijaintia keskustassa ja kävelymatkan päässä laadukkaasta hotellista.

Valtion teattereille suunnatun rahoituksen tuleva kehitys ei ole uuden hallituksen linjauksissa vielä konkretisoitunut, mutta budjettivalmistelu syksyn aikana näyttäneen suuntaa. Valtion rahoitusjärjestelmän uudistus keskeytettiin työryhmäselvityksen valmistumisen jälkeen, mutta ilmeisesti uudistustyötä tullaan jatkamaan selvityksen pohjalta tällä hallituskaudella.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Myyntin ja markkinoinnin kehittäminen

Myynti- ja markkinointiosaston tavoitteena on aktiivinen myyntityö, asiakkuuksien hallinta, ryhmäasiakkaiden määrän lisäys, kustannustehokas markkinointi ja täyttöpöytäostojen nosto kaikissa toimipaikoissa. Netistä ostettujen lippujen määrä on viimeisten kahden vuoden aikana noussut merkittävästi ja tätä kehitystä tuetaan jatkossakin. Netistä ostamisen lisääntymisen myötä aletaan entistä tarkemmin seuraamaan sähköisen markkinoinnin toi-

mivuutta lipun ostotapahtumaan asti. Asiakkuuksien hallinnassa selvitetään entistä tarkemmin ketkä ovat teatterin asiakkaita ja miten he käyttäytyvät ja pyritään sillä tiedolla kehittämään teatteriasiakkaan palvelupolkua.

Työyhteisön kehittäminen

Työyhteisöä kehitetään esimiestyötä kehittämällä ja osastojen itsenäisyyttä lisäämällä, mutta tulevana vuotena tullaan entistä enemmän kiinnittämään huomiota koko talon yhteisöllisyyteen ja pyritään lisäämään dialogisuutta. Tavoitteena on entistä paremmin voiva työyhteisö, joka kykenee saumattomaan yhteistyöhön ja ongelmanratkaisuun.

Tuotantoprosessien kehittäminen

Lean-pohjaista kehitystyötä teatterin tuotantoprosessin parantamiseksi on tehty systemaattisesti vuodesta 2016 lähtien. Vuoden 2019 aikana käyttöön otettiin toinen versio tuotantomallista, joka sitouttaa osastoja entistä paremmin tulevaisuuden suunnitteluun ja antaa välineitä suunnitellussa aikataulussa pysymisen seuraamiseksi. Osastoilla on

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN KAUPUNGINTEATTERI OY

tehty rakenteellisia uudistuksia, joiden tavoitteena on entistä sujuvampi yhteistyö eri osastojen välillä.

Ravintola- ja tilavuokraustoiminnan kehittäminen

Peruskorjauksen valmistuttua teatteriyhtiö alkoi itse hoitamaan teatteritalon esitysten yhteydessä

tapahtuvaa ravintolatoimintaa. Ravintolatoiminnasta vastaavalle ravintolapäällikölle keskitettiin myös tilavuokraustoiminnan koordinointi. Lounasravintolaa hoitaa ulkopuolinen taho, joka vastaa myös illallisten tarjoilusta ennen esitystä. Tavoitteena on hyvin toimiva teatteriravintola, joka tuot-

taa asiakkailleen elämyksiä teatteriesityksen yhteyteen ja teatteriyhtiölle sitä kautta entistä parempaa ravintolatoiminnan tuottoa. Tilavuokraustoiminnalla on tarkoitus vahvistaa tilojen käyttöastetta ja samalla hankkia lisää omia tuottoja.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Tavoite: Pitkän aikavälin taloudellinen tasapaino						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori 1						
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja (1.000 eur)	-230	-171	-165	-130	-40	0
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tarkka budjetointi, talouden raportointijärjestelmien kehittäminen, taloudellisen tilanteen huomiointi tulevaisuuden suunnittelussa, oikean toimintavolyymien ja tuotantojen kokoluokan hakeminen peruskorjauksen jälkeen teatteritalossa.						
Tavoite: Ulkoisen rahoituksen kasvattaminen ja vaikuttavuuden lisääminen						
Mittari tai indikaattori 2						
Kaupunginteatterin omien tuottojen kehitys, (1.000 €)	3 665	4 716	3 898	4 500	4 700	4 700
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Myynnin ja markkinoinnin kehittäminen, asiakkuuksien hallinta, suunnittelujänteen pidentäminen, aikataulutuksen tehostaminen, aktiivinen yritys yhteistyö, oman ravintola- ja tilavuokraustoiminnan kehittäminen.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN KAUPUNGINTEATTERI OY

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Täyttöprosentti	76,0	78,0	75	75	75	75	75
Katsojamäärä	112 090	138 298	130 000	131 000	135 000	137 000	137 000
Ensi-iltojen määrä	12	11	10	10	10	10	10
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	10 174	13 771	13 588	13 022	13 458	13 488	13 488
Liikevoitto (1.000 €)	231	-230	-171	-165	-130	-40	0
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	231	-230	-175	-165	-130	-40	0
Kaupunkikonsernin panostukset (1.000 €)	4 203	6 543	6 629	6 696	6 696	6 696	6 696
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	2 620	153	50	50	100	150	200
Henkilöstö keskimäärin (HTV)	146	176	179	175	175	175	175
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	9,37	-9,36	- 7,8	-7,7	-6,5	-2,1	0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	9,37	-9,36	- 7,8	-7,7	-6,5	-2,1	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	59	52,7	59,3	63,1	61,6	61,1	61,1
Nettovelkaantumisaste, %	-52,04	-58,4	-48,7	-41,9	-57,9	-70,4	-81,1

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN KAUPUNGINTEATTERI OY

*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelystä mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:

Vuosi 2020:

Vuosi 2021:

Vuosi 2022:

Vuosi 2023:

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vuoden 2020 talousarvion mukaan yhtiö varautuu 165 000 euron alijäämaiseen tulokseen. Tulosta painaa edelleen peruskorjaukseen liittyvien investointien aiheuttamat poistot. Suunnitelmavuosien myötä poistojen määrä alenee ja tulos korjaantuu lähemmäs nollassa. Vahvan taseen vuoksi poistojen kasvua ei lähdetty leikkaamaan tuotantobudjeteista. Omien tuottojen tavoitetasoa on korjattu hieman alemmas vuoden 2019 talousarvion tasosta. Vuoden 2019 puolivälissä näyttää siltä, että tavoitteet on asetettu hieman yläkanttiin ja niiden toteutuminen on epävarmaa. Vuoden 2020 lipputuloon vaikuttaa alentavasti päänäyttämöllä esitettävä lastenteatteriesitys Babe, urhea possu. Vastaavasti menopuolta on leikattu vuoden 2019 talousarvion tasosta. Suunnitelmavuosien oma tulotavoite on asetettu vuoden 2020 tasoa selvästi ylöspäin.

Teatteri on työvoimavaltainen ala ja Turun kaupunginteatteri työllistää vuosittain lähes 300 palkan-

saajaa. Tämän vuoksi suunnitelmavuosien talouden vaikuttaa merkittävästi seuraava työehtosopimusten neuvottelukierros ja siinä sovittavien yleiskorotusten taso.

TURUN KAUPUNKILIIKENNE OY

Toimitusjohtaja Juha Parkkonen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on linja-autoliikenne ja sopimusliikenteen tuottaminen Turun kaupungille. Yhtiö tuottaa Joukkoliikennelautakunnalle joukkoliikennepalvelua yhtiön ja kaupungin välisen sopimuksen mukaisesti. Yhtiön tehtävänä on myös olla mukana erilaisissa joukkoliikenteen kehittämiseen liittyvissä pilotti- ja kehityshankkeissa.

Nykyinen liikennöintisopimus ulottuu vuoteen 2026 saakka.

Toimintaympäristön muutostekijät

Nykyisen liikennöintisopimuksen mukaisesti yhtiön liikennemäärä tulisi palauttaa viimeistään vuonna 2019 vastaamaan vuoden 2010 tuotannon tasoa. Kaupunginhallitus on myös linjannut, että yhtiön markkinaosuuden tulisi olla noin 17 prosenttia Turun sisäisestä liikenteestä.

Vuonna 2021 toteutettava runkolinjastouudistus tulee muuttamaan yhtiön liikennöimien linjojen reittejä ja aikatauluja. Todennäköisesti liikenteen sopeuttaminen toteutetaan vasta runkolinjastouudistuksen yhteydessä. Koska runkolinjastouudistus

myös lisää Fölin tilaaman liikenteen määrää, on mahdollista, että yhtiön osuus supistuu kaupunginhallituksen linjaamalle tasolle vaikka yhtiön tuotannon määrä säilyisi nykyisellä tasolla.

Ilmeisesti vuonna 2021 Turun keskustaan valmistuvan toriparkin rakennustyöt vaikeuttaa liikennöintiä lisäten liikennöintikorvauksia (lisääntynyt ajoaika) mutta altistavat tuotannossa tapahtuville virheille ja liikennevahingoille.

Ensivuosisikymmenellä mahdollisesti toteutettavalla joukkoliikenneratkaisulla on vaikutuksia yhtiön toimintaan tarjoten yhtiölle mahdollisuuksia liiketoiminnan laajentamiseen ja kehitysyhteistyöhön osallistumiseen. Myös Rieskalähteentien bussivarikon käyttö on sidoksissa joukkoliikenneratkaisun toteutukseen.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Liikenteen mahdollinen väheneminen merkitsisi henkilöstövähennyksiä sekä vanhemman kaluston poistamista tuotannosta. Liikennöintisopimuksen kaluston keski-ikävaatimukset edellyttävät 2019 alkanneiden kalustinvestointien jatkamista.

Toiminnan laatua pyritään kehittämään kuljettajien osaamista kehittämällä, kaluston kunnosta huolehtimisella ja selkeämmällä mittaristolla, jota hyödynnettäisiin myös esimiesten kannustamisessa. Tavoitteena on vähentää ajamattomien lähtöjen määrä sekä muita palvelupoikkeamia. Tuotannon tehostamista tietotekniikan avulla selvitetään vuoden 2019 aikana.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi.

Turun Kaupunkiliikenne Oy:n toteuttama joukkoliikenne toimii hiilineutraalisti viimeistään vuonna 2025 (Turun kaupungin Ilmastosuunnitelma 2029, kv 11.6.2018 § 42). Tavoitteeseen pääseminen edellyttää siirtymistä uusiutuviin biopolttoaineisiin bussien käyttövoiman osalta. Muutos saattaa joutaa lisääntyviin polttoainekustannuksiin, minkä vuoksi liikenteen tilaajan tulee olla valmis nostamaan liikennöinnistä maksettavaa liikennöintikorvausta.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN KAUPUNKILIIKENNE OY

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Linja-autoliikenteen tuottaminen sovitussa laajuudessa						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Osuus tuotetuista linjakilometreistä (koko Föli), %	14,8	14	14	12	12	12
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Noudatetaan liikennöintisopimusta						
Tavoite: Yhtiön tulorahoituksen riittävyys investointeihin ja tuloutus kaupungille						
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	435	580	250	250	250	250
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Hyvällä kulujen hallinnalla.						
Antolainojen korko (1.000 €)	63	50	50	50	50	50
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tehdään kiitettävä liikevoitto ja maksetaan lainoja suunnitellusti.						

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Osuus tuotetuista linjakilometreistä Turun sisäisessä liikenteessä, %	~21	22,6	21	21	18	17	17

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN KAUPUNKILIIKENNE OY

Liikevaihto/ linjakilometri, €	3,37	3,48	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6
Kuljettajien myyty aika / maksettu aika	86,0	85,0	85	86	86	86	86
Yhtiön kaluston keski-ikä (vuosi)	7,1	7,4	6,9	7	7	7	7
Ajamattomat vuorot (kpl)	228	252	220	200	180	180	180
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	8 369	8 553	8 900	9 000	9 000	9 100	9 100
Liikevoitto (1.000 €)	821	435	580	500	500	500	500
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	734	364	530	450	450	450	450
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	3 651	22	975	700	800	800	800
Keskimääräinen henkilöstömäärä	103	105	110	110	110	110	110
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	27,6	10,3	10	10	10	10	10
Sijoitetun pääoman tuotto, %	17,6	8,3	11	10	10	10	10
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	44,8	49,5	55	50	50	50	50
Nettovelkaantumisaste, %	87,4	11,0	7	10	10	10	10
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
Vuosi 2020: Kolme uutta kaupunkiliikenteen telilinja-autoa							
Vuosi 2021: Kolme uutta kaupunkiliikenteen telilinja-autoa							
Vuosi 2022: Kolme uutta kaupunkiliikenteen telilinja-autoa							
Vuosi 2023: Kolme uutta kaupunkiliikenteen telilinja-autoa							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Liikenteen sopettamistoimenpiteiden toteuttaminen tapahtuu ilmeisesti runkolinjaston käyttäenoton yhteydessä vuonna 2021, joten yhtiön tuotanto ja tuotannon rakenne tulee säilymään varsin lähellä vuoden 2019 tasolla.

Liikennöintikorvaukset on sidottu linja-autoalan kustannusindeksiin, joka kompensoi viiveellä suurimman osan mahdollisista muutoksista. Kaupungin ilmastosuunnitelman toimeenpano merkitsee yhtiölle lisääntyviä polttoainekustannuksia. Siirtyminen biodieselin käyttöön lisäisi nykyisellää tuotannolla ja kalustolla polttoainekustannuksia noin 100.000 euroa vuodessa. Föilillä ei ole suunnitelmia ympäristöystävällisemmän liikenteen tukemisesta esim. ympäristöbonuksilla.

Linjastouudistuksen yhteydessä vuonna 2021 tuotantoa todennäköisesti tullaan tarkoistamaan tilaajan toimesta. Yhtiön markkinaosuuden aikaisempaa väljempi määrittely sekä joukkoliikenteen määrän lisääntyminen otetaan sopeuttamisessa todennäköisesti huomioon, joten yhtiön liikevaihdossa ei ole odotettavissa merkittävää supistumista.

Tuotannon mahdollinen supistuminen lisäisi kiinteiden kustannusten osuutta, mikä heikentänee liike-tulosta ja yhtiön mahdollisuuksia rahoittaa omat kalustoinvestointinsa.

Kaluston keski-ikä nousu yli liikennöintisopimuksessa sovitun 8 vuoden rajan edellyttää investoin-

teja uuteen vähäpäästöiseen diesel-kalustoon vuosina 2019 - 2020. Tilaaja on lisäksi lisännyt telibus-sien käyttöä, mikä heijastuu kalustorakenteeseen. Uusia sähköbuseja ei olla hankkimassa.

Ensivuosisikymmenellä toteutettava joukkoliikenne-ratkaisu ei ilmeisesti vaikuta merkittävästi yhtiön talouteen vielä tarkastelukauden aikana.

TURUN SATAMA OY – KONSERNI

Toimitusjohtaja Christian Ramberg

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on sataman ylläpitäminen ja yleisen satamatoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Turun Satama Oy on Turun kaupungin kokonaan omistama konserniyhtiö. Sataman toiminta jakaantuu kahden liiketoiminta-alueeseen, jotka ovat: Matkustajaliikenne sekä rahtiliikenne.

Turun Satama konserniin kuuluu emoyhtiö Turun Satama Oy sekä sen tytäryhtiö Turun Vapaavarasto Oy.

Turun Satama palvelee tehokkaasti rahti- ja matkustusliikennettä Itämeren alueella. Turun kaupungin elinkeinopoliittisena toimijana satama vahvistaa alueen kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä rakentaa mahdollisuuksia kasvuun. Satama on merkittävä työllistäjä sekä suoraan että välillisesti. Turun Sataman omassa organisaatiossa työskentelee reilu 70 henkilöä, joiden lisäksi satama-alueen muut toimijat työllistävät yli tuhat henkilöä.

Satama on Skandinavian liikenteen keskus Suomessa. Liikevaihdoltaan satama on Suomen kolmanneksi suurin satama ja matkustajamäärältään

Suomen toiseksi suurin matkustajasatama. Myös yksikkötavaraliikenteessä Turku lukeutuu maan suurimpiin satamiin.

Toimintaympäristön muutostekijät

Näkymät Suomen tärkeimmillä vientimarkkinoilla ovat heikentyneet. Talouskasvu jää viime vuosia maltillisemmaksi tulevien vuosien aikana. Maailmankaupan hitaampi kasvu heijastuu Suomen viennin kasvuun suunnittelukaudella. Epävarmuutta ylläpitävät kauppapolitiikan jännitteet. Euroopassa huolta herättää ennen kaikkea Saksan talouden heikentyminen.

Noin puolet Suomen tavaraviennistä on erilaisia raaka-aineita, sellua, tuotantotarvikkeita ja väli tuotteita. Vajaat 30 prosenttia on Turkuun sopivia kappaletavaraa ja investointihyödykkeitä. Länsirannikon ja eteläisen Suomen satamissa on tapahtunut voimakasta kehitystyötä ja parannusinvestointeja, joka kiristää edelleen kilpailutilannetta satamien välillä.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Satama jatkaa matkustajaliikenteen palvelujen kehittämistä yhdessä Viking Linen, Tallink-Siljan sekä

Turun kaupungin kanssa. Tavoitteena on kehittää alueen vahvaa matkustaja- ja risteilytoimintaa siten, että uudistukset vaikuttavat positiivisesti satamaan ja tuovat matkailulle huomattavaa lisäarvoa. Matkustaja- ja rahtiliikenne ovat kaupungille erittäin tärkeitä, ja kaupunki sekä satama haluavat tarjota parhaat mahdolliset olosuhteet liiketoiminnan kehittämiseksi. Tavoitteena on uusin ratkaisuin saavuttaa kustannushyötyjä ja laivaliikenteen toiminnallista tehostamista. Näitä tavoitellaan uuden yhteiskäyttöisen terminaalin ja siihen liittyvien yhteisten liikenne- ja pysäköintijärjestelyjen toteuttamisella. Uuden terminaalin toteutus tarjoaisi luontevan mahdollisuuden ajanmukaiseen turvallisuuden kehittämiseen.

Satamaalueen kehittämisellä tavoitellaan lisäksi maankäytön muutoksia siten, että sataman toiminnan tehostuessa vapautuu uusia kiinnostavia alueita kaupunkikehitykseen etenkin Turun linnan ja Aurajoen väliseltä alueelta, mutta myös laajemmin Turun Linnan ympäristössä.

Kansainvälinen risteilyliikenne on muutaman hiljaisen vuoden jälkeen jälleen kasvussa.

Turun Satamasta on hyvät yhteydet Pohjois-Saksan ja Pohjanmeren satamiin. Näiden satamien kautta

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SATAMA OY - KONSERNI

vienti- sekä tuontiasiakkaille on tarjolla erinomaiset jatkoyhteydet valtamerentakaisiin kohteisiin.

Kuorma-autoliikenteen merkitys on satamalle erittäin suuri. Kuorma-autoliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään parantamalla sataman liikenneyhteyksiä, rekkaparkkialueita ja palveluita. Satama-alueen välittömässä läheisyydessä tulee tieverkkoa kehittää ja rakentaa edelleen paremmin henkilö- ja kuorma-autoliikennettä tukevaksi.

Satama haluaa strategian mukaisesti olla edelläkävijä ympäristö- ja turvallisuusasioissa. Satama selvittää yhdessä Turun kaupungin kanssa sopivia maalajitysvaihtoehtoja ruoppausmassoille.

Sataman on oltava kustannustehokas ja resurssiltaan oikein mitoitettu, sillä vain taloudellisesti vahvat satamat pärjäävät kilpailussa. Muutokset varustamojen toiminnassa edellyttävät nopeata reagoitua ja valmiuksia suoritua investoinneista.

Kustannustehokas toiminta edellyttää puolestaan jatkuvaa resurssien hyötykäytön tehostamista.

Satama pyrkii varmistamaan, että sillä on ammatinsa osaavaa henkilökuntaa. Avaintehtäviin koulutetaan tai rekrytoidaan tarpeen mukaan henkilöitä. Toiminnan varmistamiseksi satamalla on käytössä koko toimintaa kattava laatu- ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmä.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiön kannattavuus ennen rahoituseriä						
Operatiivinen tulos	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	5 610	4 919	4 736	5 741	5 830	8 103
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Aluskannan uusiutuminen ja kuljetuskapasiteetin lisääntyminen Turku-Tukholma reitillä ovat varmistaneet sataman matkustaja- ja tavaraliikenteen määriä. Satama jatkaa Ruotsin matkustaja- ja rahtiliikenteen edellytysten kehittämistä Turussa NextGen Link -ankkeen turvin.						
Tavoite: Kasvava tuloutus kaupungille						
Mittari tai indikaattori	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Maanvuokrien tuotto kaupungille (1.000 €)*	1 842	1 976	2 050	2 050	2 100	2 100
Vaihtovelkakirjalainan (30 milj. euroa, 8% pa) tuotto kaupungille *	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400	2 400
Muiden rahoituserien (antolainojen (ei-VVK-lainan), osinkotulojen tai pääomanpalautusten) tuotto yhteensä kaupungille (1.000 €)*	3 532	3 000	1 100	1 050	1 631	3 160

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SATAMA OY - KONSERNI

* Näiden tuloutuskomponenttien lisäksi osa Satamaliikelaitoksen saamista maanvuokrista siirtyi Kiinteistöliikelaitokselle (n. 1,4 m€), jolloin yhteenlaskettuna kokonaistuloutus ylittää vaaditun 6,0 milj. euroa vuodessa.

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Turku Tukholma matkustajaliikenteen varmistaminen. Perinteisen rahtiliikenteen kasvattaminen. Pansion satama-alueen laivaliikenteen, varasto- ja logistiikkatoimintojen kehittäminen. Sataman henkilöstöresurssien oikea mitoitus ja käytön tehostaminen. Kiinteistöjen energiatehokkuus, käytön tehostaminen ja vuokratulojen kasvattaminen.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Kokonaisliikenne, milj. tonnia	2,5	2,3	2,4	2,5	2,8	3,1	3,5
Ro-Ro liikenne, milj. tonnia	2,0	1,9	2,0	2,1	2,5	2,8	3,2
Konttiliikenne, (TEU)	2 153	3 692	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Matkustajaliikenne, milj. hlöä	3,3	3,3	3,3	3,4	3,5	3,5	3,5
Säännöllisesti liikennöivät laivayhtiöt (kpl)	5	5	5	6	6	6	6
Aluskäynnit (kpl)	1 994	1 885	2 000	2 050	2 050	2 050	2 050
Ympäristötilinpäätös - tulos (1.000 €)	-650	-739	-700	-700	-700	-700	-700
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	22 751	25 548	25 769	26 054	27 391	27 682	28 026
Liikevoitto (1.000 €)	4 974	5 610	4 919	4 736	5 741	5 830	8 103
Tilikauden tulos rahoituserien jälkeen, mutta ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	1 416	2 027	1 489	1 154	1 998	2 092	2 404
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	2 509	5 879	3 500	9 500	12 300	39 550	48 050
Henkilöstö keskimäärin	75	88	86	83	80	77	76

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SATAMA OY - KONSERNI

Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	5,4	7,0	5,4	7,6	13,7	11,6	17,4
Sijoitetun pääoman tuotto, %	6,1	6,8	6,2	6,8	9,0	8,6	9,6
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	29,3	31,1	31,5	33,8	33,6	29,2	20,4
Nettovelkaantumisaste, %	166,2	148	161	130	138	238	381
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
Vuosi 2020: Perusparannus 2 M€ Next Gen Link 3,2M€ Laituripaikka 23 peruskorjaus 4 M€							
Vuosi 2021: Perusparannus 2 M€ Ferry terminal Turku 10 M€ (Laituripaikka 23, pysäköintilaitos, kentän liikennejärjestelyt)							
Vuosi 2022: Perusparannus 2 M€ Ferry terminal Turku 37,25 M€ (pysäköintilaitos, laituripaikka S1, liikennejärjestelyt, uuden terminaalirakennuksen aloittaminen)							
Vuosi 2023: Perusparannus 2 M€ Ferry terminal Turku 44,25 M€ (uusi terminaalirakennus, S1 jatkuu liikennejärjestelyt)							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Taluskasvu jää viime vuosia maltillisemmaksi tulevien vuosien aikana. Viennin kasvu tasoittuu maailmankaupan kasvun mukaiseksi ja nettoviennin kasvua tukeva vaikutus pienenee. Varsinais-Suomen myönteiset kasvuodotukset nojaavat meriteollisuuteen, autonvalmistukseen ja koneteknologiaan.

Turun Sataman matkustaja- ja tavaraliikenne arvioidaan kasvavan hieman vuodesta 2019. Sataman

liikevaihdon arvioidaan asettumaan 26,0 miljonaan euroon.

Turun Satama on saanut vuodelle 2017-2020 infrastruktuuri investoinneilleen tukea Euroopan Unionin liikenneverkkojen CEF rahoitusohjelmasta. Ohjelmasta tuetaan sataman NextGen Link- monivuotista infrastruktuuri ja liikennehanketta. Hankkeella sekä Viking linen uudella aluksella uskotaan

olevan myönteinen vaikutus liikennemäärien kehitykseen suunnittelukauden aikana.

Sataman rahtiliikennettä kehitetään siten, että uudistukset vaikuttavat positiivisesti Turun linjaliikenteen toimintaedellytyksiin ja tavaraliikenteen kasvuun. Yhteistyökumppaneiden tarjoamat Logistiikan lisäarvopalvelut ovat tärkeä osa sataman kokonaispalvelua.

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Toimitusjohtaja Mirva Levomäki

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun seudun puhdistamo Oy:n (Yhtiö) toimialana on jätevesien siirto ja puhdistus sekä syntyneen lietteen hyödyntäminen. Yhtiö toimii ns. Mankala-periaatteen mukaisesti eli ei pyri tuottamaan taloudellista voittoa ja osingonjakoa omistajille. Turku omistaa Yhtiöstä 62,3 %.

Yhtiö tuottaa omistajilleen hyvänlaatuista jätevedenpuhdistuspalvelua kustannustehokkaasti. Toiminta on tehokasta ja toimintavarmaa ja sitä kehitetään edelleen. Energian ja kemikaalien kulutusta optimoidaan ja sovitetaan yhteen puhdistusvaatimusten kanssa. Henkilöstön hyvinvointi, sitoutuneisuus ja ammattitaito takaavat Yhtiön menestyksellisen toiminnan.

Yhtiö operoi laitosta. Jätevedenpuhdistamon käytössä pyritään mahdollisimman hyvään, vähintään ympäristöluvan määräykset täyttävään puhdistustulokseen. Puhdistamon ja pumppaamoiden ohitukset pyritään minimoimaan. Yhtiö huomioi toimintaansa kehittäessään Helsingin ja Turun kaupunkien yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman tavoitteet.

Yhtiön hallinnoimat kilpailutetut ostopalvelut tehostavat toimintaa.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun seudun puhdistamo Oy huomioi digitaalisen toimintaympäristön mahdollisuudet ja riskit, panostaa tietoturvariskien hallintaan ja edellyttää myös palveluntuottajiltaan riittävää tietoturvatason.

Yhtiön riskikartoituksissa merkittävimmiä riskejä ja epävarmuustekijöiksi ovat nousseet puhdistamon poistoputken kapasiteetin riittämättömyys poikkeuksellisten suurten vesimäärien aikana, ohuen organisaation aiheuttama avainhenkilöriski, työturvallisuus- ja terveysriskit, lainsäädännön ja määräysten muuttumisesta johtuvat tiukentuvat vaatimukset jätevedenpuhdistusprosessiin liittyen sekä erittäin vakavan laiterikon aiheuttamat vahingot. Yhtiö kehittää riskienhallintaa jatkuvana prosessina. Riskienarvioinnin tulokset huomioidaan Yhtiön toimintojen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Yhtiö huomioi toimintaansa järjestäessään ja kehittäessään, että vesihuolto saatetaan toteuttaa lähivuosina seudullisena toimintona.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Puhdistuspalvelua tuotetaan pitkäjänteisesti huomioiden, että puhdistamokokonaisuus palvelee Turun seudun asukkaita pitkälle tulevaisuuteen. Yhtiön tavoitteena on edelleen kehittää jätevedenpuhdistuspalvelua, optimoida energian ja kemikaalien kulutusta, huomioida toimintojen hiilijalanjälki sekä varautua ilmastonmuutokseen. Puhdistusprosessia tehostetaan maksimoimalla puhdistuskapasiteetti laitoksen kaikilla osa-alueilla. Lisäksi laitoksen ikääntyminen huomioidaan kunnossapidossa, mm. laitoksen arvon säilymisestä huolehditaan ennakoivalla kunnossapidolla.

Yhtiö ylläpitää ja kehittää henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota, sitoutuneisuutta ja ammattitaitoa.

Yhtiö pyrkii toiminnassaan vastaanottamaan yhdyskuntajätevesiä maksimikapasiteettinsa rajoissa mahdollisimman laajalta toiminta-alueelta. Alueen kuntien jätevesien johtaminen keskitettyyn käsittelyyn tukee seudullista puhdistusratkaisua.

Yhtiön hankkeet esiselvitetään tarkoituksenmukaisesti taloudellisten ja toiminnallisten vaikutusten

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

kokonaisuuden varmistamiseksi. Suunnittelussa ja rakentamisessa huomioidaan tarkoituksenmukainen ja riittävä mitoitus, energiatehokkuus sekä varautuminen ilmastomuutokseen.

Yhteistyössä osakaskuntien kanssa kehitetään teollisuusjätevesien ja hulevesien hallintaa sekä viemäriverkoston seurantaa.

Yhtiö kehittää osaamistaan yhteistyössä sidosryhmiensä kanssa ja pyrkii osaltaan edistämään Turun

seudun vesihuollon kehittymistä. Tavoitteena on Yhtiön jätevedenpuhdistusosaamisen kehittäminen ja tuotteistaminen YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Keskitetty jätevedenpuhdistus toimii tehokkaasti. Puhdistustulokset ovat Itämeren suojelukomission suositusten mukaisia.						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Ympäristölupamääräykset (Etelä-Suomen aluehallintovirasto 1.10.2014 nro 167/2014/2)						
pitoisuus käsitelty vesi*						
BOD7ATU ≤10 mg/l	2,8 mg/l	2,8 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l
CODCr ≤60 mg/l	35 mg/l	30 mg/l	36 mg/l	36 mg/l	36 mg/l	36 mg/l
fosfori ≤0,3 mg/l	0,12 mg/l	0,10 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l	0,15 mg/l
kiintoaine ≤15 mg/l	2,0 mg/l	2,0 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l	3,5 mg/l
puhdistusteho käsitelty vesi*						
BOD7ATU ≥95%	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %
CODCr ≥90%	96 %	95 %	95 %	95 %	95 %	95 %
fosfori ≥95%	99 %	99 %	98 %	98 %	98 %	98 %
typpi ≥75%	86 %	83 %	83 %	83 %	83 %	83 %
kiintoaine ≥95%	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %	99 %

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

* tulos ilman verkosto-ohituksia

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Optimoimalla energian ja kemikaalien kulutusta, ylläpitämällä ja kehittämällä käyttöhenkilöstön ammattitaitoa sekä laitoksen tehokkaalla käytöllä ja toiminnan jatkuvalla kehittämisellä. Lisäksi noudattamalla ympäristölupaehtoja; lupaehtot ovat tiukemmat kuin Itämeren suojelukomission suositukset.

Tavoite: Laitoksen arvon säilyttäminen ja jatkuva kehittäminen, jotta tehokkaaseen puhdistustulokseen päästään myös laitoksen ikääntyessä.

Mittari tai indikaattori

Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestoinnit (1.000 €)	465	452	410	430	440	450
--	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Leasing-sopimuksen mukaan laitoksen laitekokoisuus (31 M€) on pidettävä hyvässä toimintakunnossa. Kokonaisuuteen tehtäviin korjaus- ja muutosinvestointeihin vuokraajalla (Tsp) ei ole poisto-oikeutta ja kustannukset sisältyvät liikevaihdon kulurakenteeseen. Leasing-koneiden ja -laitteiden korjaus- ja muutosinvestointien lisäksi leasing-kohteen ja koko laitoksen kunnosta huolehditaan ennakoivalla kunnossapidolla. (Varsinainen leasing-sopimuskausi päättyy 2024, jäännösarvo 50 %)

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
BOD tn/a (ilman verkosto-ohituksia)	110	77	91	110	110	110	110
Fosfori tn/a (ilman verkosto-ohituksia)	4,7	3,1	3,2	4,7	4,7	4,7	4,7
Typpi tn/a (ilman verkosto-ohituksia)	320	290	290	340	340	340	340
Kiintoaine tn/a (ilman verkosto-ohituksia)	91	58	66	110	110	110	110
Turun jätevesien osuus Kakolassa puhdistetuista jätevesistä (omistusosuus 62,3%)	62,9	63,3	~63	62,3	62,3	62,3	62,3
Hulevesien osuus kokonaisjätevesimäärästä (%),	42,4	32,5	~40	42	41	40	39

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

- Turun kaupungin toteutunut hulevesien osuus kokonaisjätevesimäärästä (%)	44,6	33,4					
Jätevedenpuhdistuksen käyttökustannukset vuodessa (1.000 €)	10.203	10.061	10.394	10.524	10.629	10.842	11.059
- josta Turun kaupungin osuus (1.000 €)	7.075	6.373	6.510	6.666	6.733	6.868	7.005
Investoinnin hankintameno (sisältäen korot, poistot ja leasing-maksut) vuodessa (1.000 €)	6.048	6.282	6.250	5.488	5.715	6.626	7.489
- josta Turun kaupungin osuus (1.000 €)	3.768	3.913	3.894	3.419	3.560	4.128	4.666
Jätevedenpuhdistuksen keskihinta (€/m ³)	0,529	0,604	0,514	0,489	0,498	0,532	0,564
- -Turun kaupungin maksama hinta (€/m ³)	0,461	0,535	-0,47	-0,45	-0,46	-0,49	-0,52
Henkilöstömäärä	13	13	12	13	14	15	15
Ohivirtauksen määrä (1.000 m ³) (kaikki käsittelemättömän jäteveden ohitukset Tsp:n koko viemärointialueella)	111	16	60	165	160	155	150
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	16.309	16.355	16.694	16.012	16.344	17.468	18.548
Liikevoitto (1.000 €)	385	412	600	618	725	796	839
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	58	12	50	0	0	0	0
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	6.157	2.327	7.571	25.115	14.200	6.408	1.216
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	1,2	1,0	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN PUHDISTAMO OY

Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	26,9	21,8	22,0	19,0	19,3	19,6	20,0
Nettovelkaantumisaste, %	371	301	284	390	381	373	362
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelystä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta: Turun seudun puhdistamo Oy:n taseen loppusumma 31.12.2018 oli 101 M€							
Vuosi 2020: Poistoputken kapasiteetin tehostaminen ja UV-laitoksen rakentaminen 23,9 M€, Jätkiselkeytyslaitteiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi 0,4 M€							
Vuosi 2021: Poistoputken kapasiteetin tehostaminen ja UV-laitoksen rakentaminen 13,0 M€, Jätkiselkeytyslaitteiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi 0,4 M€							
Vuosi 2022: Poistoputken kapasiteetin tehostaminen ja UV-laitoksen rakentaminen 5,2 M€, Jätkiselkeytyslaitteiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi 0,4 M€							
Vuosi 2023: Jätkiselkeytyslaitteiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi 0,4 M€							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Turun, Kaarinan, Liedon, Ruskon, Paimion, Raision, Naantalın, Maskun, Nousiaisten ja Mynämäen yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi vuodesta 2009 lähtien. Auran, Pöytyän ja Oripään yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi vuodesta 2015 lähtien. Marttilan yhdyskuntajätevedet on johdettu puhdistamolle käsiteltäviksi vuodesta 2017 lähtien.

Puhdistetun jäteveden kuutiohintaan ja ohivirtauksen määrään vaikuttaa viemäriverkostoon ja puhdistamolle tulevan huleveden määrä. Puhdistamon toiminta-alueen kuntien verkostosaneerausten arvioidaan pienentävän huleveden määrää ja samalla nostavan kuutiohintaa sekä vähentävän ohivirtauksen määrää.

Veden määrän ja laadun vuosittainen vaihtelu on huomioitu talousarviossa, mutta poikkeuksellisten

tilanteiden aiheuttamat kustannusvaikutukset voivat aiheuttaa poikkeamia talousarvioon.

Yhtiön liikevaihto muodostuu pääosin jäteveden puhdistuksen kustannuksista, jotka koostuvat käyttökustannuksista ja investoinnin hankintamenoista. Lisäksi Yhtiöllä on jonkin verran muita myyntejä, jotka nostavat Yhtiön liikevaihtoa. Muita myyntejä ovat jäteveden sisältämän lämmön myynti, biokaasulaitoksen rejektivesien käsittelypalvelu, sako- ja umpikaivolietteiden puhdistus sekä kuntien verkosto-ohitusten laskutus. Yhtiösopimuksen 14.12.2016 mukaan Osakkaat maksavat investoinnin hankintamenojen omistusoosuuden mukaisessa suhteessa ja käyttökustannukset puhdistuspalvelun käytön mukaisessa suhteessa. Osakaiden hyväksi lasketaan omistuksen mukaisessa suhteessa kustannusten vähennyksenä Yhtiön muista myynneistä saamat tulot, lukuun ottamatta verkosto-ohitusmaksuja.

Tilikauden lopussa Yhtiön tulos "nollataan" Yhtiösopimuksen mukaisesti tasauslaskuilla.

Yhtiön suurin investointi on puhdistamon poistoputken kapasiteetin tehostamisen ja UV-laitoksen rakentamisen hanke, joka jatkuu vuoteen 2022 saakka. Nykyisen purkujärjestelmän kapasiteetti on riittämätön ja ylittyy rankkasateiden aikana, jolloin puhdistamon tulovirtaamaa joudutaan rajoittamaan. Poistoputken kapasiteetin nosto on välttämätöntä. Yhtiökokous 26.2.2019 päätti keskeyttää hankkeen kilpailutuksen ja valtuutti Yhtiön toteuttamaan hankkeen hyväksytyjen taakauppäätösten rajoissa. Yhtiö kilpailuttaa ja toteuttaa hanketta pienempinä osina.

Toinen suurempi pitkäkestoinen investointikohde on jätkiselkeytyslaitteiden pinnoitus hiilidioksidikorroosion vuoksi. Altaita on kahdeksan kappaletta ja

investoinnin kokonaiskesto ulottuu 2020-luvun loppupuolelle. Muita suurimpia tulevia investointikohteita ovat puhdistamon ja pumppaamoiden rakenteiden, puhdistusprosessin ja kapasiteetin, energiatehokkuuden sekä tietojärjestelmien kehittäminen.

Yhtiö on yhdessä Turun Seudun Vesi Oy:n kanssa pilotoinut vesihuolto-osaamisen konseptointia. Yhtiö kehittää jätevedenpuhdistusosaamista ja pyrkii konseptoimaan osaamistaan YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Osaamisen kehittämiseksi ja avainhenkilöriskin pienentämiseksi henkilöstömäärää nostetaan maltillisesti muutama vuoden aikana.

Yhtiö reklamoi puhdistamon suunnittelijaa puhdistamon yhteyteen rakennettujen siirtoviemäreiden suunnittelutyön virheellisyydestä vuonna 2014. Suunnitelmien pohjalta toteutetut rakenteet tulivat käyttöikänsä päähän noin viiden vuoden kuluessa niiden käyttöönotosta, vaikka rakenteiden käyttöikä oli määritetty 50 vuotta. Yhtiö nosti kanteen suunnittelijaa vastaan ja vaatii suunnittelijalta vahingonkorvausta suunnitteluvirheiden aiheuttamista vahingoista sekä selvitys-, asiantuntija-, asianosais- ja oikeudenkäyntikuluista. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden 28.6.2018 antaman tuomion mukaan suunnittelija veloitettiin suorittamaan Yhtiölle kustannuksia ja kuluja yhteensä 2,1 M€ viivästyskorkeineen. Suunnittelija on hakenut ratkaisuun muutosta hovioikeudelta, mutta kuitenkin maksanut 7.12.2018 kärjäoikeuden tuomitseman korvauksen Yhtiölle. Turun hovioikeus on 18.2.2019 myöntänyt suunnittelijalle jatkosittelyluvan ja asian käsittely jatkuu hovioikeudessa.

TURUN SEUDUN VESI OY

Toimitusjohtaja Aki Artimo

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön tehtävänä on huolehtia sen osakkaiden vesihuollosta. Tässä tarkoituksessa yhtiö voi omistaa, suunnitella ja rakentaa vedenhankinta-, vedenpuhdistus- ja vedenjakelulaitoksia sekä harjoittaa käyttöveden valmistusta, veden siirtoa, jakelua ja myyntiä sekä muuta alaan liittyvää toimintaa. Yhtiö voi toimintaansa varten omistaa ja hallita kiinteistöjä.

Turun Seudun Vesi Oy ylläpitää ja luo kilpailukykyä toiminta-alueellaan tuottamalla jatkuvasti korkealaatuista talousvettä mahdollisimman edullisesti. Talousvesi tuotetaan kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Korkealaatuinen talousvesi on hyvinvoinnin ja elämänlaadun perusedellytys.

Toimintaympäristön muutostekijät

Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjaveden tuotanto on toiminut osakaskuntien vedenkulutusta vastavalla teholla vuoden 2019 ajan. Osakaskuntien veden kulutusmäärät pysyivät lähes samalla tasolla vuodesta 2014 vuoteen 2017 saakka. Veden kulutus lisääntyi vuoden 2018 aikana ensimmäisen kerran

selvästi aiempia vuosia suuremmaksi. Vastaava korkeampi kulutustaso on jatkunut vuoden 2019 aikana.

Lopullinen yhtiön ympäristöluvuissa edellytetty varajärjestelmä toteutetaan Halisiin sijoittuvan uuden varalaitoksen muodossa. Varalaitoksen prosessikonaisuutta on evaluoitu uudelleen yleissuunnitelman päivityksessä, joka valmistuu vuoden 2019 aikana. Toteutussuunnittelun on tarkoitus alkaa vuoden 2020 aikana.

Saramäki-Parolanpuisto -putkilinja (Saparo-linja) valmistui ja otettiin käyttöön vuoden 2019 alussa. Putkilinjainvestoinnin poistot aloitettiin vuoden 2019 alkupuolella.

Myös muita yhtiön omistajakuntien välisiä putkilinjayhteyksiä on kehitteillä. Putkilinja yhtiön Saparolinjasta Maskuun on rakentamissuunnitteluvaiheessa ja putkilinja Maskusta Nousiaisten kautta Mynämäelle on yleissuunnitteluvaiheessa. Suunnittelutyötä on tehty toistaiseksi kuntien omana työnä, koska TSV ei ole voinut ottaa vastuuta siirtolinjojen toteutuksesta yhtiön nykyisten osakkaiden erimielisyyksistä johtuen. Siirtolinjainvestointien toteuttaminen yhtiön työnä ja mahdollisten uusien osakkaiden ottaminen yhtiöön edellyttäisi

uuden yhtiöjärjestysmuutoksen hyväksymistä, mikä ei ole onnistunut Kaarinan ja Liedon tekemän väli-miesoikeudessa käsiteltävän moitekanteen takia.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön toimittaman veden tuotantokustannuksiin perustuva kuutiohintana on ollut samalla tasolla viime vuosien ajan. Veden tuotantokustannuksiin perustuva hinta ei tule laskemaan tulevana vuosina, koska käytettävissä olevat tuotannon kulurakenteen pienentämiseen tähtäävät toimenpiteet on jo toteutettu.

Tuotantokustannusten lisäksi yhtiö laskuttaa omistajakunnilta pääomakustannuksia rahoituskustannusten toteuttamiseen ja yhtiön poisto-ohjelman mukaisesti.

Varalaitoksen käyttökulut laskutetaan omistajakunnilta erikseen.

Toiminnan kehittämisen painopiste on edelleen veden johtamisen tehostamiseen ja varmistamiseen liittyvissä toimenpiteissä mm. seudullisen verkostomallin avulla. Erityisesti kyseinen kehitys näkyy osakaskuntien välisten vedensiirtoyhteyksien suunnitteluna ja kehittämisenä.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN VESI OY

Yhtiö on yhdessä Turun seudun puhdistamo Oy:n kanssa pilotoinut vesihuolto-osaamisen konseptointia. Yhtiö toteuttaa tasokasta tekopohjavesituotantoa ja pyrkii tuotteistamaan osaamistaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden mukaisesti. Osaamisen kehittämiseksi ja avainhenkilöriskin pienentämiseksi henkilöstömäärän maltillista nostoa suunnitellaan tulevina vuosina.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVAT TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö toimittaa vettä osakkailleen suunnitellusti ja veden tuotannon määrä vastaa suunniteltua						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Veden tuotanto/tuotantotavoite, %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Jatkamalla toimintaa nykyisessä muodossaan ja varmistamalla vedentuotannon toimivuus ja laatu kaikissa olosuhteissa. Kehittämällä veden jakeluverkostoa ja ylläpitämällä varalaitosta poikkeustilanteita varten.						
Tavoite: Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny						
Mittari tai indikaattori						
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut virheet	1	0	0	0	0	0
Ennakoimattomat häiriöt veden jakelussa	1	0	0	0	0	0

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN VESI OY

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Veden tuotantokustannus ilman pääomakustannuksia (myyntihinta) (€/m ³)	0,25 / 0,23	0,25/0,23/0,22*	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
Pääomakustannukset Turun kaupungille vuodessa (1.000 €)	7.690	7 771	8 050	8 395	8 600	8 590	8 950
Varalaitoskäytön kustannukset	-	-	-	-	-	-	-
Kaupungin takausvastuu yhtiön lainapääomasta (milj. euroa)	112,5	109,8	107,1	108,6	112,1	120,7	124,1
Henkilöstömäärä 31.12.	21	21	22	23	23	24	24
*) TP 2018: Veden hinta tammi-heinäkuu 0,25 / elo-marraskuu 0,23 / joulukuu 0,22 €/m ³							
Taloudelliset tavoitteet							
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	16.367	17 314	18 850	18 879	19 379	19 400	19 950
Liikevoitto (1.000 €)	4.874	5 543	5 193	5 043	5 693	5 614	5 286
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	634	634	634	634	634	634	634
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	2.908	7 509	1 200	6 100	7 800	16 000	7 100
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	3,5	3,3	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,1	3,4	3,2	3,3	3,2	3,1	3,0

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN SEUDUN VESI OY

Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	10,5	10,9	11,6	12,1	12,2	11,8	12,1
Nettovelkaantumisaste, %	749	736	714	742	752	799	807
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
Vuosi 2020:							
- Turun ja Raisio-Naantali -kuntayhtymän vesijohtolinjan lunastus							
- Esikäsittelylaitoksen lietteenkäsittelyn järjestelyt							
Vuodet 2020-2023: Rusko-Masku-Nousiainen-Mynämäki -putkilinjojen suunnittelu ja rakentaminen materiaaleineen (Aikataulu tarkentuu välimiesoikeudessa käsiteltävän moitekanteen päätöksen valmistuttua.)							
Vuosi 2021: Varalaitoksen suunnittelu- ja rakennustyöt, esikäsittelylaitoksen "aurinkoenergiapuiston" toteutus							
Vuosi 2022: Varalaitoksen rakennustyöt							
Vuosi 2023: Varalaitoksen rakennustyöt							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Pääomakustannusten nousu ja lähinnä siitä syystä seuraava liikevaihdon kasvu tulevina vuosina johtuu Saparo-linjan kustannusten aktivoinneista ja yhtiön vanhojen lainojen korkokannan ennakoituista muutoksista. Vuonna 2015 tehty yhtiölle tällä hetkellä positiivista kassavirtaa tuottava koronvaihotosopimus erääntyy vuonna 2021, jonka jälkeen pankilla on mahdollisuus jatkaa sopimusta uusilla ehdoilla. Tämä on huomioitu 2021 pääomakustannusten enusteessa.

Yhtiön toiminnassa ja sen laajuudessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina. Tilanteen voidaan todeta jatkuvan samanlaisena myös tulevina vuosina. Yhtiön toiminnan laajenemisesta ns. länsivyöhykkeelle on käyty neuvotteluja. Tavoitteena on, että yhtiö toimittaa jatkossa vettä myös Maskun, Nousiainen ja Ruskon kunnille. Vuonna 2019 aloitettiin Ruskon kautta Maskuun toteutettavan veden siirtolinjan rakentamisen suunnittelu asianosaisten kuntien toimesta. Linjan toteutukseen liittyy myös jatkoyhteyksien toteuttaminen

Maskusta Naantaliin sekä Maskusta Nousiainen kautta Mynämäelle. Uusien siirtolinjojen rakentaminen rahoitetaan uusien liittyjäkuntien toimesta. Yhtiön tulee ennen rahoitukseen liittyvien sopimusten laatimista päivittää yhtiöjärjestyksen kirjaukset siirtolinjainvestointien kohdentamisen osalta. Investointien määrä ja aikataulut täsmentyvät myöhemmän ajankohtana.

Henkilöstössä tapahtuvia muutoksia mm. eläkkeelle jäämistensä osalta on projisoitu koko talous-

suunnitelman kuvaamalle ajanjaksolle. Eläköitymi-
siä on edelleen odotettavissa lähivuosina. Henkilös-
tön kokonaismäärä ei pienene eläköitymisten joh-
dosta, koska tekopohjavesijärjestelmän ja varalai-
toksen ylläpidon, käytön ja kehittämisen edellyt-
tämä työmäärä ei ole pienenemässä. Yhtiön toimin-
nan ja vastuiden laajenemisesta johtuen henkilös-
tömäärän tarve tulee kasvamaan tulevina vuosina.

Vaikka yhtiö tekee seuraavien vuosien aikana mer-
kittäviä investointeja, ovat niiden vaikutukset kui-
tenkin hyvin ennakoitavissa. Tarpeen vaatiessa yh-
tiön toimintaa voidaan hyvän ennakkosuunnittelun
avulla myös sopeuttaa ympäristössä tapahtuviin
muutostilanteisiin. Yhtiö on viime vuosina panosta-
nut erittäin paljon yhtiön keskeisimmän toiminnan,
eli hyvälaatuisen talousveden tuotannon laatuteki-
jöiden, toiminnan keskeytymättömän jatkuvuuden
ja järjestelmän toimintavarmuuden parantami-
seen. Sama tilanne toteutuu myös tulevina vuosina
uusien em. tavoitteiden kautta kohdennettujen in-
vestointien muodossa.

TURUN TEKNOLOGIAKIINTEISTÖT OY - KONSERNI

Toimitusjohtaja Mikko Lehtinen

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Turun Teknologikiinteistöt Oy on Turku Science Parkissa ja Turun ydinkeskustan alueella toimiva kiinteistösijoitusyhtiö, joka kehittää alueen kiinteistöjä ja palveluita sekä tarjoaa ensiluokkaista toimisto-, tuotanto ja laboratoriotilaa yrityksille ja yhteisöille. Yhtiön perusliiketoiminta on kiinteistöjen ja huoneistojen omistus, hallinta ja vuokraus sekä enenevässä määrin myös toimitilapalveluiden tuottaminen.

Toimintaympäristön muutostekijät

Yhtiön toimintaympäristössä on tapahtunut selkeä muutos aikaisempaan nähden. Tilatehokkuus sekä toimintojen tiivistäminen ovat edelleen kantavia asioita, mutta viimeisen vuoden aikana Turun seudun selkeä positiivinen vire on muuttanut tilakäytön luonnetta. Enää ei olla tiivistämässä olemassa olevia tiloja vaan varautumassa merkittäviin laajennuksiin. Toisaalta asiakkaat haluavat enenevässä määrin siirtyä käyttämään jaettavia kustannustehokkaita tiloja. Hyvänä esimerkkinä tästä ovat neuvottelutilat; myös suuremmat toimijat haluavat käyttää yhteisneuvottelutiloja omien tilojen sijaan.

Turun Teknologikiinteistöjen osalta tilanne on ideaalinen. TTK pystyy tarjoamaan asiakkailleen kustannustehokkaasti nykyajan tarpeet ja vaatimukset täyttävää toimitilaa palvelukonsepteineen ja jaettavine neuvottelutiloineen. Lisäksi kun Turku Science Park:n -alue Itäharju mukaan lukien pystyvät tarjoamaan merkittävän määrän tilaa uudisinvestoinneille. Myös alueen infrastruktuuri kestää nykyisellään merkittävät lisäinvestoinnit.

2019 toteutunut Hemsön merkitsemä 50 miljoonan euron osakeanti vahvisti selkeästi yhtiön rahoitusasemaa ja omistajapohjaa. Tosin toteutuessaan Itäharjun kansihanke tulee vaatimaan uutta oman pääomaehtoista rahoitusta.

Markkinatilanne on painanut korkotason ennätysmäisen alhaiseksi eikä koronnostoja ole näköpiirissä. Matala korkotaso on TTK:lle erittäin hyvä asia. Noin 60 prosenttia yhtiön vieraasta pääomasta on suojattu. Vallitseva negatiivinen korkotaso, jota korkosuojaukset eivät huomioi, on tuonut yhtiölle negatiivisia kuluvaikutuksia. Nykybudjeteissa tämä vaikutus on kuitenkin jo osattu huomioida.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö jatkaa toiminnan kehittämistä pyrkien tehostamaan niin kustannuksia kuin vuokrakassavirtaakin. Kustannusten osalta lähivuosien teemaksi on nostettu energiatehokkuus sekä kestävä kehitys. TTK:n tavoitteena on olla johtava toimija kestävä kehityksen osalta. Ekocity sekä Smartcity ovat termejä, jotka halutaan yhdistettävän TTK:n brändiin.

TTK:n kiinteistöomaisuus on erittäin muuntojoustavaa ja lisäksi se täyttää kaikki nykyajan normit. TTK haluaa olla toimija, joka täyttää vaativimmankin asiakkaan tarpeet. Teknologikiinteistöjen konsepti on perustunut kolmeen portaaseen: kiinteistö (fyysinen tila), olosuhde (toimitilapalvelut) ja ympäristö (alueen muut toimijat). Yhtiö tulee laajentamaan konseptiaan myös virtuaali - portaaseen (ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut). Tällä laajennuksella halutaan pysyä mukana muuttuvassa yritys-elämän toimintaympäristössä ja pystyä tarjoamaan selkeitä etuja asiakkaille muihin toimijoihin nähden.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopolitiikan edelläkävijä. Kestävä ilmaston ja energian toiminta-

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN TEKNOLOGIAKIINTEISTÖT OY -KONSERNI

tasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupunkikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja varautumiseksi. Yhtiö osallistuu ilmastosuunnitelman tote

uttamiseen erityisesti kehittämällä hallitsemiensa rakennusten ja toimitilojen energiaratkaisuja ja

mahdollisuuksia kestävään liikkumiseen. Uudet rakennus- ja tilahankkeet toteutetaan niin, että niille on hankittavissa korkeatasoinen ympäristöluokitus.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOAVAT TAVOITTEET

Tavoite: Sijoitetun pääoman tuotto kaupungille						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
)Vaihtovelkakirjalainojen tuotto kaupungille (vuonna 2015 pääoma 41,6 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)	2 530,7	651,7*	2 500**	2 500**	2 500**	2 500**
**Osinkotuottotavoite (6 %) kaupungille vuodesta 2020 alkaen						
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiön vaihtovelkakirjalainat konvertoitiin omaksi pääomaksi keväällä toteutetun osakeanniin yhteydessä. Jatkossa tuotto omistajille tultaneen maksamaan pääoman palautuksina tai osinkoina omistajien päätösten mukaan. Tavoitteena noin kuuden (6) prosentin vuosittainen kokonaistuotto sijoitetulle pääomalle.						
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitellusti						
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	27 360	26 700	30 114	32 505	33 155	33 818
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä Liikevaihdon kasvussa näkyy vuonna 2020 Kampuksen valmistuminen (kassavirta 5/20 alkaen)						
Käyttökate (1.000 €)	15 897	15 362	17 876	19 734	20 151	20 577
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhtiön käyttökate tavoite on 60% ja tavoite on saavuttaa se kampuksen valmistuessa 5/2020. Tällöin kiinteistövolyyymi on niin suuri, että se kattaa palvelujen kustannukset jättäen vielä 60% käyttökateen. Käyttökate-% on myös yksi henkilöstön tavoitemittareista.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN TEKNOLOGIAKIIINTEISTÖT OY -KONSERNI

Tavoite: Kiinteistöomaisuuden ja vuokraustoiminnan kasvattaminen						
Mittari tai indikaattori						
Vuokratut m ² (taloudellinen) Kiinteistöomaisuuden markkina-arvo, (1 000 €)	131.423m ² 363.370	132 140m ² 363.370	149 140m ²	149 140m ²	149 140m ²	149 140m ²
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuokraustoiminnan kasvattaminen muodostuu nykytilojen kehittämisestä ja toimenpiteistä, joilla niiden tehokkuutta kasvatetaan. Lisäksi luvuissa on huomioitu uudisinvestointien valmistuminen(Kampus 2020).						

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %	96,0	98,0	97,0	97,0	97,0	97,0	97,0
Keskimääräinen jäljellä oleva vuokra-aika (maturiteetti)	7,43	6,7	6,0	8	7,5	7	6,5
Keskimääräinen neliövuokra (€/m ² /kk)	15,42	16,73	17,04	17,2	17,4	17,6	17,8
Keskimääräiset hoitokulut (€/m ² /kk)	3,74	3,76	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Asiakastyytyväisyys	3,87	3,85	3,85	3,85	3,85	3,85	3,85
Henkilöstötyytyväisyys (max. 20)(suom. keskitaso 14,1)	16,1	-	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	25 095	27.360	26 700	30 114	32 505	33 155	33 818
Käyttökate (1.000 €)	13 677	15 897	15 362	17 876	19 734	20 151	20 577

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN TEKNOLOGIAKIINTEISTÖT OY -KONSERNI

Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	- 2 886	-2 176	8 240	8 547	9 460	9 766	9 850
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	24 000	27 000	38 534	15 979	2 034	1 572	1 575
Keskimääräinen henkilöstömäärä	17	20	25	25	25	25	25
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Taseen loppusumma (1.000 €)	304 770	305.313	349.026	370.066	369.904	369.987	370.137
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,06	1,96	4,15	4,55	4,79	4,91	4,97
Vaihtovelkakirjalainan tuotto kaupungille (vuonna 2015 pääoma 41,6 M€, korko 6 % pa.) (1.000 €)	2 530,7	2 530,7	651,7	2 500*	2 500*	2 500*	2 500*
*) Osinkotuottotavoite (6 %) kaupungille vuodesta 2020 alkaen							
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, % (*)	24,16	23,5	35	34,7	34,7	34,7	34,8
Nettovelkaantumisaste, % (*)	300 %	294 %	160%	168%	168%	167%	165%
*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:							
Vuosi 2020:Kampus 10 milj.							
Vuosi 2021:							
Vuosi 2022:							
Vuosi 2023:							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Talousarvio 2021- 2023 perustuu olemassa oleviin investointipäätöksiin. Näin ollen se ei huomioi mahdollisia tulevaisuuden investointeja, joista ei vielä ole päätöstä.

Talousarviossa AMK:n kampus valmistuu 2020 keväällä ja vuokratassavirta alkaa heinäkuussa. Liikenvaihtoon vaikuttaa lisäksi oletetut indeksikorotukset. Yli 60 prosentin käyttökate saavutetaan kampuksen valmistumisen myötä.

2021 - 23 on oletettu tehtävän perustason PTS-investoinnit.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN VESIHUOLTO OY

TURUN VESIHUOLTO OY

Toimitusjohtaja Irina Nordman

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiön toimialana on vesihuollon ylläpitäminen ja vesihuoltoliiketoiminnan harjoittaminen ja kehittäminen sekä siihen liittyvä muu liiketoiminta. Yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopapereita ja muuta omaisuutta. Yhtiö voi lisäksi ostaa, myydä ja omistaa kiinteistöjä ja osakkeita sekä vuokrata kiinteistöjä ja huonetiloja.

Keskeiset toimintaympäristön muutostekijät

Rakentamisen suhdanne vaikuttaa liittymismaksujen kertymään, joka on alenemassa edellisten vuosien tasosta. Päätuotteiden osalta lisääntyvä asiakasmäärä ei täysin kata ominaiskulutuksen alenemisestä johtuvaa myynnin vähentymistä.

Enenevä määrä verkosto-omaisuudesta tulee lähivuosina saneerausikään. Nykyisten toimenpiteiden riittävyyttä verkostojen kunnan säilyttämiseen arvioidaan talousarviovuoden aikana.

Toiminnan ja talouden kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiön palvelutarjonnalle on keskeistä toiminnan häiriöttömyys ja laatu, sekä asiakastyytyväisyys. Häiriöttömyys perustuu omaisuudenhallintaan sekä hyvään operointikykyyn. Laatu turvataan tehokkaalla omavalvonnalla ja riskienhallinnalla. Asiakastyytyväisyys perustuu selkeisiin pelisääntöihin, läpinäkyvyyteen ja tiedottamiseen.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite (ehdotus): Yhtiö toimittaa vettä asiakkailleen luotettavasti ja kustannustehokkaasti						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
ennakoimattoman jakelukatkoksen pituus min/asukas/vuosi (keskimääräinen)	4,2	15	<5	<5	<5	<5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Tehostettu reaaliaikainen seuranta ja ennakoiva kunnossapito. Saneerausten tehokkaampi kohdentaminen.						
Tavoite (ehdotus): Veden toimitus on häiriötöntä ja virheitä veden laadussa ei esiinny						
Mittari tai indikaattori						
Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatuvaatimuksista	0	0	0	0	0	0

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN VESIHUOLTO OY

Jakeluun toimitettavan veden laadussa havaitut poikkeamat laatusuosituksista	0	0	0	0	0	0
Putkirikkojen määrä (kpl/100 vesijohtokilometriä)	6,3	6,0	<6	<6	<6	<6

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Puhtaanveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ verollinen)	1,75	1,75	1,77	1,77	1,80	1,80	1,80
Jäteveden myyntihinta asiakkaalle (€/m ³ verollinen)	1,92	1,92	1,82	1,82	1,82	1,90	1,90
Laskuttamaton vesi (% pumpatusta)	22,2	17	19	18	17	16,5	16
Laskuttamaton vesi (m ³ /verkostometri/vuosi)	4,0	3,1	3,4	3,2	3,0	3,0	2,9
Laskuttamaton jätevesi (% puhdistettavaksi johdettavasta)	44,7	33	43	40	39	39	38
Henkilöstömäärä 31.12.	76	71	76	77	77	77	77
Taloudelliset tavoitteet							
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	41 097	43 712	40 950	41 033	41 284	42 001	42 001
Liikevoitto (1.000 €)	5 648	7 856	4 158	3 153	3 117	3 516	3 292
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	3 226	5 214	1 438	468	432	831	607
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	9 935	7 072	9 545	10 800	10 800	10 200	10 200
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	9,7	14,7	3,9	1,3	1,4	0,8	2,3

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN VESIHUOLTO OY

Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,0	5,5	2,9	2,2	2,2	2,0	2,4
Antolainan korko kaupungille, (1.000 €) ** peruspääoman korko (LL)	2 417	2 637	2 715	2 680	2 680	2 680	2 680
Osinkotuotto kaupungille, (1.000 €)	-	2 483	-	-	-	-	-
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	22,8	24,9	23,9	23,8	24,0	24,9	25,1
Nettovelkaantumisaste, %	332	287	269	266	279	280	283
<p>*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta. Ainoastaan Särkilähti, Koskennurmi, Herttuankulma ja Kirstinpuisto ovat yli 1% kohteita. Eritelty yli 0,5 M€ kohteet.</p> <p>Vuosi 2020: Konepaja (jatkuu 2021), Itäskanssi. Halistenväylä (Koroinen) jatkuu 2022 Yard Park, Saneerauskohteet: Naantalin pikatie runkovesijohto, jätevesipumppaamojen saneeraus Vuosi 2021: Linnakaupunki (Herttuankulma ja Kirstinpuisto, jatkuvat 2022), Mustasuo, Skanssi etelä (keskusuisto). Saneerauskohde: Vasaramäki Vuosi 2022: Koskennurmi (jatkuu 2023), Pukkila, Särkilähti Vuosi 2023: Aiemmat kohteet jatkuvat</p>							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Laskuttamattoman jäteveden ja veden tavoitteet on asetettu tarkoituksella haasteelliseksi. Vuoden 2021 talousarvion yhteydessä arvioidaan, ovatko näiden tavoitteiden saavuttamisesti tehdyt toimenpiteet riittäviä vai tarvitaanko lisätoimenpiteitä. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että nykyinen ennakoivan huollon ja saneerauksen taso ovat riittäviä.

Investointitaso johtaa rahoitusaliijäämän syntyyn. Laajennusinvestointeja on suunniteltu ainoastaan uusille kaava-alueille. Investointien rahoittamisesta kaupungin investointituella ja/tai lainoituksella on sovittava. Mahdollisen lainan suuruutta ja vaikutusta antolainan korkoon tai tunnuslukuihin ei ole otettu huomioon laskelmissa.

Talousarvio pitää sisällään inflaation mukaisen maksujen korotukset. Lisäksi jätevesimaksuja on varauduttu korottamaan, kun Turun seudun puhdistamo Oy:n uusi purkutunneli valmistuu, investointi aktivoidaan taseeseen ja osakkaiden pääomamaksujen kustannukset kasvavat. Liittymismaksutulot on budjetoitu maltillisesti vuoden 2019 ennusteen mukaisesti. Suunnitelmassa ei ole otettu huomioon merkittävää uutta liiketoimintaa tai tästä johtuvaa henkilöstömäärän lisäystä.

Suurimmat menoerät ovat Turun seudun puhdistamo Oy:n ja Turun Seudun Vesi Oy:n käyttö- ja pääomamaksut. Jätevedenpuhdistuksen kustannukset on arvioitu aikaisempien vuosien toteutumien perusteella ja vedenoston kustannukset Turun Seudun Vesi Oy:n alustavien talousarviolukujen perusteella.

TURUN YLIOPPILASKYLÄSÄÄTIÖ

Toimitusjohtaja Risto Siilos

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Säätiön tehtävänä on huolehtia Turun seudulla peruskoulun jälkeisissä oppilaitoksissa opiskelevien ja opintojaan jatkavien vuokra-asuntojen saamisesta. Tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö rakentaa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja sekä huolehtii maa-alueiden varaamisesta toiminnan kohderyhmän tulevaa tarvetta varten.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokra-asuntotarjonta on kasvukeskuksissa, Turku mukaan lukien, lisääntynyt voimakkaasti. Turkuun on valmistunut poikkeuksellisen paljon uusia asuntoja. Kiinteistösijoittajien tulo markkinoille vaikuttaa väistämättä myös TYS:in asemaan vuokranantajana ja kilpailutilanteeseen, kun markkinaehtoisien vuokra-asuntojen tarjonta kasvaa.

Vaikka lähtötaso Turussa on suurten kaupunkien vertailussa kohtuullinen, vapaarahoitteisten asuntojen vuokrat ovat suurista kaupungeista nousseet viime aikoina eniten pääkaupunkiseudulla ja Turussa.

Suurin kysyntä kohdistuu pieniin yhdelle henkilölle sopiviin asuntoihin. Säätiö on pystynyt muuttamaan asuntojakaumaansa niin, että vain noin 10 % asuntopaikoista on enää soluasuntoja. Opiskelijoiden asumisen tukijärjestelmän muutosten arvioidaan jossain määrin vaikuttaneen edullisimpien, kuten esim. soluasuntojen kysyntää alentavasti.

Säätiöllä on voimassa verottajan päätöksen mukaisesti yleishyödyllisen yhteisön verohuojennus vuoden 2020 loppuun.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Säätiö päivittää vuosittain alun perin strategiakaudelle 2016-2022 tehdyn strategian.

Säätiön palvelulupausten toteutumista seurataan säännöllisesti.

Säätiössä pyritään kiinnittämään erityistä huomiota rakentamisen laadunhallintaan, jotta välttyttäisiin suunnittelu- ja rakennusvirheiden aiheuttamilta ylimääräisiltä kustannuksilta tulevaisuudessa.

Uudisrakentamisessa huomioidaan ekologinen ja taloudellinen kestävyys. Säätiö pyrkii toteuttamaan uudistuotannossa ja perusparannuksissa uusiutuvaan energiaan perustuvia ratkaisuja.

Säätiö on tehnyt kaupungille aloitteen edistää kevyen liikenteen ratkaisuja, joiden avulla saadaan sujuvat ja turvalliset liikenneyhteydet Yo-kylään.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN YLIOPIKASLASKYLÄSÄÄTIÖ

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVIK TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste, %	97,6 %	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Niiden kohteiden ja asuntotyyppien, joihin kohdistuu suurimmat vajaakäytöt, vuokria pyritään määrittelemään siten, että vajaakäyttö minimoitaisiin. Asuntojen kiinnostavuus ja kysyntä pyritään pitämään korkealla panostamalla asuntojen korjauksiin. Strategiassa on linjattu, että säätiö varautuu luopumaan joistakin kohteista. Aamuruskon asuntokohde myytiin kesäkuussa 2019.						
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen tavoitetulle tasolle						
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	26 663	29 340 ¹⁾	27 085	27 350	28 790	31 930
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: ¹⁾ Säätiö myi Aamuruskon asuntokohteen kesäkuussa 2019. Vuoden 2020 talousarvion laadinnan lähtökohtana on maltilliset 1-2 % vuokrankorotukset. Joidenkin asuntojen ja asuntotyyppien vuokria esitetään laskettavaksi. Alkuvuodesta 2019 valmistui uusi asuntokohde Aitiopaikka. Tyyssijan asuntokohde entisen toimistorakennuksen paikalle valmistunee vuonna 2021. Kylänkulman asuntokohteen arvioidaan valmistuvan vuonna 2023.						
Liikevoitto (1.000 €)	2 500	3 596	1 068	1 390	1 820	3 530
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Säätiössä on siirrytty sumu-poistoihin vuoden 2017 aikana.						
Tavoite: Opiskelija-asumisen riittävyyden varmistaminen						
Mittari tai indikaattori						
Asukaspaikkojen määrä	6 810	6 932	6 950	7 200	7 200	7 500

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN YLIOPIKYLÄSÄÄTIÖ

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uuden asuntokohteen Aitiopaikan asunnot valmistuivat alkuvuodesta 2019. Aitiopaikassa on 255 huoneistoa (361 asuntopaikkaa). Entisen toimistorakennuksen paikalle vuonna 2021 valmistuvaan Tyyssijaan tulee 186 huoneistoa (189 asuntopaikkaa). Yo-kylän itäpuolen läheisyyteen suunniteltuun Kylänkulmaan, jonka arvioidaan valmistuvan vuonna 2023, tulee noin 360 huoneistoa.

Asukaspaikkojen määrä suhteessa kaupungissa olevien opiskelijoiden määrään, %	19 %	20 %	20 %	21 %	21 %	21 %
---	------	------	------	------	------	------

Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: : Strategiakaudella (2017-2022) on tarkoitus rakentaa yhteensä noin 800 uutta asuntoa. Säätio myi Aamuruskon asuntokohteen (noin 170 asuntopaikkaa) kesäkuussa 2019.

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %	97,4 %	97,6 %	97 %	97 %	97 %	97 %	97 %
Vaihtuvuus, %	36,7 %	39,6 %	37 %	36 %	36 %	36 %	36 %
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl (lukukauden aikana)	582	692	664	700	700	800	800
Hakemusten määrä							
- 30.6.	1 620	1 581	1 339	1 400	1 500	1 400	1 500
- 31.12.	790	765	750	700	800	700	800
Keskimääräinen neliövuokra (€/as-m ² /kk)	12,36	12,43	12,33	12,5	12,6	12,9	13,2
Keskimääräiset hoitokulut (€/as-m ² /kk)	7,81	8,21	8,54	8,8	8,9	8,9	8,9

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN YLIOPIILASKYLÄSÄÄTIÖ

Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	26 521	26 663	29 340	27 085	27 350	28 790	31 930
Liikevoitto (1.000 €)	3 244	2 500	3 596	1 068	1 390	1 820	3 530
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	2 025	1 466	2 698	152	390	555	1 877
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)	9 999	16 261	13 800	21 200	19 200	28 800	34 050
Keskimääräinen henkilöstömäärä	24	25	24	24	24	24	24
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, % ¹⁾	6,2	4,2	7,4	0,4	1,0	1,4	4,7
Sijoitetun pääoman tuotto, % ¹⁾	2,5	1,9	2,4	0,8	0,9	1,0	1,8
Vieras pääoma € / asuineliömetri	649	746	728	797	826	901	943
Korollinen vieras pääoma (1.000 €)	102 483	119 273	125 758	137 277	142 367	160 385	182 245
Kaupungin takausvastuu (1.000 €)	18 412	16 366	14 320	12 274	10 288	8 182	6 136
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	22,8	21,2	22	21	21	19	18
Nettovelkaantumisaste, %	289	292	298	332	349	398	424

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TURUN YLIOPIILASKYLÄSÄÄTIÖ

*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelystä mainittavat kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:

Vuosi 2020:	Tyyssija uudisrakennus 16 M€, Kylänkulma uudisrakennus 2 M€, Kuunsilta perusparannus 3 M€
Vuosi 2021:	Tyyssija uudisrakennus 7 M€, Kylänkulma uudisrakennus 10 M€, Q-talo 2 M€
Vuosi 2022:	Kylänkulma uudisrakennus 22 M€, Q-talo uudisrakennus 3 M€, Omakoti uudisrakennus 2 M€
Vuosi 2023:	Kylänkulma uudisrakennus 10 M€, Q-talo uudisrakennus 6 M€, Omakoti uudisrakennus 15 M€, Yo kylä itä hankesuunnittelu 2,1 M€

1) Tunnusluvut soveltuvat huonosti säätiön toimintaan
Hallitus vahvistaa säätiön talousarvion vuosikellon mukaisesti lokakuussa.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Syyslukukauden 2019 alun hakijamäärä on vuoden 2018 tasolla. Ilman TYS:n asuntoa jäänee syksyllä 2019 noin 600 hakijaa. Säätiön asuntojen käyttöaste on alkuvuonna 2019 ollut hieman vuotta 2018 matalampi, kuitenkin ennuste vuoden 2019 käyttöasteeksi kokonaisuudessaan on 97 %.

Säätiön korjauskulut pysyvät talousarviovuonna 2020 aikaisempien vuosien tasolla.

Säätiö hyödyntää toiminnassaan digitalisaatiota ja robotiikkaa kasvavassa määrin.

Vuonna 2020 säätiö kilpailuttaa mm. kiinteistöhuollon- ja viherpalvelut.

Säätiöllä on meneillään ja suunnitteilla merkittäviä uudisrakennushankkeita strategiakaudella 2017 – 2022. Uusin opiskelija-asuntokohde Aitiopaikka (255 asuntoa) valmistui alkuvuonna 2019. Tyyssijan opiskelija-asuntokohteen (186 asuntoa) yhteyteen tulee toimisto- ja liiketiloja. Rakennustyöt alkanevat vuonna 2019. Yo-kylän itäpuolelle tulevan Kylänkulman rakentamisen arvioitu aloitus on vuonna

2021. Tyyssijan ja Kylänkulman rakennushankkeiden kustannusarvio on yhteensä noin 75 M€. Limitäin näiden hankkeiden kanssa mahdollisesti aloitetaan Yo-kylän itäpuolen peruskorjauksen ja/tai uudisrakentamisen suunnittelu. Hankkeen alustava kustannusarvio on suuruusluokkaa 100 M€. Vuonna 2019 aloitettua Kuunsillan peruskorjausta jatketaan vuonna 2020 (arvio yhteensä 5,3 M€).

Pitkään jatkunut poikkeuksellisen alhainen korkotaso (säätiön lainojen keskiporko 6/2019 noin 0,6 %) ja kulujen hallinta on mahdollistanut sen, että säätiössä ei ole korotettu vuokria vuosina 2018-2019. Vuodelle 2020 vahvistamattomassa talousarviolinjauksessa on maltilliset 1-2 % vuokratarkistukset.

Hallitus aloittanee uuden kiinteistöjohtajan rekrytoinnin vuonna 2020.

Vuoden 2020 pitkäaikaisten lainojen lyhennykset ovat yhteensä noin 6,05 M€. Summa sisältää vuonna 2014 konvertoitujen lainojen (24,5 M€) lyhennykset (vuosittain 2,02 M€). Konvertoitu laina on maksettu

pois kokonaan vuonna 2026. Lainalla on Turun kaupungin omavelkainen takaus. Tämän lisäksi strategian mukaisesti vuodelle 2020 suunnitellaan budjetoitavan 1 M€ ylimääräisiä lainanlyhennyksiä korkeakorkoisimpiin lainoihin. Nostettavaksi lainojen määräksi arvioidaan yhteensä 18,6 M€ vuonna 2020 ja jaksolla 2019 – 2023 yhteensä 90,6 M€.

Säätiön lainasalkussa olleesta Turun kaupungin noin 7,6 M€:n korottomasta lainasta tehtiin uusi lainasopimus helmikuussa 2019. Lainasta maksettava korko 15.2.2019 alkaen on 6kk euribor lisätynä 0,45 %:n marginaalilla. Korko on kuitenkin aina vähintään marginaalin suuruinen.

Säätiön talousarvio vahvistetaan vuosikellon mukaisesti lokakuussa. Tavoitekortin luvut perustuvat elokuussa laadittuihin alustaviin talousarviolaskelmiin.

TVT ASUNNOT OY

Toimitusjohtaja Teppo Forss

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Yhtiö tarjoaa vastuullisena vuokranantajana asukkailleen kohtuuhintaista turvallista asumista ja monipuolisia vuokra-asumisen vaihtoehtoja. Se on kilpailukykyinen ja laadukas asiakaslähtöinen yritys.

Yhtiö kantaa vastuuta etenkin kaupungin sosiaalisesta vuokra-asumisesta. Se noudattaa toiminnassaan voimassaolevaa osakeyhtiölakia, arava- ja korkotukilainsäädäntöä sekä muuta toimintaa koskevaa lainsäädäntöä.

Yhtiö omistaa ja hallinnoi noin 11 000 erilaista asuntoa ympäri Turku. Tämä vastaa noin 10 prosenttia kaikista asunnoista ja noin 25 prosenttia vuokra-asunnoista, mikä on tyypillinen keskuskäytävien asuntorakenne. Yhtiöllä on noin 20 000 asukasta. Yhtiö muodostaa konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöineen. Merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Turun Palvelutilat Oy, Turun Osakehuoneistot Oy ja Turun Päiväkodit Oy.

Yhtiö noudattaa lakien ja ohjeiden mukaan omakustannusperiaatetta. Asuinhuoneistojen vuokrat määräytyvät asuinhuoneistokohtaisesti, asunnon si-

jainnin, kunnon ja varustetason mukaan ja muodostuvat kiinteistön hoitokuluista sekä koko yhtiön asuntokannan rakentamiseen ja peruskorjaamiseen ottamien lainojen koroista ja lyhennyksistä.

Omalle pääomalle omistaja on edellyttänyt muiden yleishyödyllisten asuntotoimijoiden tuottotavoitteisiin rinnastettavaa kohtuullista tuottoa. Vuositainen tuotto realisoituu pääosin yhtiölle myönnettyllä pääomalainalla.

Toimintaympäristön muutostekijät

Vuokra-asumiseen vaikuttavat tulot, varallisuus, tarpeet, suhdanteet ja väestörakenne sekä niiden kehitys. Merkittävimmät toimintaympäristön muutoksiin liittyvät riskit ovat vaihtelut asuntojen kysynnässä ja sitä kautta käyttöasteessa sekä vaihtelut rahoituksen ja hoitokulujen hinnassa.

Suuri osa yhtiön rakennetusta asuntokannasta tulee peruskorjausikään lähivuosina. Yhtiöllä on edessä suurten peruskorjausten aika mm 70-luvuilla rakennetuissa kohteissa.

Asukkaiden toiveet ja vaatimukset palvelulliset ja laadullisesti jatkavat kasvuaan, mikä heijastuu toimintoihin ja kustannuksiin.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

Yhtiö muuntuu seudulliseksi asuntotarjoajaksi.

Yhtiön asuntojen kokonaismäärää voidaan kasvattaa hallitusti siten, että yhtiön asuntokannan suhteellinen osuus Turun asuntokannasta pysyy samana ja yhtiön omistamien asuntojen määrä liikkuu 5 %:n vaihteluvälin sisällä suhteessa Turun kokonaisasuntokantaan.

Yhtiön erääntyvät arava- ja korkotukilainat jälleenerahoitetaan konsernin sisäisellä lainalla yhteistyössä konsernihallinnon talousasioiden kanssa, siltä osin kun tulorahoitus ei riitä niiden poistamiseen. Tavoitteena on koko konsernin hyötyminen emokaupungin edullisesta varain-hankinnasta, joka kanavoidaan osin myös yhtiölle. Tällä pyritään hillitsemään yhtiön vuokralaisten yleistä asumiskustannusten nousua.

Jälleenerahoitus liittyy osaltaan myös yhtiön vanhojen aravalainojen konvertointiin, joille kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TVT-ASUNNOT OY -KONSERNI

Jälleenrahoitus hoidetaan ilman kaupungin ta-
kausta lainojen erääntyessä, mikäli se on kaupun-
kikonsernin edun mukaista.

Turun Palvelutilat Oy ja Turun Päiväkodit Oy toimi-
vat kaupungin kumppaneina peruspalvelutoiminto-
jen järjestämiseen liittyvissä asioissa.

Turku on maailmanlaajuisesti ilmastopoliitikan
edelläkävijä. Kestävän ilmaston ja energian toimin-
tasuunnitelma (kv 11.6.2018 § 142) ohjaa kaupun-
kikonsernin toimia ilmastonmuutoksen hillitse-

miseksi ja varautumiseksi. Yhtiö osallistuu aktiivi-
sesti ilmastosuunnitelman toteuttamiseen erityi-
sesti asumiseen liittyvillä kestäväillä energia- ja liik-
kumisratkaisuilla.

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Yhtiö tulouttaa Turun kaupungille vuosittain lainasopimusten mukaisen korkotuoton						
	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Turun kaupungille pääomalinasta maksettava korko (1.000 €)	1 135	1 135	1 138	1 135	1 135	1 135
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla						
Mittari tai indikaattori						
Turun kaupungin muista lainoista maksettava korko (1.000 €)	3 015	2 954	2 880	2 844	2 595	2 498
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Lainakorot maksetaan velkasopimusten mukaisesti.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TVT-ASUNNOT OY -KONSERNI

Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle						
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	82 340	82 700	84 000	84 500	85 000	85 300
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vuokrien kehitys kuluttajahintaindeksin mukaisesti.						
Mittari tai indikaattori						
Liikevoitto (1.000 €)	10 330	14 900	15 100	15 200	15 300	15 400
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Pitkäjänteisellä talouden ja toiminnan suunnittelulla.						
Tavoite: Asuntojen käyttöaste pidetään hyvänä						
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste % (emoyhtiö)	99,1	99,2	>98	>98	>98	>98
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Ymmärretään asiakkaan tarpeita asunnolle ja palvelullisesti. Pidetään asunnon hinta kohtuullisena. Samaan aikaan tavoitellaan riittävää tarjontaa markkinoilla, että korkea käyttöastetta.						
Tavoite: Yhtiön sosiaalisten tavoitteiden täytyminen						
Mittari tai indikaattori						
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä / asuntojen määrä kaupungissa % (emoyhtiö)	9,9	9,8	10,5	10,5	10,5	10,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Asuntokannan osuus pidetään kiinteistökehityksellä vakiona vaihteluvälillä 10,2 - 10,7 % sisällä. Asuntoja kannattaa tehdä rakennusalan suhdanteita ja tarjolla olevia rahoitusmuotoja hyödyntäen. Lisäksi luovutaan TVT:n tarjontaan sopimattomasta ja asukkaille kalliiksi muodostuvasta asuntokannasta.						
Mittari tai indikaattori						
Uudistuotanto, kpl (emoyhtiö)	98	158	>300	>300	>300	>300

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TVT-ASUNNOT OY -KONSERNI

Luopuminen, kpl	16	23	>50	>50	>50	>50
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Kiinteistökehitys, joka kasvattaa asuntomäärää nettomääräisesti n. 300 asuntoa vuodessa. Asuntoja kannattaa tehdä rakennusalan suhdanteita ja tarjolla olevia rahoitusmuotoja hyödyntäen. Lisäksi luovutaan TVT:n tarjontaan sopimattomasta ja asukkaille kalliiksi muodostuvasta asuntokannasta. Purkamalla tai myymällä luovuttu asuntomäärä korvataan uudistuotannolla ja hankinnalla.						
Mittari tai indikaattori						
Erityisryhmien asuntosopimukset / yhtiön hallinnassa oleva asuntokanta % (emoyhtiö)	5,8	4,7	4,5	4,5	4,5	4,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Yhteistyö erityisryhmien asuttajien kanssa.						

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet (emoyhtiö)							
Käyttöaste, %	99,0	99,1	99,2	>98	>98	>98	>98
Vaihtuvuus, %	17,0	17,1	16,0	<22	<22	<22	<22
Voimassa olevia asuntohakemuksia vähintään, kpl	2 635	2 329	2 300	1 500	1 500	1 500	1 500
Asukastoimikuntien määrä, % asuintalokohteista	80	80	78	>75	>75	>75	>75
Keskimääräinen neliövuokra (€/as-m ² /kk)	10,6	10,6	10,7	10,8	10,8	10,9	11,0
Keskimääräiset hoitomenot (€/as-m ² /kk)	6,71	6,73	6,75	6,9	7,0	7,0	7,1
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	81 353	82 340	82 700	84 000	84 500	85 000	85 300

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TVT-ASUNNOT OY -KONSERNI

Liikevoitto (1.000 €)	15 207	10 330	14 900	15 100	15 200	15 300	15 400
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	6 953	4 525	6 900	5 600	5 700	5 800	5 900
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	32 412	47 147	50 000	70 000	65 000	65 000	65 000
Keskimääräinen henkilöstömäärä	50	52	54	56	56	56	56
Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	7,7	3,7	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,3	2,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Pääomalainan (28 milj. euroa) tuotto kaupungille (1.000 €)	2 271	1 135	1 135	1 138	1 135	1 135	1 135
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	21,5	21,7	22,0	22,0	>15	>15	>15
Korollinen vieras pääoma (1.000 €) (sis. pääomalainan)	354 962	369 098	380 000	390 000	435 000	480 000	520 000
<p>*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viikoksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:</p> <p>2020 Sofiankadun päiväkoti 5 milj. euroa.</p> <p>Vuodet 2020 - 2023: Peruskorjaus-/perusparannusinvestoinnit asuintalokohteisiin 20 milj. euroa (150-200 asuntoa) ja uudisrakentaminen 45 milj. euroa (300 asuntoa, luopuminen 50 asuntoa)</p>							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

TVT Asunnot Oy ei pysty pitämään asuntokantansa osuutta Turun koko asuntokannasta valtuuston asettaman tavoitteen mukaisena. Uudistuotantoa ei pystytä toteuttamaan tavoitteiden mukaisesti, koska uusia asuntokohteita varten ei ole rakennuskelpoisia tontteja. Suuren kysynnän ja uudistuotannon vähäisyyden vuoksi TVT Asunnot ei ole voinut suunnitellusti luopua asunnoista, jotka sopivat huonosti kohtuuhintaiseen vuokratyöhön tai joissa on korkeita ylläpito- tai korjauskustannuksia. Luopumisiin on ryhdyttävä, jotta voidaan välttää kustannuksiltaan merkittävät korjausinvestoinnit kohteisiin, jotka eivät tulevaisuudessa vastaa yhtiön asunnonhakijoiden esittämää kysyntää.

Rakentamisen suhdanne ei tue investointeja, mutta tilanne voi muuttua nopeastikin. Rakennustyön hinnalla on suuri vaikutus asukkaille muodostuvan vuokratason kohtuuhintaisuuteen. Toistaiseksi alhaisena pysynyt korkotaso tukee uusien asuntokohteiden toteuttamista. Rakennuskannan iästä johtuen TVT Asunnot tekee vuosittain peruskorjauksia, jotka osaltaan edellyttävät myös rahoitusta.

Asumisen kustannusten odotetaan nousevan ihmisten maksukykyä enemmän. Tämä koskee erityisesti osaa yhtiön asukkaista.

Yli 300 asunnon nettolisäys kasvattaisi TVT Asunnot Oy:n liikevaihtoa yli 2,5 Meur vuodessa. Turun Palvelutilat Oy ja Turun Päiväkodit Oy toteuttavat

kaupungille rakennushankkeita, jotka valmistuttuaan kasvattavat konsernin liikevaihtoa noin 2,3 Meur vuodessa.

Suunnittelukaudella päättyvien lainojen konvertointia jatketaan yhdessä kaupungin kanssa. Korkotason odotetaan pysyvän alhaisella tasolla. Korkotukilainsäädännön muutoksen johdosta kaupungin pääomalainalle maksettava korko on puolittunut vuonna 2018.

VARSINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Toimitusjohtaja Maria Aspala

YMPÄRISTÖN JA TOIMINNAN KUVAUS

Yhtiön toimiala ja toiminnan pääasiallinen tarkoitus

Asumisoikeusasuntojen omistaminen, ylläpito ja tuottaminen sekä asumisoikeuksien luovuttaminen käyttäjille voimassa olevien säännösten mukaisesti Turussa ja lähikunnissa. Yhtiö toimii yleishyödyllisenä yhtiönä tavoittelematta liiketaloudellista voittoa.

Toimintaympäristön muutostekijät

- Alhainen korkotaso on tukenut asuntojen hinnan nousua Turun seudulla kuten muuallakin Suomessa. Turun alueen talouskasvun mukaan tuoma asuntojen kysynnän ja hintojen nousu on näkynyt keskimääräistä suurempana asuntojen hinnan nousuna suhteessa muuhun Suomeen.
- Talouskasvun myötä Turun seudulle kohdistuu työperäistä muuttoliikettä ja hyvälaatuista asumismuotoa etsiviä asunnonhakijoita/-ostajia. Palkkojen nousu ei ole vastannut asuntojen hinnan nousua, jolloin kysyntä kohdistuu erityisesti edullisempiin asumismuotoihin.
- Kysynnän kohdistuminen pieniin ja keskustasijainnilla oleviin asuntoihin. Myös per-

heet haluavat lähelle keskustaa enenevissä määrin.

- Asumisen laadun entistä korostuneempi merkitys asiakkaan valintapäätöksissä. Asumisen laatuun ei riitä pelkästään enää rakentamisympäristö, laadukkaat materiaalit ja viimeistelty ulkoasu. Asuminen on jatkossa yhä enemmän palvelua. Tällöin puhutaan yhtä hyvin digitaalisista ja automatisoiduista ratkaisuista kuin myös fyysisistä palveluista.

Toiminnan kehittäminen - toimenpiteet ja tavoitteet

- Uudiskohteiden rakennuttamisen painopiste Turkuun ja kysynnän mukainen rakennuttaminen Turun alueen muihin kaupunkeihin. Tavoitteena vastata kasvavan työperäisen muuton aikaan saamaan kysyntään. Tavoitteena tarjota taloudellinen asumismuoto lapsiperheille ja mahdollisuus jäädä asumaan Turkuun. Tavoitteena toimia myös asuinalueiden segregoitumisen välttämiseksi. ARA -hintaisten tonttien luovutukset ovat avainasemassa.

- Uudiskohteiden rakennuttamiseen panostetaan myös kehittämällä kiinteistöhallintaa rakennuskelpoisten tonttien saamiseksi ja rakennuttamisprosessia laadukkaiden uudiskohteiden tuottamiseksi.
- Asukkaiden viihtyvyyteen panostetaan alueellisen huoltoverkoston rakentamisella ja muokkaamalla isännöinnin prosessit paremmin asiakkaita palveleviksi sekä kirkaamalla tehtäväkuvien sisällöt ylläpito-toiminnassa. Tavoitteena on korkea käyttöaste ja hinta-laatu -suhteen parantaminen.
- Nykyisiä ylläpidon ja viestinnän prosesseja tehostetaan digitalisaation ja automaation lisäämisellä. Lisäksi tarkastellaan mahdollisuutta Vason asuntojen linkittymistä vahvemmin osaksi olemassa olevaa julkista palveluverkkoa, joka loisi positiivista synergiaa asumisen ja palveluiden välille.
- Vaso jatkaa työtään Kestävän ilmaston ja energian toimintasuunnitelman (kv 11.6.2018 § 142) toteuttamiseksi. Yhtiö osallistuu aktiivisesti ilmastosuunnitelman toteuttamiseen erityisesti asumiseen liittyvillä kestäväillä energialla säästäväillä ratkaisuilla.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VARSINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

KONSERNIYHTIÖN KAUPUNGINVALTUUSTOON NÄHDEN SITOVA TAVOITTEET

Tavoite: Korkea käyttöaste						
	Toteutunut 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Mittari tai indikaattori						
Käyttöaste, %	96,1	96,5	97,0	97,5	98,0	98,5
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Vason näkyvyyden lisääminen digitaalisessa mainonnassa, asuntojen haluttavuuden ja käyttöarvon ylläpito kiinteistö- ja asuntokorjauksin, myös vuokraamalla määräaikaisilla vuokrasopimuksilla. Operatiivisten ylläpidon prosessien muokkaaminen aiempaan tehokkaammiksi.						
Tavoite: Yhtiön liikevaihdon ja liikevoiton kasvattaminen toivotulle tasolle						
Mittari tai indikaattori						
Liikevaihto (1.000 €)	23.618	23.665	23.907	25.102	26.375	27.675
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Käyttövastikkeita korotetaan vuosittain kustannustason ja pääomakulujen kehityksen mukaisesti.						
Liikevoitto (1.000 €)	4 556	4.500	4.360	4.200	4.400	4.700
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Liikevaihto kasvaa käyttövastikekorotusten, asuntoneliöiden lisääntymisen ja käyttöasteen kehityksen mukaisesti. Liikevoitto kattaa yhtiön rahoituskulut sekä varautumisen kiinteistöjen jaksottaisten ja perusparannuskorjausten rahoittamiseen so. asuintalo/korjausvaraus. Varmistetaan kiinteistöjen laadukas ylläpito- ja korjaustoiminta sekä uudisrakentamisen lisääntyminen.						
Tavoite: Asumisoikeusasuntojen riittävyys						
Mittari tai indikaattori						
Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä	2 662	2.688	2.737	2.845	2.956	3.036
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uudisrakentamista lisätään keskustan ja palvelujen lähellä oleville kerrostalotonteille, joihin tuotetaan eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa oleville asukkaille laadukkaita asumisoikeusasuntoja. Jonkin verran tuotetaan yksikerroksisia pari- ja rivitaloasuntoja perheille.						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VARSINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Yhtiön hallinnassa olevien asuntojen määrä suhteessa toiminta-alueella olevien ASO-asuntojen kokonaismäärään (%)	66,2	67,0	67,0	67,0	67,0	67,0
Millä toimenpiteillä tavoitteeseen on tarkoitus päästä: Uudiskohteiden rakennuttamiseen panostetaan kehittämällä kiinteistöhankintaa rakennuskelpoisten tonttien saamiseksi.						

KONSERNIJAOSTON SEURAAMAT TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

	TP 2017	TP 2018	Ennuste 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnalliset tavoitteet							
Käyttöaste, %	96,6	96,1	96,5	97,0	97,5	98,0	98,5
Asukasvaihtuvuus, %	15,9	15,6	15,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Yli/alikysyntä: tyhjät asunnot kauden lopussa	72	69	55	55	55	55	55
Uudet aso-nro-hakemukset kuntiin, kpl	3 888	3 787	3.400	3.500	3.500	3.500	3.500
Keskimääräinen käyttövastike (€/as-m ² /kk)	10,24*	10,37	10,37	10,37	10,57	10,79	11,00
Keskimääräiset hoitokulut (€/as-m ² /kk)	5,07	5,54	5,84	5,94	6,00	6,05	6,10
*) ei sisällä vettä							
Toiminnan laajuus ja tulos							
Liikevaihto (1.000 €)	23 212	23.618	23.665	23.907	25.102	26.375	27.675
Liikevoitto (1.000 €)	6 463	4 556	4.500	4.360	4.200	4.400	4.700
Tilikauden tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja (1.000 €)	6 219	3 574	3.500	3.400	3.200	3.400	3.600
Bruttoinvestoinnit (1.000 €)*	8 813	6 721	9.540	14.900	17.900	18.000	19.000
Keskimääräinen henkilöstömäärä	12	12	12	13	13	13	13

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VARSINAIS-SUOMEN ASUMISOIKEUS OY

Pääoman tuotto ja tuloutus							
Oman pääoman tuotto, %	11,2	6,1	4,6	4,6	4,6	4,6	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto, %	4,3	2,6	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
Korollinen vieras pääoma (1.000 €)	124 569	120 979	119.471	129.955	137.600	146.300	156.500
Vieras pääoma €/asuineliömetri	678	652	638	684	703	731	766
Osinkotuotto kaupungille (1.000 €)	0	0	0	0	0	0	0
Vakavaraisuus							
Omavaraisuusaste, %	29,9	31,9	30,0	30,0	25,0	25,0	25,0
Nettovelkaantumisaste, %	207	189	170	200	230	230	230
<p>*Bruttoinvestointien kohdekohtainen erittely vuosille 2020 - 2023. Erittelyssä mainittava kohteet / hankkeet, joiden omahankintameno ylittää prosentin (1%) viimeksi vahvistetun taseen (konsernitaseen) loppusummasta:</p> <p>Vuosi 2020: Melodia (uud. osa 5,800 milj.€), Pääskylvuorenrinne (uud.osa 4,000 milj.€), Liedon keskusta (uud.osa 3,000 milj.€) perusparannukset: Sinipiiarivi (osa, 0,400 milj.€), Keijulinna (osa, 0,300 milj.€), Laitainen (1,400 milj.€)</p> <p>Vuosi 2021: Pääskylvuorenrinne (uud.osa 9,000 milj.€), Liedon keskusta (uud.osa 1,900 milj.€), perusparannukset: Ahterikatu (1,500 milj.€), Reelinkikatu (2,100 milj.€), Myllymatinsato (1,000 milj.€), Kappakuja (2,400 milj.€)</p> <p>Vuosi 2022: uudiskohde Kaarina(5,000 milj.€), uudiskohde Turku (7,500 milj.€), perusparannukset: Rauhankatu 8 (1,400 milj.€), Lehdokki (1,500 milj.€), Puutakuja 3 (1,200 milj.€), Tavastinmäen Mamselli (1,400 milj.€)</p> <p>Vuosi 2023: uudiskohde Turku (6,000 milj.€), uudiskohde Turku 6,800 milj.€), perusparannukset: Metsärinne (1,500 milj.€), Olavintytär (0,800 milj.€), Beatankuja (0,800 milj.€), Kerttulanniitty (1,00 milj.€), Kesäpouta (2,100 milj.€)</p>							

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS VUODEN 2020 TALOUSARVIOON JA VUOSIEN 2021 – 2023 TALOUSSUUNNITELMAAN

Vason taloudelliset näkymät ovat positiiviset tulevalle vuodelle. Käyttöasteen ennakoitaan nousevan kysynnän lisääntymisen myötä yli 97% ja vaihtuvuuden pysyvän maltillisena myös tulevana vuotena. Ensi vuoden painopisteenä on Vason toiminnassa kiinteistöhankinta ja tonttien saatavuus sekä uudiskohteiden aloitukset. Rakentamisen hiipuva suhdanne tukee Vason mahdollisuutta investointeihin rakennusliikkeiden uudiskohdetarjonnasta. Keskeisimpien alueiden osalta investointien edellytyksenä on kuitenkin omistaja kaupungeilta hankittavat Ara-hintaiset tontit. Tämän hetkisen näkymän valossa ennakoimme investointien kasvua tuleville vuosille. Tulemme selkeyttämään ylläpitotoimintaa alueellisen huoltoverkoston rakentamisella ja muokkaamalla isännöinnin prosessit. Perus- ja vuosikorjauksia jatkamme suunnitellusti.

LASKELMAT

LUKUOHJEET:

TULOSLASKELMA

TOIMINTAKATE ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

VIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien suunnitelmapoistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus olisi riittävä.

TILIKAUDEN TULOS on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Tuloslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Toimintatuotot/Toimintakulut, %

Määritelmä: $100 \times \text{toimintatuotot} / (\text{toimintakulut} - \text{valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate %:a poistoista:

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{poistot}$

RAHOITUSLASKELMA

TOIMINNAN RAHAVIRTA osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Vuosikate saadaan suoraan tuloslaskelmasta ja vuosikatteen korjaukset esitetään rivillä *Tulorahoituksen korjaukset*. Korjaukset ovat pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot, mikäli ne on esitetty toiminnan muissa tuotoissa sekä toiminnan muihin kuluihin merkityt pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappiot.

INVESTOINTIEN RAHAVIRTA osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuksien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeja. Investointien rahavirta -nimikkeen alla esitetään myös investointien rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntihintaiset luovutustulot.

RAHOITUKSEN RAHAVIRTA osoittaa antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset. Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua **rahavarojen muutosta**.

Rahoituslaskelman tunnuslukujen laskentakaavat

Investointien tulorahoitus, %

Määritelmä: $100 \times \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintamenot}$ (=käyttöomaisuusinvestointien hankintameno - investointien rahoitusosuudet)

Lainakanta 31.12.

Määritelmä: $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TALOUSARVION TULOSLASKELMA

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAM 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Myyntituotot	154 119	147 245	154 807	153 852	157 494	158 607	159 960
Maksutuotot	64 181	65 626	63 743	65 074	72 072	72 341	72 667
Tuet ja avustukset	26 228	22 815	22 815	22 254	23 227	23 390	23 984
Vuokratuotot	165 443	159 494	159 494	163 218	165 326	167 049	169 474
Muut toimintatuotot	25 404	23 774	31 798	24 095	24 271	27 031	27 102
Valmisteverastojen muutos			0		0	0	0
Toimintatuotot	435 375	418 954	432 657	428 492	442 390	448 419	453 189
Valmistus omaan käyttöön	1 864	1 110	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
Henkilöstökulut	495 830	507 910	515 094	530 793	556 354	559 214	563 328
Palvelujen ostot	661 235	659 783	655 051	693 162	694 518	703 510	717 324
Asiakaspalvelujen ostot	346 862	332 053	328 272	347 639	332 754	339 552	350 079
Muiden palvelujen ostot	314 372	327 730	326 779	345 523	361 764	363 959	367 245
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	55 803	55 924	55 955	56 150	58 875	59 330	59 963
Avustukset	96 314	90 065	93 716	100 104	100 049	100 787	101 876
Vuokrat	168 538	178 856	179 336	180 735	181 831	183 272	185 375
Muut toimintakulut	-4 720	-12 230	-8 241	-15 132	-15 255	-9 816	-9 226
TOIMINTAKULUT	1 473 000	1 480 308	1 490 912	1 545 811	1 576 373	1 596 297	1 618 640
TUOMINTAKATE	-1 035 761	-1 060 244	-1 056 645	-1 115 709	-1 132 373	-1 146 268	-1 163 841
Verotulot ja valtionosuudet	1 010 906	1 050 571	1 050 571	1 098 245	1 136 400	1 170 900	1 199 000
Rahoitustuotot ja -kulut	31 094	34 852	32 377	30 770	30 700	30 700	31 500
Vuosikate	6 239	25 179	26 303	13 306	34 727	55 332	66 659
Poistot ja arvonalentumiset	56 046	55 376	55 376	57 123	58 000	59 000	63 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	7 600	7 600		0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	-49 806	-22 597	-21 473	-43 817	-23 273	-3 668	3 659
Varausten ja rahastojen muutokset	2 006	1 804	1 804	1 945	1 945	1 945	1 945
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-47 800	-20 793	-19 668	-41 872	-21 328	-1 724	5 603

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Tuloslaskelman tunnusluvut	TOT 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot - muutos-% ed. vuodesta		-0,6 %	-1,0 %	3,2 %	1,4 %	1,1 %
Toimintakulut - muutos-% ed. vuodesta		1,2 %	3,7 %	2,0 %	1,3 %	1,4 %
Toimintakate - muutos-% ed. vuodesta		2,0 %	5,6 %	1,5 %	1,2 %	1,5 %
Toimintatuotot / toimintakulut	29,6 %	29,0 %	27,7 %	28,1 %	28,1 %	28,0 %
Vuosikate / poistot -%	11,1 %	47,5 %	23,3 %	59,9 %	93,8 %	105,8 %
Vuosikate / asukas	32,61	136,19	68,61	178,09	282,03	336,86
Asukasmäärä 31.12.	191 331	193 134	193 939	195 003	196 192	197 882

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAM 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT	437 239	420 064	434 267	430 102	444 000	450 029	454 799
	435 375	418 954	432 657	428 492	442 390	448 419	453 189
Valmistus omaan käyttöön	1 864	1 110	1 610	1 610	1 610	1 610	1 610
TOIMINTAKULUT	1 473 000	1 480 308	1 490 912	1 545 811	1 576 373	1 596 297	1 618 640
	-1 037 625	-1 061 354	-1 058 255	-1 117 319	-1 133 983	-1 147 878	-1 165 451
TOIMINTAKATE	-1 035 761	-1 060 244	-1 056 645	-1 115 709	-1 132 373	-1 146 268	-1 163 841
Muutos %			2,0 %	5,6 %	1,5 %	1,2 %	1,5 %
Verotulot ja valtionosuudet	1 010 906	1 050 571	1 050 571	1 098 245	1 136 400	1 170 900	1 199 000
Verotulot	754 526	799 471	799 471	824 437	862 400	895 900	923 000
Kunnan tulovero	601 726	644 404	644 404	651 857			
Kiinteistövero	55 603	56 267	56 267	58 500			
Osuus yhteisöveron tuotosta	97 196	98 800	98 800	114 080			
Koiravero			0				
Muut verot			0				
Valtionosuudet	256 380	251 100	251 100	273 808	274 000	275 000	276 000
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasausta)	221 452	251 100	251 100	154 618			
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtiono	35 955		0	36 846			
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus			0				
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien	-1 027		0	-807			
Veromenetysten kompensatio				83 152			
Järjestelmämuutoksen tasaus			0				
Muut valtionosuudet							

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

(1.000 €)	TA 2019	TS 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Antolainauksen muutokset	-35 939	-35 800	-25 500	-22 800	-19 800
Antolainasaamisten lisäykset	50 000	40 000	30 000	45 000	45 000
TVT Asunnot Oy	10 000	15 000	10 000	25 000	25 000
Oy Turku Energia	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Turun Palvelutilat Oy	3000				
Turun Päiväkodit Oy	10000	5 000			
Koy Turun Kulkurin valssi	7000				
Muut kohdentamattomat	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Antolainasaamisten vähennykset	14 061	4 200	4 500	22 800	25 200
Oy Turku Energia		-	-	-	
TVT Asunnot Oy	2 036	2 054	3 077	21 249	23 272
Turun Kaupunkiliikenne Oy	247	247	247	247	247
KOY Turun Monitoimihalli	156	156	156	156	156
Turun Ylioppilaskyläsäätiö *)	7 606 *)	680		100	100
Turun Satama Oy	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Turun TeknologiaKiinteistöt Oy	10 000				
Turun Tekstiilihuolto Oy	250				
Centrum Balticum säätiö	350				350
Muut kohdentamattomat	22	63	20	48	225

*) Turun Ylioppilaskyläsäätiöllä erääntyi 15.2.2019 lainojen järjestelysopimus 7,6 milj. euroa, jota ei ole kirjattu kaupungin antolainoihin vaan aiemmin kuluksi, joten sillä oli erääntyessä kaupungille positiivinen tulosvaikutus satunnaisiin tuloihin vuonna 2019. Näin ollen se ei näy myöskään antolainojen vähennyksien yhteissummassa

Kaupungin rahoitustoiminnan ja riskienhallinnan muut valtuudet ja rajat

Kaupungin tytäryhteisöille voidaan kaupungin kasvavaroista myöntää edellä olevien lainojen lisäksi lyhytaikaisia (tai konsernitilin) luottolimiittejä yhteensä enintään 300 milj. euroa ja pitkäaikaisia antolainoja talousarviovuoden aikana enintään 50 milj. euroa.

Em. sisältyy eräiden tytäryhtiöiden mm. Kiinteistö Oy Turun Syvälahden koulun, Kiinteistö Oy Turun Yli-Maarian koulun ja Kiinteistö Oy Turun Päiväkotien konsernitililimiitit, joilla hoidetaan yhtiöiden rakennusaikainen rahoitus sekä muu tytäryhtiöiden

maksuvalmiuteen tarvittava lyhytaikainen rahoitustarve.

Kaupunki ylläpitää vähintään 400 milj. euron kuntatodistuslimiittejä tai muita ei-sitovia limiittejä, joita voidaan käyttää tarvittaessa täysimääräisesti lyhytaikaisen maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Kaupunki hajauttaa konsernivelelän korkoriskiä eri korkoperusteisiin solmimalla talousarviovuoden aikana uusia valuutan- ja koronvaihtosopimuksia

enintään 500 milj. euroa tai uusia avoimia korkotermiinejä (futuureja) enintään 100 milj. euroa. Mikäli pitkäaikainen laina nostetaan muuna valuuttana kuin eurona, niin valuutta- ja korkoriski muutetaan valuutan- ja koronvaihtosopimuksella euromääräiseksi. Muiden tase-erien tai taseen ulkopuolisten vastuiden (esim. (leasingsopimukset) korkoriskiä tai muuta riskiä voidaan muuttaa enintään 150 milj. euroa talousarviovuoden aikana.

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

TALOUSARVION RAHOITUSLASKELMA

1.000 €	TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate	6 239	26 303	13 306	34 727	55 332	66 659
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	7 600	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-364	-23 234	-18 637	-19 200	-21 900	-21 900
Toiminnan rahavirta	5 875	10 669	-5 332	15 527	33 432	44 759
Investointimenot	81 153	161 106	100 770	128 012	161 751	140 200
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	1 123	1 839	2 557	1 639	289	289
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	19 886	32 821	23 871	23 871	27 171	27 171
Investointien rahavirta	-60 144	-126 446	-74 343	-102 502	-134 291	-112 740
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-54 269	-115 777	-79 674	-86 975	-100 860	-67 982
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	7 523	134 114	-35 800	-25 500	-22 200	-19 800
Antolainasaamisten lisäykset	-	13 952	40 000	30 000	45 000	45 000
Antolainasaamisten vähennykset	+	21 475	4 200	4 500	22 800	25 200
Lainakannan muutokset		63 766	-1 122	105 800	95 800	75 800
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-	120 000	150 000	100 000	150 000	100 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	+	70 012	104 200	54 200	124 200	54 200
Lyhytaikaisten lainojen muutos		13 777	60 000	60 000	70 000	30 000
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-14 739	132 992	70 000	80 300	73 600	56 000
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-69 008	17 215	-9 674	-6 675	-27 260	-11 982
Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP 2018	TA 2019	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Asukasmäärä 31.12.	191331	193134	193 939	195003	196192	197882
Investointien omahankintameno, M€	82,3	162,9	103,3	129,7	162,0	140,5
Investointien tulorahoitus, %	8 %	16 %	13 %	27 %	34 %	48 %
Lainakanta 31.12., M€	820,8	818,0	923,8	1029,6	1125,4	1201,2
Lainat € / asukas	4 290	4 235	4 763	5 280	5 736	6 070

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

RAHOITUSTULOT JA –MENOT

1.000 €	TOT 2018	TA 2019	TAM 2019	TAE 2020	KAUPUNKI	VAHINKO-RAHASTO
RAHOITUSTUOTOT	48 892	44 852	42 377	41 370	38 770	2 600
RAHOITUSKULUT	17 798	10 000	10 000	10 600	9 500	1 100
NETTO	31 094	34 852	32 377	30 770	29 270	1 500
Muutos %			4 %	-1 %		
Korkotuotot	24 218	23 052	18 097	16 900	15 500	1 400
Korkotuotot antolainoista ulkopuolisille	21 258	21 422	21 422	14 870	14 500	370
Korkotuotot antolainoista l.laitoksille& Muun taseyksikön korkotuotot kunnalta						
Korkotuotot sijoituksista ja talletuksista	2 960	1 630	-3 325	2 030	1 000	1 030
Maksuliikennetilien korkotuotot						
Jaksotetut korkotuotot (kk)						
Muut rahoitustuotot	24 674	21 800	24 280	24 470	23 270	1 200
Osinkotuotot ja osuuspääomien korot	19 632	19 130	21 610	23 070	22 670	400
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta						
Korvaus peruspääomasta muilta taseyksikö						
Korvaus jäännöspääomasta						
Verotilitysten korot ja korotukset	5			1	1	
Korkotuotot valtionosuuksista						
Viivästyskorot	195	100	100	50	50	
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	1			0	0	
Toimeksiantojen pääomakorot						
Kurssivoitot rahoituslainoista	1 614	800	800	449	249	200
Arvopapereiden myyntivoitot	2 195	1 000	1 000	400		400
Sisäiset vakuutusmaksut	42					

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Muut rahoitustuotot	421	400	400	200	200	
Lahjoitukset						
Arvonalentumisten palautumiset	570	370	370	300	100	200
Muut rahoitustuotot						
Korkokulut	7 365	7 500	7 500	8 500	8 500	
Korkokulut lainoista ulkopuolisilta	7 365	7 499	7 499	8 500	8 500	
Korkokulut lainoista liikelaitoksilta						
Korkokulut lainoista muilta taseyksiköil						
Liikelaitoksen korkokulut lainoista kunn						
Muun taseyksikön korkokulut lainoista ku						
Maksuliikennetilien korkokulut	0	1	1	0	0	
Jaksotetut korkokulut (kk)						
Korkokulut						
Muut rahoituskulut	10 433	2 500	2 500	2 100	1 000	1 100
Peruspääoman korot jäsenkunnille						
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (k						
Muun taseyksikön korvaus peruspääomasta						
Korvaus jäännöspääomasta (kunnalle)						
Verotilitysten korot	10			1	1	
Viivästyskorot ja korotukset	65					
Kurssitappiot rahoituslainoista	7	200	200	250	50	200
Luottoprovisiot	7	7	7	7	7	
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien r	6 696	2 000	2 000	1 592	742	850
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sij						
Muut rahoituskulut	3 649	293	293	250	200	50
Lahjoitusrahastojen varojen käyttö						

TURUN KAUPUNGIN TOIMINTASUUNNITELMA 2020-2023

Rahoitustuotot ja -kulut	31 094	32 377	30 770	30 700	30 700	31 500
Muutos%		4 %	-1 %			
Korkotuotot	24 218	18 097	16 900	16 900	16 900	16 900
Korkokulut	24 674	24 280	24 470	24 400	24 400	25 200
Muut rahoitustuotot	7 365	7 500	8 500	8 500	8 500	8 500
Muut rahoituskulut	10 433	2 500	2 100	2 100	2 100	2 100

LIITTEET

LIITTEET:

Luettelo liitteistä ja linkki sähköiseen versioon.

Liite 1: Talousarvion noudattamista koskevat määräykset

Liite 2: Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta 19.9.2019 § 71
<http://ah.turku.fi/vsaluelk/2019/0919006x/3958417.htm>

Liite 3: Strategisten ohjelmien linjaukset ja alatavoitteet

Liite 4: Linkkikirjasto toimielinten talousarviopäätöksiin

TALOUSARVION NOUDATTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

1. Strategia ja sopimusohjaus

Kaupunkistrategiaa täydentävät strategiset ohjelmat ovat Hyvinvointi ja aktiivisuus sekä Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma. Strategisten ohjelmien toteutumisen seuranta on keskeinen osa toiminnan ja talouden vuosittaista raportointia. Strategisten ohjelmien raportointi perustuu toimialojen strategisten sopimusten tavoitteiden, toimenpiteiden sekä kehittämishankkeiden seurantaan kokonaisuutena.

Strategia jalkautuu toimintaan sopimusohjauksen sekä kehittämismallin kautta. Toimialojen strategisissa ja operatiivisissa sopimuksissa strategiset linjaukset tarkentuvat tavoitteiksi ja toimenpiteiksi, joita viedään eteenpäin sekä projektimuotoisesti että osana normaalia operatiivista johtamista.

Sovitut strategiset kehittämishankkeet ja uudet kehittämisideat kanavoidaan jatkossa kaupunkitason kehittämismallin kautta. Kehittämismallin tarkoituksena on varmistaa, että toteutukseen etenevien ideoiden ja aloitteiden hyödyt ovat tunnistettavissa ja todennettavissa ja että kaupungin resursseja käytetään strategisten linjausten mukaisesti kehittämiskohteisiin huomioiden erityisesti taloudelliset reunaehdot sekä yhtenevyys kaupungin toimintamalliuudistukseen.

2. Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan tehtävien ja tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Hallintosäännön 68 §:n mukaan kaupunginvaltuusto antaa talousarvion noudattamista koskevat määräykset siitä, miten talousarvio ja sen perustelut sitovat kaupungin viranomaisia. Kaupunginhallitus antaa määräykset siitä, miten strategisiin sopimuksiin kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet sitovat kaupungin viranomaisia.

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat kaikki toimintasuunnitelmakirjassa olevat lausekkeet ja toimielimen tavoitteet sekä määrärahat, tuloarviot sekä työvoiman käyttö, ellei alla toisin ole määrätty.

Toimielinten kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet ovat mukana kaupunginhallituksen ja toimielimen välisissä strategisissa sopimuksissa. Ne strategisen sopimukset tavoitteet ja kohdat, jotka eivät ole kaupunginvaltuustoon nähden sitovia, ovat kaupunginhallitukseen nähden sitovia tavoitteita tai tiedoksi annettavia tietoja.

Kaupunginvaltuuston nähden sitovia tavoitteita eivät ole kaupunginvaltuuston vahvistaman talousarvion yleisperustelut ja toimielimen kokonaiskuva toimialan kehittämisen suunnasta.

Kaupunginvaltuuston, keskusvaalilautakunnan ja tarkastuslautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet esitetään strategista sopimusta suppeammassa muodossa osana kaupungin toimintasuunnitelmaa. Näiden toimielinten kuvaus toiminnasta ja sen kehittämisestä sekä toimintaympäristön muutostekijät eivät ole sitovia tavoitteita.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt määrätä toimielimille käyttötalousosan määrärahat ja tuloarviot bruttosivoksi (poikkeuksena aluepelastuslautakunta). Investoinneista kaupunginvaltuustoon nähden sitovia ovat talousarviokirjaan merkityt investointimenot, rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien luovutustulot sekä kaupunginvaltuuston erikseen päättämät hankekohtaiset kustannusarviot.

Toimielimen käyttötalousosan määrärahat ja investointiosan määrärahat ovat erikseen sitovia. Määrärahan säästöä käyttötalousosassa ei voi käyttää investointiosan määrärahan ylityksen katteena tai päinvastoin.

Taseyksikkönä toimivaa aluepelastuslautakuntaa sitoo liikeylijäämä + poistot sekä investointien bruttomenot vähennettynä rahoitusosuuksilla ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloilla (investointien rahavirta). Kaupungin tilahankkeiden tarveselvityksissä ja hankesuunnitelmissa noudatetaan

hallintosäännön määräyksiä. Hallintosäännössä on määrätty myös päätösvallasta investoinneissa ja muissa pitkävaikutteisissa menoissa.

Kaupungin tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat verotulot ja valtionosuudet sekä rahoitustulot ja – menot. Rahoituslaskelmaosan sitova erä on lainakannan muutos.

Tytäryhteisöjen kaupunginvaltuustoon nähden sitovia tavoitteita ovat lausekkeet sekä ”Konserniyhtiön kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet” -kohtaan merkityt tavoitteet.

3. Muutokset talousarvioon ilman kaupunginvaltuuston päätöstä

Kaupunginvaltuuston hyväksymää määrärahaa saadaan kaupunginhallituksen päätöksellä ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä ylittää tulojen ylittymistä tai uusia tuloja vastaavalla määrällä, mikäli määrärahaa ja tuloarviota ei ole voitu huomioida talousarvion laadinnassa ja mikäli samanaikaisesti toteutuvat seuraavat edellytykset:

- ylittyvillä tuloilla ja menoilla on suora, perusteltu syy-yhteys,
- tulot ovat valtionosuuksia tai -avustuksia
- menon lisäys tulee täysin katetuksi ulkoisten tulojen lisäyksellä ja tulon kertyminen on varmaa.

Kaupunginvaltuuston hyväksymää määrärahaa saadaan ao. lautakunnan päätöksellä ilman kaupunginvaltuuston erillistä päätöstä ylittää tulojen ylittymistä tai uusia tuloja vastaavalla määrällä, mikäli määrärahaa ja tuloarviota ei ole voitu huomioida talousarvion laadinnassa ja mikäli samanaikaisesti toteutuvat seuraavat edellytykset:

- ylittyvillä tuloilla ja menoilla on suora, perusteltu syy-yhteys,
- tulot ovat EU-rahoitusta, sponsorituloja, ulkopuoliseen tilaukseen perustuvia tuloja, kaupungin vastuulla olevan projektin tuloja
- menon lisäys tulee täysin katetuksi ulkoisten tulojen lisäyksellä ja tulon kertyminen on varmaa.

Jos menon lisäys ei tule täysin katetuksi em. tuloilla vaaditaan aina kaupunginhallituksen käynnistämislupa. Anomukseen on sisällytettävä suunnitelma rahoituksesta ja työvoiman käytöstä.

Lisäksi ao. toimielimen edellytetään pitävän luetteloa edellä olevan mukaisesti tehdyistä päätöksistä.

Toimivaltainen viranomainen voi päättää määrärahojen siirrosta toimielimeltä toiselle. Tällöin siirretty määräraha lisätään kaupunginvaltuuston vahvistamaan määrärahaan.

Kaupunginhallitus voi hallintosäännön perusteella päättää lauta- ja johtokuntien määrärahojen ja tavoitteiden muutoksista, kun kaupungin organisaatiota muutetaan talousarviovuoden aikana.

Kaupunginhallitus voi siirtää tässä kohdassa mainittua toimivaltaansa lauta- ja johtokunnille.

4. Toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi

Toimielinten tulee jatkuvasti arvioida oman toimialansa talouden ja toiminnan toteutumista ja esittää kaupunginhallitukselle niiden pohjalta välittömästi tai osavuosikatsausten yhteydessä toimenpiteet talousarviossa pysymiseksi.

5. Toiminnan ja talouden seuranta

5.1 Osavuosikatsaukset ja tilinpäätös

Kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle annetaan osavuosikatsaukset toiminnan ja talouden kehittymisestä kolme kertaa vuodessa tilikauden aikana. Neljäs toiminnan ja talouden toteutumisesta annettava raportti on tilinpäätös

Osavuosikatsauksissa raportoidaan arviot kaupunginvaltuuston sitoviksi vahvistamien tavoitteiden ja talousarviolausekkeiden toteutumisesta tilikaudella.

Ensimmäinen osavuosikatsaus laaditaan raportointijaksolta 1.1. - 31.3.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan viimeistään toukokuussa sisältää talouden katsauksen sekä talous- ja henkilöstötavoitteiden toteutumisenennusteen

Toinen osavuosikatsaus laaditaan raportointijaksolta 1.1. - 30.6.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan viimeistään syyskuussa sisältää toiminnan ja talouden katsauksen sekä ennusteen strategisten (toiminnallisten), taloudellisten ja henkilöstötavoitteiden toteutumisesta.

Kolmas osavuosikatsaus laaditaan raportointiajalta 1.1. - 30.9.

- Osavuosikatsaus, joka annetaan viimeistään marraskuussa sisältää talouden katsauksen sekä talous- ja henkilöstötavoitteiden toteutumisenennusteen

Tilinpäätös laaditaan tilikaudelta, joka on kalenterivuosi.

- Tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus

Kaupunginhallitus laatii tilinpäätöksen tilikautta seuraavan maaliskuun loppuun mennessä.

5.2. Strategisten ohjelmien seuranta

Strategiset ohjelmat raportoitiin osana strategian vuosiraporttia tilinpäätöksen yhteydessä.

5.3 Kuukausiraportointi toiminnan ja talouden kehittämisestä

Toimialajohtajat raportoivat toiminnan ja talouden kehittämisestä kuukausiraporttein omalle lautakunnalleen. Raportoitavat tavoitteet sisältyvät toimialan operatiivisiin sopimuksiin.

Toimialajohtajan tulee erikseen annettavan aikataulun ja ohjeen mukaisesti raportoida toimialansa toiminnasta ja taloudesta kaupunginjohtajalle sekä huolehtia siitä, että kaupunginjohtajalla on valvontaa varten riittävät tiedot toimialan toiminnasta.

6. Projektit ja hankkeet

Projektit noudattavat projektin talousarviossa ja kirjanpidossa kaupungin toimivaltaisten viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita.

Toimialajohtajan päätöksellä ulkopuolisella rahoituksella rahoitettavien hankkeiden tai uuden toiminnan aloittaminen ja käynnistäminen edellyttää suunnitelmaa, joka käsitellään kaupungin kehittämismallin sekä salkunhallinnan periaatteiden mukaisesti (kaupunginhallitus 29.9.2014 § 368). Suunnitelmasta on selvittävä:

- Ulkopuolisen rahoituksen määrä
- Hankkeen kaikki resurssit sekä niiden vaatimat määrärahat sekä näiden erotus eli kaupungin vastuulle jäävä omarahoitusosuus ja miten se on tarkoitus kattaa toimialan talousarviossa
- Välillinen ja välitön HTV –tarve ja vaikutukset henkilöstösuunnitelmaan.

Projektit ja hankkeet, jotka aiheuttavat toimintakatteeseen muutoksen, raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä. Samalla esitetään talousarviomuutokset toimielimen talousarvioon.

1000VSALUELK1 VARSINAIS-SUOMEN ALUEPELASTUSLAUTAKUNTA

Tuloslaskelma raportti

	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutos	TA 2019 siirto	TA 2019 yhteensä	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
LIKEVAIHTO	38 977 310	39 719 833	0	0	39 719 833	40 677 667	41 288 000	41 848 000	42 413 000
Valmisteverastojen muutos	0	0	0	0	0				
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0				
Liiketoiminnan muut tuotot	5 449 502	5 026 000	0	0	5 026 000	5 056 000	5 087 000	5 107 000	5 127 000
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä	0	0	0	0	0				
Henkilöstökulut	27 432 677	28 627 803	285 802	0	28 913 605	29 566 661	30 015 000	30 500 000	30 990 000
Palkat ja palkkiot	22 878 997	23 366 436	285 802	0	23 652 238	24 359 184	24 700 000	25 000 000	25 320 000
Eläkekulut	3 912 356	4 279 976	0	0	4 279 976	4 259 904	4 350 000	4 500 000	4 610 000
Muut henkilöstösivukulut	1 054 521	981 390	0	0	981 390	947 572	965 000	1 000 000	1 060 000
Hilostokorvaukset & -menojen korjaukset	-413 198	0	0	0	0				
Materiaalit ja palvelut	9 181 787	7 760 897	0	0	7 760 897	7 961 284	7 970 000	7 990 000	8 010 000
Palvelujen ostot	6 714 343	5 964 897	0	0	5 964 897	6 061 284	6 060 000	6 070 000	6 080 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 467 444	1 796 000	0	0	1 796 000	1 900 000	1 910 000	1 920 000	1 930 000
Ostot tilikauden aikana	2 467 531	1 796 000	0	0	1 796 000	1 900 000	1 910 000	1 920 000	1 930 000
Varastojen lisäys / vähennys	-87	0	0	0	0				
Vuokrat	5 463 300	6 014 181	0	0	6 014 181	5 874 874	5 950 000	5 970 000	5 990 000
Muut liiketoiminnan kulut	231 573	342 952	0	0	342 952	330 848	340 000	345 000	350 000
Poistot ja arvonalentumiset	1 825 698	0	0	0	0	1 800 000	1 700 000	1 600 000	1 500 000
Suunnitelman mukaiset poistot	1 825 698	0	0	0	0	1 800 000	1 700 000	1 600 000	1 500 000
Kertaluonteiset poistot	0	0	0	0	0				
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0				
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	291 776	2 000 000	-285 802	0	1 714 198	200 000	400 000	550 000	700 000
Rahoitustuotot ja -kulut	1 897	0	0	0	0				
Korkotuotot	0	0	0	0	0				
Muut rahoitustuotot	2 020	0	0	0	0				
Korkokulut	0	0	0	0	0				
Muut rahoituskulut	123	0	0	0	0				
Liikelaitoksen korvaus peruspääomasta (kunnalle)	0	0	0	0	0				
LIKEYLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	293 673	2 000 000	-285 802	0	1 714 198	200 000	400 000	550 000	700 000
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0				
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0				
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0				
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	293 673	2 000 000	-285 802	0	1 714 198	200 000	400 000	550 000	700 000
Varausten ja rahastojen muutokset	0	0	0	0	0				
Poistoeron muutos	0	0	0	0	0				
Varausten muutos	0	0	0	0	0				
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0				
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	293 673	2 000 000	-285 802	0	1 714 198	200 000	400 000	550 000	700 000

KUSTANNUSPAIKKA:RAHOITUS

	TP 2018	TA 2019	TA 2019 muutokset	TA 2019 yhteensä	TAE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Vuosikate	2 119 371	2 000 000	-285 802	1 714 198	2 000 000	2 100 000	2 150 000	2 200 000
Satunnaiset tuotot ja kulut				0				
Tulorahoituksen korjaukset	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	2 119 371	2 000 000	-285 802	1 714 198	2 000 000	2 100 000	2 150 000	2 200 000
Investointimenot	3 116 961	3 836 300		3 836 300	4 552 300	3 734 300	2 434 300	2 484 300
Valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet	997 590	1 663 320		1 663 320	2 381 320	1 463 320	113 320	113 320
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	0	172 980		172 980	170 980	170 980	170 980	170 980
Investointien rahavirta	-2 119 371	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 000 000	-2 100 000	-2 150 000	-2 200 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	0	0	-285 802	-285 802	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta								
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten lisäykset	-			0				
Antolainasaamisten vähennykset	+			0				
Lainakannan muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+			0				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-			0				
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-			0				
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	+/-			0				
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	0	0	0	0	0
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	+/-			0				
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-			0				
Saamisten muutokset	+/-			0				
Korottomien velkojen muutokset	+/-			0				
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	0	0	0	0	0	0	0
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	0	0	-285 802	-285 802	0	0	0	0

LINJAUKSET JA ALATAVOITTEET KAUPUNGIN STRATEGISSA OHJELMISSA

HYVINVOINTI JA AKTIIVISUUS -OHJELMA

Hyvinvointi ja aktiivisuus -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Terve ja hyvinvoiva turkulainen
- Osaava ja oppiva turkulainen
- Aktiivinen turkulainen.

Teemojen ja linjausten numerointia käytetään tunnisteena strategisissa sopimuksissa.

2.1 TERVE JA HYVINVOIVA TURKULAINEN

2.1.1 Luodaan puitteet hyvinvoinnille laaja-alaisella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Poikkihallinnollinen ja laaja-alainen kaupungin ja sen palvelujen suunnittelu toteutetaan kumppanuudessa eri toimijoiden kanssa huomioiden eri ikä- ja asiakasryhmien tarpeet.
- Palveluja kohdennetaan eri alueille ja asiakasryhmille tarvelähtöisesti ja väestönkasvuun varautuen.
- Kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien voimavarat otetaan käyttöön luomalla toimiva palveluohjausmalli, joka toteutetaan ajasta ja paikasta riippumattomasti osana monikanavaista asiakaspalvelua.
- Toteutetaan kaupungin tavoitteita luomalla strategisia kumppanuuksia kolmannen sektorin palveluntuottajien kanssa.
- Kaupunki arvioi jatkuvasti omia tehtäviään ja voi siirtää soveltuvia toimintoja kolmannen sektorin toimijoiden toteutettavaksi.
- Tiloja avataan kuntalaisten sekä yhteisöjen käyttöön ja niiden käyttöä helpotetaan.
- Kaikki kaupungin tilat arvioidaan laajemman hyödyntämisen näkökulmasta.
- Varaudutaan maahanmuuttajien määrän kasvuun toimialojen yhteistyönä asumisen, peruspalvelujen joustavuuden ja turvallisuuden näkökulmista.
- Puututaan pahoinvoinnin ja syrjäytymisen juurisyihin, kuten yksinäisyyteen ja liikkumattomuuteen, sekä ehkäistään eriarvoistumista.
- Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistetään suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti kaikessa toiminnassa.

2.1.2 Lisätään tuottavuutta tekemällä ehkäisevästä työstä kaiken toiminnan kivijalka

Alatavoitteet:

- Ehkäisevä työ laajennetaan osaksi kaikkea asiakastyötä.
- Parannetaan riskiryhmien kykyä edistää omaa terveyttään ja hyvinvointiaan lisäämällä tietoon perustuvaa palveluiden kohdentamista.
- Palveluketjuja kehitetään toimivammiksi ja vaikuttavammiksi lisäämällä ehkäisevän työn osuutta ja painottamalla avopalveluja.

- Vahvistetaan alueellista yhteistyötä ja palveluohjausta sekä varmistetaan palveluketjujen eheys yli organisaatorajojen.
- Kehitetään asiakkuuksien hallintaa parantamalla asiakastiedon hyödyntämistä palveluprosessien kehittämisessä.
- Palveluita järjestetään uudella tavalla hyödyntämällä digitaalisten ajasta ja paikasta riippumattomien palvelujen osuutta sekä palvelusetelien käyttöä. Palveluita kehitettäessä on otettava huomioon ne, joilla ei ole edellytyksiä käyttää digitaalisia palveluita (esimerkiksi vanhukset).
- Innovaatioiden syntymistä edistetään ja niitä hyödynnetään kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisessä.
- Palvelujen kehittämisessä hyödynnetään kokemuseräistä asiantuntijuutta.
- Otetaan kokeiluna käyttöön sosiaalinen luototus ja arvioidaan sen vaikutukset.
- Kaiken kehittämisen perustana on asiakaslähtöisyys.

2.1.3 Luodaan parempia palveluita kehittämällä vaikuttavia asiakaskeskeisiä palveluprosesseja

Alatavoitteet:

- Korjaavat ja erityispalvelut järjestetään tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja vaikuttavasti.
- Perheiden ongelmiin tarjotaan apua mahdollisimman varhain, jotta lastensuojelun tarve vähenee. Perheiden roolia sosiaalityössä ja lastensuojelussa vahvistetaan.
- Sijaishuollossa tavoitteena on löytää entistä suuremmalle osalle lapsia sijaisperheitä, jotta laitossijoitusten tarve vähenee.
- Vanhuspalveluissa jatketaan palvelurakenteen keventämistä siirtämällä painopistettä laitoshoidosta tehostettuun palveluasumiseen sekä koti- ja omaishoidon tukemiseen.
- Perusterveydenhuollon palvelutarjonnassa pyritään vastaamaan palvelujen kasvavaan kysyntään.
- Erikoissairaanhoidon hoitoketjujen toimivuus turvataan, jotta sairaalahoito toteutuu oikea-aikaisesti ja tehokkaasti ja kotiutuminen on mahdollista heti kun terveydentila sen sallii.
- Luodaan uusia toimintamalleja erityisryhmien tarpeiden hoitamiseen.
- Kehitetään ja laajennetaan yhteisvastaanottomallia, jossa asiantuntijat yhdessä asiakkaan kanssa etsivät ratkaisua erityisesti paljon palveluja käyttävien ongelmatilanteisiin.
- Mielenterveysongelmien hoitoon tarjotaan riittävät matalan kynnyksen palvelut.
- Kehittämistyössä hyödynnetään kotimaista ja ulkomaista tutkimus-, ennakointi- ja vertailutietoa entistä enemmän.
- Vertaisryhmätoimintaa ja asiakkaiden osallisuutta vahvistetaan.
- Asiakaskeskeisiä palveluketjuja kehitetään palvelumuotoilun avulla yhteistyössä asiakkaiden kanssa.

2.2 OSAAVA JA OPPIVA TURKULAINEN

2.2.1 Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä systemaattisella osaamisen johtamisella ja laajaan verkostoitumiseen kannustamalla

Alatavoitteet:

- Henkilöstön osaaminen pidetään kehityksen kärjessä suunnitellusti johdetulla riittävällä täydennyskoulutuksella ja kannustamalla uusien toimintatapojen löytämiseen.
- Henkilöstöä kannustetaan muodostamaan kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja erityisesti hyödyntämällä uusia digitaalisia toimintaympäristöjä ja niiden suomia mahdollisuuksia.

2.2.2 Turun seudulla monipuoliset sivistyspalvelut saadaan esteettömästi kaikkien ulottuville hyödyntämällä uuden teknologian tarjoamia mahdollisuuksia ja alueellista yhteistyötä

Alatavoitteet:

- Koulutus- ja kulttuuripalveluissa digitaalisia ympäristöjä hyödynnetään tehokkaasti.
- Omassa edunvalvonnassaan Turku huolehtii myös kaupunkiseudulla toimivien yhteistyökumppanien eduista.
- Kaupunki toimii koulutuksenjärjestäjäverkon kokoajana Turun alueella.

2.2.3 Vieraskielisen väestön suomen ja ruotsin kielen taidon kehittymistä sekä suomalaisen yhteiskunnan tuntemusta tuetaan riittävällä koulutustarjonnalla ja muilla palveluilla

Alatavoitteet:

- Kaikille vieraskielisille tarjotaan riittävästi tuloksellisia ja oikeanlaisia suomen ja ruotsin kielen opintomahdollisuuksia.
- Maahanmuuttajien kotoututumista tuetaan varhaiskasvatuksen palveluohjauksella.

2.2.4 Kansainvälisyyden edellytykset turvataan tukemalla asukkaiden ja henkilöstön valmiuksia toimia kulttuurien välisessä vuorovaikutuksessa

Alatavoitteet:

- Kaupunki tarjoaa omissa oppilaitoksissaan laajan kielivalikoiman.
- Kaupunki tarjoaa mahdollisuuksia kulttuurien välisiin kohtaamisiin.
- Päiväkoti- ja kouluikäisten kielitaitoa monipuolistetaan lisäämällä kielikylpy- ja kielirikasteista opetusta ja kasvatusta.
- Ensimmäisen vieraan kielen opetusta aikaistetaan.
- Turun kansainvälisen koulun asemaa tulee vahvistaa tilanteessa, jossa Turun seudulla on yhä enemmän englannin kielellä opiskelevia lapsia ja nuoria.

2.2.5 Lasten ja perheiden hyvinvointia tuetaan laadukkaalla varhaiskasvatuksella

Alatavoitteet:

- Aloitetaan varhaiskasvatuksen maksuttomuuden kokeilu viisi vuotta täyttäneille.
- Varhaiskasvatuksessa lisätään liikunnan määrää kansallisten lasten liikuntasuosittelujen mukaisesti.
- Kaupunki monipuolistaa yhteistyössä yksityisten toimijoiden kanssa varhaiskasvatuksen palvelutarjontaa, laajentaa palveluvalikoimaansa ja suuntaa palvelutarjontaa asiakaslähtöisiin toteuttamistapoihin.
- Varhaiskasvatuksen yhteistyötä neuvoloiden ja ennaltaehkäisevän perhetyön kanssa lisätään.
- Jokaisella lapsella on jatkossakin subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen ja päivähoidon.

2.2.6 Kasvatuksen ja opetuksen palveluverkkoa uudistetaan sivistystoimialan ja Ammattikorkeakoulun toimipisteverkkoja tiivistämällä

Alatavoitteet:

- Kaupungin oman varhaiskasvatuksen yksikkökoko kasvatetaan 100 - 140 hoitopaikan yksiköihin. Päiväkotiverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Ammatillisen koulutuksen palveluverkon uudistamista ja tiivistämistä jatketaan.
- Oppilaitosten toimintaympäristön uudistamisessa hyödynnetään digitaalisia opetusratkaisuja.
- Selvitetään mahdollisuudet tarjota oppilasryhmille koulunkäyntiin liittyvää maksutonta joukkoliikennettä.
- Lukion aloituspaikkoja lisätään kohtuullisen sisäänpääsykeskiarvon takaamiseksi.
- Oppilashuollon kehittämiseen panostetaan erityisesti sote- ja maakuntauudistusta silmällä pitäen. Sujuvat palvelupolut ja yhteistyö varhaiskasvatuksen ja opetuksen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon välillä varmistetaan.

2.2.7 Nuorten koulutuspolut turvataan ja nuorisotyöttömyyttä vähennetään

Alatavoitteet:

- Jokaiselle nuorelle varmistetaan peruskoulussa ja sitä seuraavassa nivelvaiheessa riittävä tuki ja ohjaus, jotta hän voi peruskoulun jälkeen jatkaa koulutuksen tai muun hänelle mielekkään toiminnan kautta eteenpäin elämässään.
- Toisella asteella opiskelevat nuoret läpäisevät opintonsa ja saavat valmiuksia siirtyä työelämään tai jatkokoulutukseen.
- Vieraskielisten ja erityistä tukea tarvitsevien nuorten tarpeet huomioidaan ja nuorisotakuu toteutuu myös heidän osaltaan.
- Pyritään kasvattamaan vieraskielisten oppilaiden osuutta toisen asteen oppilaitoksissa ja edelleen korkeakouluopinnoissa.
- Peruskoulun päättävälle ikäluokalle tarjotaan kahden viikon kesätyöseteli nuorten työllistymisen edistämiseksi ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi.
- Työvoima- ja elinkeinokokeilun tehokkaalla toteuttamisella vähennetään merkittävästi nuorisotyöttömyyttä.
- Varmistetaan ammatillisen koulutuksen reformin toteutuminen.
- Turku toteuttaa nuorisotakuuta myös erityisen vaativan tuen tarpeessa olevien oppilaiden kohdalla takaamalla jatko-opiskelu- tai työpaikka myös fyysisen tai psyykkisen toimintarajoitteen omaaville nuorille.

2.2.8 Tulevaisuuden osaamispääoma turvataan järjestämällä jatkossakin korkeatasoista yleissivistävää ja ammatillista koulutusta terveellisissä tiloissa

Alatavoitteet:

- Perusopetuksessa vahvistetaan lähikouluperiaatetta.
- Koulujen välisten erojen kaventamista jatketaan osana kaupungin sisäisen eriytymiskehityksen ehkäisyä.
- Ammatillista koulutusta keskitetään kampusajattelun pohjalta suurempiin kokonaisuuksiin ja käytetään tehokkaasti työelämän tarjoamia oppimisympäristöjä.
- Lukioiden tuloksellisuus on korkeaa, ja ne ovat valtakunnallisesti vetovoimaisia.
- Uudistetaan koulujen sisäilmatilanteen seuranta.
- Parannetaan koululaisten koulumatkojen liikenneturvallisuutta.

2.3 AKTIIVINEN TURKULAINEN

2.3.1 Tuetaan aktiivista elämäntapaa luomalla edellytyksiä omatoimiselle aktiivisuudelle

Alatavoitteet:

- Turkulaisia kannustetaan ja ohjataan aktiiviseen elämäntapaan tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluita liittyen terveisiin elämäntapoihin, elämäntapoihin, vapaa-ajanviettomahdollisuuksiin ja harrastuksiin.
- Tuotetaan toimialojen ja palvelualueiden sekä muiden toimijoiden yhteistyönä aktiiviseen elämäntapaan kannustavia palveluja ja palvelupolkuja.
- Vahvistetaan liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja osaamista Kaikkia liikkava Turku (Turku Future Sports) -konseptilla.

2.3.2 Toteutetaan palveluja yhteistyöllä kansalais- ja järjestötoiminnan kanssa

Alatavoitteet:

- Avustusjärjestelmä uudistetaan ja yhtenäistetään tukemaan kaupungin strategisia tavoitteita.
- Avustusrekisterillä lisätään avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.
- Avustusten jakamiseen luodaan malli, jossa suuremmat vakiintuneet toimijat kuuluvat sopimusten piiriin ja jossa pienemmät ja vaihtuvat avustusten saajat täydentävät ja monipuoliset palvelutarjontaa.
- Tuotetaan vapaa-aikatoimialan palveluja lisääntyvässä aktiivisessa kumppanuudessa ja vuorovaikutuksessa strategisesti tärkeiden kansalais- ja järjestötoimijoiden kanssa.
- Varmistetaan yhteistyöfoorumien toimintaa yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

2.3.3 Aktiivista elämäntapaa edistävät palvelut kohdennetaan hyödyntämällä paremmin asiakas- ja asukastietoa

Alatavoitteet:

- Lisätään asukas- ja asiakastiedon sekä tutkimustiedon hyödyntämistä osana palvelujen suunnittelua ja toteutusta sekä arviointi- ja kehittämistyötä.
- Lisätään vuorovaikutusta kaupungin ja sen asukkaiden välillä.
- Digitaalisia medioita hyödynnetään aktiivisen elämäntavan ja vuorovaikutteisuuden kasvattamisessa.

2.3.4 Vahvistetaan aluenäkökulmaa asuinalueiden ominaispiirteitä hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Vakiinnutetaan kaupungin eri alueilla työskentelevien kaupungin toimijoiden yhteistyö, johon osallistuminen on osa perustyötä kaikilla toimialoilla.
- Tarjotaan asukkaille alueen soveltuvia tiloja omatoimiseen käyttöön sekä kannustetaan heitä oma-aloitteisuuteen.

- Alueiden identiteettiä vahvistetaan kaupungin sekä sen asukkaiden ja asiakkaiden yhteisellä suunnittelulla ja mahdollistamalla identiteettiä vahvistavia toimintoja ja tapahtumia alueilla.
- Puututaan alueiden eriytymiskehitykseen ja pyritään vähentämään huono-osaisuuden lisääntymistä.

2.3.5 Osallisuutta lisätään ottamalla se osaksi suunnittelua, toteuttamista ja päätöksentekoa

Alatavoitteet:

- Osallisuuden painopisteinä ovat kaupunginosa- ja teemaosallisuus sekä lasten ja nuorten ja erityisryhmien osallisuus.
- Hyödynnetään digitaalisia ratkaisuja asukkaiden osallistamisessa, aloitteiden ja palautteiden keräämisessä ja niiden hyödyntämisessä.
- Mahdollistetaan asukkaiden osallisuus myös kertaluonteisesti.

2.3.6 Turun asemaa eurooppalaisena kulttuurikaupunkina ja kaupunkikulttuurin edelläkävijänä vahvistetaan kehittämällä uudenlaisia kulttuuriin osallistumisen muotoja

Alatavoitteet:

- Sekä kaupungin omassa toiminnassa että vapaalla kentällä toteutetaan uudenlaisia kulttuuritoiminnan muotoja ja kaupunkikulttuuritapahtumia.
- Korostetaan luovuutta ja innovatiivisuutta kaupungin toiminnassa ja palvelutuotannossa sekä tuodaan kulttuuria eri muodoissaan asukkaiden arkeen ja vapaa-aikaan.
- Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua ja taiteen sekä kulttuurin rikkautta osana palvelujen suunnittelua ja kehittämistä.
- Historiamuseon toteuttamisella vahvistetaan kaupungin vetovoimaa.

2.3.7 Hyvän elämän Turkua luodaan ottamalla aktiivisuus elämäntavaksi

Liikkuminen elämäntavaksi

Alatavoitteet:

- Kannustetaan terveytensä kannalta liian vähän liikkuvia lisäämään liikunnan määrää.
- Lisätään kaupungin ymmärrystä vähän liikkuvien palvelutarpeista.
- Kehitetään lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä liikuntajärjestöjen kanssa, jotta lapset kiinnittyvät liikunnalliseen elämäntapaan.
- Pyritään turvaamaan jokaiselle lapselle mahdollisuus vähintään yhteen harrastukseen.
- Säännöllisellä liikuntaharrastuksella ehkäistään dropout- ja dropoff-ilmioitä ja luodaan nuorille mielekkäitä liikuntamahdollisuuksia yhteistyössä liikuntaseurojen kanssa.
- Edistetään liikuntamahdollisuuksien esteettömyyttä ja saavutettavuutta.
- Kehitetään liikuntaolosuhteita, avustuksia ja kumppanuuksia kaupungin strategisten tavoitteiden mukaisesti.
- Sitoutetaan kaikki toimijat ehkäisemään ja kitkemään koulukiusaamista.

Kulttuuri tekee hyvää

Alatavoitteet:

- Kasvatetaan kulttuuripalvelujen asiakaslähtöisyyttä uusien asiakasryhmien tavoittamiseksi.
- Kirjastopalveluissa edistetään kaikenikäisten lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja aktiivista kansalaisuutta.
- Museotoimintaa uudistetaan kokemuksellisen perhe- ja matkailutoiminnan suuntaan.
- Museopalveluissa viranomaistoiminnan palvelutasoa ja joustavuutta lisätään ja mahdollistetaan ajallisesti kerrostuneen kaupunkikuvan kehittäminen.
- Vahvistetaan Turku taidemusiikin dynaamisena keskittymänä ja taiteilijavierailijoiden esiintymispaikkana sekä kiinnostavana yhteistyökumppanina musiikin alalla.
- Ennakoidaan palvelutarpeiden muutoksia, muokataan uusia palvelukonsepteja ja rohkaistaan toimijoita järjestämään uudenlaisia kulttuuritapahtumia ja -ilmiöitä.
- Edistetään kulttuurin vapaan kentän toimintaedellytyksiä ja lisätään yhteistyötä.
- Peruskorjattu teatteritalo luo Turun kaupunginteatteri Oy:lle edellytykset aiempaa asiakaslähtöisemmälle ja kustannustehokkaammalle toiminnalle.
- Kaupungin kulttuuripalvelut tarjoavat kansallisen ja kansainvälisen tason kulttuurielämyksiä kaupunkilaisille ja muualta tuleville.
- Tuotannot valmistellaan ja suunnitellaan koordinoitusti ja hyödynnetään yhteisesti kaupunkitasolla.
- Tuetaan kaikkien väestöryhmien mahdollisuutta päästä kulttuurin pariin.
- Tunnistetaan taiteen ja kulttuurin laajat hyvinvointivaikutukset, ja toimialat ylittävässä palvelutuotannossa hyödynnetään kaupungin oman toiminnan lisäksi myös kolmannen sektorin organisaatioiden osaamista. Edistetään "Kulttuuri tekee hyvää" -ajattelua.

Lasten ja nuorten kasvu tasapainoiseen elämään

Alatavoitteet:

- Otetaan lapset ja nuoret aktiivisesti mukaan heitä koskevien asioiden suunnitteluun, valmisteluun ja toteuttamiseen.
- Tuetaan ja hyödynnetään vuorovaikutteisen demokratian keinoja yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
- Mahdollistetaan monipuolisen nuorisokulttuurin toteutuminen.
- Laajennetaan nuorisotyön painopistettä tilojen järjestämisestä nuorisotyön sisällön kehittämiseen.
- Kehitetään yhteiskäytössä olevien tilojen palveluja.
- Varmistetaan, että lapsi ja nuori saa tarvitessaan aikuisen tukea ja läsnäoloa sekä liikunnan ja kulttuurin virikkeitä.

KILPAILUKYKY JA KESTÄVÄ KASVU -OHJELMA

Kilpailukyky ja kestävä kasvu -ohjelma koostuu kolmesta pääteemasta:

- Yrittävä ja osaava Turku
- Vaikuttava ja uudistuva Turku
- Rakentuva Turku ja ympäristö.

3.1 YRITTÄVÄ JA OSAAVA TURKU

3.1.1 Turun alueen kilpailukyvyyn ja työllisyyden kasvua vauhditetaan alueellisia elinkeino- ja innovaatiopalveluja uudistamalla

Alatavoitteet:

- Alueen innovaatiopalvelut tuotetaan ja niiden kehittäminen toteutetaan yhdessä korkeakoulujen ja muiden kumppaneiden kanssa.
- Laajennetaan Turku Future Technologies -yhteistyöalustaa tutkimus- ja kehitystoiminnan lisäksi myös koulutukseen sekä koulutuksen ja tutkimuksen infrastruktuurikehitykseen edistämällä Turun korkeakoulujen Osaamistehdas-yhteistyösopimuksen toteutumista.
- Yleisten innovaatiopalvelujen lisäksi tuotetaan tarvittavia erityispalveluja ja kehitysalustoja käynnistettävälle ja selvitettävälle aloille, joita ovat valmistava teknologiateollisuus, meriteollisuus, biotekniikka, lääketiede, kemia, soveltava ICT ja terveys-, materiaali-, logistiikka-, elintarvike-, ruoka- ja matkailuala sekä luovat alat.
- Kaupunki toimii alustatalouden edelläkävijänä tarjoamalla kehitysalustoja, jotka mahdollistaen uudenlaisten palveluiden ja tuotteiden syntymisen.
- Alueen innovaatiotalouden kehittymistä vahvistetaan kaupungin omien hankintojen kautta ja ottamalla ennakkoluulottomasti käyttöön uusia toimintamalleja.
- Turun kaupungin asemaa kiinnostavana elokuvatuotantokaupunkina vahvistetaan.

3.1.2 Yritysten toimintaedellytyksiä parannetaan uudistamalla Turun kaupungin tarjoamia yrityspalveluja

Alatavoitteet:

- Alueen monipuolisen elinkeinorakenteen kehittämistä jatketaan tuottamalla yhden luukun periaatteella joustavia, asiakaslähtöisiä ja ajantasaisia yritys- ja elinkeinopalveluja elinkaarensa eri vaiheissa oleville yrityksille siten, että asiakkaiden tarpeista huolehditaan kokonaisvaltaisesti.
- Vahvistetaan yrityspalveluja ja niiden ohjausta yrityslähtöisesti valmistavan teknologiateollisuuden ja meriteollisuuden toimialoilla.
- Kaupungin houkuttelevuutta kansainvälisenä investointikohteena ja yrityskaupunkina lisätään ja terävöitetään tekemällä tavoitteellista ja aktiivista markkinointi- ja myyntityötä kansallisesti ja kansainvälisesti.

3.1.3 Elinkeinoelämän kilpailuetua kasvatetaan vahvistamalla Turun logistista asemaa ja logistiikkapalveluja

Alatavoitteet:

- TEN-T -ydinverkkokäytävän kehitystavoitteiden saavuttamiseksi tehdään tarvittavat kansalliset ja paikalliset toteutuspäätökset liittyen Turun ja Helsingin väliseen oikorataan, E18-kehätiehen ja Turun matkakeskukseen.
- Multimodaalilogistiikkajärjestelmää, joka kattaa kaikki liikennemuodot, kehitetään erikseen laadittavan kehittämis- ja kasvusuunnitelman mukaisesti.
- Lentoliikennettä ja lentoaseman ympäristöä Suomen kakkoskenttänä kehitetään matkustaja- ja rahtiliikenteen kasvattamiseksi.
- Alueen elinkeinoelämän kasvaviin lentoyhteystarpeisiin vastataan aktiivisella yhteydenpidolla operaattoreihin yhteistyössä elinkeinoelämän järjestöjen ja yritysten kanssa.
- Satamaa ja sen kehittymistä tuetaan ja sen kilpailukyky varmistetaan kumppanuuksiin perustuvalla yhteistyöllä logistiikka-alan johtavien toimijoiden kanssa.
- Lounaisrannikon strategista satamayhteistyötä jatketaan.

3.1.4 Tuetaan työllisyyden paranemista uudistamalla kaupungin työllistämistoimintaa ja lisäämällä maahanmuuttajien työelämäyhteyksiä

Alatavoitteet:

- Haetaan uusia, innovatiivisia ratkaisuja työttömien työllistämiseksi ja tuetaan oppilaitoksista valmistuneiden työllistymistä.
- Osoitetaan kaupungin tehokkuus kasvupalveluiden järjestäjänä muun muassa työvoima- ja elinkeinokokeilun avulla.
- Kaupunki etsii yhdessä koulutuksen järjestäjien ja muiden työllisyyttä ja yrittäjyyttä edistävien tahojen kanssa keinoja vieraskielisten ryhmien työllisyysasteen nostoon ja osaamisen hyödyntämiseen.
- Suomalaisen ja maahanmuuttajien kulttuurien tuntemusta ja vuorovaikutusta lisätään.
- Vahvistetaan Turkuun työskentelemään muuttavien kiinnittyminen Turkuun ja alueen elinkeinoelämään.
- Kansainvälisille osaajille ja heidän perheilleen laaditaan yhden luukun periaatteella palvelupaketti muuton helpottamiseksi.
- Kaupunki lisää palveluitaan koskevaa englanninkielistä viestintää.

3.1.5 Turkuä kehitetään merkittävänä matkailu-, kongressi- ja tapahtumakaupunkina

Alatavoitteet:

- Venäläismatkailun kehittämiseksi laaditaan erillinen alueellinen palvelu- ja markkinointisuunnitelma, jonka tavoitteena on tarjota matkailijoille nykyistä enemmän ja parempia palveluja venäjän kielellä.
- Matkailun kehittämiseksi laaditaan kehittämissuunnitelma sekä erillinen alueellinen markkinointisuunnitelma sisältäen saaristomatkailun.
- Sportti-, terveys- ja hyvinvointimatkailu kytketään osaksi matkailukonseptia.
- Kaikkia liikuttava Turku (Turku Future Sport) -konseptilla tehdään hyvinvoinnin, liikunnan ja urheilun tulevaisuutta tuomalla yhteen palvelut, tutkimustoiminta, yrittäjyys ja innovaatio-toiminta.
- Markkinointitoimenpiteitä toteutetaan Ruotsiin ja erityisesti suur-Tukholman alueelle keskeisten kumppanien kanssa kulttuuri- ja vapaa-ajanmatkailun lisäämiseksi.
- Tapahtumatoimintaa hyödynnetään koko kaupungin markkinoinnissa, ja sen kärkinä ovat KulttuuriTurku-, MeriTurku- ja YritysTurku -teemat.
- Ympärivuotisen matkailun lisäämiseksi tapahtumatoimintaa laajennetaan myös kesäkauden ulkopuolella.
- Kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia ja kongresseja haetaan aktiivisesti yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja elinkeinoelämän kanssa.
- Kaupunkikulttuuriin liittyviä vetovoimatapahtumia tuotetaan laajassa yhteistyössä kaupungin sisällä sekä kansallisessa että kansainvälisessä yhteistyössä.
- Matkailijoiden liikkumista ja toimimista kaupungin alueella helpotetaan tarjoamalla uudenlaisia digitaalisia palveluja ja huomioimalla opasteissa myös kansainvälisten matkailijoiden tarpeet.
- Kongressi- ja tapahtumatoiminta kytketään tiiviimmin kauppojen ja ravintoloiden palvelutarjontaan.

3.1.6 Turun asemaa Suomen vetovoimaisimpana yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan

Alatavoitteet:

- Kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä vahvistetaan yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kanssa. Kaupungin näkökulmasta korkeakoulujen yhteistoiminnalliset toimenpiteet ja hankkeet ovat ensisijaisia.
- Luodaan pohjaa oppilaitosten, yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen monialaiselle koulutus- ja tutkimusyhteistyölle ja laajennetaan niiden, kaupungin sekä elinkeinoelämän välistä yhteistyötä.

- Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa tehtävää viestintä- ja markkinointiyhteistyötä lisätään.
- Vahvistetaan Turussa opiskeluiden yhteyttä opiskelukaupunkiinsa yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.
- Yliopistojen kanssa tehtävää kaupunkitutkimusohjelmaa jatketaan. Kansainvälisen vertailun osuutta lisätään. Tutkimustuloksia hyödynnetään oman toiminnan kehittämisessä.
- Turun vetovoimaisuutta yliopisto- ja opiskelijakaupunkina vahvistetaan yhteistyössä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja oppilaitosten kanssa. Opiskelijakaupunki Turku -yhteistyön toteuttamista kaupungin, korkeakoulujen ja opiskelijajärjestöjen kanssa jatketaan.
- Mahdollistetaan opiskelijoiden järjestämien tapahtumien toteuttaminen elävään opiskelijakaupunkiin kuuluvana asiana.
- Kaupunkikeskustaan kytkeytyvän tiedepuiston ja kampus-alueiden kehittämistä jatketaan suunnitelmallisesti siten, että Turun innovaatiokeskittymän identiteetti, rooli ja asema vahvistuvat.
- Kehitetään edelleen Turun monipuolista ja vetovoimaista opiskelija-asumista ja tarjotaan Suomen parhaat opiskelija-asumisen edellytykset. Turvataan kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden asumismahdollisuudet.

3.2 VAIKUTTAVA JA UUDISTUVA TURKU

3.2.1 Tuottavuutta ja uudistumiskykyä kasvatetaan edistämällä innovaatioita

Alatavoitteet:

- Varmistetaan laajalla osallisuudella kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja kumppanien kanssa, että strategiset tavoitteet ovat yhteneväiset ja ymmärrettävät kaikille osapuolille.
- Sovitaan tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyömalleista, joilla tavoitteisiin päästään.
- Kokeillaan rohkeasti uusia palvelumalleja ja uusia toimintatapoja yhdessä kumppanien kanssa.
- Hyödynnetään systemaattisesti asukkailta ja asiakkailta saatavaa palautetta palvelujen suunnittelussa ja toteuttamisessa palvelumuotoilun keinoin.
- Määritellään hankintoja aikaisempaa laajemmassa yhteistyössä tarjoajien ja loppukäyttäjien kanssa.
- Kaupungin hankintamenettelyt toteutetaan niin, että ne luovat mahdollisuuksia ja kannustavat innovatiivisiin hankintoihin. Kaupungille laaditaan uusi ajantasainen hankintastrategia.

3.2.2 Tuloksellisuutta parannetaan hyvällä johtamisella, uusilla toimintatavoilla ja niitä tukevilla työvälineillä

Alatavoitteet:

- Tuloksellisuutta ja mitattavia tavoitteita korostetaan kaikessa toiminnassa.
- Hyvällä johtamisella varmistetaan, että keskitytään niihin asioihin, jotka ovat tärkeimpiä sovitun lopputuloksen saavuttamiseksi.
- Kaupungin johtamisjärjestelmää, organisaatiota ja ohjausmallia arvioidaan säännöllisesti ja muutetaan tarpeen mukaan vastaamaan muuttuvan toimintaympäristön vaatimuksia.
- Mahdollistetaan toiminnan muutos hyödyntämällä aktiivisesti digitaalisia työvälineitä yhtenäisten kaupunkitason pelisääntöjen mukaisesti.
- Otetaan käyttöön kaupunkitason kehittämismalli ja sitä tukevat yhtenäiset työtavat ja -välineet kaikessa kehittämisessä.
- Valitaan strategiset kärkihankkeet, joilla edistetään keskeisiä strategisia tavoitteita, joiden toteuttamiseen ja resursointiin kiinnitetään erityistä huomiota.

3.2.3 Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Asiakkaiden itsepalvelumahdollisuuksia lisätään tarjoamalla digitaalisia ajasta ja paikasta riippumattomia palveluita.
- Luodaan palvelujen ja asiakkuuksien ohjausmalli, joka auttaa tarjoamaan kaupungin asukkaiden, asiakkaiden ja sidosryhmien tarpeisiin paremmin vastaavia palveluja kustannustehokkaalla tavalla.
- Sovitaan kaupunkitason periaatteet rajapintojen ja datan avoimuudelle ja noudatetaan näitä periaatteita kaikessa ICT-kehittämisessä ja hankinnoissa.
- Tiedot, palvelut, järjestelmät ja tietoliikenne suojataan tietoturva vaatimukset huomioiden niin, että kaikki osapuolet voivat luottaa palvelun ja tietojen laatuun, toimivuuteen ja tietoturvaan.
- Noudatetaan tietojärjestelmien kehittämisessä ja hankinnoissa julkishallinnon kokonaisarkkitehtuuriperiaatteita.

3.2.4 Parempaa johtamista ja päätöksentekoa tuetaan tiedonhallintaa parantamalla

Alatavoitteet:

- Kehitetään kustannus- ja tuotelaskentaa siten, että ne tukevat paremmin sovittujen tavoitteiden seurannan ja johdon päätöksenteon tuen tarpeita.
- Kehitetään parempia menetelmiä toimintaympäristön muutosten arviointiin ja tuotetaan laadukasta tietoa päätöksenteon ja johtamisen tueksi.
- Kasvatetaan data-analytiikkaan liittyvää osaamista kouluttamalla kaupungin omaa henkilöstöä sekä hyödyntämällä kumppanuuksia.
- Kasvatetaan kaupungin omistaman datan arvoa luomalla datan kiertotalouden konsepti, jonka perustana on jo olemassa olevan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen.
- Luodaan digitaalinen tietoaalusta, jossa tiedon tuottajat, jalostajat ja hyödyntäjät kohtaavat.
- Tuetaan kumppanuuksien avulla aktiivisesti datan hyödyntämiseen perustuvan ekosysteemin syntymistä.

3.2.5 Omistajaohjauksen vaikuttavuutta parannetaan vahvistamalla konsernimaista toimintatapaa

Alatavoitteet:

- Vahvistetaan konsernimaista työskentelyä luomalla yhteinen johtamisen vuosikello ja toimintatapa, jossa omistaja asettaa yhtiöille selkeät tavoitteet.
- Omistajaohjauksen vaikuttavuus määritellään yhtiön liiketoiminnan luonteeseen perustuen.
- Luodaan selkeät toimintamallit ja roolit omistajaohjauksen toteuttamiselle.
- Mahdollistetaan ja edellytetään konserniyhteisöjen välistä yhteistyötä, jolla voidaan saavuttaa tuottavuus- ja synergiaetuja.
- Hankintamenettelyt ja tukipalvelujen käyttöä koskevat ohjeistukset yhdenmukaistetaan tarkoituksenmukaisella tavalla.
- Luodaan yhteistyöfoorumit ja -käytännöt, joiden kautta parhaat käytännöt saadaan koko konsernin käyttöön.

3.2.6 Kaupungin perustoimintaa tuetaan parantamalla tukipalvelujen laatua ja kustannustehokkuutta

Alatavoitteet:

- Tuoteistetaan palvelukeskusten palvelutuotteet ja kehitetään palvelujen johtamisen edellyttämää kustannuslaskentaa.
- Järjestetään tukipalvelujen tuottaminen kaupungin kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.
- Järjestetään tukipalvelut laadukkaasti ja hinnaltaan kilpailukykyisesti.
- Parannetaan jatkuvasti tukipalvelujen tuottavuutta.

3.2.7 Tilojen käyttöä tehostetaan uudistamalla toimintamalleja

Alatavoitteet:

- Kaupungin käytössä olevaa tilamäärää vähennetään toimintatapoja muuttamalla, uusia teknologioita hyödyntämällä ja lisäämällä yhteispalvelupisteitä.
- Toimitilaratkaisuissa hyödynnetään ensisijaisesti kaupungin välittömästi ja välillisesti omistamaa tilakantaa ja tilojen yhteiskäyttöä lisätään.
- Kaupungin omasta käytöstä poistuneista tiloista luovutaan nopeasti ja vapautuvat resurssit kohdennetaan käytössä olevaan tilakantaan.
- Huolehditaan tilakannan arvon säilymisestä ja korjausvelkaa vähennetään.
- Käytetään erilaisia tilojen hallintamuotoja ja toteutus- sekä ylläpitomalleja pääomankäytön tehostamiseksi ja riskien hallitsemiseksi.

3.2.8 Strategista viestintää ja markkinointia toteutetaan kaupunkitasoisesti yhtenäisellä sisällöllä ja ilmeellä

Alatavoitteet:

- Varmistetaan kaupungin johtamiselle riittävä viestinnällinen tuki.
- Hyödynnetään laaja-alaisesti digitaalisuutta sekä asukas- ja asiakastietoa viestinnän ja markkinoinnin suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.
- Viestintää ja markkinointia tehdään suunnitellusti, systemaattisesti ja mitattavasti eri kohderyhmille.
- Kotimaassa markkinointia ja viestintää tehdään pääkohderyhmänä turkulaiset sekä Suomen kasvukolmion alue.
- Ulkomaan markkinointi ja viestintä keskittyy Itämeren alueeseen.
- Samaa viestinnällistä ilmettä käytetään johdonmukaisesti kaikessa kaupungin viestinnässä ja markkinoinnissa.
- Tunnistetaan edunvalvonnan kannalta tärkeimmät asiakokonaisuudet ja korostetaan niitä viestinnässä ja markkinoinnissa.

3.3 RAKENTUVA TURKU JA YMPÄRISTÖ

3.3.1 Luodaan pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina

Alatavoitteet:

- Kaupunkikehittämisen tavoitteet ja niiden toteuttaminen kytketään osaksi kaupungin kärkihankkeita.
- Strategisiksi maankäytön hankkeiksi nostetaan keskustan kehittämisen rinnalle viisi tärkeintä aluekokonaisuutta, jotka kaikki tukevat Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää: kaupunkikeskustaa meren suuntaan laajentava Linnakaupunki, Kampus ja Tiedepuisto sekä siihen kytkeytyvä Itäharjun muuntuvan maankäytön alue, Skanssin älykäs ja kestävä kaupunginosa sekä lentokentän, logistiikan ja tuotannollisten toimialojen Logi City ja Blue Industry Park.
- Strategisiin maankäytön hankkeisiin liitetään suunnittelun alkuvaiheista lähtien älykkään kaupungin palvelukanava- ja teknologiaratkaisut sekä monipuolinen Living Lab-ajattelu.
- Kehityskohteiden omaleimaisuutta hyödynnetään viestinnässä ja markkinoinnissa hankkeiden alusta lähtien.
- Kaupungin huolehtii aktiivisesti kiinteistöomaisuutensa kehittämisestä sekä arvosta.

3.3.2 Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään laajalla yhteistyöllä

Alatavoitteet:

- Keskustan kilpailukykyä liike-elämän, kaupan, kulttuurin ja matkailun vetovoimaisena keskittymänä parannetaan tarvittavilla investoinneilla ja yhteistyöllä.
- Laaditaan keskustan kehittämisen toimintamalli ja toteutetaan siihen liittyvää markkinointia laajalla yhteistyöllä elinkeinoelämän ja muiden toimijoiden kanssa.
- Keskustan asemaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisänä olohuoneena kehitetään parantamalla korkeatasoisia julkisia kaupunkitiloja ja kävelypainotteisia alueita erityisesti jokirannassa, Kauppiaskadulla, Kauppahallin korttelissa ja Fortuna-korttelissa.
- Kauppatorin alueen miljö ja toiminallisuus kohotetaan arvoiseensa asuun.
- Ympärivuotista houkuttelevuutta edistetään katetuilla kauppakortteleilla ja helppokulkuisilla kortteleiden keskinäisillä yhteyksillä.
- Kehittämisessä varmistetaan vilkkaan kulttuurielämän ja vireän tapahtumatoiminnan edellytykset keskustan kaupunkitilassa muun muassa luomalla matalan kynnyksen selkeä lupaohjeistus ja -palvelu.
- Asukkaiden tarpeet keskustan siisteydestä, turvallisuudesta ja rauhallisesta viihtyisyydestä otetaan huomioon.
- Kaupan kehittymistä tuetaan keskustan elinvoimaa tukevalla tavalla.
- Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.

3.3.3 Huomisen rakentamista edistetään maankäytön kehittämisen kokonaisvaltaisuutta, ennakkoluulottomia kumppanuuksia ja yhteistyömalleja korostavalla toimintamallilla

Alatavoitteet:

- Maankäytön ohjausmallissa korostetaan ja kehitetään kokonaisvaltaista raja-aitoja ylittävää projektimaista työskentelytapaa.
- Nostetaan kumppanuuksilla kaupunkiympäristön laatutasoa.
- Kaupunki hankkii tarvittaessa käyttöönsä raakamaata ja edistää rakentamista maankäyttösopimuksin.
- Tarjotaan uusilla alueilla aktiivisesti kehitysalustoja kannustaen toimijoita innovatiivisuuteen ja uusien mahdollisuuksien etsimiseen.
- Edistetään hyvin toteutetulla avoimella osallisuudella yhteisen kaupunkiympäristönäkemyksen vahvistumista.
- Hankkeiden käynnistämisen perustaksi laaditaan tarkoituksenmukaisessa laajuudessa esiselvitykset, joiden pohjalta voidaan arvioida hankkeiden taloudellisia ja toiminnallisia kokonaisvaikutuksia.
- Hankkeissa ja alueilla varmistetaan tarkoituksenmukainen ja riittävä ympäristörakentamisen ja infrastruktuurin mitoitus ja laatutaso.

3.3.4 Kaupunkirakenteen toimivuutta ja elinvoimaa vahvistetaan täydennysrakentamisella

Alatavoitteet:

- Kaupunkirakennetta eheytetään monipuolisesti asumistoiveisiin ja elinkeinoelämän tarpeisiin vastaten.
- Kaupungin kasvun painotus suunnataan keskustaan ja sitä kehystävälle kaupunkiuudistusalueille joukkoliikenteen kehityskäytävälle.
- Kaupunkirakenteen painopistettä laajennetaan kaupunkirakenteen kehittymisen myötä kohti merta.
- Tiivistyville kaupunkialueilla korostetaan rakennetun kaupunkiympäristön laatua.

3.3.5 Kaupungin kilpailukykyä lisätään tarjoamalla houkuttelevaa asumista kaikille

Alatavoitteet:

- Tuetaan asuntorakentamisen monipuolisuutta ja kehitetään asuntotuotantoa niin, että luovutettavissa oleva tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantoa.

- Puretaan tarpeettomasti asumisen hintaa nostavaa harkinnanvaraista säännöstöä ja normistoa.
- Esteettömyydestä huolehditaan muusta norminpurusta huolimatta.
- Kaupunki toimii tarvittaessa aktiivisesti riittävän ja kysyntää vastaavan omistus- ja vuokra-asuntotarjonnan varmistamiseksi.
- Väestön nopea ikääntyminen otetaan huomioon asuntoalueiden suunnittelussa ja ikääntyneiden mahdollisuutta kotona asumiseen tuetaan.
- Varmistetaan ikääntyvän väestön tarpeisiin vastaava monipuolisten asumismuotojen tarjonta ja kohtuuhintainen asuntokanta.
- Erityisasumisen järjestäminen suunnitellaan kokonaisvaltaisesti niin, että edistetään erityis- ja vuokra-asumisen tasapainoista jakautumista kaupunkiseudulla.
- Tuetaan liikkuvan työvoiman asumisen tarpeita kehittämällä kumppaneiden kanssa monimuotoisia toimintamalleja.

3.3.6 Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2029

Alatavoitteet:

- Turun kaupunki laatii Kestävän energian ja ilmaston toimintasuunnitelman, joka sisältää toimenpiteet Turun alueen kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi vuoteen 2029 mennessä vähintään 80 prosentilla vuoden 1990 tasoon verrattuna, sekä välitavoitteet ja seurannan valtuustokausittain 2021 - 2025 - 2029.
- Kaupunki huolehtii maaperässä ja kasvillisuudessa olevasta hiilivarastosta pyrkimällä lisäämään viheralueita ja säilyttämään alueensa metsiä, peltoja, kasvillisuuden määrää ja suosiimaan luonnonmukaisuutta istutusalueilla. Uudenlaista kaupunkiluontoa ja viherrakentamista lisätään kaupungin tiivistyessä.
- Panostetaan voimakkaasti energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseen sekä konsernin omin toimin, että aktiivisesti kannustamalla yrityksiä, yhteisöjä ja kansallisia investoimaan.
- Turun kaupungin ja kaupunkikonsernin omissa tila-, kiinteistö-, infrastruktuuri- ja ajoneuvoinvestoinneissa sekä soveltuvasti myös muissa investoinneissa ja hankinnoissa huomioidaan kasvihuonepäästövaikutukset sekä elinkaaren aikainen energiankulutus.
- Rakentamista Turun alueella ohjataan entistä voimakkaammin vähäpäästöiseksi sekä energia- että liikkumiskäyntejä koskien.
- Ilmastomuutoksen hillinnän ohella myös ilmastomuutokseen varautumisen toimenpiteet huomioidaan kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa erityisen huomion ollessa hulevesissä.
- Monimuotoisuudessaan ainutlaatuisen luonnonympäristön arvojen säilymistä tuetaan aktiivisesti ja luonnon kokemisen mahdollisuuksia edistetään kestävin ja luontoa varjelevin tavoin myös kaupunkiympäristössä. Tässä hyödynnetään uusinta tutkimustietoa.
- Rakennuskannan energiatehokkuutta ja rakennusten älykkyyttä parannetaan.
- Uusiutuvien energiamuotojen osuutta kasvatetaan ja energiajärjestelmän älykkyyttä kehitetään erityisesti valituilla uusilla alueilla, jotka toimivat pilotteina uudistusten laajentamiselle.
- Sähköntuotannossa kannustetaan paikallisiin olosuhteisiin otollisesti istuvia, aurinkoenergiaan perustuvia toteutuksia.
- Resurssi- ja materiaaliiviisuus ulotetaan läpimenevästi toimintatapoihin, rakennusmateriaaleihin ja maa-aineksiin.
- Rakentamisen resurssiiviisuuden nostamista kilpailueduksi uudenaikaisille liiketoiminnoille tuetaan.
- Edistetään kiertotaloutta vahvistamalla yhdyskuntajätteiden materiaalihyötykäyttöä sekä sitä täydentävää paikallista energiahyötykäyttöä.
- Kaupunki varautuu toiminnassaan ilmastomuutoksen aiheuttamiin ilmiöihin.

3.3.7 Ympäristön kannalta kestävä ja turvallista liikennettä ja liikkumista edistetään eheää kaupunkirakennetta hyödyntämällä

Alatavoitteet:

- Kaupunki- ja palvelurakennetta kehittämällä tuetaan välttämättömän liikkumistarpeen vähentämistä sekä Turun alueella että myös kaupunkiseudulla maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullisen yhteistyön ja sopimuksen avulla.

- Liikennejärjestelmän sisällön kulmakivinä ovat kaikkien kulkumuotojen yhteensopivuus, liikenneturvallisuus sekä liikenteen päästöjen vähentäminen.
- Turku on aktiivinen toimija seudullisen liikennejärjestelmän linjausten valinnassa.
- Joukkoliikennettä kehitetään seudullisesta näkökulmasta edistään käytettävyyttä arki- ja työmatkaliikenteessä.
- Terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa edistetään kantakaupunkialueella kehittämällä koulu- ja työmatkareitistöä kävelijöille ja pyöräilijöille.
- Kaupunki painottaa liikkumiseen liittyvissä hankinnoissaan ympäristönäkökulmaa sekä älykkäitä ja ilmastoystävällisiä teknologioita ja liikkuminen palveluna -lähestymistapaa.
- Toteutetaan kestävä liikenteen ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä vahvistava matkakeskus.
- Lisääntyvän huolto- ja jakeluliikenteen haasteisiin vastataan innovatiivisin sujuvuutta parantavin toimenpitein.

3.3.8 Vanhan rakennuskannan innovatiivista uusiokäyttöä lisätään yhdistämällä luovasti vanhaa ja uutta rakentamista

Alatavoitteet:

- Vanhan rakennuskannan kehittämistä kulttuurin ja matkailun käyttöön sekä elinkeinotoimintaan edistetään.
- Arkkitehtuurissa korostetaan tietoisuutta historiallisesta jatkuvuudesta sekä vanhan ja uuden harmonisesta yhteensovittamisesta.
- Korjaus- ja täydennysrakentamisessa edistetään Turun alueen toimijoiden osaamista luontevasti hyödyntäviä teollisia toteutustapoja, kuten teräs- ja tilaelementtirakentamista sekä puosaamista.
- Turku toimii aktiivisesti korjausrakentamiseen liittyvien valtakunnallisten määräysten kehittämisessä niin, että vanhan korjaamisesta tulee nykyistä useammin kohtuullisin kustannuksin houkutteleva vaihtoehto.
- Historiallista ympäristöä tuodaan kaupunkilaisille ja matkailijoille näkyväksi uusien käyttötapojen sekä tapahtumien ja tilapäisten käyttöjen avulla.

3.3.9 Kaupungin vetovoimaisuutta lisätään korostamalla veden ja kaupunkiluonnon saavutettavuutta sekä ekologista laatua

Alatavoitteet:

- Kaupunkilaisille, matkailijoille ja elinkeinoelämälle suunnatuissa toimenpiteissä painotetaan veden synnyttävää vetovoimaa.
- Aurajokeen ja merellisyyteen liittyviä tavoitteita edistetään aktiivisesti.
- Merellisen asumisen mahdollisuuksia kehitetään arkkitehtonisesti kunnianhimoisin suunnitelmin ja toteutuksin.
- Kansallisesta kaupunkipuistosta ja -luonnosta haetaan aktiivisesti nostetta kaupungin vetovoimalle.
- Kansallisen kaupunkipuiston muodostamaa vihreää akselia ja siihen liittyvää viherverkostoa sekä ekologisia käytäviä kehitetään niin, että ne edistävät luonnon monimuotoisuutta. Lähiluonnon tulee olla mahdollisimman hyvin kaupunkilaisten saavutettavissa.
- Turun kaupunki laatii luonnonympäristön arvojen säilymistä ja kehittämistä tukevan ohjelman.
- Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen mukaisin toimenpitein, joiden tavoitteena on parantaa vesistöjen, pienviesien ja rannikkovesien tilaa.
- Hulevedet huomioidaan kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Toimenpiteet lisäävät asumisen viihtyisyyttä ja auttavat osaltaan varautumaan ilmastonmuutokseen.
- Matkailun infrastruktuuri otetaan kokonaisvaltaisesti kehittämiskohteeksi jokivarressa ja merenrannoilla edistään samalla saariston saavutettavuutta.
- Kaupunki toimii mahdollistajana vapautuvien rantojen saamisessa aktiiviseen käyttöön.

3.3.10 Sujuvaa ja turvallista arkea tuetaan hyvällä kaupunkiympäristöllä ja palveluilla

Alatavoitteet:

- Tiivistyvässä kaupungissa panostetaan monipuolisiin julkisiin kaupunkitiloihin sekä viherrakentamiseen.
- Kaupunkiympäristön ympärivuotista vetovoimaisuutta lisätään toteuttamalla lasikatteisia tai muulla tavalla ympärivuotiseen käyttöön soveliaita kaupunkitiloja.
- Kaupunkirakentaminen valjastetaan tukemaan kaupunkilaisten aktiivisuutta, liikkumista ja omaehtoista viihtyvyydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
- Kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja siisteydestä huolehditaan suunnitelmallisesti ja puuttamalla epäkohtiin viivyttämättä.
- Kaupunkiympäristöä kehitetään jatkuvasti periaatteella, jonka mukaan esteetön ympäristö on parempaa ympäristöä kaikille.
- Kaupunginosien eheyttä tuetaan tarjoamalla monimuotoista rakentamista ja monipuolisia toimintoja, asumisratkaisuja ja asumisen hallintamuotoja.
- Edistetään alueidentiteetin ja yhteisöllisyyden vahvistumista sekä kaupungin eri toimijoiden yhteistyötä tukemalla yhteiskäyttöisten tilojen toteutumista niin uudis- kuin korjausrakentamisessa.
- Etsitään ja kokeillaan aktiivisesti lapsiperheiden asumisratkaisuja täyttäviä ja kiinnostusta lisääviä suunnitteluratkaisuja.

Toimielinten talousarviopäätökset

Toimielin	Päätös
Kaupunginhallitus http://ah.turku.fi/kh/2019/1001023x/3966111.htm	1.10.2019 § 371
Keskusvaalilautakunta http://ah.turku.fi/kevaalk/2019/0826011x/3947924.htm	26.8.2019 § 78
Tarkastuslautakunta http://ah.turku.fi/tlk2017/2019/0912009t/3956606.htm	12.9.2019 § 79
Sosiaali- ja terveyslautakunta http://ah.turku.fi/sosterla/2019/0918014x/3957997.htm	18.9.2019 § 308
Kasvatus- ja opetuslautakunta http://ah.turku.fi/kasopelk/2019/0918011x/3955296.htm	18.9.2019 § 111
Kulttuurilautakunta http://ah.turku.fi/kultke/2019/0918008x/3957598.htm	18.9.2019 § 81
Liikuntalautakunta http://ah.turku.fi/liikunta/2019/0917008x/3958504.htm	17.9.2019 § 76
Nuorisolautakunta http://ah.turku.fi/nuoriso/2019/0919008t/3959882.htm	19.9.2019 § 77
Kaupunkiympäristölautakunta http://ah.turku.fi/kylk/2019/0917023x/3958388.htm	17.9.2019 § 361
Rakennus- ja lupalautakunta http://ah.turku.fi/rlopalk/2019/0919019x/3961748.htm	19.9.2019 § 278
Lounais-Suomen jätehuoltolautakunta http://ah.turku.fi/lshlk/2019/0912004x/3955407.htm	12.9.2019 § 33
Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta http://ah.turku.fi/tksjlk/2019/0918011x/3958364.htm	18.9.2019 § 114
Varsinais-Suomen aluepelastuslautakunta http://ah.turku.fi/vsaluelk/2019/0919006x/3958417.htm	19.9.2019 § 71
